

เอกสารประกอบผลงานเรื่องที่ 2
เรื่อง การศึกษาเรื่องการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ

ของ
นายพยนต์ สิ้นธนาวา
ตำแหน่ง พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการสืบเสาะและพินิจ

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการสืบเสาะและพินิจ
กรมคุมประพฤติ
ตำแหน่งเลขที่ 5
กระทรวงยุติธรรม

(1)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการสืบเสาะและพินิจทั้งในและต่างประเทศโดยนำมาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ อันจะนำไปสู่การนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการศึกษาสืบเสาะและพินิจได้ต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นการศึกษาประเด็นของรูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานด้านการสืบเสาะและพินิจ (Pre-sentence Investigation) ในประเทศไทยโดยยึดถือตามแนวทางที่กรมคุมประพฤติปฏิบัติภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยงานคุมประพฤติ ตลอดจนคู่มือการปฏิบัติและระเบียบต่างๆ ที่ประกาศใช้ สำหรับแนวทางในการสืบเสาะและพินิจจากต่างประเทศใช้ สำหรับแนวทางในการสืบเสาะและพินิจจากต่างประเทศ จะศึกษาจากแนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่มีพัฒนาการด้านคุมประพฤติมาเป็นระยะเวลานาน

ผู้ขอรับการประเมินได้ศึกษาในครั้งนี้โดยใช้รูปแบบการรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) จากข้อมูลและเอกสารทางวิชาการอันเกี่ยวกับระบบคุมประพฤติของประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและเอกสารทางวิชาการอันเกี่ยวกับระบบคุมประพฤติของประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลการศึกษา ระบบงานประเทศสหรัฐอเมริกาได้พัฒนาแนวคิดด้านการรอกการลงโทษที่ได้วิวัฒนาการมาจากการลดหย่อนโทษหรือบรรเทาโทษที่ใช้กันในประเทศอังกฤษโดยเริ่มมีการนำมาใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1830 ในบอสตันซึ่งริเริ่มโดยหน่วยงานศาลก่อน หลังจากนั้นก็มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในศาลทั้งสหรัฐอเมริกาจนกระทั่งได้มีการใช้คำว่า “การคุมประพฤติ” หรือ “Probation” ในยุคสมัยของ จอห์น ออกุสตุส (John Augustus) ซึ่งถือเป็นบิดาแห่ง การคุมประพฤติ, ประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงคริสต์วรรษประมาณ 1830-1859 ซึ่งเป็นปีที่เขาเสียชีวิตลงโดยในระยะเวลาดังกล่าวยังถือว่าไม่ได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุมประพฤติที่ออกโดยรัฐบาลกลางโดยตรง มีแต่เพียงกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการคุมประพฤติที่ออกโดยศาลหรือข้อบังคับของรัฐ เช่น สถานิติบัญญัติแห่งรัฐเมสซาชูเซต ได้ออกกฎข้อบังคับการคุมประพฤติขึ้นเป็นครั้งแรก โดยให้อำนาจกับนายกเทศมนตรีบอสตัน ว่าจ้างพนักงานคุมประพฤติผู้ที่จะทำงานอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับการตำรวจ จึงนับเป็นครั้งแรกที่ตำแหน่งเจ้าพนักงานคุมประพฤติถูกยอมรับอย่างเป็นทางการในฐานะแขนงหนึ่งของศาล ต่อจากนั้นรัฐโรด ไออร์แลนด์ และเวอร์มอนต์ ก็ได้ออกกฎหมายของตนเองโดยระบุว่าบุคคลใดบ้างที่สามารถเข้าข่ายคุมประพฤติเป็นต้น นับได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นชาติรายแรกผู้บุกเบิกมาตรการคุมประพฤติเพื่อเป็นทางเลือกแทนการจำคุกตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 กระทั่งต่อมา ปี ค.ศ. 1925 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาโดยประธานาธิบดี Calvin Coolidge ได้ออกกฎหมายการคุมประพฤติ (Probation Act of 1925) เพื่อให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจ ส่งใช้วิธีการคุมประพฤติเป็นต้นมา

สำหรับประเทศไทยแม้จะได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุมประพฤติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 แต่ศาลก็ยังไม่อาจใช้วิธีการคุมประพฤติได้เป็นเวลาหลายปีเนื่องจากประสบปัญหาด้านงบประมาณและการบริหารจัดการต่อมาจนได้มีการจัดตั้งสำนักงานคุมประพฤติกลางขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อ ปี พ.ศ. 2522 ในขณะนั้น การคุมประพฤติของประเทศไทยกระทำได้แต่เฉพาะในส่วนกลาง เช่น เขตกรุงเทพมหานคร และธนบุรีเท่านั้น จนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. 2526 สำนักงานคุมประพฤติกลางจึงได้ขยายกิจการคุมประพฤติไปยังส่วนภูมิภาคในจังหวัดใหญ่ ที่มีประชากรหนาแน่น เช่น ชลบุรี เชียงใหม่ และจังหวัดอื่น เป็นต้น ในขณะที่ระบบการคุมประพฤติของประเทศไทยยังคงอยู่ภายใต้การบริหารจัดการโดยศาลยุติธรรม ซึ่งมีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับประเทศสหรัฐอเมริกา ต่างกันที่ว่าประเทศไทยไม่มีตำแหน่งพนักงานสืบเสาะและควบคุมก่อนการพิจารณา (Pretrial Service officers) ทำให้พนักงานคุมประพฤติของประเทศไทยยังคงมีหน้าที่และบทบาททั้งในด้าน

(2)

การสืบเสาะและสอดส่อง ต่อมาศาลนิยามสั่งใช้งานคุมประพฤติเป็นจำนวนมากมีผลให้มีการปรับยกฐานะหน่วยงานคุมประพฤติกลางขึ้นเป็นระดับกรม เรียกว่า กรมคุมประพฤติ (Department of Probation) เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2535 ทำให้ทุกวันที่ 15 มีนาคม ของทุกปีเป็นวันครบรอบคล้ายวันสถาปนากรมคุมประพฤติ ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงในการปรับปรุงโครงสร้างระบบราชการไทย มีผลทำให้ศาลแยกออกจากกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา มีผลทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวกับการคุมประพฤติและพักการลงโทษผู้กระทำผิดมาอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกระทรวงยุติธรรม รวมทั้งกรมคุมประพฤติมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ แต่กระนั้นนับแต่รัฐบาลได้มีประกาศใช้กฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา ทำให้กรมคุมประพฤติมีการกิจเพิ่มขึ้นในด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลอดจนการคุมประพฤติเด็กและเยาวชน และผู้ถูกพักการลงโทษ

ด้านกระบวนการสืบเสาะและพินิจในประเทศสหรัฐอเมริกา

วัตถุประสงค์หลักของงานสืบเสาะและพินิจในประเทศสหรัฐอเมริกา คือ “การช่วยให้ศาลพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม” โดยการเสนอรายงานการสืบเสาะและพินิจต่อศาล โดยรายงานการสืบเสาะจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนการคุมประพฤติหรือการพักการลงโทษ และการบำบัดรักษาโดยรายงานจะชี้ให้เห็นถึงขอบเขตปัญหาชีวิตของจำเลย ความสามารถในการช่วยเหลือและโอกาสที่หาได้ในสิ่งแวดล้อมและชุมชนระหว่างการสืบเสาะและพินิจ รายงานการสืบเสาะฯ ยังเป็นการช่วยในเรื่องของการจำแนกประเภทผู้กระทำผิดและคัดเลือกโปรแกรมการรักษาที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิด, หน่วยงานรองรับในการแก้ไขฟื้นฟู รายงานการสืบเสาะที่เป็นอุดมคติหรือสมมุติแบบจะมุ่งเน้นและให้ทิศทางแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรองรับในการบำบัดรักษา การฝึกอบรมการดูแลและการจัดการกับปัญหาและความต้องการของจำเลยได้ตรงจุดนอกจากนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา รายงานการสืบเสาะและพินิจสามารถเป็นแหล่งข้อมูลในการทำวิจัยในการตัดสินใจคดีอาญา รวมทั้งรายงานการสืบเสาะฯ จะเผยให้เห็นรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพทางการเงินของผู้กระทำผิด ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความสามารถในการจ่ายค่าปรับของผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติการจ่ายค่าปรับของผู้กระทำผิด ปี ค.ศ. 1984 (Criminal Fine Enforcement Act) ข้อมูลทางการเงินมีความจำเป็นในการประเมินความสามารถของผู้กระทำผิดในการชดใช้และจ่ายค่าดูแลการคุมประพฤติเนื่องจากในประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีค่าธรรมเนียมศาลเพื่อการคุมความประพฤติ

สำหรับประเทศไทย วัตถุประสงค์หลักของงานสืบเสาะและพินิจ เพื่อเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังทางสังคมของจำเลย สภาพความผิดและเหตุอันควรปราณีเสนอต่อศาลเพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีว่าจะใช้มาตรการใดที่เหมาะสมกับจำเลยในแต่ละราย ดังนั้น นอกจากที่จะเป็นการกลั่นกรองผู้กระทำผิดที่เข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและแนวโน้มในการแก้ไขปรับปรุงตนเองหากได้รับการปล่อยตัวกลับไปอยู่ในชุมชนแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อเนื่องในการวางแผนการแก้ไขฟื้นฟูเมื่อผู้กระทำผิดนั้นได้รับการคุมความประพฤติในเวลาต่อมาอีกประการหนึ่งด้วย

การดำเนินการสัมภาษณ์ในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

พนักงานคุมประพฤติในประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญต่อเทคนิคและทักษะการสัมภาษณ์หรือการสอบถามจำเลยผู้กระทำผิด เพื่อนำมาจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อทำการควบคุมและสอดส่อง พนักงานคุมประพฤติต้องมีความรู้ความสามารถพิเศษเกี่ยวกับเทคนิคการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุมเกี่ยวกับขอบเขตปัญหาของจำเลย

หรือผู้กระทำผิด ในที่นี้พนักงานคุมประพฤติจะต้องมีเทคนิคการสัมภาษณ์หรือการสอบปากคำที่สำคัญ เช่น การใช้สายตา ภาษาพูด และภาษากาย ที่ถูกต้องเหมาะสมมีการใช้คำถามที่ถูกต้อง เช่น การตั้งคำถามว่าไปทำอะไรมา จะต้องหลีกเลี่ยงไม่ควรใช้คำถามว่าใช่หรือไม่ใช่ หรือการตั้งคำถามว่า “คุณออกจากงานเพราะมันยากไปหรือเปล่า” ซึ่งเป็นคำถามที่บ่อนคำตอบไว้ให้แล้ว เป็นต้น และสำหรับประเทศไทย พนักงานคุมประพฤตินักจะเรียกจำเลยว่า “เรา” เช่น เราไปทำอะไรมา” ซึ่งเป็นการไม่ให้เกิดเกียรติ จำเลยควรใช้คำว่า “คุณ” หรือเรียกชื่อจะเลยจะเหมาะสมกว่า เป็นต้น ในระหว่างการสอบปากคำ พนักงานคุมประพฤตินสหรัฐอเมริกา มีการออกไปดูบ้านและสภาพแวดล้อม, สอบปากคำพยานต่างๆ ทั้งในสถานที่ หรือไปดูที่เกิดเหตุเช่นเดียวกับกระบวนการทำงานของพนักงานคุมประพฤติไทย แต่มีข้อต่างกันเล็กน้อยที่ในช่วงที่ส่งคดีให้พนักงานคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติจะมีบันทึกการจับกุมของผู้กระทำผิดที่เรียกว่า rap sheet ข้อหาการกระทำผิด แต่ไม่ได้ระบุรายละเอียดของข้อหาแต่พนักงานคุมประพฤติจะต้องไปดำเนินการเช็คบันทึกของศาล หรือติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับพนักงานคุมประพฤติไทย จะต้องทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิดหรือที่เรียกว่า “คดีอัยการ” ที่สำนักงานอัยการที่ส่งฟ้องในคดีนั้น

สำหรับประเทศไทยการสัมภาษณ์จำเลยหรือผู้กระทำผิด เรียกว่า การสอบปากคำจำเลยซึ่งจะมีสองขั้นตอนคือการสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น และการสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติม การสอบปากคำจำเลยเบื้องต้นกระทำเมื่อพนักงานคุมประพฤติได้พบกับจำเลยในครั้งแรกเพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นอันเกี่ยวแก่จำเลยและคดีความที่จำเลยได้เกี่ยวข้อง การดำเนินการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างมากต่อการสืบเสาะและพินิจเนื่องจากการตั้งต้นแห่งการสืบเสาะและพินิจที่จะนำไปวางแผนในการดำเนินการสืบเสาะและพินิจในแต่ละคดี สำหรับการสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติมเป็นขั้นตอนภายหลังจากที่ได้มีการดำเนินการสืบเสาะไปแล้วหากข้อมูลที่ได้มาไม่สมบูรณ์หรือขัดหรือแย้งกับถ้อยคำที่จำเลยได้เคยให้ไว้ใน การสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น พนักงานคุมประพฤติก็นำไปดำเนินการสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนหรือยังหาข้อสรุปไม่ได้

ขั้นตอนการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ

ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอต่อการเสนอต่อศาลเพื่อประกอบดุลพินิจในการพิจารณาคดี กล่าวโดยสรุปสิ่งที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องดำเนินการมีดังนี้

1. แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีอย่างละเอียดสมบูรณ์โดยไม่มีข้อจำกัดอยู่แค่ส่วนที่เป็นการบันทึกกว่าเป็นการจงใจกระทำผิด
2. บันทึกคำให้การของการของผู้เสียหายและบรรยายสถานภาพของผู้เสียหาย ผลกระทบต่อผู้เสียหาย ความสูญเสียที่เกิดขึ้นและการชดเชยค่าเสียหาย
3. ตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผู้กระทำผิด
4. สืบเสาะประวัติการศึกษาของผู้กระทำผิดการทำงานในปัจจุบัน สถานภาพทางการเงิน และความสามารถของผู้กระทำผิด
5. ตรวจสอบประวัติการเป็นทหาร
6. สอบข้อเท็จจริงในประวัติทางสังคมของผู้กระทำผิด รวมทั้งความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานภาพสมรส การพึ่งพา หรือให้ความอุปการะผู้อื่น ความสนใจและกิจกรรม ประวัติการฟันทักทาย (สภาพบ้าน) และการนับถือศาสนา

7. แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติสุขภาพร่างกายของผู้กระทำผิด และรายงานทางจิตวิทยาและของจิตแพทย์

8. สืบเสาะข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ผู้กระทำผิดอาจกลับไป หรือที่ซึ่งผู้กระทำผิดอาจถูกส่งตัวไป หากได้รับการคุมประพฤติ

9. ตรวจสอบรายงานเสริมจากโรงพยาบาลหรือคลินิก สถาบัน และหน่วยงานทางสังคมอื่นๆ ซึ่งผู้กระทำผิดเข้าไปเกี่ยวข้อง

10. ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรเฉพาะที่หาได้ เพื่อช่วยเหลือผู้กระทำผิด เช่น ศูนย์บำบัดรักษา สถานที่พักอาศัย บริการฝึกอบรมวิชาชีพ สถานศึกษาพิเศษ โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูจากหลายสถาบัน ซึ่งผู้กระทำผิดอาจไปเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษในกรมคุมประพฤติ และโปรแกรมที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับสภาพของผู้กระทำผิด

11. จัดทำบทสรุปและวิเคราะห์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดในรายงาน รวมทั้งการทำความเข้าใจเสนอต่อศาลว่าสมควรจะใช้วิธีการใดกับจำเลยถึงจะเหมาะสม เพื่อไม่ให้เป็นการของศาลหากเป็นรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้องกันก็ไม่ควรจะนำมาเขียนไว้ในรายงาน

สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทยได้มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนทั่วไป เป็นการจัดทำทะเบียนคุมคดีเข้า ตลอดจนถึงการรวบรวมเอกสารประกอบสำนวนทั้งจากศาล อัยการ หรือแม้กระทั่งเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อนำมาประกอบในการวางแผนการดำเนินการสืบเสาะและพินิจ

2. การสอบปากคำจำเลย

3. การตรวจสอบประวัติจำเลย ในเบื้องต้นจะเป็นการดำเนินการทางทะเบียนประวัติอาชญากร และในระยะต่อมาก็จะเป็นแสวงหาข้อมูลจากพยานแหล่งอื่นเพิ่มเติม

4. การตรวจสอบรูปร่างกายและภาวะแห่งจิต จะเป็นการดำเนินการโดยเริ่มจากการสังเกตของพนักงานคุมประพฤติก่อนหากเห็นว่ามีคามผิดปกติทั้งทางร่างกาย หรือทางจิต พนักงานคุมประพฤติสามารถที่นำส่งจำเลยให้แก่แพทย์ได้ทำการตรวจวินิจฉัยได้

5. การสอบปากคำพยาน ในที่นี้หมายรวมถึงพยานทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายจำเลย ฝ่ายผู้เสียหาย และพยานที่เกี่ยวข้องหรืออยู่ในเหตุการณ์

6. การตรวจสอบพยานเอกสารและพยานวัตถุ

7. การออกไปสืบเสาะและพินิจสถานที่ที่จำเลยพักอาศัยหรือสถานที่ทำงานของจำเลย

8. การจัดให้มีการดำเนินการให้จำเลยและผู้เสียหายได้ปฏิสัมพันธ์กัน

9. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสืบเสาะและพินิจ

10. การเขียนรายงานสืบเสาะและพินิจ

รูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้รูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจโดยทั่วไปมี 2 ประเภท ได้แก่ แบบสั้นและแบบยาว โดยไม่มีรายงานบ่งบอกว่าแบบใดจะดีที่สุดแต่ในบริบทของการเสนอรายงานการสืบเสาะต่อศาล ผู้รู้ คือ โรเบิร์ต คาร์เตอร์ แนะนำว่าต้องเขียนให้ตรงกับความต้องการของระบบงานยุติธรรมทางอาญาและ

กะทัดรัด โดย John Hogarth กล่าวว่า “...ตามธรรมเนียมปฏิบัติในการพิพากษาคดีของศาลนั้นยึดถือคำกล่าวที่ว่าศาลควรรู้ “ทุกอย่างเกี่ยวกับผู้กระทำผิด”

อย่างไรก็ตามมีคำแนะนำของ โรเบิร์ต คาร์เตอร์ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่สามารถนำมายึดถือเพื่อเป็นมาตรฐานและแนวปฏิบัติหรือการพัฒนาไปสู่ความเป็นมืออาชีพของพนักงานคุมประพฤติที่เป็นสากลสมควรที่พนักงานคุมประพฤติไทยจะได้จดจำไว้ ดังนี้

“พนักงานคุมประพฤติอยู่ในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์และนำเคารพนับถือในฐานะที่เป็นผู้ให้คำแนะนำต่อผู้พิพากษา/ศาล, พนักงานคุมประพฤตินี้อาจมีโอกาสที่จะเฝ้าดูผู้กระทำผิดในชุมชนไม่เพียงแต่ในมุมมองทางกฎหมายและการสืบสวนเท่านั้น แต่ยังมีมุมมองในวิถีชีวิตต่างๆ ไปเพื่อให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ พนักงานคุมประพฤติต้องมีความรู้เรื่องทรัพยากรและโปรแกรมต่างๆ ที่มีอยู่ พนักงานคุมประพฤติที่ขาดประสบการณ์อาจให้คำแนะนำหรือความเห็นในการนำเอาโปรแกรมบำบัดรักษาซึ่งอาจหาไม่ได้ทั้งในชุมชนหรือที่เรือนจำมาใช้กับจำเลย”

สำหรับรูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจของกรมคุมประพฤติ ประเทศไทย มีรูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจ 3 รูปแบบ คือ รูปแบบมาตรฐาน รูปแบบโดยย่อ และ รูปแบบอื่นๆ (ซึ่งใช้ในกรณีที่ไม่เข้าสองรูปแบบแรก อาทิ เช่น กรณีจำเลยกลับคำให้การ การสืบเสาะและพินิจบางประเด็นตามคำสั่งของศาล หรือกรณีจำเลยเสียชีวิตในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ เป็นต้น) โดยในแต่ละรูปแบบพนักงานคุมประพฤติจะต้องได้รับการฝึกอบรมและฝึกสอนงานให้มีความรู้และความสามารถที่จะแยกแยะรายละเอียดของสำนวนคดีในแต่ละคดีได้ว่าเหมาะสมกับรูปแบบรายงานรูปแบบใด

หัวข้อในรายงานการสืบเสาะและพินิจ

ในรายงานการสืบเสาะและพินิจการกระทำผิด (Offense – based PSI) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีหัวข้อที่สำคัญ ได้แก่

1. การกระทำผิด

ข้อหาและการพิพากษาความผิด คดีที่เกี่ยวข้อง พฤติการณ์แห่งคดี การเพิ่มโทษฐานเป็นอุปสรรคต่อความยุติธรรม การบรรเทาโทษจากการแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำผิด ระดับความรุนแรงของความผิด

2. ประวัติการกระทำผิด

การพิจารณาความผิดคดีอาญาเด็กและเยาวชน ความผิดคดีอาญา การสอบประวัติการกระทำผิดการกระทำผิดคดีอาญาอื่น ข้อหาอื่นที่ยังมิได้พิพากษา (รวมทั้งที่เกี่ยวข้อง)

3. การพิพากษาลงโทษทางเลือก

การควบคุมตัว การปล่อยตัวภายใต้การควบคุมและสอดส่อง การคุมประพฤติ

4. พฤตินิสัยของผู้กระทำผิด

ความสัมพันธ์กับครอบครัว ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และความสัมพันธ์กับชุมชน สุขภาพจิตและภาวะทางอารมณ์ สุขภาพร่างกาย รวมทั้งการติดสุราและยาเสพติด การศึกษา และทักษะ

วิชาชีพประวัติการประกอบอาชีพ

1. การปรับและชดใช้ความเสียหาย

กฎหมายและการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการปรับและชดใช้ความเสียหาย
ความสามารถของผู้กระทำผิดในการชำระค่าปรับและชดใช้ความเสียหาย

2. เหตุอันสมควรให้พิพากษาลงโทษ (ตามแนวการพิพากษาคดี)

3. ผลทางคดีอันเกิดจากการรับสารภาพผิด (หากมีความเกี่ยวข้อง)

4. ความเห็นเพื่อประกอบดุลพินิจของศาล ในด้าน พฤตินิสัยของผู้กระทำผิด การปรับและชดใช้ความเสียหาย เหตุอันเชื่อได้ว่ากระทำผิดจริงและสมควรให้ศาลพิพากษาลงโทษ ผลทางคดีอันเกิดจากการรับสารภาพผิด ความเห็นที่เสนอต่อศาลเพื่อประกอบดุลพินิจในการพิพากษากำหนดโทษ สำหรับประเทศไทย หัวข้อในรายงานการสืบเสาะจะแบ่งไปตามรูปแบบของรายงานฯ ทั้งสามรูปแบบดังนี้

รูปแบบมาตรฐานจะแบ่งออกเป็น 6 หัวข้อใหญ่ คือ

1. ประวัติครอบครัวและภูมิหลัง จะประกอบไปด้วยประวัติครอบครัว บ้านและสภาพแวดล้อม การศึกษาและการประกอบอาชีพ นิสัยและความประพฤติ และสุขภาพร่างกายและภาวะแห่งจิต

2. ประวัติการกระทำความผิด

3. สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี

4. เหตุอันสมควรปรานี

5. ความต้องการของจำเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมประพฤติ

6. ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ

รูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจแบบย่อจะแบ่งเป็น 5 หัวข้อใหญ่ คือ

1. ประวัติครอบครัวและภูมิหลัง(สรุปข้อเท็จจริงตามหัวข้อแบบมาตรฐานโดยย่อ)

2. ประวัติการกระทำความผิด

3. สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี

4. เหตุอันสมควรปรานี

5. ความเห็น

จะสังเกตได้ว่าหัวข้อ ความต้องการของจำเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมประพฤติ หายไปทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้รูปแบบย่อจะใช้กับคดีบางประเภทที่ไม่อาจใช้วิธีการรอกการลงโทษหรือการกำหนดโทษได้ หรือกับจำเลยบางคดีที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้วิธีการคุมความประพฤติ

รูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจรูปแบบอื่นๆ การเขียนรายงานในลักษณะนี้ให้เป็นการเขียนโดยสรุปข้อเท็จจริงให้ศาลพิจารณาตามแต่ศาลจะเห็นสมควร ทั้งนี้ เนื้อหาจึงเป็นไปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแต่ละคดีซึ่งอาจจะมีข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันไปได้

สรุป จากการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการสืบเสาะและพินิจของทั้งสองประเทศแล้วถึงแม้ว่าจะมีจุดก่อเกิดที่ต่างกัน กล่าวคือ ระบบงานคุมประพฤติในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ก่อกำเนิดมาจากการที่ประชาชนมีจิตสาธารณะที่อยากจะเข้ามาช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในวิถีที่นอกเหนือไปจากการคุมขังหรือการลงโทษให้สาสมแก่ความผิดที่ได้กระทำเพียงอย่างเดียวและภายหลังจากที่ประชาชนได้ประสบความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยของผู้กระทำผิดที่เข้าสู่ระบบการคุมประพฤติได้แล้วจนเป็นที่ประจักษ์ทำให้ รัฐบาลทั้งรัฐบาลท้องถิ่น และรัฐบาลกลางต่างหันมาให้ความสนใจและให้การสนับสนุน โดยได้ออกเป็นกฎหมายขึ้นมาบังคับใช้ในระยะเวลาต่อมา ในขณะที่แนวคิด การคุมประพฤติของ

ประเทศไทยถือกำเนิดมาภายใต้การกำหนดของรัฐได้เสนอบรรจุอยู่ในประมวลกฎหมายอาญามาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2500 แต่ในระหว่างนั้นกระบวนการยุติธรรมยังไม่มี ความชัดเจนว่าจะดำเนินการด้านการรอกำหนดโทษ หรือรอกำหนดโทษโดยใช้วิธีการคุมประพฤติ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2522 จึงได้จัดตั้งหน่วยงานด้านการคุมประพฤติขึ้นครั้งแรก เป็นรูปแบบระบบราชการเข้ามาดำเนินการกระบวนการด้านคุมประพฤติ แต่เมื่อวิเคราะห์แล้วในสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ระบบงานคุมประพฤติของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทยต่างอาศัยกฎหมายที่ให้อำนาจพนักงานคุมประพฤติในการปฏิบัติงาน และมีรูปแบบที่เป็นระบบราชการมากกว่าที่จะเป็นรูปแบบที่เอกชนดำเนินการ แต่จุดแตกต่างที่สามารถเห็นได้คือระบบการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายของประเทศสหรัฐอเมริกา ยังคงมีความก้าวหน้ากว่าระบบการคุมประพฤติในประเทศไทย

ด้านวัตถุประสงค์ทั้งสองประเทศต่างมีวัตถุประสงค์ในการสืบเสาะและพินิจที่ใกล้เคียงกันเป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพิจารณาของศาลให้มีข้อมูลที่มากเพียงพอต่อการพิจารณาตลอดจนการกำหนดทางเลือกสำหรับการดำเนินการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในแต่ละรายได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดภายใต้ข้อมูลที่มีความใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงมากกว่าที่ระบบกระบวนการยุติธรรมตามปกติจะกระทำได้

ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติด้านการสืบเสาะและพินิจ ถึงแม้ว่าระบบการสืบเสาะและพินิจของประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีการกำหนดประเด็นหัวข้อในการดำเนินการคล้ายคลึงกับการดำเนินการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทย แต่เมื่อศึกษาถึงสาระและรายละเอียดในการดำเนินการแล้วจะเห็นได้ว่าการดำเนินการของพนักงานคุมประพฤติในประเทศสหรัฐอเมริกาจะเปิดโอกาสให้พนักงานคุมประพฤติได้ใช้ดุลพินิจในรูปแบบการดำเนินการมากกว่าพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทย โดยจะให้ความสำคัญอยู่ที่เป้าหมายหลักของการสืบเสาะและพินิจมากกว่ารูปแบบที่เคร่งครัดในการดำเนินการสืบเสาะและพินิจเช่นพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทย ซึ่งทำให้สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว สำหรับพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทยยึดถือระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่จะต้องปฏิบัติตามแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดเช่น คู่มือ แนวทาง หรือหนังสือแจ้งเวียนเพื่อนำไปปฏิบัติ อีกทั้งระบบการตรวจสอบก็ยึดถือคู่มือ แนวทาง หรือหนังสือเวียน จนทำให้เป็นที่เข้าใจว่าจะต้องดำเนินการตามทุกขั้นตอนโดยเคร่งครัด ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการล่าช้า หรือการไม่สามารถปฏิบัติได้ทันตามระยะเวลาที่วางแผนไว้ได้ อีกทั้ง เมื่อปฏิบัติจนเคยชินก็อาจจะส่งผลถึงการขาดการทบทวนการปฏิบัติงานว่าได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่สังคมคาดหวังได้หรือไม่

รูปแบบและหัวข้อในรายงานสืบเสาะและพินิจ ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดของรูปแบบและหัวข้อบางประการ แต่เมื่อพิจารณาถึงหลักการแล้วรูปแบบและหัวข้อของรายงานการสืบเสาะและพินิจของทั้งสองประเทศต่างมีเป้าหมายที่ใกล้เคียงกันคือการสนับสนุนและส่งเสริมให้ศาลได้มีข้อมูลเพียงพอในการพิจารณาจำเลยในแต่ละราย พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะในด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่มีประโยชน์ต่อศาลที่จะนำไปกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ จากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าวิวัฒนาการของระบบคุมประพฤติด้านการสืบเสาะและพินิจของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยแม้จะมีความแตกต่างกันบ้างในด้านจุดก่อเกิด และรูปแบบในการดำเนินการ แต่ก็มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและการทำงานร่วมกับศาลก็มีทิศทางที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น การศึกษาเรียนรู้ถึงการทำงานในเชิงลึกและการศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาในแต่ละด้านของแต่ละประเทศจะทำให้การดำเนินการด้านการสืบเสาะและพินิจของประเทศไทยได้พัฒนาก้าวไกลไปได้

อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว ซึ่งหากจะได้มีการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของพนักงานคุมประพฤติจาก ทั้งสองประเทศทางด้านวิชาการและการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นสำหรับสองประเทศแล้วก็น่าจะเป็นการ สะดวกเพราะน่าจะเสียเวลาในการปรับพื้นฐานในการด้านเจตจำนง และแนวทางในการดำเนินการไม่มากนัก อีกทั้ง การพัฒนากฎหมายด้านการสืบเสาะและพินิจของประเทศไทยก็สามารถที่จะนำหลักกฎหมายด้านการ สืบเสาะและพินิจโดยเฉพาะทางด้านการปฏิบัติงาน และอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติจากประเทศ สหรัฐอเมริกา มาศึกษาเพิ่มเติมและประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
สารบัญแผนภูมิ.....	(11)
บทที่	
1.บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	3
สมมุติฐานแนวความคิด	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
วิธีการศึกษา	5
วิธีดำเนินการ	5
2.แนวความคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา	6
2.2 ปรัชญาการคุมประพฤติ (Philosophy of Probation)	25
2.3 การนำมาตรการคุมประพฤติมาใช้ในประเทศไทย	28
2.4งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3.งานสืบเสาะและพินิจในประเทศสหรัฐอเมริกา	38
3.1ประวัติและความเป็นมาของการดำเนินการสืบเสาะและพินิจ	38
3.2วัตถุประสงค์ของรายงานการสืบเสาะและพินิจ	43
3.3ระบบการสืบเสาะและพินิจในเนวาดา	48
4.การสืบเสาะและพินิจในประเทศไทย	56
4.1วัตถุประสงค์ของการสืบเสาะและพินิจ	56
4.2หลักการในการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ	56
4.3ขั้นตอนและวิธีการสืบเสาะและพินิจ	59

5.ผลการศึกษา สรุปและข้อเสนอแนะ	86
ภาคผนวก	95
บรรณานุกรม	110

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
แผนภูมิที่ 1	แสดงกระบวนการสืบเสาะและพินิจ (Pre – sentence Investigation Process)	59
แผนภูมิที่ 2	แสดงขั้นตอนและวิธีการสืบเสาะและพินิจ (Stages & Procedures of Pre-sentence Investigation)	60
แผนภูมิที่ 3	แสดงรูปแบบการปฏิบัติงานเชิงคู่ขนานระหว่างการดำเนินงานสืบเสาะ และพินิจ กับการดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	61

บทที่ 1 บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา งานคุ้มครองผู้บริโภคผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ได้ถูกจัดตั้งให้มีการดำเนินการขึ้นในประเทศไทย โดยอาศัยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 และมีการตราพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 ขึ้นมาบังคับใช้ โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้มีทางเลือกสำหรับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นงานคุ้มครองผู้บริโภคผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในระยะแรกประกอบหน้าที่หลัก สองประการ คือ การสืบเสาะและพินิจจำเลยก่อนที่ศาลมีคำพิพากษา และการควบคุมและสอดส่องจำเลยที่ศาลได้มีคำพิพากษาว่าได้กระทำผิดและมีโทษจำคุก แต่โทษจำคุกศาลได้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษไว้โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติ ซึ่งการดำเนินการทั้งสองขั้นตอนศาลได้กำหนดให้อยู่ภายใต้การดำเนินการของพนักงานคุ้มครองความประพฤติ

สำหรับการสืบเสาะและพินิจจะปรากฏอยู่ในมาตรา 6 7 11 12 และ 13 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 อันเป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยอำนาจของศาลในการสั่งให้พนักงานคุ้มครองความประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจ และอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุ้มครองความประพฤติในการดำเนินการสืบเสาะและพินิจ อีกทั้งยังได้มีบทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิของจำเลยที่มีความคิดเห็นที่ขัดแย้งต่อรายงานของพนักงานคุ้มครองความประพฤติที่เป็นโทษต่อจำเลยได้ โดยการคัดค้านรายงานของพนักงานคุ้มครองความประพฤติ

การดำเนินการสืบเสาะและพินิจจึงเป็นเสมือนการเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมที่จะเติมเต็มในส่วนที่ยังไม่ปรากฏในสำนวนของศาล ไม่ว่าจะเป็นเอกสารคำฟ้อง หรือเอกสารอ้างอิงอื่นใดในสำนวนที่ศาลมีอยู่ แนวทางและรูปแบบในการสืบเสาะและพินิจได้ถูกกำหนดภายใต้หลักคิดที่จะกลั่นกรองผู้กระทำผิดในแต่ละรายด้วยกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาถึงแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อจำเลยรายนั้นๆ โดยจัดทำรายงานพร้อมความเห็นเสนอต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีพนักงานคุ้มครองความประพฤติผู้ปฏิบัติงานด้านการสืบเสาะและพินิจจะต้องยึดถือข้อกำหนดแนวทาง และรูปแบบที่หน่วยงานได้กำหนดมาให้ โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรมและการสอนงาน จากสถิติผลการดำเนินการด้านการสืบเสาะและพินิจ ย้อนหลังสิบเก้าปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2535-2554) โดยนับตั้งแต่หน่วยงานคุ้มครองความประพฤติได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกรมคุ้มครองความประพฤติ

ปริมาณงาน อัตราค่าจ้าง และงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2554

ปี งบประมาณ	ปริมาณงาน							อัตราค่าจ้าง				
	งานคุมประพฤติ				พ.ร.บ.ฟื้นฟูฯ			รวม	ข้าราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ลูกจ้าง ชั่วคราว/ พนักงาน ราชการ	รวม
	สืบเสาะ	สอดส่อง	สงเคราะห์ ภายหลัง ปล่อย	บริการ สังคมแทน ค่าปรับ	ตรวจ พิสูจน์	ฟื้นฟู						
2535	18,865	23,461					42,326	656	77	626	1,359	
2536	24,224	28,830					53,054	656	77	749	1,482	
2537	33,091	41,663					74,754	736	77	812	1,625	
2538	36,884	50,800					87,684	816	304	812	1,932	
2539	38,894	67,710					106,604	823	304	850	1,977	
2540	39,715	82,387					122,102	823	304	850	1,977	
2541	43,187	91,419					134,606	961	333	914	2,208	
2542	44,930	101,599					146,529	961	333	1,942	3,236	
2543	45,094	99,905					144,999	961	333	1,942	3,236	
2544	42,898	94,962					137,860	958	286	992	2,236	
2545	43,819	93,657					137,476	1,511	283	1,589	3,383	
2546	80,865	117,993		1,057	7,759	6,503	214,177	1,555	277	1,789	3,621	
2547	78,158	118,413	12,171	846	20,529	18,271	248,388	1,533	273	1,903	3,709	
2548	95,209	126,974	19,586	964	35,214	31,792	309,739	1,533	270	1,949	3,752	
2549	71,054	128,954	24,187	822	45,709	42,659	313,385	1,533	269	1,947	3,749	
2550	75,773	137,178	17,979	1,336	56,186	48,895	337,347	1,509	264	1,947	3,720	
2551	76,954	146,031	22,211	1,529	96,397	85,492	428,614	1,494	264	1,946	3,704	
2552	76,880	178,836	15,928	810	113,800	106,186	492,440	1,489	262	1,945	3,696	
2553	81,058	172,403	18,284	400	130,402	119,520	522,067	1,489	261	1,945	3,695	
2554	86,756	197,799	18,923	471	193,558	177,582	675,089	1,395	254	1,800	3,449	
รวม	1,134,308	2,100,974	149,269	8,235	699,554	636,900	4,729,240	-	-	-	-	

(ข้อมูลจากกองแผนงานและสารสนเทศ ณ วันที่ 1 เมษายน 2555)

จะเห็นได้ว่า มีคดีที่ศาลได้มีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจ จำนวนทั้งสิ้น 1,134,308 คดี และสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 นับตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 จนถึงเดือนกันยายน 2554 ได้มีการดำเนินการสืบเสาะและพินิจจำเลยตามคำสั่งของศาลไปแล้วจำนวนทั้งสิ้น 86,756 คดี แต่เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาการทางด้านกฎหมาย กฎ และระเบียบ ตลอดจนรวมถึงรูปแบบและแนวทางในการสืบเสาะและพินิจของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแล้วจะเห็นได้ว่ามีความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการค่อนข้างน้อย โดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของ การปรับลดขั้นตอนในการดำเนินงานอันมีสาเหตุมาจากการที่ต้องเผชิญกับปัญหา คดีในภาระรับผิดชอบของพนักงานคุมประพฤติที่สูง (Case overload) มากกว่าจะเป็นไปเพราะการพัฒนาเพื่อยกระดับการแสวงหาข้อเท็จจริงที่มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น อันเป็นการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยจากการกระทำของอาชญากรด้วยวิธีการกักขังที่มีประสิทธิภาพและเสนอมาตรการในการกักขังบุคคลที่เป็นอาชญากร อาชีพออกจากสังคมไว้ชั่วคราวต่อศาล และในขณะเดียวกันก็เป็นการคุ้มครองผู้กระทำผิดที่มีได้เป็นอาชญากร โดยอาชีพ และยังอยู่ในวิสัยที่ยังสามารถแก้ไขฟื้นฟู ด้วยวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน จากปรากฏการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนาระบบงานสืบเสาะและพินิจมิได้ปรับไปตามสถานการณ์ของผู้กระทำผิดที่ได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการอยู่ตลอดเวลาซึ่งเป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ อีกทั้งการขาดแคลนผลงานทางวิชาการในการศึกษารูปแบบและแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการแสวงหาข้อเท็จจริงในระบบงานคุมประพฤติ ซึ่งน่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการสืบเสาะและพินิจในภาพรวมดั่งนั้น ผู้ขอรับการประเมินจึงเห็นความจำเป็นที่จะได้มีการศึกษาการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่านานาอารยประเทศหลายประเทศได้นำกระบวนการคุมประพฤติมาใช้ร่วมในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำระบบงานคุมประพฤติมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมมาแล้วกว่า 100 ปี ซึ่งการดำเนินการด้านการสืบเสาะและพินิจจำเลยก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา (Pre-sentence Investigation) มีรูปแบบ และวิธีการที่น่าสนใจที่จะมีการนำมาศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับระบบการคุมประพฤติที่ประเทศไทยนำมาใช้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านการสืบเสาะและพินิจสำหรับกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาในเรื่องการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ มุ่งเน้นในด้านการศึกษาเปรียบเทียบด้านการสืบเสาะและพินิจระหว่างประเทศไทย กับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการสืบเสาะและพินิจทั้งในและต่างประเทศ
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ
3. นำเสนอแนวทางในการพัฒนางานด้านการสืบเสาะและพินิจ

3. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาประเด็นของรูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานด้านการสืบเสาะและพินิจ(Pre-Sentence Investigation) ในประเทศไทยยึดถือตามแนวทางที่กรมคุมประพฤติปฏิบัติ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยงานคุมประพฤติ ตลอดจนคู่มือการปฏิบัติและระเบียบต่างๆ ที่ประกาศใช้ สำหรับแนวทางในการสืบเสาะและพินิจจากต่างประเทศจะศึกษาจากแนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่มีพัฒนาการของงานด้านคุมประพฤติมาเป็นระยะเวลาานาน

4. สมมติฐานแนวความคิด

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเบื้องต้น คือ จุดกำเนิดระบบงานคุ้มครองประพจน์มีผลต่อแนวทางปฏิบัติงานด้านการสืบเสาะและพินิจ (Pre-Sentence Investigation) ของพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทยและประเทศไทย

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

“การคุมประพฤติ” หมายถึง กระบวนการยุติธรรมทางอาญากระบวนการหนึ่งซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอน คือ การสืบเสาะและพินิจจำเลยก่อนศาลพิพากษาคดี และการคุมความประพฤติ (การควบคุมและสอดส่อง) จำเลยตามคำพิพากษาของศาล ในที่นี้หมายถึงเฉพาะวิธีการที่ศาลใช้แก่ผู้กระทำผิดทางอาญาแทนการลงโทษจำคุก ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ผู้นั้นกระทำความผิดที่โทษจำคุก และศาลจะลงโทษจำคุกผู้นั้นไม่เกิน 2 ปี และผู้กระทำผิดนั้นจะต้องไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือถ้าเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ต้องเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษศาลอาจพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษไว้ในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งไม่เกิน 5 ปี ภายใต้การควบคุมสอดส่องของพนักงานคุมประพฤติ

“พนักงานคุมประพฤติ” หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีให้มอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 ปัจจุบันปฏิบัติราชการในสังกัดกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ดำเนินการสืบเสาะและพินิจจำเลย และควบคุมและสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่

“จำเลย” หมายถึง ผู้กระทำผิดที่ศาลใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 สั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพและสิ่งแวดล้อมของผู้กระทำผิดรายนั้น ตลอดจนสภาพความผิดและเหตุอื่นอันควรปรานี พร้อมทั้งความเห็นรายงานให้ศาลเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษา

“ผู้ถูกคุมความประพฤติ” หมายถึง ผู้กระทำผิดทางอาญาที่ศาลพิพากษาว่า มีความผิดและมีโทษจำคุก แต่ให้รอกการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษไว้แล้ว แต่รอกการลงโทษไว้ในระยะเวลาที่กำหนด และสั่งคุมประพฤติผู้กระทำผิดนั้นไว้โดยการกำหนดเงื่อนไข เพื่อคุมความประพฤติแล้วปล่อยตัวผู้กระทำผิดไปให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมตามปกติภายใต้เงื่อนไข และการสอดส่องดูแลพนักงานคุมประพฤติ

“ศาล” หมายถึง ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลเยาวชนและครอบครัว

“เงื่อนไข” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุมความประพฤติ ที่ศาลกำหนดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ซึ่งผู้ถูกคุมความประพฤติต้องปฏิบัติตามตลอดระยะเวลาที่อยู่ภายใต้การคุมความประพฤติ

“การสืบเสาะและพินิจ” หมายถึง กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงและภูมิหลังของจำเลยก่อนศาลพิพากษา โดยพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ดำเนินการตามคำสั่งศาล แล้วนำข้อเท็จจริงที่ได้มาประมวลทำรายงานเสนอต่อศาล พร้อมทั้งความเห็น และข้อเสนอแนะว่าควรจะทำเนิการอย่างไรกับจำเลยรายนั้น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลการดำเนินการดังกล่าวจะก่อประโยชน์แก่งานด้านการคุ้มครองประพณีทั้งระบบดังนี้

1. กรมคุ้มครองประพณีมีการพัฒนางานด้านการสืบเสาะและพินิจที่มีขอบเขตที่ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง
2. กรมคุ้มครองประพณีมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านการสืบเสาะและพินิจที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวคิดที่มีความหลากหลายและกว้างขวางขึ้น
3. สังคมได้รับบริการจากระบบงานคุ้มครองประพณีในด้านการคุ้มครองและป้องกันโดยเฉพาะด้านการสืบเสาะและพินิจที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

7. วิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้ขอรับการประเมินใช้รูปแบบการรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแบบการวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาหาข้อมูลจากกฎหมาย กฎ ระเบียบ และแนวทางหรือคู่มือที่ประกาศใช้บังคับ ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและเอกสารทางวิชาการและเอกสารอันเกี่ยวกับระบบงานคุ้มครองประพณีของประเทศสหรัฐอเมริกา

8. วิธีดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเปรียบเทียบ

1. ผู้ขอรับการประเมินค้นคว้าเอกสารทางด้านวิชาการและแนวทางในการดำเนินการด้านการสืบเสาะและพินิจ ตลอดจนรวมถึงข้อกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางในการปฏิบัติงาน ที่กรมคุ้มครองประพณีกำหนดให้ใช้ปฏิบัติ
2. ผู้ขอรับการประเมินค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการสืบเสาะและพินิจที่พนักงานคุ้มครองประพณีในต่างประเทศปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเปรียบเทียบ

1. ผู้ขอรับการประเมินศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการสืบเสาะและพินิจในแต่ละประเทศ โดยกำหนดกรอบของการดำเนินการสำหรับการวิเคราะห์
2. ผู้ขอรับการประเมินนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่เพื่อค้นหารูปแบบที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน และรูปแบบที่มีลักษณะแตกต่างกัน
3. ผู้ขอรับการประเมินศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการสืบเสาะและพินิจ

บทที่ 2

แนวความคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ผลงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา
- 2.2 ปรัชญาการคุมประพฤติ (Philosophy of Probation)
- 2.3 การนำมาตราการคุมประพฤตินำมาใช้ในประเทศไทย
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา

มนุษย์ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่รวมกันเป็นสังคมหรือชุมชนการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องมีการระเบียบของสังคม มีการกำหนดกฎเกณฑ์ ข้อตกลงของสังคมหรือจารีตประเพณีต่างๆ ขึ้นเพื่อควบคุมดูแลให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขแก่สังคม (ไชยเจริญ สันติศิริ,คำบรรยายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาค 2 ทัณฑวิทยา (พระนคร:โรงพิมพ์พิทยา, 2506),หน้า6) หากบุคคลในสังคมฝ่าฝืนต่อกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดย่อมต้องได้รับโทษ ซึ่งแนวคิดในการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดนั้นมีแนวคิดในการกำหนดโทษโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางทฤษฎีการลงโทษหรือวัตถุประสงค์ของการลงโทษ

2.1.1 ความหมายของโทษ

“โทษ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ให้ความหมายทั่วไปหมายถึง ความไม่ดี, ความชั่ว

การให้นิยามความหมายของโทษมีผู้ให้ความหมายของโทษไว้หลายท่านดังเช่น

Johannes Andenaes ให้คำนิยามว่า โทษจะต้องประกอบไปด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ (Johannes Andenaes, The General part of the Criminal law of Norway. (London:Sweet & Maxwell Limited,1965),pp.8-11) คือ

1. โทษเป็นผลร้ายซึ่งรัฐนำมาใช้กับผู้กระทำความผิด
2. การลงโทษจะต้องกระทำขึ้นเพราะเหตุที่มีการฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้น บทบังคับที่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น บทบังคับนั้นก็ไม่ใช่โทษ

3. การลงโทษจะต้องกระทำโดยมีเจตนาให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกกว่าสิ่งนั้นเป็นผลร้าย

Herbert L. Packer ได้วิเคราะห์และให้คำจำกัดความของโทษไว้มีใจความโดยสรุปว่า หมายถึง การใช้กฎหมาย ทำให้ผู้ที่ต้องรับโทษต้องประสบกับความยากลำบากหรือเหตุการณ์รูปแบบอื่นๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นสถานะที่ไม่พึงปรารถนา ทั้งนี้ เมื่อเป็นไปตามผลแห่งการกระทำความผิดซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ให้เป็นความผิดโดยกฎหมาย (Herbert L. Packer, The Limits of the Criminal Sanction. (California:Stanford University Press,1968),p.21)

จิตติ ติงศภัทย์ กล่าวถึง “โทษ” ไว้ว่า เป็นวิธีการบังคับ (Sanction) ที่รัฐใช้ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอาญา ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ (จิตติ ติงศภัทย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร:สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา,2536),หน้า 840

1. โทษต้องเป็นไปตามกฎหมาย
2. โทษต้องเป็นไปโดยเสมอภาค
3. โทษต้องมีลักษณะเป็นการเฉพาะตัวของบุคคล

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้คำนิยามและแนวความคิดของ “โทษอาญา” ไว้ ดังนี้

ศาสตราจารย์ฮาร์ท (H.L.A.Hart) ให้ความหมายโทษทางอาญาเพิ่มเติมว่าโทษต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ คือ (H.L.A.Hart, Punishment and Responsibility, (Oxford:Clarendon Press, 1968),pp.4-5)

1. โทษทางอาญาจะต้องก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือผลอย่างอื่นที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ
2. โทษทางอาญาต้องใช้เพื่อตอบแทนความผิด
3. โทษอาญาต้องใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด
4. โทษอาญาจะต้องเป็นวิธีการซึ่งบุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำความผิดนำมาใช้
5. ผู้ที่กำหนดโทษทางอาญาต้องเป็นผู้มีอำนาจที่กฎหมายให้อำนาจในการลงโทษเพื่อตอบแทนการกระทำผิดทางอาญา

2.1.2 วัตถุประสงค์และทฤษฎีการลงโทษทางอาญา

แนวความคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองรัฐใช้ควบคู่กับการปกครองเพื่อจัดระเบียบของสังคม แต่วัตถุประสงค์ของการลงโทษมีความแตกต่างกันไปตามค่านิยมของสังคมความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง และปฏิกิริยาของชุมชนที่มีต่ออาชญากรรมต่างยุคต่างสมัย (ประเสริฐ เมฆมณี, หลักทฤษฎีอาญา, (กรุงเทพมหานคร:บพิธการพิมพ์, 2528), หน้า 55) ดังนั้นสังคมและยุคสมัยที่แตกต่างกันจึงมีวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดที่แตกต่างกัน วิธีการลงโทษในสมัยดั้งเดิมนั้นจะมีลักษณะทารุณโหดร้ายเพื่อเป็นการแก้แค้นและข่มขู่ยับยั้งให้เกรงกลัวต่อโทษ ส่วนในปัจจุบันความมุ่งหมายของการลงโทษได้ให้ความสำคัญแก่การลงโทษเพื่อตัดไม้ให้มีโอกาสกระทำความผิดและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับเป็นคนดี อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์และแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในนานาประเทศและในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปแบบใด ต่างก็มีจุดมุ่งหมายสำคัญผสมกลมกลืนระหว่างแนวความคิดแห่งการลงโทษที่มีมาแต่เดิมกับหลักการป้องกันสังคมซึ่งวัตถุประสงค์ของการลงโทษในแต่ละยุคสมัยที่ผ่านมาสามารถสรุปเป็นทฤษฎีต่างๆ ได้ดังนี้

2.1.2.1 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทน (Retribution)

การลงโทษเพื่อการทดแทนเป็นวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่เก่าแก่ที่สุดอย่างหนึ่งและมีความมั่นคงและแพร่หลายกว่าวัตถุประสงค์อื่น ทั้งนี้เป็นแนวคิดซึ่งมีการพัฒนามาจากปรัชญาพื้นฐานว่าอาชญากรรมเป็นการประทุษร้ายต่อผู้อื่นจึงสมควรที่จะได้รับการลงโทษสนองตอบแก้แค้นให้สาสมอย่างรุนแรงกับอาชญากรรมที่ได้ก่อขึ้น (ประเสริฐ เมฆมณี, หลักทฤษฎีอาญา, หน้า 56) โดยเป็นการลงโทษเพื่อชดเชยและให้สาสมกับความคิด และถือกันว่าเมื่อบุคคลหนึ่งได้กระทำความผิดต่อบุคคลหนึ่งอีกฝ่ายหนึ่งก็มีสิทธิ์ที่จะตอบโต้แก้แค้นได้แม้จะเป็นสิ่งที่ไม่สมควรก็ตาม ซึ่งส่งผลทำให้รูปแบบของการลงโทษนั้นจะมีลักษณะที่รุนแรงโหดร้าย

แนวความคิดของทฤษฎีการแก้แค้นทดแทนได้มีการให้เหตุผลในสมัยของอิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) โดยได้ให้เหตุผลว่า ผู้ซึ่งจงใจทำการอันไม่เป็นธรรมจะต้องถูกลงโทษซึ่งได้สัดส่วนพอดีทั้งสภาพและความหนักเบากับความผิดของเขา ถ้าสังคมไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดก็เท่ากับสังคมยอมรับรองการกระทำของเขา และมีความเห็นว่าจะใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างอื่นไม่ได้ไม่ว่าจะเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ลงโทษเองหรือแก่สังคมเป็นส่วนรวมก็ตาม การลงโทษในทุกกรณีจะต้องเนื่องมาจากเหตุว่าบุคคลที่ถูกลงโทษได้กระทำความผิดอาญาเท่านั้น

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนไม่เป็นที่นิยมในหมู่นักทฤษฎีทั่วไปเนื่องจากมองว่าการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนนั้นมุ่งที่จะคำนึงถึงว่าโทษที่จำต้องใช้ลงโทษนั้นเหมาะสมและได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำผิดหรือไม่ และเมื่อผู้กระทำผิดได้รับโทษครบตามคำพิพากษาแล้วก็จะได้รับการปล่อยตัวโดยมิได้คำนึงว่าผู้นั้นมีแนวโน้มในการหวนกลับกระทำผิดซ้ำและเป็นอันตรายต่อสังคมอยู่หรือไม่ เนื่องจากทฤษฎีนี้มองว่าเราไม่สามารถที่จะกักขังผู้กระทำผิดไว้เกินกว่าระยะเวลาที่เหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งการกระทำผิดของเขา โทษที่มีระยะเวลาสั้นเกินกว่าความเหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งการกระทำผิดย่อมไม่ยุติธรรม นอกจากนี้ในทางทฤษฎีย่อมไม่สามารถสร้างหลักเกณฑ์ในการวัดขนาดความร้ายแรงของความผิดแต่ละเรื่องและจัดวางโทษให้พอเหมาะกับความผิดนั้นๆ ได้อย่างแท้จริง ฉะนั้นการลงโทษโดยแท้จริงแล้วอาจจะเป็นการลงโทษที่ไม่ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิดตามหลักความยุติธรรมก็ได้

2.1.2.2 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่หรือปราบปราม (Deterrence)

การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งเริ่มมีวิวัฒนาการในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งเชื่อว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นจากการที่บุคคลไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย การลงโทษจึงจำต้องมีขึ้นเพื่อป้องกันการกระทำผิดและใช้วิธีการลงโทษอย่างหนักต่อผู้กระทำความผิดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเข็ดหลาบไม่กล้ากระทำผิดซ้ำอีกและเพื่อเป็นเยี่ยงอย่างให้คนอื่นเห็นว่าถ้ากระทำความผิดฐานนั้นแล้วจะต้องรับโทษอย่างเดียวกัน ส่งผลทำให้เมื่อคนทั่วไปเห็นตัวอย่างแล้วจะเกิดความกลัวไม่กล้ากระทำความผิด

การลงโทษโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อข่มขู่หรือปราบปรามนั้นการลงโทษจะต้องมีความแน่นอนในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และเมื่อมีการกระทำผิดจะต้องสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้อย่างรวดเร็วโดยผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องถูกลงโทษอย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติ และบทลงโทษต้องมีความเหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำขึ้น หากมีการลงโทษที่เบาเกินไปและไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิดจะส่งผลทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว แต่หากบทลงโทษหนักเกินไปก็จะทำให้ผู้กระทำความผิดพยายามปกปิดความผิดของตนเองโดยอาจทำร้ายเหยื่อหรือทำให้เหยื่อได้รับผลร้ายมากขึ้น

การลงโทษเพื่อข่มขู่จะมีผลในการป้องกันการกระทำผิดเพียงใดนั้นอาจพิจารณาได้จากตัวบุคคล โดยบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือมีฐานะดีย่อมเกรงกลัวการลงโทษว่าจะทำให้ตนต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง ในขณะที่คนร้ายมีอาชีพย่อมคำนึงถึงความยากลำบากจากการถูกลงโทษและการข่มขู่ย่อมมีอิทธิพลต่อผู้ที่เคยรับโทษมาแล้วมากกว่าผู้ซึ่งไม่เคยต้องโทษ และพิจารณาได้จากลักษณะการกระทำ การกระทำที่ผู้กระทำความผิดได้มีเวลาคิดไตร่ตรองก่อนลงมือการลงโทษย่อมมีผลเป็นการข่มขู่ให้ผู้กระทำความผิดกระทำผิดได้มากกว่ากรณีที่กระทำผิดโดยฉับพลันไม่ทันคิดถึงผลได้เสียหรือกระทำผิดโดยมีอารมณ์รุนแรง

อย่างไรก็ตามมีนักวิชาการอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าการลงโทษเพื่อการข่มขู่หรือปราบปรามไม่สามารถที่จะป้องกันการกระทำผิดซ้ำ เนื่องจาก การลงโทษเพื่อการข่มขู่มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มพูนความสามารถในการที่ผู้กระทำความผิดจะสามารถประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีพได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และไม่ได้มุ่งหมายที่จะช่วยทำให้เขาสามารถหลีกเลี่ยงสภาพจากการถูกขังขังให้กระทำผิดได้ นอกจากนี้มิได้คำนึงถึงการให้ความช่วยเหลือหลังจากผู้ต้องขังพ้นโทษส่งผลทำให้ผู้ที่พ้นโทษไม่อาจที่จะดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามกฎหมายและหันกลับไปกระทำผิดซ้ำ

2.1.2.3 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อตัดโอกาสการกระทำความผิด (Incapacitation)

การลงโทษเพื่อตัดโอกาสการกระทำผิดมีหลักการสำคัญจากแนวคิดที่ว่าอาชญากรรมย่อมไม่เกิดขึ้นถ้าไม่มีอาชญากรหรืออาชญากรนั้นไม่มีโอกาสที่จะกระทำความผิด ดังนั้นการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในสังคมจึงจำเป็นต้องควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ หรือกีดกันตัวผู้กระทำความผิดออกจากสังคมชั่วระยะเวลาหนึ่งซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของผู้กระทำความผิดโดยถือว่าการลงโทษเช่นนี้เป็นการลงโทษที่

บั่นทอนความสามารถของผู้กระทำความผิดเพื่อให้หมดโอกาสในการกระทำความผิดด้วยวิธีการต่างๆ การลงโทษที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์นี้ เช่น การจำคุกซึ่งเป็นการกักขังผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคม เป็นการชั่วคราวเพื่อให้สังคมปลอดภัย

การลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคมนี้มีแนวคิดทฤษฎีคล้ายกับทฤษฎีข่มขู่หรือปราบปราม และทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟู เนื่องจากทั้งสามทฤษฎีต่างมีความมุ่งหมายที่จะมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำ แต่มีความแตกต่างกันในข้อที่ว่าทฤษฎีข่มขู่ให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดอีก ส่วนทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดนั้นมุ่งเน้นการอบรมไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้ แต่ตามทฤษฎีตัดโอกาสในการกระทำความผิดนี้มุ่งเน้นถึงการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำโดยทำให้เขาหมดโอกาสที่จะกระทำความผิด เช่น การลงโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นการตัดโอกาสไม่ให้เกิดซ้ำได้อย่างชัดเจนที่สุด การควบคุมตัวโดยการลงโทษจำคุกซึ่งอาจเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิดชั่วเวลาหนึ่งหรือตลอดชีวิตของผู้กระทำความผิด

2.1.2.4 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นการลงโทษเพื่อข่มขู่หรือปราบปรามมุ่งประสงค์ให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเข็ดหลาบไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำและมุ่งประสงค์ให้บุคคลอื่นเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิด ส่วนการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมีความมุ่งหมายที่แคบกว่าเนื่องจากมีความมุ่งหมายในการทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความต้องการในการแก้ไขปรับปรุงตัวและช่วยเหลือส่งเสริมให้มีความสามารถที่จะยับยั้งตนเองไม่กระทำความผิดซ้ำ

การลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเชื่อว่าอาชญากรรมไม่ได้เกิดขึ้นโดยความสมัครใจของผู้กระทำความผิด การกระทำความผิดของมนุษย์ถูกกำหนดจากปัจจัยต่างๆ ร่วมกันและสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนกดดันและหล่อหลอมจนหันไปสู่การกระทำความผิด ซึ่งเกิดจากปัจจัยหลายอย่างร่วมกันซึ่งอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ ดังนั้นการลงโทษควรพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดและหาแนวทางในการแก้ไขเป็นรายบุคคล เพื่อหาสาเหตุแห่งการกระทำความผิดและแนวทางในการแก้ไขเฉพาะราย โดยให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดได้กลับตัวและแก้ไขปรับปรุงให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่ามาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นการบำบัดผู้กระทำความผิดโดยมีการใช้แนวทางสังคมศาสตร์ และทางจิตวิทยาเข้ามาช่วยแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด เช่น การสอนศีลธรรม การอบรมทางศาสนา การฝึกวิชาชีพ การให้การศึกษาทั่วไป การรักษาพยาบาล การให้ความช่วยเหลือหลังพ้นโทษ และการแก้ไขสภาพแวดล้อมซึ่งอาจทำได้โดยการจัดการมิให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการกระทำความผิดขึ้นอีก การใช้มาตรการคุมประพฤติแทนการลงโทษจำคุก การจำแนกประเภทนักโทษในเรือนจำ เป็นต้น ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการลงโทษมิได้มีจุดประสงค์เพื่อการแก้แค้นทดแทนหรือการข่มขู่เท่านั้น แต่หากยังมีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและเตรียมการให้บุคคลเหล่านั้นปรับตัวเข้าสู่สังคมได้เช่นเดิม

วิธีการที่ใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้แก่ การพยายามหลีกเลี่ยงมิให้ผู้กระทำความผิดประสบกับสิ่งที่จะทำให้ลายคุณลักษณะประจำตัวของเขา เช่น การปล่อยตัวผู้กระทำความผิดโดยไม่ลงโทษจำคุก การให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาปล่อยตัวผู้ต้องโทษก่อนครบกำหนดโดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติชั่วระยะเวลาหนึ่งภายหลังจากได้รับการปล่อยตัว การแยกประเภทนักโทษ การปรับปรุงผู้ต้องโทษในระหว่างคุมขังโดยจัดให้มีการฝึกหัดอาชีพ การจัดให้มีการศึกษาทั่วไปเพื่อทำให้เมื่อพ้นโทษแล้วจะได้มีโอกาสใช้ความรู้ที่ไปประกอบอาชีพในทางสุจริต และการจัดให้มีการให้ความช่วยเหลือหลังจากพ้นโทษโดยการให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตและความช่วยเหลือในการหาอาชีพ

จากทฤษฎีการลงโทษดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ในการลงโทษย่อมแตกต่างกันตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การลงโทษผู้กระทำความผิดไม่อาจยึดถือทฤษฎีใดทฤษฎี

หนึ่งเป็นหลักในการลงโทษเพราะแต่ละทฤษฎีย่อมมีทั้งข้อดีและข้อด้อย ดังนั้นในการพิจารณาพิพากษาคดีศาล จึงต้องพิจารณาถึงลักษณะและพฤติการณ์การกระทำผิดโดยผสมผสานการลงโทษตามวัตถุประสงค์ต่างๆ เพื่อให้การลงโทษเป็นไปอย่างเหมาะสมกับการกระทำผิด

2.1.2.5 ทฤษฎีทางอาชญาวิทยา

ทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการลงโทษได้แก่ ทฤษฎีเจตจำนงอิสระ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สำคัญของซีซาร์ เบคคาเรีย (Cesare Beccaria) และเจอร์มี เบนธัม (Jeremy Bentham) นักปรัชญาเมธีสำคัญของสำนักคลาสสิก (Classical School) ทฤษฎีนี้กล่าวว่าบุคคลทุกคนย่อมมีอิสระที่จะเลือกกระทำการใดๆ โดยตนเอง จึงสมควรที่จะได้รับผลตอบแทนจากกระทำนั้นๆ ในลักษณะเป็นสัดส่วนกัน กล่าวคือการลงโทษจะต้องเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับความหนักเบาแห่งการกระทำผิด

ซีซาร์ เบคคาเรีย (Cesare Beccaria) ได้กล่าวในหนังสือเรื่อง อาชญากรรมและการลงโทษ (In Crime and Punishment) มีใจความสำคัญว่า การใช้มาตรการลงโทษผู้กระทำผิดจะต้องกระทำโดยเปิดเผย รวดเร็ว และจำเป็นเหมาะสมแก่สถานการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทษทัณฑ์ที่พึงจะใช้แก่ผู้กระทำผิดนั้นควรจะได้ควรจะได้คำนึงถึงสัดส่วนความหนักเบาและความรุนแรงที่ผู้กระทำผิดได้กระทำไปแล้วเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาพิพากษาลงโทษ (Let Punishment Fit the Crime) (ประเสริฐ เมฆมณี.หลักทัณฑ์วิทยา, (กรุงเทพมหานคร:บพิธการพิมพ์.2528).หน้า84)

เจอร์มี เบนธัม (Jeremy Bentham) ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดของเบคคาเรีย โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่าการสร้างเสริมความชอบธรรมทางกฎหมายที่มีผลในทางปฏิบัติด้วยนั้นจำเป็นต้องใช้หลักประสานประโยชน์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติเข้าด้วยกัน กล่าวคือ การลงโทษผู้กระทำผิดจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักอรรถประโยชน์สุขของสังคม โดยการใช้มาตรการลงโทษแก่อาชญากรตามสัดส่วนแห่งความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมนั้นๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดอย่างเพียงพอต่อการข่มขู่หรือปราบมิให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง และเนื่องจากในการกระทำผิดย่อมเกิดขึ้นจากความนึกคิดหรือความสมัครใจของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติโดยตนเอง ฉะนั้นการลงโทษแก่ผู้กระทำผิดจึงเป็นการผดุงไว้ซึ่งความชอบธรรมที่สอดคล้องกับแนวความคิดทฤษฎีเจตจำนงอิสระ โดยจำต้องหลีกเลี่ยงการลงโทษผู้กระทำผิดที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ การป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิผลควรจะคำนึงถึงการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและการใช้มาตรการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้สึกผิดชอบสอดคล้องกับหลักศีลธรรมและศาสนา โดยใช้กระบวนการอบรมสั่งสอน และให้การศึกษา (เรื่องเดียวกัน.หน้า87.)

2.1.2.6 หลักบุคคลจะไม่ถูกลงโทษสองครั้งในการกระทำครั้งเดียว (Double Jeopardy)

หลักบุคคลจะไม่ถูกลงโทษสองครั้งในการกระทำครั้งเดียวเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกำหนดโทษซึ่งเกิดขึ้นจากแนวความคิดที่ประสงค์ให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมและเพื่อเป็นการประกันสิทธิเสรีภาพและสิทธิส่วนบุคคลจากการถูกดำเนินคดีอาญา ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาและการลงโทษทางอาญาเป็นการจำกัดสิทธิ เสรีภาพ ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคล การวางนโยบายเกี่ยวกับการบริหารกระบวนการยุติธรรมของรัฐจึงต้องดำเนินไปด้วยความระมัดระวังไม่กระทำการอันเป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่มากเกินส่วนอันเป็นการขัดต่อความยุติธรรมและความรู้สึกนึกคิดของสามัญชน โดยทั่วไป ดังนั้นจึงได้กำหนดหลักในการลงโทษที่สำคัญว่าในการกำหนดโทษนั้นจะต้องไม่ขัดต่อหลักบุคคลจะไม่ถูกลงโทษสองครั้งในการกระทำครั้งเดียวซึ่งถือเป็นหลักการที่สำคัญของการดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาในหลักเรื่องการฟ้องซ้ำในคดีอาญานั้นเอง

หลักเรื่องการฟ้องซ้ำในคดีอาญานั้นได้มีการกำหนดในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ข้อ 10 ว่าบุคคลชอบที่จะเท่าเทียมกันอย่างบริบูรณ์ในอันที่จะ

ได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรมและเปิดเผยโดยศาลซึ่งเป็นอิสระและไร้อคติในการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ตลอดจนข้อที่ตนถูกกล่าวหาใดๆ ทางอาญา (กุหลาบ พลวัน,สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก,กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม,2547),หน้า 475.) อย่างไรก็ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นเพียงมาตรฐานร่วมกันของบรรดารัฐสมาชิกในการแนะแนวทางคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่บรรดาประเทศต่างๆ ไม่ได้มีฐานะเป็นสนธิสัญญาและไม่ก่อให้เกิดพันธะทางกฎหมายแก่สมาชิก ในเวลาต่อมาจึงเกิดกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 โดยประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี ซึ่งมีผลตามกฎหมายเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540 (เรื่องเดียวกัน.หน้า 236.) กติกาข้อที่ 14 ได้กล่าวถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจแก่การบริหารกระบวนการยุติธรรมที่เป็นไปอย่างเหมาะสมและเพื่อให้บรรล่วัตถุประสงค์จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนสิทธิของบุคคลไว้เป็นจำนวนมาก (เรื่องเดียวกัน.หน้า254.) การห้ามดำเนินคดีซ้ำในคดีอาญาได้บัญญัติไว้ในข้อ 14 (7) ความว่า บุคคลย่อมไม่อาจถูกพิจารณาหรือลงโทษซ้ำในการกระทำผิดกรรมเดียวกันซึ่งได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษหรือปล่อยตัวแล้วตามกฎหมายและวิธีพิจารณาความอาญาของแต่ละประเทศ (เรื่องเดียวกัน.487.)

สุภาชิตทางกฎหมายที่มักจะนำมาใช้ในการอธิบายหลักบุคคลจะไม่ถูกลงโทษสองครั้งในการกระทำครั้งเดียว (Double Jeopardy) คือ “Non bis in idem” ซึ่งแปลว่าบุคคลไม่ควรได้รับความเดือดร้อนซ้ำสองสำหรับการกระทำครั้งเดียว (Not twice for the same) อันมีความหมายว่า ในการกระทำ ความผิดอันเดียวกันนั้นจะดำเนินคดีแก่บุคคลเดียวกันซ้ำสองอีกไม่ได้ (ธานีศ เกศพิทักษ์,คำอธิบายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาเล่ม 1 ภาค 1-2. พิมพ์ครั้งที่ 4 หน้า 406.) ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่เน้นหนักถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา จึงได้รับเอาแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการห้ามดำเนินคดีซ้ำ และมีวิวัฒนาการเป็นระยะเวลายาวนานจนเกิดเป็นหลัก หลักบุคคลจะไม่ถูกลงโทษสองครั้งในการกระทำครั้งเดียว (Double Jeopardy) ซึ่งเป็นหลักการที่ใช้ในคดีอาญาเท่านั้น โดยได้บัญญัติไว้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 5 (The fifth Amendment of the United States Constitution) มีใจความสำคัญว่าบุคคลจะไม่ตกอยู่ในภยันตรายในชีวิตและร่างกายถึงสองครั้งสำหรับความผิดเดียวกันนั้น หลักการดังกล่าวนี้นอกจากจะห้ามมิให้ลงโทษจำเลยสองครั้งแล้ว ยังห้ามไปถึงการนำจำเลยมาสู่กระบวนการพิจารณาคดีในความผิดเดียวกันเป็นครั้งที่สองอีกไม่ว่าคดีนั้นศาลจะพิพากษาให้ลงโทษจำเลยหรือยกฟ้องก็ตาม (Martin L. Friedland, Double Jeopardy,(Oxford:Clarendon Press.1969),p21.)

ประเทศไทยได้รับหลักบุคคลจะไม่ถูกลงโทษสองครั้งในการกระทำครั้งเดียว (Double Jeopardy) โดยการบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์การห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาซ้ำไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (4) โดยบัญญัติเหตุที่ทำให้สิทธิในคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งในฟ้อง ซึ่งมีผลทำให้พนักงานอัยการและผู้เสียหายทุกคนไม่อาจนำคดีเรื่องเดียวกันนั้นมายื่นฟ้องจำเลยอีกเพราะเป็นฟ้องซ้ำต้องห้ามตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ของฟ้องซ้ำในคดีอาญามีดังนี้ (ธานีศ เกศพิทักษ์,คำอธิบายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาเล่ม 1 ภาค 1-2 . พิมพ์ครั้งที่ 4 หน้า 406.) คือ จำเลยในคดีก่อนและจำเลยในคดีหลังต้องเป็นบุคคลคนเดียวกัน โดยขอกกล่าวหาในคดีก่อนและคดีหลังมาจากเหตุอันเดียวกัน ซึ่งศาลในคดีหนึ่งมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้วและคดีก่อนจะต้องมีการฟ้องร้องและดำเนินคดีแก่จำเลยอย่างแท้จริง โดยกรณีที่จะถือว่าเป็นฟ้องซ้ำนั้นจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทุกข้อดังที่กล่าวข้างต้น ดังนั้นในการดำเนินคดีอาญาซึ่งจำเลยในคดีก่อนและจำเลยในคดีหลังเป็นบุคคลคนเดียวกันหากประเด็นข้อกล่าวหาในคดีก่อนและคดีหลังมีมูลมาจากเหตุหรือการกระทำอันเดียวกันซึ่งศาลได้อวินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดีแล้วไม่ว่าศาลจะวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดและพิพากษาลงโทษจำเลย หรือศาลวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดพิพากษายกฟ้อง ย่อมถือเป็นฟ้องซ้ำ ภายในบังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (4) โจทก์ไม่มีสิทธิจะนำคดีมาฟ้อง

ขอให้ลงโทษจำเลยสำหรับการกระทำดังกล่าวได้ หลักบุคคลจะไม่ถูกลงโทษสองครั้งในการกระทำครั้งเดียว จึงเป็นหลักการที่สำคัญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลและป้องกันผลกระทบจากการถูกดำเนินคดี มิให้บุคคลต้องถูกดำเนินคดีอาญาซ้ำในการกระทำผิดเพียงครั้งเดียว

แม้ว่าการลงโทษผู้กระทำผิดจะเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม แต่ก็มีใช้วิธีการที่จะสามารถช่วยในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นคนดีในสังคมได้ จึงได้มีการวิวัฒนาการในการนำมาตรการอื่นมาใช้แทนการลงโทษในคดีอาญา ดังเช่น การใช้มาตรการคุมประพฤติแทนการลงโทษในคดีอาญา

2.1.3 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการคุมประพฤติ

เมื่อมีการกระทำผิดขึ้นย่อมทำให้เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปสังคม จึงได้สร้างหลักเกณฑ์ในการลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อตอบโต้การกระทำผิด ในระยะแรกนั้นการลงโทษมีขึ้นเพื่อต้องการที่จะแก้แค้นทดแทนความเสียหายที่ผู้กระทำผิดได้ก่อขึ้นโดยมิได้คำนึงถึงสาเหตุของการกระทำผิดหรือการหาแนวทางในการป้องกันและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำต่อมานักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาจึงเริ่มให้ความสำคัญกับการลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและหาแนวทางในการป้องกันมิให้ผู้ที่เคยกระทำผิดหวนกลับกระทำผิดซ้ำ และได้เริ่มเปลี่ยนมุมมองจากทัศนคติว่าผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่ชั่วร้ายที่ไม่ควรให้อภัยมาเป็นว่าผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่สังคมจะต้องช่วยในการเยียวยาแก้ไข ในส่วนนี้จึงได้ศึกษาถึงวิวัฒนาการและประวัติความเป็นมา แนวความคิด วัตถุประสงค์ และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการคุมประพฤติ ตลอดจนประโยชน์ของการคุมประพฤติ

2.1.3.1 ความหมายของการคุมประพฤติ (Probation)

ในระยะแรกๆ นั้นคำว่า Probation ได้ถูกนำมาใช้ในความหมายของระยะเวลาในการทดสอบความพร้อมของนักบวชในศาสนาคริสต์ และมีการนำมาใช้ในการศึกษาในกรณีที่นักศึกษาทำคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทำให้ต้องถูกภาคทัณฑ์ไว้ก่อนเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสแก้ตัว ซึ่งเรียกว่าอยู่ในระหว่าง Probation ถ้าคะแนนถึงเกณฑ์ก็จะพ้นจากสถานะดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้มีการนำมาใช้ในระบบราชการ สำหรับข้าราชการที่เข้าใหม่ก็ต้องผ่านระยะทดลองปฏิบัติงาน ระยะทดลองปฏิบัติงานดังกล่าวก็เป็น Probation เช่นกัน (นที จิตสว่าง, “ความสัมพันธ์เกี่ยวกับความหมายของการคุมประพฤติ” ในหนังสือที่ระลึกและสุจิตร์รายการกุศล มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด,(กรุงเทพมหานคร:สำนักงานควบคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม,2529) หน้า 47.อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์,แนวทางการปรับปรุงแก้ไขอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ.(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2539) นอกจากนี้ในระยะแรกยังได้นำมาใช้ในกรณีการให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับตัว โดยเริ่มจากมีการปล่อยตัวผู้กระทำผิดไปโดยมีการประกันตัว ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการพัฒนารูปแบบในระบบการ Probation ดังเช่น การเปลี่ยนจากการประกันตัวผู้กระทำผิดมาเป็นการรอกการลงโทษ

Louis P. Carney ให้ความหมายว่า การคุมประพฤติเป็นการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาความอาญากับผู้ที่ศาลแน่ใจแล้วว่ากระทำผิดจริง โดยการที่ศาลได้ส่งปล่อยตัวจำเลยให้อยู่ในสังคมได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ควบคุมจำเลย นอกจากนั้นยังต้องมีการควบคุมสอดส่องโดยพนักงานคุมประพฤติ (Louis P. Carney, Probation and Parole, (California: Mc Graw-Hill Book Company, 1977). p.83)

สุพจน์ สุโรจน์ให้คำจำกัดความของการคุมประพฤติว่า หมายถึง อย่างเป็นทางการหนึ่งดังต่อไปนี้ (สุพจน์ สุโรจน์, “การคุมประพฤติ” ใน การบริหารงานยุติธรรม (หน่วยที่ 9-15) สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช(กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,2529), หน้า 115-116.)

1. สถานะทางกฎหมาย (Legal Status)

หมายถึง การที่ผู้กระทำความผิดจะถูกเรียกว่าผู้ถูกคุมความประพฤตินั้นจะต้อง เป็นผู้ที่ได้กระทำความผิดมาก่อน และศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คุมความประพฤติผู้กระทำความผิดคนนั้นไว้ และให้อยู่ภายใต้การควบคุมสอดส่องของพนักงานคุมประพฤติ

2. คำพิพากษา หรือ คำสั่งของศาล (Sentence)

การที่ผู้กระทำความผิดคนใดจะถูกคุมความประพฤติได้นั้น ต้องมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้คุมประพฤติผู้กระทำความผิดคนนั้นก่อน

3. กระบวนการยุติธรรม (Criminal Justice Process)

กระบวนการหนึ่งซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอนคือ

1) การสืบเสาะและพินิจจำเลย และทำรายงานเสนอต่อศาลก่อนจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

2) การควบคุมและสอดส่อง ภายหลังจากศาลได้มีคำพิพากษา หรือคำสั่งให้คุมความประพฤติจำเลย โดยกำหนดเงื่อนไขให้จำเลยปฏิบัติตามที่ศาลได้กำหนดไว้ ถ้าผู้ถูกคุมความประพฤติฝ่าฝืนเงื่อนไขหรือกระทำความผิดขึ้นอีกพนักงานคุมความประพฤติจะต้องทำรายงานเสนอให้ศาลทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป แต่ในกรณีผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดด้วยดีพนักงานคุมประพฤติก็นำรายงานให้ศาลทราบเป็นครั้งคราวจนกว่าจะครบกำหนดระยะเวลาคุมประพฤติและรายงานครั้งสุดท้ายเมื่อครบกำหนดระยะเวลาคุมความประพฤติแล้ว

4. ระบบงาน (System)

หมายความว่า จะต้อง มีหน่วยงานและการบริหารงานโดยมีสายการบังคับบัญชาจากสูงไปหาต่ำ คือตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงสุดไปจนถึงพนักงานคุมประพฤติและเจ้าหน้าที่ธุรการต่างๆ ระบบงานคุมประพฤติในบางประเทศก็มีสถานะเป็นหน่วยงานอิสระ ระดับกรม หรือคณะกรรมการ และในบางแห่งก็มีระดับเป็นสำนักงานระดับกอง

ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการคุมประพฤติน่าจะแปลความหมายว่า การคุมประพฤติดัง เช่น แนวทางที่ 2 เนื่องจากคำว่าคุมประพฤติเป็นคำที่มีการใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และการคุมประพฤติ (Probation) ควรที่จะใช้ในความหมายของการเป็นมาตรการในชั้นศาลซึ่งประกอบด้วย การสืบเสาะและพินิจก่อนศาลพิพากษาและการสอดส่องภายหลังจากศาลพิพากษาให้ผู้คุมประพฤติผู้กระทำความผิด นอกจากนี้เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นควรที่จะเรียกขั้นตอนของการสอดส่องดูแลผู้กระทำความผิดว่าการควบคุมสอดส่องดูแล (Supervision) ซึ่งสามารถนำไปใช้เรียกทั้งในขั้นตอนการสอดส่องดูแลผู้กระทำความผิดในชั้นศาล (Probation Supervision) และในขั้นการพักการลงโทษ (Parole Supervision)

2.1.3.2 วิวัฒนาการทางกฎหมายของการคุมประพฤติก่อนศตวรรษที่ 19

การคุมประพฤตินี้ได้กำหนดขึ้นมาโดยปราศจากประวัติศาสตร์ของตนเอง หากย้อนเวลากลับไปก่อนศตวรรษที่ 19 ในประเทศอังกฤษซึ่งในระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ได้มีการสร้างวิธีปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด อันถือว่าเป็นจุก่อนให้เกิดวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (Carter, Glaser) และ Wilkins (1984:4-5) ได้แจกแจงรายละเอียดวิธีปฏิบัติเหล่านั้นไว้ ดังนี้

1. การได้รับประโยชน์เนื่องจากเป็นนักบวช (Benefit of Clergy) เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้รับการตัดสินว่ามีความผิดจริง (Conviction) แล้ว แต่ก่อนที่จะคำพิพากษาลงโทษ (Judgement) ผู้กระทำความผิดบางประเภท อันได้แก่ บาทหลวง แม่ชี ผู้พิสุจน์ต่อศาลได้ว่าตนสามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ จะได้รับการยกเว้นโทษ หรือได้รับการลดหย่อน ต่อมาประโยชน์ดังกล่าวได้ขยายออกไปกลายเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายสำเร็จบุคคลทั่วไป จึงถูกยกเลิกในเวลาต่อมา

แม้ว่าปฏิบัติดังกล่าวจะมีใช้ต้นฉบับ ของการคุมประพฤติโดยตรง แต่แนวคิดของการได้รับประโยชน์เนื่องจากเป็นนักบวช แสดงภาพของศาลที่จะบรรเทาการลงโทษรุนแรง ตามกรอบแห่งกฎหมาย และในความคิดเห็นของ Sykes Cullen (1992:472) เห็นว่าประโยชน์เนื่องจากการเป็นนักบวชนี้เองที่เป็นต้นแบบหรืออิทธิพลต่อการคุมประพฤตินมากที่สุด

2. การรอกการลงโทษศาล (Judicial Reprieve) เป็นกรณีที่ศาลมีอำนาจ รอกการกำหนดโทษ (Suspension of Imposition) หรือรอกการกำหนดโทษ (Suspension of Execution) ไว้ชั่วคราว เพื่อให้ผู้กระทำความผิดยื่นขอรับการอภัยโทษ หรือเพื่อเป็นการให้เวลาที่ยืดหยุ่นสำหรับผู้พิพากษา ซึ่งไม่แน่ใจว่านักพยานหลักฐาน ที่เป็นการปฏิบัติต่อตัวผู้กระทำความผิด วิธีนี้เป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากวิธีพิจารณาคดีอาญาในระบบ (Common Law) สมัยนั้น ผู้ที่ถูกตัดสินว่า การทำผิดไม่มีสิทธิอุทธรณ์ และไม่มีสิทธิขอให้มีการพิจารณาคดีใหม่

3. การปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยให้คำมั่นสัญญาต่อศาล (Recognizance) เป็นกรณีที่ศาลกำหนดให้บุคคลซึ่งน่าจะเชื่อว่าจะกระทำความผิดในอนาคต ได้สร้างความมั่นใจให้กับสามัญชนว่าเขาจะไม่ประพฤติเช่นนั้น โดยกำหนดพันธะไว้ (มีประกัน) บางประการกับรัฐแล้วปล่อยตัวไป และรัฐสามารถบังคับตามพันธะนั้นได้ หากไม่มีปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดขึ้น

ในช่วงเริ่มแรก วิธีนี้ใช้กับบุคคลที่ยังมิได้เป็นผู้กระทำความผิด ต่อมาได้ขยายผลไปถึงผู้ต้องหาซึ่งจะต้องหาและจะต้องให้คำมั่นในการปรากฏต่อศาล หากบุคคลนั้นได้รับการปล่อยชั่วคราวก่อนการพิจารณาคดีต่อมาก็ได้มีการใช้วิธีการปล่อยตัวไปชั่วคราวเช่นนี้รูปของสังศาล ในฐานะที่เป็น “มาตรการของยุติธรรมเพื่อการป้องกัน (Measure Of Preventive Justice)” โดยมีจุดประสงค์ให้บุคคลนั้นเป็นผู้รู้จักเคารพกฎหมายในอนาคต

การปล่อยตัวชั่วคราวโดยให้คำมั่นสัญญานี้ อาจกระทำได้โดยมีหลักประกันหรือไม่มีได้ หากมีหลักประกันได้มีการใช้วิธีประกันด้วยบุคคล ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อรัฐในพฤติกรรมของผู้ได้รับปลดปล่อยข้อสันนิษฐานการใช้หลักประกันด้วยบุคคลก็คือ ความเชื่อว่า “ความรับผิดชอบของผู้ประกันตนเองต่อรัฐในนามของผู้กระทำความผิด จะสร้างความกดดันอย่างยิ่ง ให้กับกระทำความผิดในการประพฤติปฏิบัติต่อไป

นอกจากนี้วิธีการปล่อยตัวชั่วคราวดังกล่าวยังประกอบไปด้วยเงื่อนไขบางประการ ให้ผู้กระทำความผิดต้องปฏิบัติตามซึ่งเป็นมรดกตกทอดมาสู่วิธีการสอดส่องในปัจจุบัน รวมถึงการประกันบุคคลด้วยหลักทรัพย์ อาจจะกล่าวได้ว่า วิธีปฏิบัติหลังสุดนี้เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อวิวัฒนาการของกรมคุมประพฤติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการรอกการลงโทษ การให้อิสราภาพแทนโทษจำคุก การสร้างเงื่อนไขในการปลดปล่อยและการเพิกถอนอิสรภาพหากมีการฝ่าฝืนเงื่อนไข

การใช้วิธีการหรือกระบวนการทางกฎหมายในการปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยให้คำมั่นสัญญาต่อศาล (Recognizance) โดยมีและไม่มีหลักประกัน เป็นการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดโดยมีเงื่อนไขตนเอง นักวิชาการบางท่านถือเสมือนว่าเป็นต้นแบบของกฎหมายที่ให้มีการรอลงอาญาและการคุมประพฤติ

นอกเหนือแนวคิด 3 ประการดังกล่าว ยังมีวิธีปฏิบัติอันเป็นที่มาของการคุมประพฤติ อีก 2 ประการดังนี้

ก) การเก็บเข้าสำนวน (Filling of Casea) เป็นกรณีที่ศาลรอกการลงโทษ เนื่องจากศาลเห็นว่าเหตุอันปราณี แต่การปล่อยตัวจะต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยและอัยการก่อน การที่ศาลสั่งเก็บสำนวนด้วยวิธีนี้ต่างกับคดีที่ตัดสินเสร็จสิ้นแล้ว เนื่องจากศาลมีอำนาจที่จะขึ้นมาพิจารณาเมื่อใดก็ได้ เมื่อการร้องขอของคู่ความ

ข) สิทธิของลี้ภัยในวัด (Rigth of Sanctuary) เป็นกรณีที่วัดหรือโบสถ์ ในคริสต์ศาสนาของประเทศอังกฤษ มีศาลพิจารณาคดีผู้กระทำความผิดทางอาญาของตนเอง แต่ยกเว้นโทษประหารชีวิต ดังนั้น ผู้ใดที่

กระทำผิดกฎหมายบ้านเมือง จึงหลบหนีเข้ามาอาศัยอยู่ในวัดเพื่อให้รอดพ้นโทษประหาร แต่สิทธินี้ถูกยกเลิกไปเมื่อปี คศ.1623 (สุพจน์ สุโรจน์, 2529 : 597)

2.1.3.3 วิวัฒนาการทางกฎหมาย ของการคุมประพฤตินศตวรรษที่19 และ 20

ในประเทศอังกฤษซึ่งมีระบบกฎหมายมาแบบ Common Law ได้ใช้วิธีการรอกการลงโทษและรอกการกำหนดโทษ โดยอิงหลักของ Judicial Reprieve มาโดยตลอดซึ่งเป็นการรอกการลงโทษ (Suspend the execution of sentence) หรือรอกการกำหนดโทษ (Suspend the imposition of sentence) หรือรอกการกำหนดโทษเพียงชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งหรือชั่วคราว ผู้กระทำผิดยังต้องกลังมาสู่การพิจารณาคดีของศาลอีกดังกล่าวแล้วข้างต้น

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกายุคแรกๆ ก็ได้ใช้หลักรอกการลงโทษและรอกการกำหนดชั่วคราวเช่นกันทั้งที่มีได้มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ต่อมาในกลางศตวรรษที่ 19 ศาลของสหรัฐอเมริกาจำนวนมากเหลือใช้วิธีการรอกการลงโทษและรอกการกำหนดโทษที่ยังไปกว่าการปล่อยตัวชั่วคราว โดยมีเงื่อนไขหรือประกันตัวนั้นคือการพิพากษาให้รอลงอาญา โดยไม่กำหนดระยะเวลาที่แน่นอน (indefinite suspension of sentence)

แนวปฏิบัติดังกล่าวของศาลก่อให้เกิดการโต้แย้งขึ้น 2 ฝ่าย ฝ่ายแรกเห็นว่า แนวคิดเกี่ยวกับ Judicial Reprieve ในระบบ Common Law ได้ให้อำนาจต่อเนื่องแก่ศาลในการรอลงอาญาโดยไม่จำเป็นต้องมีกำหนดเวลาแน่นอน แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า Judicial Reprieve เป็นเงื่อนไขลักษณะพิเศษที่เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษนานมาแล้วมิได้เกิดในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีหลักเกณฑ์ห้ามอุทธรณ์และห้ามนาคติขึ้นพิจารณาใหม่ นอกจากนี้ ยังให้เหตุเพิ่มเติมอีกว่า การรอลงอาญา ที่กำหนดเวลาเป็นการละเมิดต่อหลักแห่งแยกอำนาจ (the separation of power) โดยการก้าวล่วงเข้าไปในอำนาจบริการ อันได้แก่ อำนาจในการอภัยโทษและลดโทษ

จากประวัติศาสตร์ของพัฒนาการที่กล่าวข้างต้น เห็นได้ว่า การคุมประพฤตินเป็นการแปลงรูปมา จากการรอลงอาญานั้นเอง โดยค่อย ๆ ได้รับการยอมรับและพัฒนาขึ้นทั้งในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาซึ่งถือว่าเป็นผู้บุกเบิกงานคุมประพฤตินและเป็นต้นแบบให้ประเทศต่างๆ นำไปบัญญัติเป็นกฎหมายคุมประพฤตินของตน โดยมีข้อสังเกต คือการบุกเบิกของประเทศ ทั้งสองเกิดขึ้นพร้อมกัน ในปี คศ. 1841 (วิลโล จิวังกู , 2528: 24) ตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 5 ของไทย

2.1.3.4 การบัญญัติกฎหมายคุมประพฤตินประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษเมื่อ คศ. 1841 ผู้พิพากษาเมื่อเบอร์มิงแฮม ได้เริ่มใช้วิธีการรอลงโทษเด็กกระทำผิดโดยให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นสอดส่อง ทั้งยังให้เจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยในการสอดส่องดูแลด้วยต่อมาอีกไม่นาน ผู้พิพากษาแห่งพอร์ตสมัท ได้ใช้วิธี Recognizance โดยมีหลักทรัพย์ประกัน โดยมีเจ้าหน้าที่สอบถามพิเศษ (Inquiry Officer) ช่วยสอดส่องความประพฤติผู้กระทำผิด จากนั้นอาสาสมัครจากองค์การศาลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่อง ช่วยเหลือผู้กระทำผิดเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งล้วนเป็นที่มาของการจัดตั้งระบบการใช้พนักงานคุมประพฤตินอีกด้วย

การออกกฎหมายที่ถือว่ากฎหมายคุมประพฤตินฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติอำนาจศาลแขวง ค.ศ.1879 (the Summary Jurisdiction Act of 1879) ซึ่งมีบัญญัติเฉพาะเรื่องการปล่อยตัวผู้กระทำผิดชั่วคราว (Recognizance) เท่านั้น ยังไม่มีบทบัญญัติคุมประพฤตินผู้กระทำผิดครั้งแรก (probation of First Offender Acts 1887) แต่ก็ยังขาดกระบวนการสอดส่องอันเป็นส่วนประกอบสำคัญของการคุมประพฤตินต่อมาในปี ค.ศ. 1907 มีการตราพระราชบัญญัติการคุมประพฤตินผู้กระทำ (Probation of First Offender Acts 1907) ที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยบทบัญญัติให้มีสอดส่องผู้กระทำผิดด้วย โดยมีได้มีข้อจำกัดว่าให้ใช้วิธีคุมประพฤติน เฉพาะกับผู้กระทำผิดครั้งแรกเท่านั้น และเริ่มใช้ระบบการแต่งตั้ง การรับเงินเดือนของพนักงานคุมประพฤตินศาล

ใน ปี ค.ศ. 1948 พระราชบัญญัติงานยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice Act 1948) ได้เข้ามาแทนที่กฎหมายคุมประพฤติเดิม เพิ่มเติมหลักเกณฑ์สำคัญ ๆ เช่น การจัดการองค์กร การรายงาน เป็นต้น กฎหมายคุมประพฤติของอังกฤษ ได้พัฒนามาจนสมบูรณ์แบบใน ปี ค.ศ. 1970 (Criminal Justice Act 1970) โดยการบัญญัติให้ศาลมีอำนาจสั่งคุมประพฤติได้โดยตรง ไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาให้รอลงอาญาก่อน (วิลโลว์ จิวเจอร์ ,2528: 24 - 29)

2.1.3.5 การบัญญัติกฎหมายและที่มาของระบบคุมประพฤติในประเทศ

สหรัฐอเมริกา

แม้ว่าการคุมประพฤติจะมีแบบอย่างมาตั้งแต่ยุคเริ่มต้นศาสนาคริสต์ แต่ประวัติศาสตร์การคุมประพฤติในสหรัฐอเมริกาเพิ่มจะมีจุดเริ่มต้นเมื่อศตวรรษที่ 19 นี้เอง

การคุมประพฤติในยุคเริ่มแรกของจอห์น ออกุสตุส (John Augustus)

แนวคิดของการคุมประพฤติเป็นผลจากการพัฒนาการจากการลดหย่อนโทษหรือบรรเทาโทษ (judicial reprieve) ที่ใช้กันในศาลประเทศอังกฤษ โดยใช้วิธีการลงโทษชั่วคราวก่อนที่จะพิพากษาเพื่อให้จำเลยอุทธรณ์ขอภัยโทษจากพระมหากษัตริย์ แม้ว่าในตอนแรกจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อยืดเวลาในการพิพากษาออกไปชั่วคราวระยะหนึ่งแต่ท้ายที่สุดก็พัฒนามาเป็นการรอกการลงอาญาหรือรอกการกำหนดโทษ (suspended sentence) ซึ่งไม่มีการลงโทษจริงในสหรัฐอเมริกา การรอกการลงโทษนี้เริ่มมีการนำมาใช้ตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 1830 ในบอสตัน และมีการใช้อย่างแพร่หลายในศาลทั่วสหรัฐอเมริกาถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีการออกกฎระเบียบอนุญาตการกระทำเช่นนั้นก็ตามในตอนแรกๆ ผู้พิพากษาใช้ “การปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราวโดยมีการวางเงินประกันกับศาลว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งศาล” หรือ ให้ประกันตัว และไม่ดำเนินการใดๆ ต่อจากนั้นถึงกระนั้นในราวกลางศตวรรษที่ 19 ศาลหลายแห่งได้ใช้วิธีดังกล่าวในการรอกการลงโทษ และทำให้เกิดคำถามในทางกฎหมายขึ้น

คำว่า “การคุมประพฤติ” ถูกใช้ขึ้นโดย จอห์น ออกุสตุส เพื่อใช้เรียกการประกันตัวผู้ต้องหาออกจากศาล โดยให้เขากลับไปอยู่ในชุมชนโดยวิธีควบคุมและสอดส่องให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างมีกำหนดเวลาผู้บุกเบิกงานคุมประพฤตินี้เกิดที่โบเวอร์ตัน รัฐแมสซาชูเซต และกลายมาเป็นช่างทำรองเท้าที่มีชื่อเสียงในบอสตัน ในปี ค.ศ. 1852 ได้มีการตีพิมพ์ “Report of the Labours of John Augustus” ตามการขอของเพื่อนของเขาและในหนังสือฉบับนี้จอห์น ออกุสตุส ได้เขียนว่า “วันหนึ่งขณะที่ข้าพเจ้าอยู่ในศาล มีชายคนหนึ่งโดนจับข้อหาเสพสุราจนมึนเมา เขาบอกข้าพเจ้าว่าหากผู้ใดช่วยไม่ให้เขาติดคุกเขาจะไม่ลืมรสสุราอีกเลย ข้าพเจ้าจึงประกันตัวเขาโดยศาลได้อนุญาต” (1972 : 4-5) และนั่นคือจุดเริ่มต้นของพนักงานคุมประพฤติคนแรกของประเทศในรูปแบบของอาสาสมัครที่ไม่ได้ค่าจ้าง

ประสบการณ์ครั้งแรกของออกุสตุสกับชายชี่เมานำไปสู่ความสนใจที่จะให้การช่วยเหลือบุคคลอื่นๆ ที่โดนจับกุมด้วยข้อหาเดียวกัน ออกุสตุสจะมาปรากฏตัวในศาล และขอประกันตัวจำเลย หากผู้พิพากษายินยอมซึ่งมักจะเป็นเช่นนั้น จำเลยก็จะตกอยู่ในความดูแลของออกุสตุส ช่างทำรองเท้าผู้นี้จะช่วยเหลืองานทำหรือหาที่พักอาศัย บ้านของออกุสตุสเต็มไปด้วยจำเลยที่เขาได้ประกันตัวไว้และเมื่อจำเลยกลับไปรายงานตัวกับศาลก็จะรายงานความก้าวหน้าด้านการฟื้นฟูการติดสุราและให้ข้อเสนอว่าศาลควรยกฟ้อง ข้อเสนอเหล่านี้ก็มักถูกตอบรับ ระหว่างปีแรกของความพยายามเช่นนี้ ออกุสตุสได้ช่วยให้ชี่เมมา 10 คน เพียงต้องจ่ายค่าปรับเล็กน้อยแทนที่จะจำคุก หลังจากนั้นเขาก็ได้ช่วยผู้กระทำผิดในคดีต่างออกไป ไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชนหรือผู้สูงอายุ หญิง หรือชายและรายงานว่ามีเพียง 10 คน จากจำนวนคดีทั้งหมด 2000 คดี ที่หนีจากการประกันตัวและการคุมประพฤติ

ออกุสตุสทำเช่นนี้มาตลอด 18 ปี และได้รับการสนับสนุนจากผู้พิพากษาและหนังสือพิมพ์ที่ทำการตีพิมพ์ถึงความพยายามของเขา แต่กระนั้นอัยการกลับมองว่าเขาเป็นผู้ที่ทำให้ตารางการ

พิจารณาคดีของศาลแน่น เนื่องจากไม่อาจตัดสินคดีได้อย่างรวดเร็ว ทั้งตำรวจและพนักงานศาลต่างต่อต้านการทำงานของเขา เนื่องจากพวกตนจะได้รับค่าธรรมเนียมจากการดำเนินคดีแต่ละคดีที่ถูกปล่อยโดยกรมราชทัณฑ์ และผลของการคุมประพฤติของออกุสตุสทำให้เขาเองละเลยธุรกิจของตนและประสบปัญหาทางการเงินในท้ายที่สุดและจำต้องอาศัยการสนับสนุนจากเพื่อนๆ

ระบบของออกุสตุสหลายประการยังคงเป็นพื้นฐานให้การคุมประพฤตินิยมใหม่ ออกุสตุสได้ทำการตรวจสอบบุคคลทุกคนที่เขาตั้งใจช่วยเหลือโดยละเอียดโดยละเอียดพิจารณาตั้งแต่ “ประวัติเกี่ยวกับนิสัยอายุ และสภาพแวดล้อมที่บุคคลผู้นี้จะต้องประสบในอนาคต” (1972 : 34) ออกุสตุสไม่เพียงแต่จะควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดแต่ละรายโดยละเอียดแต่ยังจดบันทึกคดีไว้โดยละเอียดและมอบให้กับศาล ออกุสตุสเสียชีวิตในปี ค.ศ. 1859 และงานคุมประพฤติก็เป็งานอาสาสมัครต่อมาในรัฐแมสซาชูเซตจนกระทั่งถึง ค.ศ. 1878

กฎหมายที่เกี่ยวกับคุมประพฤติในยุคเริ่มแรก

ในปี ค.ศ. 1878 สภานิติบัญญัติแห่งรัฐแมสซาชูเซต ได้ออกกฎหมายข้อบังคับในการคุมประพฤติขึ้นเป็นครั้งแรกโดยให้อำนาจกับนายกเทศมนตรีบอสตัน ว่าเจ้าพนักงานคุมประพฤติที่จะทำงานอยู่ภายใต้การดูแลของผู้กำกับการตำรวจ นับเป็นครั้งแรกที่ตำแหน่งเจ้าพนักงานคุมประพฤติถูกยอมรับเป็นทางการในฐานะแขนงวิชาชีพหนึ่งของศาลกฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานคุมประพฤติในการสอบสวนคดีและเสนอว่าบุคคลหนึ่งควรได้รับการคุมประพฤติหากผู้นั้น “เชื่อได้ว่าเป็นผู้ที่มักจะกลับตัวกลับใจได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการลงโทษ” การคุมประพฤติในบอสตันมีเพื่อประชาชนที่เียววัยหรือสูงอายุหญิงหรือชาย ทั้งที่เป็นผู้ต้องหาคดีที่เป็นความผิดออกจากรั้ว หรือที่เป็นการกระทำผิดที่ไม่ร้ายแรง ในปี ค.ศ. 1880 กฎหมายได้ให้อำนาจกับแต่ละเขตเทศบาล ในการว่าจ้างเจ้าพนักงานคุมประพฤติ แต่มีเมืองและหมู่บ้านเพียงไม่กี่แห่งทำเช่นนั้น ในปี ค.ศ. 1891 อำนาจในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานคุมประพฤติได้ถูกโอนไปอยู่กับศาลชั้นต้น และศาลชั้นต้นแต่ละแห่งจำเป็นต้องมีเจ้าพนักงานคุมประพฤติ ในปี ค.ศ. 1898 ข้อบังคับดังกล่าวได้ขยายออกไปครอบคลุมถึงศาลอุทธรณ์ด้วย รัฐเวอร์มอนต์นับเป็นรัฐที่สองที่นำกฎระเบียบว่าด้วยการคุมประพฤติมาใช้ 20 ปี หลังจากนั้นระยะเวลาช่วงที่ขาดตอนไปนั้นเป็นผลมาจากการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพในสมัยนั้น ในปี ค.ศ. 1898 เวอร์มอนต์ให้อำนาจในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานคุมประพฤติให้กับศาลของแต่ละมณฑล โดยเจ้าพนักงานแต่ละคนจะทำงานให้กับทุกศาลในมณฑลนั้นๆ

ไรต์ โออร์แลนด์ เป็นอีกรัฐหนึ่งในนิวอิงแลนด์ที่ทำตามเวอร์มอนต์ไม่นาน หลังจากนั้นโดยมีกฎหมายการคุมประพฤติที่แปลกใหม่ กล่าวคือ ได้มีการกำหนดว่าบุคคลใดบ้างที่สามารถเข้าข่ายคุมประพฤติ ทั้งนี้ไม่รวมเอาบุคคลที่ต้องขอหาความผิดฐานกบฏ ฆาตกรรม โจรกรรม วางเพลิง ช่มชู้ และปล้นการกระทำ เช่นนี้นับว่าฝ่าฝืนหลักการพื้นฐานของทฤษฎีปฏิฐานนิยมที่ระบุว่าจงตัดสินผู้กระทำผิด มิใช่ตัดสินการกระทำผิด แต่กระนั้นข้อจำกัดการคุมประพฤติของไรต์ โออร์แลนด์ก็ถูกเอาเป็นแบบอย่างในรัฐอื่นๆ อีกหลายแห่ง กฎหมายคุมประพฤติของไรต์ โออร์แลนด์ที่ครอบคลุมถึงเด็กและผู้ใหญ่นี้ยังได้ริเริ่มให้มีระบบคุมประพฤติที่ควบคุมโดยรัฐอีกด้วย หน่วยงานของรัฐคือ Board of Charities and Correction แต่งตั้งเจ้าพนักงานคุมประพฤติของรัฐและผู้ช่วย “อย่างน้อยต้องมีคนหนึ่งเป็นผู้หญิง” (Glueck , 1993 : 231)

ในปี ค.ศ. 1894 แมรีแลนด์ให้อำนาจกับศาลของรัฐในการที่จะรอกการลงโทษได้โดยกำหนดระยะเวลาหรือไม่กำหนดเวลา และผู้พิพากษาสามารถ “สั่งให้ผู้ต้องหาทำตามข้อกำหนดด้านค่าใช้จ่ายเงินประกันที่ให้ไว้กับศาลว่าจะมาปรากฏตัว หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัยหรือความประพฤติของเขาตามที่ศาลเห็นสมควร” ศาลแห่งบัลติมอร์ เริ่มใช้เจ้าพนักงานของ Prisoner's Aid Society และต่อมาได้แต่งตั้งเจ้า

พนักงานคุมประพฤติที่มีเงินเดือนประจำปี ในปี ค.ศ. 1897 รัฐมิซูรี ได้ออกกฎหมายคุมประพฤติไว้ด้วยชื่อ “bench parole law” ศาลยังได้แต่งตั้งเจ้าพนักงานคุมประพฤติแทนชื่อตำแหน่ง “พนักงานพักการลงโทษ” เพื่อทำหน้าที่คุมประพฤตินี้ (Glueck,1933)

การคุมประพฤติในยุคเปลี่ยนศตวรรษ

การแพร่หลายของการคุมประพฤติถูกทำให้รวดเร็วด้วยความเคลื่อนไหวด้านศาลเด็กและเยาวชน ซึ่งเริ่มต้นทางฝั่งตะวันตกตอนกลางและพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ. 1899 มิเนโซต้า ออกกฎหมายที่ให้อำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานคุมประพฤติประจำมณฑล แต่จำกัดอายุผู้ที่เข้าข่ายการคุมประพฤติว่าต้องมีอายุต่ำกว่า 18 ปี 4 ปีให้หลังได้เปลี่ยนกฎนี้เป็นอายุ 21 ปี ใน ค.ศ. 1899 อิลลินอยส์ได้ออกกฎหมายตั้งศาลเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นศาลเด็กและเยาวชนศาลแรกของโลก กฎหมายดังกล่าวยังระบุให้ว่าจ้างเจ้าพนักงานคุมประพฤติเพื่อทำการสืบสวนคดีที่โอนมาโดยศาล แต่ไม่ได้รับบุว่าจะมีการจ่ายค่าตอบแทนให้กับเจ้าพนักงานคุมประพฤติ

องค์การการกุศลและเอกชนผู้รับการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ได้ให้เงินช่วยเหลือกับศาลเด็กและเยาวชน Cook County Juvenile Court เพื่อว่าจ้างพนักงานคุมประพฤติ เมื่อสิ้นสุดปีแรกก็มีพนักงานคุมประพฤติ 6 คน ที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการศาลเด็กและเยาวชนแห่งสมาคมสตรีแห่งชิคาโก นอกจากนี้ในแต่ละเขตสถานีตำรวจจะทำหน้าที่เป็นพนักงานคุมประพฤตินอกเวลาราชการด้วย ในวันที่ 1 กรกฎาคม 1899 ผู้พิพากษาศาลเด็กและเยาวชนศาลแรกแห่งอิลลินอยส์ ได้กล่าวต่อหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งชิคาโกว่า “พวกท่านทั้งหลายอยู่ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงในแต่ละคดีที่เข้ามาถึงมือท่านจากเจ้าพนักงานภายใต้การควบคุมของท่านได้มากกว่าผู้พิพากษา ข้าพเจ้าต้องการให้ท่านเลือกเจ้าพนักงานที่ดีและไว้วางใจได้สักจำนวนหนึ่งจากเขตของท่านเพื่อทำงานในด้านสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน” (Schultz,1973 : 465) ในปี ค.ศ. 1899 รัฐโคโลราโดได้ออกกฎหมายการศึกษาภาคบังคับขึ้น โดยช่วยในการพัฒนาศาลเด็กและเยาวชนที่ใช้เจ้าพนักงานดูแลเด็กเสเพล เป็นพนักงานคุมประพฤติ เมื่อถึงปี ค.ศ. 1925 การคุมประพฤติก็มีสำหรับเด็กและเยาวชนในทุกรัฐแล้ว (Glueck,1933)

จนมาถึง ปี ค.ศ. 1901 นิวเจอร์ซีย์ออกกฎหมายที่ให้อำนาจการแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติ โดยที่ก่อนหน้านี้มีเพียงอาสาสมัคร (Linder and Savarese,1984) ในปี ค.ศ. 1908 มณฑลซัพพอร์ตเคาน์ตีในลอง ไอร์แลนด์ แต่งตั้งเจ้าพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งแรกขึ้น “ในตอนนั้นยังไม่ค่อยมีผู้ใดเห็นค่าของการคุมประพฤตินักและการแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งก็เป็นเหมือนการทดลองมากกว่า พนักงานคุมประพฤติทำครึ่งเวลา ไม่มีสำนักงานที่ทำการและผู้ถูกควบคุมประพฤติก็จะมารายงานตัวกับเขาที่บ้าน หรือทางไปรษณีย์” มณฑลได้แต่งตั้งเจ้าพนักงานคุมประพฤติที่ทำงานเต็มเวลา ในปี ค.ศ. 1919 และเขามีสำนักงานเล็กๆ ให้นั่งการคุมประพฤติเด็กและเยาวชนในเพนซิลเวเนีย เริ่มขึ้น ในปี ค.ศ. 1903 และขยายครอบคลุมผู้ใหญ่ในปี ค.ศ. 1909 ผู้พิพากษาสมาธการลงโทษผู้ต้องหาและสั่งคุมประพฤติได้ถ้าหากความผิดไม่ใช่การฆาตกรรมวางยาพิษ ลักพาตัวเรียกค่าไถ่ การร่วมประเวณีของผู้มีสายเลือดเดียวกัน การร่วมประเวณีที่ผิดธรรมชาติ การข่มขืน ทำร้ายร่างกายโดยหมายจะข่มขืน และวางเพลิง หรือปล้นที่พักอาศัยอยู่ ถึงแม้เท็กซัสจะออกกฎหมายว่าด้วยการรอกการลงโทษ (Suspended Sentence Act) ในปี ค.ศ. 1913 เพื่อเป็นทางเลือกแทนการจำคุกแต่การคุมประพฤติผู้กระทำผิดเพียงจะมีขึ้น ในปี ค.ศ. 1947 นี้เอง การคุมประพฤติผู้ใหญ่ในรัฐอลาบามาเองก็เพิ่งจะมีในปี ค.ศ. 1939 เมื่อผู้ว่าการรัฐเห็นชอบกับกฎหมายที่ให้อำนาจกับสถานีดับัญญัติในการให้มีการคุมประพฤติสำหรับผู้ใหญ่ ก่อนหน้านั้นศาลไม่มีอำนาจที่จะรอกการลงโทษด้วยจะเป็นการลวงล้าอำนาจในการอภัยโทษ ลดโทษและการบรรเทาโทษของฝ่ายบริหาร ในปี ค.ศ. 1956 จึงมีการคุมประพฤติสำหรับผู้ใหญ่ทั่วไปในทุกรัฐ (Task Force on Corrections, 1966)

รายชื่อเจ้าพนักงานคุมประพฤติในสหรัฐอเมริกาฉบับแรกถูกตีพิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1907 และได้ระบุว่า มีพนักงานคุมประพฤติ 795 คนทำงานอยู่ในศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกับ Alzina Stevens ผู้เป็นเจ้าพนักงานคุมประพฤติคนแรกของอิลลินอยส์ พวกเขาเหล่านี้หลายคนก็เป็นอาสาสมัคร และบางคนที่ได้รับค่าจ้างในการทำงานแบบไม่เต็มเวลา การอบรมให้กับเจ้าหน้าที่คุมประพฤติมีอยู่จำกัดหรือไม่มีเลย การแต่งตั้งก็มักจะขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของพรรคการเมืองที่อยู่ในอำนาจ และเงินเดือนส่วนใหญ่จะต่ำ แม้เมื่อเทียบกับผู้ใช้แรงงานที่ไม่มีฝีมือก็ตาม

การบริหารจัดการคุมประพฤติ

การคุมประพฤติในสหรัฐอเมริกาถูกบริหารจัดการโดยหน่วยงานที่แยกต่างหากจากกันกว่า 2000 แห่งในรัฐจำนวน $\frac{3}{4}$ ของทั้งหมด การคุมประพฤติผู้ใหญ่จะอยู่กับฝ่ายบริหารของรัฐบาลของรัฐ (ซึ่งมักถูกนำไปรวมไว้กับการพักโทษ) ตัวอย่างเช่น การคุมประพฤติผู้ใหญ่ในจอร์เจีย เป็นแผนกหนึ่งใน State department of offender Rehabilitation ซึ่งได้รวมเอาระบบทัณฑ์สถานของรัฐและคณะกรรมการพักการลงโทษเอาไว้ด้วย (Board of offender Rehabilitation) หรือในเพนซิลเวเนียการคุมประพฤติจะถูกรวมไว้กับการพักการลงโทษในฐานะที่เป็นหน่วยงานอิสระภายใต้ Board of Probation and Parole ถึงกระนั้นกว่า 1 ใน 2 ของหน่วยงานที่ให้บริการด้านการคุมประพฤติเด็กและเยาวชนถูกบริหารจัดการในระบบท้องถิ่น กรมคุมประพฤติเด็กและเยาวชนอาจถูกแยกออกต่างหาก ให้เป็นแผนกเด็กและเยาวชนหรือครอบคลุมในหน่วยงานเดียวกันกับที่ คุมประพฤติผู้ใหญ่ เช่นมณฑล Nassau ในนิวยอร์ก โชคดีที่การบริหารจัดการด้านการพักการลงโทษ มีความซับซ้อนน้อยกว่านี้มากโดยมีหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใน 1 รัฐ และอยู่ใต้ฝ่ายบริหารเสมอ แต่แม้ในหน่วยงานพักการลงโทษเดียวกันเองก็ตามที่มีข้อแตกต่างเล็กน้อยในบางรัฐ (เช่น เพนซิลเวเนีย) บุคคลที่ได้รับการพักการลงโทษจากทัณฑ์สถานในท้องถิ่นจะอยู่ใต้การควบคุมของแผนกคุมประพฤติและพักการลงโทษของมณฑล เราอาจแบ่งการบริหารจัดการคุมประพฤติออกเป็น 6 ประเภท และในรัฐหนึ่งๆ อาจใช้มากกว่า 1 ระบบในเวลาเดียวกันเป็นได้

- เด็กและเยาวชน : การให้บริการด้านการคุมประพฤติสำหรับเด็กและเยาวชนถูกแยกต่างหากและถูกดูแลในระดับมณฑลหรือท้องถิ่น หรือในระดับรัฐ
- เทศบาล : หน่วยงานคุมประพฤติอิสระถูกควบคุมดูแลโดยศาลชั้นต้นหรือเทศบาลภายใต้กฎหมายและแนวทางของรัฐ
- มณฑล : มณฑลจะดำเนินการด้านคุมประพฤติของตนเอง โดยยึดถือกฎหมายและแนวทางกำหนดโดยรัฐ
- รัฐ : หน่วยงานหน่วยหนึ่งดูแลควบคุมระบบคุมประพฤติกลางที่ให้บริการทั่วพื้นที่รัฐแบบรวมในรัฐ : บริการด้านการคุมประพฤติและพักการลงโทษถูกกำกับดูแลโดยหน่วยงานเดียวที่ให้บริการทั่วรัฐ
- รัฐบาล : การคุมประพฤติถูกควบคุมและดูแลทั่วประเทศในฐานะแขนข่างหนึ่งของศาลเจ้าพนักงานคุมประพฤติของรัฐบาลกลางยังควบคุมดูแลผู้ที่ถูกพักการลงโทษด้วย

รัฐไอโอว่าถูกแบ่งออกเป็นเขตอำนาจศาล 8 เขตโดยแต่ละเขตจะมีแผนกราชทัณฑ์ท้องถิ่นที่ควบคุมโดยคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการจะแต่งตั้งผู้อำนวยการที่ควบคุมดูแลด้านการคุมประพฤติ การพักการลงโทษและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้เงินช่วยเหลือและควบคุมโดย Iowa Department of Corrections ในเท็กซัส บริการด้านการคุมประพฤติตั้งอยู่ที่แผน Community Supervision and Correction (CSCD) 120 แห่ง

และดูแลโดยผู้พิพากษาของแต่ละเขตอำนาจศาลและได้รับเงินช่วยเหลือจากแผนควบคุมและสอดส่องและเงินช่วยเหลือจากรัฐ

มีประเด็น 2 ประเด็นที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการให้บริการคุมประพฤติ

1. การคุมประพฤติควรเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายตุลาการของรัฐ
2. การคุมประพฤติควรอยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลของมณฑลหรือของรัฐ

ผู้ที่สนับสนุนให้การคุมประพฤติอยู่กับฝ่ายตุลาการ (Nelson, Ohmart, และ Harlow, 1978)

ให้เหตุผลว่า

- การคุมประพฤติ ต้องตอบสนองกับศาลมากกว่า เนื่องจากต้องให้บริการกับศาลเมื่อต้องอยู่ภายในการควบคุมและดูแลฝ่ายตุลาการ
- ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าพนักงานคุมประพฤติกับศาลก่อให้เกิดกลไกการตอบสนองต่อการทำงานโดยอัตโนมัติและมีประสิทธิภาพ
- ศาลจะได้รับรู้ถึงทรัพยากรที่เป็นที่ต้องการของสำนักงานคุมประพฤติ
- ผู้พิพากษาจะมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้นในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบอยู่และเป็นการเปิดให้โอกาสเจ้าพนักงานของหน่วยงานภายใต้ศาลมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจในคดีมากกว่าที่จะยอมให้อำนาจนี้กับเจ้าหน้าที่อื่นนอกหน่วยงานของศาล
- หากการคุมประพฤติจะต้องอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐ ก็มักจะรวมอยู่กับกรมราชทัณฑ์ ในกรณีเช่นนี้การให้บริการด้านการคุมประพฤติอาจได้รับความสำเร็จเป็นอันดับรองลงมาเมื่อเทียบกับ หากอยู่กับฝ่ายตุลาการ

ผู้ที่คัดค้านการให้คุมประพฤติอยู่กับฝ่ายตุลาการ มีความเห็นว่าจะเกิดข้อเสียเปรียบดังต่อไปนี้

- ผู้พิพากษาซึ่งศึกษาด้านนิติศาสตร์ แต่ไม่มีความรู้ความชำนาญด้านการบริหารจัดการ นับว่าขาดความเชี่ยวชาญในการควบคุมดูแลการให้บริการด้านการคุมประพฤติ
- ภายใต้การควบคุมของฝ่ายตุลาการ การให้บริการกับผู้ที่ถูกคุมประพฤติอาจถูกจัดอันดับไว้ต่ำกว่าการบริการกับผู้พิพากษา ยกตัวอย่างเช่น การสืบเสาะและพินิจก่อนพิพากษาโทษ
- เจ้าพนักงานคุมประพฤติอาจถูกมอบหมายให้ทำหน้าที่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการคุมประพฤติ
- ศาลมีลักษณะของผู้พิพากษาซึ่งขาดและคอยดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายและไม่ใช่งานที่มุ่งเน้นด้านการให้บริการ

การจัดให้การคุมประพฤติไปอยู่กับฝ่ายบริหาร (อันหมายความว่าเป็นส่วนหนึ่งในหน่วยงานเดียวกันกับการพักการลงโทษของรัฐ) มีข้อดีดังนี้

- หน่วยงานให้บริการประชาชนอื่นๆ ทั้งหมดล้วนอยู่กับฝ่ายบริหารระบบย่อยของงานราชทัณฑ์ corrections อื่นๆ ทั้งหมดล้วนอยู่กับฝ่ายบริหาร
- การให้บริการกับผู้กระทำผิดจะมีการประสานงานที่ต่อเนื่อง และเป็นการใช้เจ้าพนักงานคุมประพฤติได้อย่างเกิดประโยชน์มากกว่า

E. Kim Nelson และเพื่อนร่วมงาน (1978 : 92) ได้สรุปไว้ว่า

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ข้อโต้แย้งเหล่านี้ดูจะสนับสนุนให้การคุมประพฤติไปอยู่กับฝ่ายบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในอันที่จะเกิดการประสานงานที่เพิ่มขึ้นในการวางแผน การใช้พนักงานที่ดีขึ้นและบริการที่ดีสำหรับผู้กระทำผิด

ระบบการคุมประพฤติควบคุมโดยรัฐย่อมมีข้อดีมากกว่าการควบคุมในระดับท้องถิ่น แน่นนอนมีความจำเป็นต่อการวางแผนระบบโดยรวมให้เป็นระบบย่อยของราชทัณฑ์ corrections การวางแผนในลักษณะนี้จำเป็นต้องมีมาตรฐานที่เป็นหนึ่งเดียวกัน มีการรายงาน ประเมินผลและการจัดสรรทรัพยากรด้วย แต่ Mitchell Silverman (1993 : 89) ได้แสดงความเห็นที่แตกต่างออกไปไว้ดังนี้

การควบคุมโดยรัฐโดยทั่วไปหมายความว่าสำนักงานคุมประพฤติถูกจัดการโดยฝ่ายบริหารของรัฐบาลของรัฐซึ่งเป็นการบริหารแบบรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง ผู้บริหารไม่ได้อยู่ใกล้ชิดทั้งทางกายและความรู้ความเชี่ยวชาญกับเจ้าพนักงานคุมประพฤติในท้องถิ่น บ่อยครั้งผู้บริหารก็มักขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญๆ ในการดำเนินงานในชุมชนท้องถิ่นที่เจ้าพนักงานคุมประพฤติทำอยู่ ระยะทางที่ไกลกันนี้ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ เมื่อผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายในระดับรัฐสั่งให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติจัดการกับลูกความ (จำเลย-ผู้ถูกคุมฯ) ด้วยวิธีการหนึ่งในขณะที่ในเวลาเดียวกันนั้นชุมชนท้องถิ่นที่เจ้าพนักงานคุมประพฤติและลูกความพำนักอยู่ต้องการใช้วิธีการที่ต่างกันออกไป

การคุมประพฤติในฐานะส่วนหนึ่งของฝ่ายบริหารต้องเกี่ยวข้องกับรัฐบาลของรัฐภายใต้สำนักงานผู้ว่าการรัฐ การคุมประพฤติอาจถูกจัดให้กรมราชทัณฑ์ (corrections) ที่มีขนาดใหญ่กว่า เช่นที่เป็นอยู่ในจอร์เจียหรืออาจเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระเช่นเดียวกับงานพักการลงโทษที่เป็นอยู่ในอลาบามาก็ได้ การคุมประพฤติในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายตุลาการของรัฐบาลมักจะอยู่ใต้ความดูแลของผู้พิพากษาตัวอย่างเช่น ในนิวเจอร์ซีย์

ผู้พิพากษาแห่งศาลมณฑลในแต่ละมณฑลทั้งหมดหรือส่วนมากร่วมกันแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานคุมประพฤติ (และ) เจ้าพนักงานคุมประพฤติชายและหญิงตามแต่ความจำเป็น เจ้าพนักงานคุมประพฤติและผู้ที่เป็นอาสาสมัครคุมประพฤติจะถูกแต่งตั้งตามมาตรฐานที่กำหนดแน่นอนโดยศาลฎีกา เจ้าพนักงานและอาสาสมัครคุมประพฤติต้องรับผิดชอบต่อและอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหัวหน้าสำนักงานคุมประพฤติแห่งมณฑล ผู้ที่จะรับผิดชอบต่อและอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้พิพากษาของศาลมณฑลหรือในมณฑลที่มีผู้พิพากษาศาลมณฑลมากกว่า 1 ท่าน ให้ผู้พิพากษาที่ได้รับมอบหมายจาก Assistant Judge ให้รับผิดชอบด้านการควบคุมดูแลแผนกคุมประพฤติในมณฑลให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎของศาลฎีกา และข้อกำหนดของหัวหน้าศาล Chief Justice ผู้อำนวยการกำกับดูแลของศาลและผู้พิพากษา Assignment Judge แห่งมณฑล

การคุมประพฤติที่ควบคุมโดยฝ่ายตุลาการ (ส่วนมาก) ในระดับมณฑลมักสนับสนุนให้เกิดความหลากหลาย การจัดโปรแกรมที่แปลกใหม่จะทำได้ง่ายกว่าในหน่วยงานระดับมณฑลเนื่องจากมีระบบสายงานที่สั้นกว่าในหน่วยงานระดับรัฐ สำนักงานระดับมณฑลจะปรับเปลี่ยนต่อความเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า และโปรแกรมที่สำนักงานหนึ่งทำได้ผล สำนักงานอื่นๆ สามารถนำไปใช้ตามได้มากกว่า และโปรแกรมที่ล้มเหลวก็ถูกหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้นกับสำนักงานในมณฑลอื่นๆ ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น ทรัพยากรในชุมชนทัศนคติ และการเมืองในท้องถิ่นจะสามารถตอบสนองต่อการให้บริการด้านคุมประพฤติ การทำเช่นนี้จะเป็นการเพิ่มความมั่นใจของประชาชนต่อบริการที่สำนักงานมอบให้ แม้ว่าโดยปรกติฝ่ายตุลาการจะรับผิดชอบควบคุมดูแลงานด้านคุมประพฤติแต่การทำงานวันต่อวันเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารมืออาชีพซึ่งก็คือหัวหน้าสำนักงานคุมประพฤตินั่นเอง

ในทางกลับกัน การบริหารจัดการในระดับมณฑลก็ทำให้เกิดความหลากหลายระหว่างสำนักงานแบบที่เราไม่ต้องการให้เป็นด้วย ตัวอย่างเช่น สัดส่วนของเจ้าพนักงานคุมประพฤติต่อลูกความอาจจะแตกต่างกันอย่างมากระหว่างมณฑลหนึ่งกับอีกมณฑลหนึ่ง ซึ่งสิ่งนี้ไม่เกิดขึ้นกับทุกสำนักงานที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งรัฐเนื่องจากแต่ละมณฑลตั้งงบประมาณของตนเอง เจ้าพนักงานคุมประพฤติจึงไม่อาจถูกย้ายมาจากมณฑลที่มีสัดส่วนระหว่างเจ้าพนักงานและลูกความต่ำไปยังมณฑลที่สัดส่วนดังกล่าวสูงเพื่อทำให้การให้บริการเท่าเทียมกันได้ ตัวอย่างเช่นในนิวเจอร์ซีย์ คณะกรรมการที่ปรึกษาการคุมประพฤติแห่งรัฐได้แต่งตั้งข้อสังเกตไว้ในรายงานปี ค.ศ. 1985 ว่าในขณะอัตราปริมาณคดีที่ทั้งรัฐอันเกี่ยวกับการดูแลควบคุมเด็กและเยาวชนตกอยู่ที่เฉลี่ย 80 คดี ต่อเจ้าพนักงาน 1 คน แต่ในแต่ละมณฑลปริมาณงานจะอยู่ระหว่าง 35-145 คดีต่อเจ้าพนักงานในระดับมณฑลจะอยู่ระหว่าง 71-284 คดีต่อเจ้าพนักงาน 1 คน เลยทีเดียว ซึ่งนับเป็นปริมาณภาระงานที่มากกว่ากันถึง 4 เท่า

คณะกรรมการของรัฐนิวเจอร์ซีย์พบความหลากหลายในแง่ของค่าใช้จ่ายที่แต่ละมณฑลใช้ไปในการให้บริการด้านคุมประพฤติและยังพบความแตกต่างอีกมากในแง่ของการดำเนินงานด้วย ดังนั้นกระบวนการและขั้นตอนในการคุมประพฤติจึงต่างกันไปในแต่ละมณฑล และคณะกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า

ไม่มีคำจำกัดความที่เป็นที่ยอมรับว่าอะไรคือบริการด้านการคุมประพฤติที่มีคุณภาพประกอบขึ้นด้วยสิ่งใดบ้าง ตัวอย่างเช่น ขาดคำจำกัดความและโครงสร้างซึ่งทำให้เป็นการยากที่จะตัดสินว่าอะไรคือการควบคุมและสอดส่องที่ได้คุณภาพ ประการสุดท้ายระหว่างมณฑลหนึ่งกับอีกมณฑลหนึ่งก็มีความต่างในแง่สภาพแวดล้อมอันทำให้เกิดความแตกต่างอย่างมากระหว่างมณฑลทั้งหลายในงานบริการด้านคุมประพฤติที่ต้องกระทำ ขอบเขตและความรุนแรงของปัญหาด้านอาชญากรรม สังคมและเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการจัดสรรบุคลากร กระบวนการและความจำเป็นด้านทรัพยากรอันล้วนแต่จะแตกต่างกันไปในแต่ละมณฑล

ข้อมูลสุดท้ายนี้สามารถเป็นข้อมูลสนับสนุนกับการให้มณฑลเป็นผู้ควบคุมการให้บริการด้านการคุมประพฤติ ถึงอย่างไรก็ตามคณะกรรมการก็มีคำถามว่า การที่ไม่มีรูปแบบที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการควบคุมการจัดการคุมประพฤติจะทำให้ความยุติธรรมของสำนักงานคุมประพฤติแต่ละแห่งในรัฐเดียวกันจะมีความเที่ยงธรรมน้อยลงหรือไม่

ประเด็นดังกล่าวทำให้รัฐต่างๆ ที่มีระบบคุมประพฤติอยู่ที่ระดับมณฑลต้องจัดตั้งสำนักงานที่คอยประสานงานและจัดการให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันในรูปแบบการให้บริการด้านการคุมประพฤติ ครอบคลุมทั่วรัฐ (Parent et al 1994) ยกตัวอย่างเช่นในรัฐอิลลินอยส์ กองคุมประพฤติของสำนักงานบริหารแห่งศาลรัฐอิลลินอยส์ได้พยายาม “ปรับปรุงเชิงคุณภาพและปริมาณของบริการด้านการคุมประพฤติและ บริการที่เกี่ยวกับศาลทั้งทั้งรัฐอิลลินอยส์ จัดให้มีรูปแบบที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในด้านการจัดโครงสร้างและบริการ และเพิ่มมาตรการใช้คุมประพฤติเป็นทางเลือกหนึ่งแทนการลงโทษ สำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นคดีไม่ร้ายแรง ผลที่ได้จากความพยายามนี้ กองคุมประพฤติได้ออกกฎระเบียบในการจ้างและเลื่อนขั้นสำหรับเจ้าพนักงานคุมประพฤติทั่วทั้งรัฐ

กรมช่วยเหลือด้านยุติธรรมชุมชนแห่งรัฐเท็กซัส (Texas Community Justice Assistance Civison) หรือที่เดิมคือ คณะกรรมการคุมประพฤติผู้ใหญ่ (Texas Adult Probation Commission) รับผิดชอบด้านการจัดทำมาตรฐานระดับรัฐและให้ความช่วยเหลือจากรัฐให้กับแผนกคุมประพฤติผู้ใหญ่ในท้องถิ่นที่เลือกเข้าร่วมและมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐาน ในส่วนหนึ่งของความพยายามนี้กรมได้ให้การสนับสนุนโครงการทำวิจัยและโครงการทดลองคุมประพฤติทั่วทั้งรัฐเท็กซัส คณะกรรมการได้ประกาศใช้กฎหมาย “หลักจรรยาบรรณสำหรับเจ้าพนักงานคุมประพฤติผู้ใหญ่ในเท็กซัสและตีพิมพ์เผยแพร่ให้แก่สำนักงานคุมประพฤติ” ยกตัวอย่างเช่นในเรื่องของปริมาณงานคดี “เฉลี่ยงานด้านคดีในแผนควรถูกคำนวณโดยหารจำนวนคดีด้วยจำนวนเจ้าพนักงานในแผนที่ใช้เวลา 80% หรือมากกว่าไปในการควบคุมและสอดส่อง

เฉลี่ยคดีของเจ้าพนักงานคุมประพฤติในแผนกไม่ควรเกิน 100 คดี” ถึงแม้มาตรฐานของคณะกรรมการจะไม่บังคับแต่การที่กรมคุมประพฤติไม่สามารถยึดถือหลักปฏิบัติดังกล่าวอาจส่งผลถึงการขาดการได้รับเงินทุนสนับสนุนจากคณะกรรมการได้ ยกตัวอย่างเช่น คณะกรรมการจ่ายเงิน 100 ดอลลาร์ ให้กับรายงานการสืบเสาะและพินิจก่อนการพิจารณาคดี 1 ฉบับที่ กรมคุมประพฤติจัดทำขึ้น

กองคุมประพฤติและทางเลือกในการลงโทษของนิวยอร์ก (Division of Probation Correctional Alternatives) ได้กำหนดแนวทางและมาตรฐานสำหรับสำนักงานคุมประพฤติทั่วทั้งรัฐ ซึ่งครอบคลุมไปถึงแม้การออกแบบสำนักงาน ตัวอย่างเช่น ตาม “ข้อกำหนดในการฝึกอบรมหลักเบื้องต้นสำหรับเจ้าพนักงานคุมประพฤติใหม่และเจ้าพนักงานคุมประพฤติฝึกงาน” ได้มีการกำหนดไว้ว่า:

- 1) เจ้าพนักงานคุมประพฤติและเจ้าหน้าที่คุมประพฤติฝึกงานต้องผ่านหลักสูตรเบื้องต้นด้านการปฏิบัติงานคุมประพฤติพื้นฐานภายในระยะเวลา 4 เดือนแรกของการทำงาน โดยหลักสูตรนี้จะยึดตามแนวทางที่ปรับโดยผู้อำนวยการด้านการคุมประพฤติแห่งรัฐ (ผู้ที่เป็นหัวหน้าฝ่ายการคุมประพฤติ)
- 2) หลักสูตรนี้ประกอบด้วยการศึกษา 70 ชั่วโมงเป็นอย่างต่ำ
- 3) หลักสูตรการฝึกอบรมนี้ :
 1. ช่วยเจ้าพนักงานคุมประพฤติและเจ้าพนักงานคุมประพฤติฝึกงานให้เข้าใจปรัชญาและพื้นฐานทางกฎหมายของกระบวนการยุติธรรม
 2. ให้เจ้าพนักงานเข้าใจถึงหน้าที่และบทบาทของตนในชุมชนและระบบยุติธรรม
 3. นำเสนอหลักการวิธีและเทคนิคต่างๆ ซึ่งช่วยเขาในการหาความรู้และทักษะและเพื่อพัฒนาทัศนคติซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานคุมประพฤติ
- 4) หลักสูตรพื้นฐานในด้านการปฏิบัติงานคุมประพฤติที่จัดขึ้นโดยแผนกคุมประพฤติท้องถิ่นควรได้รับการรับรองคุณวุฒิ ล่วงหน้าโดยผู้อำนวยการด้านการคุมประพฤติแห่งรัฐ
- 5) ผู้เข้าอบรมต้องสอบข้อเขียนเมื่อสิ้นสุดหลักสูตรพื้นฐาน
- 6) เจ้าพนักงานคุมประพฤติและเจ้าหน้าที่คุมประพฤติฝึกงานที่สอบไม่ผ่านหลักสูตรพื้นฐานจะต้องสอบแก้ตัวให้ผ่านภายใน 3 เดือน หากไม่ผ่านการสอบครั้งที่สอง เจ้าพนักงานผู้นั้นจะต้องเข้ารับการอบรมขั้นพื้นฐานรุ่นต่อไปอีกครั้งหนึ่ง การทำเช่นนี้จะไม่ส่งผลทางลบต่อการให้สิทธิ ของนายจ้างของเจ้าพนักงานผู้นั้นตามที่ระบุไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการว่าจ้างของเขา (หมายความว่า : เจ้าพนักงานผู้นั้นอาจถูกไล่ออกจากตำแหน่งได้)
- 7) เจ้าพนักงานคุมประพฤติใหม่ทุกคนต้อง ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ว่าด้วยการฝึกอบรม เจ้าพนักงานรักษาความสงบตามกฎหมายรัฐ กองฯ ยังกำหนดให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติตำแหน่งผู้จัดการและผู้คุมต้องมีการฝึกต่อเนื่อง (อย่างน้อย 21 ชั่วโมง) ต่อปีอีกด้วย

ยุคเริ่มต้นของการคุมประพฤตินิยมใหม่และการควบคุมในชั้นก่อนพิจารณาคดี

(Beginnings of Probation and Pretrial perves)

1. อำนาจในการพิจารณารอลงโทษหรือระงับไว้ก่อน (The power to Suspend Sentence)
- แม้ว่าจะได้มีการผ่านร่างกฎหมายการคุมประพฤติ (Probation Laws) ในระดับมลรัฐ แล้วหลายมลรัฐโดยเริ่มต้นที่รัฐ แมสซาชูเซต (Massachusetts) ในปี ค.ศ. 1878 ระบบงานคุมประพฤติก็ยังคงไม่ได้เปิดดำเนินการในส่วนในระดับรัฐบาลกลาง (Federal level) เป็นระยะเวลาหลายปีต่อมาศาลของรัฐบาลกลางได้สั่งใช้มาตรการคุมประพฤติในรูปแบบของการรอการลงอาญาแต่ก็ปรากฏปัญหาโต้แย้งด้านกฎหมายในเวลาต่อมาว่ากระทรวงยุติธรรมของประเทศสหรัฐฯ (THE U.S Department of Huslice) ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งฯ ดังกล่าวด้วยเชื่อว่าเป็นการซ้ำซ้อนกับอำนาจในการพิจารณาลดโทษหรือกักโทษตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรม (ซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร) และเห็นว่าขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศ

สหรัฐอเมริกา ซึ่งปรากฏคำฟ้องในชั้นฎีกาต่อศาลฎีกาของสหรัฐฯ ในคดี Ex parte United states, 242 u.s.27 ซึ่งต่อมาเป็นที่รู้จักกันดีในนาม “คำตัดสินสังหาร” หรือ (The Kilits decision) ศาลฎีกาในขณะนั้น (ค.ศ.1916) ได้พิพากษาแย้งว่าศาลของรัฐบาลกลางไม่มีอำนาจสั่งให้พิจารณารอการลงโทษโดยเด็ดขาดอีกทั้งไม่มีเหตุผลหรือสิทธิในการพิจารณาสั่งการรอการลงโทษหรือรอลงอาญาในทางปฏิบัติอีกต่อไป ซึ่งศาลฎีกาในขณะนั้นมีความเห็นว่าการออกกฎหมายคุมประพฤติเป็นมาตรการเยียวยา

2. ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขการคุมประพฤติ (A controversial Sentencing Option)

การกำหนดให้การคุมประพฤติเป็นเงื่อนไขหนึ่งในคำพิพากษาของศาลรัฐบาลกลางไม่ได้กระทำได้ง่ายโดยทันทีซึ่งคิดเห็นหลากหลายที่ได้แย้งกันอยู่ระหว่างหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยผู้พิพากษาของศาลรัฐบาลกลางสหรัฐฯหลายคนเห็นว่ามาตรการคุมประพฤติเป็นสิ่งที่ประโยชน์เพราะเห็นว่าเป็นทางเลือกเหมาะสมที่ศาลสมควรใช้เป็นดุลยพินิจในการพิพากษาโทษสำหรับในบางคดีที่ศาลเห็นว่ามีคามยากยิ่งในการใช้ดุลยพินิจว่าสมควรจะใช้วิธีการที่รุนแรงกับจำเลยหรือไม่ในขณะที่กลุ่มผู้พิพากษาของรัฐบาลกลางอีกฝ่ายมีความเห็นคัดค้านวิธีการคุมประพฤติเพราะเห็นว่าการคุมประพฤติเป็นการผ่อนผันให้กับผู้กระทำผิดมากเกินไป ทำให้สภาองเกรสของสหรัฐฯ หรือที่เรียกอย่างเป็นทางการว่าองค์กรนิติบัญญัติของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สามารถหาข้อยุติได้ในขณะนั้น จนกระทั่งใน ปี ค.ศ. 1909 รัฐบาลจึงสามารถยื่นร่างกฎหมายคุมประพฤติในระดับรัฐบาลกลาง (Federal Probation law) เข้าสู่สภาองค์กรได้เป็นผลสำเร็จหลังจากนั้นก็ได้มีการผ่านร่างกฎหมายคุมประพฤติอีกเป็นจำนวนมากกว่า 30 ร่างๆ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1925 และหนึ่งในร่างกฎหมายฯ ดังกล่าวจึงได้รับการตราให้เป็นกฎหมายการคุมประพฤติต่อมา

3. กฎหมายคุมประพฤติ (ประเทศสหรัฐอเมริกา) (Probation Act of 1925) กฎหมายคุมประพฤติฉบับ ปี ค.ศ. 1925 (Probation Act of 1925) ซึ่งลงนามโดยประธานาธิบดี คาลวิน คูลิจด์ (President Calvin Coolidge) อนุญาตให้ศาลของรัฐบาลกลางสหรัฐฯ ยกเว้นศาลในเขตปกครองท้องถิ่นของเขตโคลัมเบีย (District of Columbia) ให้อำนาจศาลฯ ในการพิจารณารอการลงโทษหรือระงับโทษไว้ก่อนแล้ว ใช้วิธีการคุมประพฤติสำหรับจำเลยแทนภายใต้กำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขการคุมประพฤติที่เหมาะสมแก่จำเลยที่สุด (such period and on such terms and condition as they deemed best) กฎหมายคุมประพฤติฯ ยังให้อำนาจศาลในการแต่งตั้งบุคคล 1 คนหรือมากกว่าให้ปฏิบัติงานในฐานะพนักงานคุมประพฤติ (Probation officers)

4. การบริการการจัดการในระยะต้น (Administration in the Early years) ในระยะเริ่มต้น, การบริหารจัดการด้านงานคุมประพฤติของรัฐบาลกลางเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดของสหรัฐอเมริกา (The office of the Attorney General in the U.S. Department of Justice) ซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรมของสหรัฐฯ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักราชทัณฑ์ของรัฐบาลกลางผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลด้านราชทัณฑ์และพักการลงโทษด้วย ซึ่งมีผลทำให้ภาระหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติระดับรัฐบาลกลาง (federal probation officers) ประกอบไปด้วยงานด้านคุมประพฤติและพักการลงโทษควบคู่กันไปด้วย ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุด ได้บริหารจัดการด้วยการจัดสรรให้พนักงานคุมประพฤติได้รับค่าตอบแทนในรูปแบบเงินเดือน (salaries) รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่นค่ารักษาพยาบาล (clinical services) และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (travel) ตามที่ศาลสั่ง ต่อมารูปแบบการบริหารจัดการดังกล่าวก็ได้เปลี่ยนแปลงไปเมื่อระบบคุมประพฤติได้ถูกโอนอำนาจหน้าที่จากสำนักงานราชทัณฑ์กลาง (Federal Bureau of Prisons) ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา (The Administrative office of the U.S. courts)

5. การทดลองใช้ระบบคุมประพฤติในชั้นก่อนพิจารณาคดี (Pretrial Services as an Experiment)

ในปี ค.ศ. 1974 สภาองเกรสได้ออกกฎหมายชื่อ “กฎหมายพิจารณาคดีอย่างฉับพลัน” (Speedy Trial Act) มอบอำนาจให้อธิบดีสำนักงานศาลยุติธรรมสหรัฐฯ ทดลองใช้วิธีการสืบเสาะก่อนพิจารณาคดีในหน่วยงานไปยัง 10 เขต อำนาจศาลชั้นต้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดอาชญากรรมโดยการปล่อย

ตัวผู้กระทำผิดกลับสู่ชุมชนด้วยวิธีการรื้อพิจารณาคดี และลดการควบคุมตัวผู้กระทำผิดไว้ในสถานควบคุมโดยไม่จำเป็นโดยหน่วยงานขึ้นก่อนพิจารณาตามที่ศาลสั่งดังกล่าวฯ จะต้องดำเนินการสอบปากคำหรือสัมภาษณ์ผู้กระทำผิดในคดีต่างๆ แต่ละรายโดยเฉพาะคดีการผิดเล็กน้อยเพื่อหาสาเหตุสภาพประวัติภูมิหลังข้อมูลต่างๆ ของผู้กระทำผิดแล้วเขียนรายงานให้ศาลทราบเพื่อประกอบการพิจารณาให้ประกันตัวรวมทั้งการควบคุมสอดส่องผู้ถูกปล่อยตัวในชั้นพิจารณาคดีและช่วยเหลือผู้กระทำผิดในระหว่างถูกปล่อยตัวชั่วคราวในระหว่างประกันตัวและเมื่อกรณีบางรายมีคำสั่งให้ทำงานบริการสังคมโดยหน่วยงานในเขตอำนาจศาลชั้นต้นจำนวน 5 แห่ง ที่รอรับการทดลองให้วิธีการคุมประพฤติดังกล่าวอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของสำนักงานศาลยุติธรรม และอีก 4 แห่งถูกบริหารจัดการโดยคณะกรรมการภายใต้การกำกับของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลชั้นต้น

2.2ปรัชญาการคุมประพฤติ (Philosophy of Probation)

เมื่อพิจารณาจากปณิธานแรกเริ่มของผู้บุกเบิกงานคุมประพฤติคือ John Augustus จะเห็นว่า มีจุดประสงค์ที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้ดีขึ้น โดยเริ่มต้นจากคนเมาสุราและพวกลักเล็กขโมยน้อย ขั้นตอนของ Augustus เริ่มตั้งแต่การช่วยประกันตัวผู้กระทำผิดในศาล หาที่พักและอาหาร รวมถึงงานให้กับบุคคลเหล่านั้นด้วยจิตใจที่โอบอ้อมอารีและมีสัมพันธภาพที่ดี กล่าวโดยสรุปแล้ว Augustus ใช้วิธีควบคุมความประพฤติที่ค่อนข้างเคร่งครัด ใช้การช่วยเหลือส่วนบุคคลแบบตัวต่อตัว อีกทั้งยังให้การช่วยเหลือด้านการเงินอีกด้วย ดังนั้นปรัชญาหลักของการคุมประพฤติตั้งแต่สมัย Augustus จนถึงปัจจุบันก็คือ การแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) ผู้กระทำผิดนั่นเอง

แม้ว่าในปัจจุบัน งานของพนักงานคุมประพฤติ จะกลายมาเป็นงานราชการที่เน้นหนักไปทางด้านงานเอกสาร และต้องสอดส่องดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติจำนวนมาก ในขณะที่อัตรากำลังน้อย จึงอาจเป็นการยากที่จะรักษาปรัชญาดั้งเดิมของการคุมประพฤติ อย่างไรก็ตาม ปรัชญาที่มุ่งแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดยังคงต้องคงอยู่ต่อไป แต่ปรัชญาร่วมสมัยของการคุมประพฤติที่เกิดขึ้นใหม่ในยุคนี้ก็คือ ปรัชญาที่มุ่งควบคุมผู้กระทำผิด (offender control) ซึ่งเชื่อว่า แม้ไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้เต็มที่ แต่อย่างน้อยก็สามารถที่จะสร้างยุทธวิธีในการควบคุมพฤติกรรมผู้กระทำผิดอย่างได้ผล ระหว่างการควบคุมความประพฤติ และปรัชญาที่มุ่งควบคุมนี้อาจถูกจัดลำดับความสำคัญให้มาก่อนปรัชญาดั้งเดิม (Champion, 1990 : 121)

นักวิชาการหลายท่าน เชื่อว่า สิ่งที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับปรัชญาของการคุมประพฤติในปัจจุบัน ได้แก่

1. การลงโทษ (punishment) ซึ่งจะมีขึ้นหากมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขการคุมความประพฤติโดยผู้ถูกคุมความประพฤติอาจถูกเพิกถอนการคุมประพฤติ หรือการที่ศาลสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่เหยื่อ อาชญากรรมคำสั่งศาลให้หักเงินเดือนผู้ถูกคุมความประพฤติเพื่อผ่อนชำระค่าปรับ รวมถึงการให้ทำงานสาธารณะ ดังนั้นจะเห็นว่า แม้การคุมประพฤติโดยตัวของมันเองจะมีใช้การลงโทษ แต่มีผลสืบเนื่องอันเป็นสภาพบังคับ

2. เพื่อการข่มขู่ยับยั้ง (deterrence) ไม่ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยพิจารณาที่ระดับของการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้น

3. การกลับคืนสู่ชุมชน (Community reintegration) โดยการให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานหาเลี้ยงครอบครัวตามปกติ ไม่ต้องพบกับสภาพแวดล้อมในเรือนจำอันมีอิทธิพลต่อการก่ออาชญากรรม

4. การควบคุมอาชญากรรม (crime control) โดยการออกสอดส่องดูแล และตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นระยะๆ (Champion, 1990 : 125-127)

2.2.1 วัตถุประสงค์ของการคุมประพฤติ (Objective of Probation)

จากปรัชญาของการคุมประพฤติจึงพัฒนามาเป็นวัตถุประสงค์ของการคุมประพฤติ Carter และคณะ (1984 : 7-10) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการคุมประพฤติ Carter และคณะ (1984 : 7-10) ได้สรุปวัตถุประสงค์หลักของการคุมประพฤติผู้ใหญ่ว่ามีดังนี้

1. ป้องกันชุมชน (community protection) จากพฤติกรรมต่อต้านสังคม (anti social behavior) โดย
 - 1.1 ประเมินลักษณะและระดับอันตรายของบุคคล โดยกระบวนการสืบเสาะและพินิจและสอดส่องดูแล
 - 1.2 ประเมินความเป็นไปได้ที่บุคคลในกระบวนการคุมประพฤติ จะกระทำความผิดซ้ำ
 - 1.3 เสนอความเห็นต่อศาลว่า ควรใช้วิธีการใดกับผู้กระทำความผิดที่น่าจะเป็นการปกป้องชุมชนมากที่สุด ในคดีที่มีการสืบเสาะและพินิจ
 - 1.4 ดำเนินการสอดส่องดูแล บุคคลที่ศาลสั่งให้คุมความประพฤติเท่าที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองชุมชน และต้องปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขการกระทำความผิด ในกรณีจำเป็น
 - 1.5 รายงานพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อชุมชนให้ศาลโดยเร็ว เพื่อให้มีการเพิกถอนการคุมความประพฤติทันที
 - 1.6 ส่งเสริมและทำงานวิจัย เพื่อพัฒนาเทคนิคการทำนายและการสอดส่องพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดที่สัมพันธ์การปกป้องชุมชน
2. ทำให้ผู้กระทำความผิดกลับคืนสู่ชุมชน (reintegration of offenders) เน้นการสร้างความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างผู้กระทำความผิดกับชุมชน โดย
 - 2.1 ประเมินเงื่อนไขส่วนบุคคลและเงื่อนไขทางสังคมของบุคคล ที่เข้ามาสู่กระบวนการคุมประพฤติ เพื่อพิจารณาถึงความต้องการรายบุคคลตามความจำเป็นในการส่งบุคคลนั้นกลับสู่ชุมชน
 - 2.2 ให้ข้อมูลและเสนอความเห็น เพื่อช่วยให้ศาลมีคำพิพากษาที่เหมาะสมในการกลับคืนสู่ชุมชนของผู้กระทำความผิด
 - 2.3 เตรียมแผนปฏิบัติการและวิธีการที่เหมาะสม ในการทำให้ผู้กระทำความผิดกลับตนเป็นพลเมืองดี มีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ
 - 2.4 จัดระดับการคุมความประพฤติที่เหมาะสม
 - 2.5 จัดให้มีการประเมินและปรับพฤติกรรมผู้กระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง ระหว่างคุมความประพฤติ
 - 2.5 ส่งเสริมและทำการวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงเทคนิคการส่งผู้กระทำความผิดกลับสู่ชุมชน
3. ส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม (furthering justice) โดย
 - 3.1 คุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของบุคคลในงานคุมประพฤติ
 - 3.2 ทำให้บุคคลที่เข้ามาสู่กระบวนการคุมประพฤติ เข้าใจสิทธิและความรับผิดชอบของตน
 - 3.3 ทำการตัดสินใจในฐานะผู้ทำหน้าที่กึ่งตุลาการ ภายใต้กฎหมายที่ให้อำนาจแก่พนักงานคุมประพฤติ
 - 3.4 ให้ข้อมูลและเสนอความเห็นต่อศาล เกี่ยวกับเรื่องของความเป็นธรรมรวมถึงการพิจารณาพิพากษาคดี
4. ให้บริการที่จำเป็น เพื่อให้การจัดการ งานคุมประพฤติและวัตถุประสงค์ในข้อ 1-3 ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดย

4.1 นำระบบการจัดองค์กรประกอบที่ให้ประโยชน์สูงสุดและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

4.2 ควบคุมการบริหารงาน การจัดการอย่างเหมาะสมเพื่อให้งานคุมประพฤติมีประสิทธิภาพ

4.3 แสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน

4.4 ให้การศึกษาและฝึกอบรม เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ในงานคุมประพฤติ

วัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น นับเป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความรู้สึกร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติทุกแห่ง ทำให้การดำเนินงานคุมประพฤดียังคงมีเอกลักษณ์ของตนเอง อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นกัน นั่นคือ “ทฤษฎีการคุมประพฤติ” ซึ่งถือเป็นเครื่องนำทางในการทำ ความเข้าใจการคุมความประพฤติให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.2.2 ทฤษฎีการคุมประพฤติ (Theories of Probation)

Howard Abadinsky (1987 : 127) กล่าวว่า โดยความเชื่อที่ยึดถือกันมา บุคคลที่ถูกคุมความประพฤติมิได้ถือว่าเป็นผู้มีอิสระ (Free Person) แม้ว่าจะไม่ได้ถูกจองจำ จึงมีการวางหลักเกณฑ์ในการกำหนด ข้อจำกัดหรือวางเงื่อนไข อันเกี่ยวกับเสรีภาพของผู้ถูกคุมความประพฤติ เพื่อให้สามารถนำตัวกลับมาลงโทษได้ อีกหากมีการฝ่าฝืนเงื่อนไข ซึ่งตั้งอยู่ในกรอบของ 3 ทฤษฎีด้วยกัน คือ

2.2.2.1 ทฤษฎีเมตตาธรรม (Grace Theory) เห็นว่า การคุมประพฤติเป็นสิทธิพิเศษอันมีเงื่อนไข (Conditional Privilege) ถือเป็นความเมตตาากรุณาของที่มาจากศาล มิได้มาจากตัวผู้กระทำผิดเพราะฉะนั้นการคุมประพฤติอาจถูกเพิกถอนได้ในทันที หากมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขแห่งสิทธิพิเศษนั้น

2.2.2.2 ทฤษฎีสัญญา (Contract Theory) เห็นว่า การคุมประพฤติเป็นวิธีการที่เสมือนกับ การให้ผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละคนต้องทำสัญญาไว้กับศาล โดยยอมรับข้อกำหนดบางอย่าง เพื่อแลกกับการได้รับสิทธิเสรีภาพที่มีเงื่อนไข (Conditional Liberty) ถ้ามีการผิดสัญญาก็ต้องได้รับโทษ นั่นคือการเพิกถอนความประพฤติ

2.2.2.3 ทฤษฎีคุมขัง (Custodial Theory) ถือว่า ผู้ถูกคุมความประพฤดียังอยู่ภายใต้การควบคุมตามกฎหมายโดยศาล เพราะฉะนั้นผู้ถูกคุมความประพฤตินั้นจึงอยู่ในฐานะ “กึ่งนักโทษ (quasi prisoner)” ซึ่งสิทธิตามรัฐธรรมนูญจะถูกจำกัด ศาลยังมีอำนาจที่จะเคลื่อนย้ายผู้กระทำผิดจากชุมชนเข้าสู่เรือนจำได้เมื่อมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

นอกจากทฤษฎีทั้ง 3 แล้ว หากพิจารณาในแง่ของวิธีการคุมความประพฤดียังมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการคุมความประพฤติผู้กระทำผิดในระหว่างที่มีการคุมความประพฤติหรือระหว่างที่อยู่ในกระบวนการสอดส่อง ซึ่งน่าศึกษาอีก 3 ทฤษฎี (สุพจน์ สุโรจน์ 2529 : 649-650) คือ

(1) ทฤษฎีใช้ความรู้และเหตุผล เห็นว่า ความรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญของอำนาจ บุคคลที่มีความรู้เป็นแหล่งแห่งอำนาจที่ถูกต้องและกระจายความรู้ไปยังผู้ไม่รู้ โดยให้การศึกษาและให้ความรู้ที่ถูกต้อง

(2) ทฤษฎีการให้การศึกษาใหม่ ให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาเสียใหม่โดยกลวิธีต่างๆ เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำทางจิตวิทยาและการให้คำปรึกษาแนะนำทางจิตบำบัดเพื่อค้นหาปัญหาแนวทางแก้ไข

(3) ทฤษฎีใช้อำนาจบังคับ เน้นการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย และศีลธรรม บังคับให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตาม มิฉะนั้นจะได้รับผลอันไม่พึงปรารถนา แต่อำนาจนั้นต้องเป็นอำนาจโดยชอบธรรม ทฤษฎีนี้นำมาประยุกต์ใช้กับการคุมประพฤติผู้กระทำผิด

เพราะการคุ้มครองความประพฤติเป็นการควบคุมอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งมีเป้าประสงค์ในการคุ้มครองสังคมและมุ่งแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับตัวได้

ดังนั้น เมื่อศาลรอลงอาญาและวางเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติผู้กระทำความผิด จึงเป็นการใช้อำนาจบังคับทางกฎหมายอย่างหนึ่ง หากไม่ปฏิบัติตามอาจถูกลงโทษจำคุกได้ ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้คอยควบคุมดูแลให้มีการบังคับใช้กฎหมาย

ทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎีนี้ สามารถนำมาใช้ในการคุ้มครองความประพฤติได้แบบผสมผสานโดยอาศัยทฤษฎีใช้อำนาจบังคับเป็นหลัก และทฤษฎีที่เหลือเป็นส่วนประกอบ

2.2.3 ประโยชน์ของการคุมประพฤติ

แม้ว่าการคุมประพฤติจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า เป็นวิธีการที่ให้ความกรุณาผู้กระทำความผิดมากเกินไปหรือเป็นการปล่อยเลืออกไปเป็นอันตรายต่อสังคม แต่เมื่อพิจารณาด้านประโยชน์หรือผลดีของการคุมประพฤติ อุทัย อติแพทย์ (2527 : 113-114) กล่าวไว้ว่า การคุมความประพฤติมีผลดีมากมายหลายประการสรุป คือ

2.2.3.1 เป็นวิธีการแก้ไขบำบัดที่มีมนุษยธรรม โดยคำนึงถึงการแก้ไขบำบัดผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลในชุมชนที่ตนอาศัย

2.2.3.2 เป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิด ยังคงมีความสัมพันธ์กับครอบครัวของตามธรรมชาติ คือ ทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูครอบครัวตามปกติ

2.2.3.3 เป็นวิธีการที่ไม่ตัดอิสระภาพ ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถประกอบอาชีพต่อไปเพื่อเลี้ยงตัวเอง เลี้ยงครอบครัวและเสียภาษีบำรุงรัฐ

2.2.3.4 เป็นวิธีการช่วยผู้กระทำความผิดสามารถหารายได้อย่างสุจริตและนำไปชดใช้ผู้เสียหาย

2.2.3.5 เป็นวิธีการประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก เพราะผู้กระทำความผิดยังคงอยู่กับครอบครัวของเขาในชุมชนและใช้พนักงานคุมประพฤติคอยสอดส่องจำนวนไม่มากนัก ซึ่งถ้าเปรียบกับการจำคุกแล้ว ค่าใช้จ่ายในการคุมประพฤติจะถูกกว่ามาก

2.2.3.6 เป็นวิธีที่ได้ผลดีกว่าการจำคุก ที่ว่าผู้ถูกคุมความประพฤติจะไม่ได้รับสมญาว่า “คนขี้คุก” และไม่ได้เรียนรู้สิ่งไม่ดีต่างๆจากอาชญากรในคุก

2.2.3.7 เป็นการลดความแออัดในเรือนจำ และจะทำให้การช่วยเหลือบุคคลที่จำเป็นต้องใช้วิธีการจำคุกได้ผลดีขึ้น

2.2.3.8 เป็นการลดภาระของสังคมที่จะต้องคอยช่วยเหลือ สงเคราะห์ครอบครัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

ประโยชน์หรือผลดีเหล่านี้ จึงพอจะลบล้างข้อด้อยของการคุมประพฤติไปได้มากกว่า เป็นการปล่อยบุคคลที่เป็นอันตรายต่อชุมชนหรือทำให้กฎหมายไม่ศักดิ์สิทธิ์ ปัจจุบันประเทศต่างๆเกือบทั่วโลกนำวิธีการคุมประพฤติไปใช้อย่างแพร่หลาย และทำให้การคุมประเวติยังคงมีอายุยืนยาวมาเป็นเวลานานกว่า 150 ปี

2.3 การนำมาตราการคุมประพฤติมาใช้ในประเทศไทย

ประวัติความเป็นมา ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีการปฏิรูประบบศาลและกฎหมายใหม่ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นตรวจชำระและร่างกฎหมายประกอบด้วยนักกฎหมายไทยและนักกฎหมายชาวต่างประเทศ เป็นจุดกำเนิดประมวลกฎหมายอาญาฉบับแรก

ของประเทศซึ่งตราออกใช้เมื่อปี พ.ศ. 2451 เรียกชื่อว่า กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 340 มาตรา (กฤตยชญ์ ศิริเขต, 2528 : 100-101)

ประมวลกฎหมายดังกล่าว มีแนวความคิดที่เป็นบันไดขั้นแรกของการนำระบบคุมประพฤติ ผู้กระทำผิดมาใช้ในประเทศไทย โดยริเริ่มการใช้วิธีพิเศษเพื่อปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เป็นเด็ก ได้แก่ การว่ากล่าว ตักเตือน เรียกประกันทัณฑ์บน การส่งตัวเด็กไปโรงเรียนดัดสันดาน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้รับการเยียวยาแก้ไขนิสัย แทนที่จะได้รับโทษจำคุก ต่อมาได้มีแนวความคิดที่จะแก้ไขสงเคราะห์เด็กเกเร และเด็กที่กระทำผิดให้ได้รับการศึกษาอบรมและฝึกฝนอาชีพ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2478 ให้อำนาจสั่งให้ส่งเด็กที่มีอายุในเขตบังคับ (อายุยังไม่ครบ 15 ปี) ที่ไม่ได้ไปเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโดยปราศจากเหตุผลอันควร ไปไว้ยังโรงเรียนฝึกอาชีพได้ (ประภาสน์ อวยชัย, 2533 : 34)

พระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. 2479 และพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พ.ศ. 2481 ขึ้นเพื่อส่งตัวเด็กเกเรเร่ร่อน นักเรียนซึ่งประพฤติตนไม่ดีและเด็กที่กระทำผิดอาญา ไปยังโรงเรียนฝึกอาชีพหรือสถานฝึกอบรม

ต่อมาในปี พ.ศ. 2494 ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 และได้มีการแก้ไขบทบัญญัติบางประการให้เหมาะสมขึ้นอีกในเวลาต่อมา คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2506 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2506 ซึ่งกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ รวมทั้งฉบับที่แก้ไขดังกล่าว ได้ประมวลเอาปรัชญาและแนวความคิดที่ทันสมัยเกี่ยวกับวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดของนานาประเทศมาใช้ โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุมประพฤติไว้ด้วย (กรมคุมประพฤติ, 2537 : 5-6) เพื่อให้โอกาสในการกลับตนเป็นพลเมืองดี ให้การสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชนที่ศาลสั่งปล่อยเป็นอิสระแล้วให้กลับสู่สังคมตามเดิม โดยมีการสอดส่องช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัยและหางานให้ทำ เป็นต้น (ประภาสน์ อวยชัย, 2535 : 36)

สำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ นั้น แนวความคิดเกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้ใหญ่ในประเทศไทยเคยถูกกล่าวอ้างอิงในหนังสือบทบัญญัติ เมื่อปี พ.ศ. 2483 ในบทความเรื่อง “ปัญหาเรื่องการรอลงอาญา จำเลย” ความว่า

...นายเอกูต์กล่าวว่า “การชู้ด้วยโทษเช่นนี้ได้ใช้กันมากในวิธีการลงโทษของประเทศอื่นๆ ทั่วโลก บางทีการรอลงอาญานั้นเป็นการรอไว้ยังมีให้รับอาญา แต่ยังมีได้กล่าวไว้ในคำพิพากษา แต่จะกล่าวไว้ต่อเมื่อ จำเลยแสดงว่าได้ประพฤติเรียบร้อยตลอดระยะเวลาหนึ่งอันมีกำหนดเรียกว่า พิพากษาลงโทษโดยมีเงื่อนไข) วิธีชนิดนี้ใช้กันในประเทศอังกฤษและในรัฐต่างๆ เป็นส่วนมากของสหภาพรัฐอเมริกา ซึ่งเรียกกันว่า Probation (ทดลองความประพฤติ) ...วิธีการของอังกฤษอเมริกัน และวิธีการของเบลเยียมฝรั่งเศส นั้นมีคุณค่าในการลงโทษเท่าๆกัน แต่ในทางปฏิบัตินั้น วิธีการของอังกฤษอเมริกัน นั้นดีกว่า เพราะหมายความว่า จะต้องมีการเจ้าหน้าที่คอยควบคุมอยู่ด้วยเรียกว่า Probation officers และถ้าผู้นั้นประพฤติไม่เรียบร้อยก็จะถูกลงโทษทันที ส่วนในประเทศเบลเยียม หรือฝรั่งเศสหรือไทยเราไม่มีการตรวจตราเป็นพิเศษ และที่จะลงโทษที่รอไว้กันได้ ก็ต้องปรากฏว่าได้ไปกระทำผิดขึ้นใหม่”

ดังนี้ จะเห็นได้ว่า วิธีภาคทัณฑ์อย่างเก่าของเรา ก็คล้ายกับ Probation ของอังกฤษอเมริกัน เป็นแต่ไม่มี Probation officers เท่านั้น

...วิธีการ Probation นั้นดีที่มี Probation officers สำหรับควบคุม เห็นจะมีผลดีกว่าวิธีการของเราจริง แต่ดูออกจะยุ่งยากที่จะต้องตั้งเจ้าหน้าที่กันมากมายสำหรับควบคุมจำเลย ที่จริงวิธีการของเราเท่าที่ปฏิบัติกันมาก็ดูเรียบร้อยดี คือปล่อยจำเลยไปโดยมีขนักติดหลังไว้ ถ้าทำผิดขึ้นมาเมื่อไร ก็จะจับตัวได้ทันที ถ้าไม่ผิดก็เป็นอันแล้วไป (ศิริอัศวนนท์, 2483 : 176-179)

ต่อมาจึงปรากฏบทบัญญัติเรื่องดังกล่าวขึ้นครั้งแรกในประมวลกฎหมายอาญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2500 โดยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56-58* ได้บัญญัติเกี่ยวกับการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษผู้กระทำผิดไว้และให้ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติผู้กระทำผิดนั้นด้วย แต่หลักการนี้ไม่มีผลในทางปฏิบัติแต่ประการใด เนื่องจากไม่มีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่โดยตรง ศาลจึงมักจะมีคำพิพากษาเพียงรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษไว้เท่านั้น มิได้กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติไว้ด้วย

นอกเหนือจากประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ยังมีกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่เกี่ยวข้องวิธีการคุมประพฤติ ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการอบรมและฝึกอาชีพบุคคลบางประเภท พ.ศ. 2518 ซึ่งออกมายกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 21 และ 43 ในยุคที่สังคมนิยมในกระแสประชาธิปไตย (เจริญ โฆษณานันท์ ,2528 : 88) พระราชบัญญัติดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นอันธพาล โดยระบุลักษณะแห่งพฤติการณ์ไว้ และมีกระบวนการพิจารณาตั้งแต่คดีอาญาอื่นๆ แต่ให้อำนาจศาลในการใช้มาตรการคุมประพฤติได้ ตามมาตรา 8 (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : 2520 ข : 30-31)

การรณรงค์ให้นำระบบคุมประพฤติผู้ใหญ่มารวมมาใช้ในประเทศไทยอย่างจริงจัง เริ่มต้นขึ้นเมื่อมีการอภิปรายทางวิชาการ เรื่องอาชญากรรมกับการป้องกันทางสังคม จัดโดยคณะสังคมศาสตร์ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ 7- 9 เมษายน 2519 ซึ่งได้มีการเสนอให้ใช้ วิธีการคุมประพฤติผู้ใหญ่ เนื่องจากกฎหมายอาญาได้เปิดช่องให้อยู่แล้ว และแม้จะมีปัญหาเรื่องอัตราค่าล้างของเจ้าหน้าที่ที่ควรจะมีการสั่งใช้ในพื้นที่ที่พร้อมดำเนินการ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520ก : 30) ทั้งยังมีการเสนอให้มีการประชุมอีกครั้งหนึ่งในเดือน มิถุนายน 2519 เพื่อหาแนวทางวางงานคุมประพฤติดังกล่าวไว้กับหน่วยงานใด และควรวางระบบอย่างไร (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520ก : 34)

ดังนั้น การประชุมต่อเนื่องจึงเกิดขึ้น ในรูปของ การสัมมนาทางวิชาการ เรื่องอาชญากรรมกับการป้องกันทางสังคม ว่าด้วยการนำระบบประพฤติดมาใช้ในประเทศไทย จัดโดยนักวิชาการจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ร่วมกับนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 15-16 มิถุนายน 2519 ซึ่งได้ข้อสรุปว่า “ให้มีการปรับปรุงระบบคำพิพากษาของศาล คือ ขอให้ศาลใช้วิธีการรอกการลงโทษ ด้วยวิธีการคุมประพฤติกับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ในท้องที่ที่พร้อมจะดำเนินการ” และ “ควรเสนอผลการประชุมครั้งนี้ไปให้รัฐบาลสั่งการ เพื่อให้เชิญผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประชุมร่วมกันพิจารณาข้อเสนอของการประชุมสัมมนาฯ อีกครั้งหนึ่ง (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520 ก : 45)”

จากแรงกระตุ้นของกลุ่มนักวิชาการ หน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง กระทรวงยุติธรรมก็ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องนี้ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2519 ซึ่งกระทรวงยุติธรรมก็ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาเรื่องนี้ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2519 ซึ่งกระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่ามิใช่ประโยชน์ จึงได้มอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ เป็นผู้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้ (กรมคุมประพฤติ, 2537 : 7)

ขั้นที่ 1 จัดให้มีพนักงานควบคุมประพฤติ สำหรับทำหน้าที่ติดตามสอดส่องความประพฤติของผู้กระทำผิดที่ศาลสั่งคุมความประพฤติไว้ เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นที่ 2 จะดำเนินการร่างกฎหมาย เพื่อให้มีอำนาจพนักงานคุมประพฤติในการที่จะทำการสืบเสาะเกี่ยวกับ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะทางจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อม ของผู้กระทำผิดในคดีที่ศาลอาจสั่งให้มีการคุมความประพฤติได้แล้วทำรายงานเสนอต่อศาลเพื่อศาลจะได้ช่วยรายงานนั้นๆ ประกอบการใช้ดุลยพินิจว่า จะสั่งคุมความประพฤติหรือไม่

ขั้นที่ 3 จะจัดให้มีพนักงานควบคุมประพฤติตามจังหวัดต่างๆที่สมควร ตามกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีและตามกำลังงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน

ขั้นที่ 4 จะจัดให้มีพนักงานคุมประพฤติออกไปปฏิบัติงานในต่างจังหวัดให้ครบทุกจังหวัด

โครงการ 4 ขั้นตอนนี้ กระทรวงยุติธรรมกำหนดที่จะดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 4 ปี ในการดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 และ 2 นั้น กระทรวงยุติธรรมได้มีการเสนอขอรับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ เพื่อให้มีสำนักงานคุมประพฤติกลางขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกองสังกัดสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 และต่อมาเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2521 ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 36 ลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2522*

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ ได้บรรจุบุคคลเข้ารับราชการในสำนักงานคุมประพฤติกลางเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 252 และสำนักงานคุมประพฤติกลางเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ เมษายน พ.ศ. 2522 และสำนักงานคุมประพฤติกลางได้เปิดดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา โดยดำเนินการในกรุงเทพมหานครก่อน จนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ และเพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศได้รับประโยชน์จากวิธีการคุมประพฤติดังเจตนารมณ์ของรัฐบาล ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2526 จึงเริ่มมีการเปิดดำเนินการสำนักคุมประพฤติในส่วนภูมิภาคตามโครงการขยายงานคุมประพฤติออกสู่ส่วนภูมิภาค ซึ่งได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาศตวรรษและกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2525-2529) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณเมื่อสิ้นสุดแผนฯ ดังกล่าวแล้ว ยังไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ครบตามเป้าหมายที่วางไว้ โครงการขยายงานคุมประพฤติออกสู่ส่วนภูมิภาค จึงได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาศตวรรษและกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2530-2534) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2535-2539) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 22530-2534) ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2532-2538) ตามลำดับ เพื่อให้สามารถเปิดดำเนินการคุมประพฤติในส่วนภูมิภาคได้ครบทุกจังหวัดต่อไปอันจะเป็นการสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการที่จะอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศอย่างทัดเทียมกัน

อนึ่ง จากการที่กระทรวงยุติธรรมมีนโยบายในการให้ชุมชนหรือเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยจัดให้มีโครงการอาสาสมัครคุมประพฤติและโครงการส่งเสริมบทบาทและความร่วมมือของชุมชนในงานคุมประพฤติ อีกทั้งเมื่อมีการแก้ไขประมวลอาญา มาตรา 56 ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำผิดที่ศาลพิพากษาให้คุมความประพฤติไว้ทำงานบริการสังคมและเข้ารับการรักษาอาการติดยาเสพติดให้โทษเมื่อปี พ.ศ. 2532 จึงทำให้สำนักงานคุมประพฤติกลางมีปริมาณงานขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงานคุมประพฤติกลาง จึงได้รับการยกฐานะให้เป็น “กรมคุมประพฤติ” เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารงานบางส่วนของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม ไปเป็นของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2535 (กรมคุมประพฤติ, 2537 : 8-9)

2.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุมประพฤติผู้ใหญ่

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานคุมประพฤติทั้งในด้านการบริหารงานระดับกรมและการปฏิบัติงานระดับสำนักงานมีดังนี้ (กรมคุมประพฤติ, 2537 : 15-16)

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56, 57, 58 และ 74, 75 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจศาลในการเลือกใช้วิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ซึ่งคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี หากศาล

เห็นสมควรอาจพิพากษาการกำหนดโทษ หรือการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไปเพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติผู้นั้นด้วยก็ได้

2. พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ และวิธีดำเนินการคุมความประพฤติ เพื่อให้ประมวลกฎหมายอาญามีผลใช้บังคับอย่างสมบูรณ์

3. พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พ.ศ. 2526 และพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา 60 พรรษา พ.ศ. 2530 พระราชบัญญัติล้างมลทิน ทั้ง 2 ฉบับ มีผลต่อผู้ต้องโทษ ในกรณีความผิดต่างๆซึ่งกระทำผิดในช่วงเวลาที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้ ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในความผิดนั้นๆมาก่อน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อจำเลยที่แม้ว่าเคยต้องโทษจำคุกมาแล้ว หากกระทำผิดขึ้นใหม่ ศาลก็อาจพิจารณาพิพากษา การกำหนดโทษหรือการลงโทษได้และสามารถใช้วิธีการคุมประพฤติผู้นั้นไว้อีกก็ได้

4. พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2535 และพระราช กฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2535

5. ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วย การปกครองและการปฏิบัติราชการของ ข้าราชการและลูกจ้างในสำนักงานคุมประพฤติ พ.ศ. 2537 เป็นระเบียบที่ใช้ในการปกครอง และการปฏิบัติ ราชการของข้าราชการและลูกจ้างของสำนักคุมประพฤติและให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรืออธิบดีผู้พิพากษา เป็นผู้กำกับดูแลให้การปฏิบัติราชการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.3.2 หลักเกณฑ์การคุมประพฤติ

สุรศักดิ์ กิตติพงษ์พัฒนา (2529:1-18) ได้อธิบายถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการ คุมประพฤติว่า มาตรา 56 เป็นแม่บทที่ให้ศาลมีอำนาจสั่งใช้งานคุมประพฤติ โดยได้กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งว่า ถ้าศาลเห็นสมควรรอกการกำหนดโทษหรือการลงโทษผู้กระทำความผิดตายใด ศาลมีอำนาจที่จะกำหนด เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดนั้นได้ด้วย และเป็นที่ยึดเจตนามาตรา 56 วรรคแรกว่า การคุม ความประพฤติเป็นเพียงอุปกรณ์ของการรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษจำคุก หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ การคุมประพฤติจะมีได้ต่อเมื่อในคดีนั้นศาลรอกการกำหนดโทษ หรือการลงโทษให้กับจำเลยผู้กระทำความผิดเท่านั้น

การที่จะรู้หลักเกณฑ์ว่าคดีประเภทใดที่อยู่ในหลักเกณฑ์ จะใช้วิธีการคุมประพฤติได้ จึงจำเป็นต้องทราบถึงหลักเกณฑ์ของการรอกการกำหนดโทษหรือการลงโทษจำคุก ในเรื่องนี้มาตรา 56 วรรค แรกได้วางหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

- (1) ความผิดที่กระทำความต้องมิโทษจำคุก
- (2) ในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกสุทธิไม่เกิน 3 ปี และ
- (3) ผู้กระทำความผิดไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือถ้าเคยรับโทษจำคุกมาก่อน

แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

จากหลักเกณฑ์ (1) ถึง (3) สามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

1. ความผิดที่กระทำความต้องมิโทษจำคุกนั้น สามารถดูได้จากบทบัญญัติของกฎหมายตามบท มาตราที่ผู้กระทำความผิดถูกฟ้อง เช่น ถ้ากฎหมายนั้นๆ บัญญัติให้มีโทษปรับแต่เพียงอย่างเดียว ก็เป็นกรณี ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ข้อแรก ทำให้วิธีการคุมความประพฤติไม่ได้

อย่างไรก็ดี โทษจำคุกที่กำหนดไว้โดยกฎหมายนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นกฎหมายอาญาเท่านั้น อาจเป็นความผิดตามกฎหมายอะไรก็ได้ที่มีโทษทางอาญาให้จำคุกได้ เช่น ตามพระราชบัญญัติการพนัน พระราชบัญญัติอาวุธปืน พระราชบัญญัติป่าไม้ ฯลฯ ก็เป็นเรื่องที่สามารถนำวิธีการรอกการกำหนดโทษหรือรอก

การลงโทษและวิธีการคุมความประพฤติตามมาตรา 56 ไปใช้บังคับได้ เพราะมาตรา 17 แห่งประมวลกฎหมายอาญาวางหลักเกณฑ์ไว้ว่า บทบัญญัติในภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้นๆจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น มาตรา 56 เป็นบทมาตราหนึ่งในภาค 1 ของประมวลกฎหมายอาญา จึงย่อมอยู่ในบังคับของมาตรา 17

2 โทษจำคุกสุทธิที่ศาลจะลงแก่ผู้กระทำความผิดต้องไม่เกิน 2 ปีนั้น มีความหมายอยู่ในตัวว่า ไม่ว่าจะเพิ่มโทษหรือลดโทษอย่างไรในคดีนั้นแล้วผลสุดท้ายโทษจำคุกที่จะลงกับผู้กระทำความผิดจริงๆ ไม่เกิน 3 ปีแล้ว แม้ศาลจะกำหนดโทษปรับด้วย ก็อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ และใช้วิธีการคุมประพฤติได้ โทษปรับก็บังคับไปอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

ในกรณีที่จำเลยกระทำความผิดหลายกรรม (หลายกระทง) ต่างกันโจทก์ย่อมมีอำนาจแยกฟ้องจำเลยแต่ละคดีเป็นรายกระทงความผิด การวินิจฉัยอัตราโทษว่าจะรอกการลงโทษได้หรือไม่ จะต้องวินิจฉัยอัตราโทษที่ศาลลงในแต่ละกระทงความผิด จะรวมโทษทุกกระทงความผิดในคดีนั้นมาเป็นเกณฑ์วินิจฉัยหาได้ไม่ ดังนั้น ถ้าโทษจำคุกในแต่ละกระทงที่ศาลจะลงโทษจำเลยไม่เกิน 3 ปี แล้ว ย่อมอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะรอกการลงโทษจำเลยได้ (ฎีกาที่ 2024/2523ประชุมใหญ่)

ฎีกา 789/2524 โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ ฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ฐานมีลูกกระเบิดฐานพกพาอาวุธปืน และฐานยิงปืนในหมู่บ้าน แต่ละกระทงเป็นความผิดอยู่ในตัว ซึ่งโจทก์สามารถแยกฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยเป็นคดีละกระทงได้ เมื่อโทษจำคุกที่ศาลลงแก่จำเลยแต่ละกระทงไม่เกินกระทงละ 2 ปี จึงเท่ากับว่า ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยเป็นคดีๆ ไปตามกระทงความผิดที่โจทก์รวมฟ้องมาไม่เกินคดีละ 2 ปี ศาลย่อมมีอำนาจใช้ดุลพินิจ รอกการลงโทษจำคุกจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 ได้

ในกรณีพิเศษบางกรณี คดีซึ่งดูตามตัวบทกฎหมายที่วางโทษไว้แล้วไม่อาจใช้วิธีการรอกโทษและวิธีการคุมความประพฤติได้นั้น อาจสามารถใช้วิธีการดังกล่าวได้เนื่องจากมีเหตุยกเว้นหรือลดหย่อนโทษที่มากเกี่ยวข้อง เช่น ความวิกลจริตตามมาตรา 65 การป้องกันเกินสมควรแก่เหตุมาตรา 69 การบันดาลโทสะตาม มาตรา 72 ฯลฯ

ฎีกาที่ 1873/2522 จำเลยเป็นกำนัน ยิงผู้ตาย 3 นัด เพราะสำคัญผิดว่าผู้ตายจะยิงจำเลยเป็นการป้องกันเกินกว่าเหตุ ศาลลดโทษ และลงโทษตามมาตรา 288,69 ได้ จำเลยมีประวัติดีเด่นในหน้าที่ราชการ ศาลจำคุก 2 ปี รอกการลงโทษไว้ 5 ปี

กรณีผู้กระทำความผิดไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หมายความว่า ต้องได้รับโทษจำคุกจริงๆ ตามคำพิพากษา ถ้าเป็นเพียงศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกแต่ไม่ได้รับโทษจริงๆเลย เช่นหนีไปจนพ้นเวลาที่จะลงโทษ ก็ถือว่าได้รับโทษจำคุกมาแล้ว ในทางตรงกันข้าม หากเคยได้รับโทษจำคุกจริงๆ มาแล้วเพียง 1 วัน ก็อยู่ในความหมายว่าเคยได้รับโทษจำคุกมาแล้ว

การชั่งก่อนศาลพิพากษา เช่น ชั่งในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาลย่อมไม่ใช่การจำคุก

ในกรณีที่จำเลยต้องคำพิพากษาของศาลชั้นต้นให้จำคุก ศาลย่อมต้องออกหมายจำคุกระหว่างฎีกาไว้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 74 ถ้าต่อมาจำเลยอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องก็ดี หรือ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ให้รอกการลงโทษจำคุกไว้ก็ดี หากคดีถึงที่สุด ย่อมไม่ถือว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน เพราะต้องถือคำพิพากษาของศาลที่สูงเป็นหลัก (กรณียอมเป็นเช่นเดียวกันในชั้นฎีกา

กรณีเช่นนี้ แม้เคยมีการออกหมายจำคุกมาแล้วก็ไม่ถือว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ถ้าเคยได้รับโทษจำคุกจริงมาก่อนแล้ว แม้เวลาจะล่วงเลยมานานเท่าใดก็ตาม ก็ถือว่าเคยได้รับโทษจำคุก

มาแล้ว อย่างไรก็ตาม ตาม พ.ร.บ.ล้างมลทินผู้นั้นย่อมได้รับการล้างมลทิน กล่าวคือ ถือว่าไม่เคยต้องโทษในความผิดที่ได้กระทำมาก่อน

การที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกแต่ให้รอการลงโทษไว้ ย่อมหมายความว่าผู้กระทำผิดไม่ได้รับโทษจำคุกจริงๆ จึงมิใช่บุคคลที่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนย่อมอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะรอการลงโทษได้อีก เช่น จำเลยเคยถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 1 เดือน ปรับ 500 บาท โทษจำคุกให้รอไว้ 1 ปี ภายในระยะเวลาที่ศาลรอการลงโทษไว้ นั้น จำเลยกระทำความผิดคดีนี้อีกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 3 เดือน ปรับ 1,000 บาท ศาลย่อมมีอำนาจรอการลงโทษจำคุก 3 เดือนในคดีหลังนี้ไว้ในกำหนด 1 ปีได้ เพราะการที่ศาลกำหนดโทษจำคุกแต่ให้รอการลงโทษไว้คดีก่อน ย่อมเท่ากับว่าจำเลยยังมีเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน (ฎีกาที่ 452/2523)

ตามมาตรา 56 วรรคแรก ถึงแม้ผู้กระทำผิดจะเคยรับโทษมาก่อน แต่ถ้าเป็นโทษที่เกิดจากความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษแล้วก็ไม่ถือว่าเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนตามความหมายของมาตรา 56 นี้ กล่าวคือ ยังคงใช้วิธีการรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษจำคุกได้

อย่างไรก็ตาม แม้คดีใดจะเข้าตามหลักเกณฑ์ที่จะสามารถรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษได้ ก็ไม่ได้หมายความว่าศาลจะต้องรอการกำหนดโทษให้ผู้กระทำผิดทุกรายไป ย่อมอยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละคดี การใช้ดุลพินิจของศาลดังกล่าว ศาลย่อมพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 56 วรรคแรกนั่นเอง ได้แก่ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาวะทางจิต นิสัย อาชีพและสิ่งแวดล้อมของผู้กระทำความผิดตลอดจนสภาพความผิด และเหตุอื่นอันควรปรานี ข้อเท็จจริงเหล่านี้ แต่เดิมเข้ามาสู่สำนวนของศาลน้อยมากแล้วข้อเท็จจริงที่ถูกต้องดังกล่าวให้ได้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นที่มาแห่งงานสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ

คดีที่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 56 วรรคแรก และศาลเห็นว่าสมควรรอการลงโทษจำคุกนั้นก็ยังคงอยู่ในดุลพินิจของศาลต่อไปอีกว่าจำเป็นหรือสมควรที่จะใช้วิธีการคุมความประพฤติด้วยหรือไม่ ศาลจึงอาจรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ จำคุกโดยไม่กำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติได้ และหากศาลจะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ กฎหมายให้อำนาจศาลในการรอได้ไม่เกิน 5 ปี ตามมาตรา 56 วรรคแรก ตอนท้าย

2.3.3 เงื่อนไขในการคุมความประพฤติ

มาตรา 56 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา* ได้วางมาตรการหรือเงื่อนไขเพื่อคุมความ 33 ประพฤติผู้กระทำความผิดหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “ผู้ถูกคุมความประพฤติ” ไว้ 5 ข้อ ด้วยกัน และศาลจะกำหนดให้จำเลยปฏิบัติเพียงข้อเดียวหรือหลายข้อ ก็ได้ คือ

- (1) ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ หรือทำงานบริการสังคม
- (2) ให้ฝึกหัดอาชีพหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ
- (3) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติได้อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกัน

- (4) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติด ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ

(5) เงื่อนไขอื่นๆตามที่ศาลเห็นสมควร เพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดซ้ำอีก

หากมีปรากฏตามมาตรา 56 วรรคท้ายว่า เงื่อนไขที่ศาลกำหนดไว้ข้างต้นเปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจแก้ไข เพิ่มเติม เพิกถอนข้อกำหนดเงื่อนไขให้เข้มงวดขึ้น หรือเบาบางลงก็ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(1) ต้องปรากฏว่ามีพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการคุมความประพฤติได้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นเรื่องข้อเท็จจริงนี้ต้องดูเป็นรายคดีไป

(2) ต้องมีผู้ร้องขอต่อศาล ไม่ใช่กรณีที่ศาลจะเห็นได้เอง

(3) ผู้มีอำนาจร้องขอต่อศาลคือบุคคลต่อไปนี้

- ก. ผู้กระทำความผิด หมายถึงผู้ถูกคุมความประพฤติ
- ข. ผู้แทนโดยธรรมหรือผู้อนุบาลของผู้ถูกคุมความประพฤติ
- ค. พนักงานอัยการ
- ง. เจ้าพนักงานที่ศาลสั่งให้เป็นผู้คุมความประพฤติผู้กระทำความผิดดังกล่าว

ไว้ในทางปฏิบัติขณะนี้ หมายถึง พนักงานคุมประพฤตินั้นเอง แต่ในจังหวัดที่ยังไม่มีสำนักงานคุมประพฤติตั้งอยู่ ศาลอาจสั่งให้จำศาลหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่เห็นสมควร ปฏิบัติหน้าที่นี้ก็ได้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แววมณี พวงน้อย (2535) การดำเนินงานคุมประพฤตินำขึ้นขั้นตอนการสืบเสาะและพินิจเพื่อจัดทำรายงานก่อนศาลพิพากษาอันเป็นขั้นตอนในการกำหนดโทษนั้น จำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการพิพากษาบนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ การกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานให้จำเลยทราบและให้โอกาสในการโต้แย้งคัดค้านข้อมูลที่ตนเห็นว่าไม่ถูกต้อง จะเป็นการคุ้มครองสิทธิของจำเลยจากการพิพากษาที่อาศัยข้อมูลที่ผิดพลาดในการกำหนดโทษได้ ในทำนองเดียวกันขั้นตอนการควบคุมสอดส่องภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งคุมประพฤติกการจัดทำรายงานผลการคุมประพฤติ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนเงื่อนไขการคุมประพฤติเพื่อให้ศาลพิจารณาเพิกถอนการคุมประพฤตินั้น จำเป็นต้องมีหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกคุมประพฤติ โดยให้โอกาสแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติอธิบายข้อเท็จจริงที่จำเป็น สิทธิดังกล่าวไม่ใช่สิทธิอย่างเดียวกับที่จำเลยถึงมีในวิธีพิจารณาความอาญาชั้นพิจารณาวินิจฉัยความผิด แต่เป็นสิทธิบางประการที่ผู้ถูกคุมความประพฤติพึงมี เพื่อให้ศาลได้รับข้อเท็จจริงที่ถูกต้องก่อนการออกคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิจัยถึงการดำเนินงานคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 พบว่าการดำเนินงานคุมประพฤตินำขึ้นขั้นตอนการสืบเสาะและพิจารณาและขั้นตอนการควบคุมสอดส่องยังไม่ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกคุมความประพฤติอย่างเพียงพอจึงสมควรที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขผู้เขียนได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องนี้ พบว่าได้มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกคุมความประพฤติไว้ในหลายกรณีด้วยกัน อันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในประเทศไทยที่อาจมีขึ้นในเวลาต่อไปได้ ผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางต่างๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมในการปรับปรุงกฎหมายในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกคุมความประพฤติให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการคุมประพฤติ ได้แก่ การเปิดเผยรายงานของพนักงานคุมประพฤติในประเด็นสำคัญบางประการ การให้โอกาสผู้ถูกคุมประพฤติโต้แย้ง รายงานของพนักงานคุมประพฤติ และการให้ศาลดำเนินการสอบถามข้อเท็จจริงที่จำเป็นเพิ่มเติมขึ้นจากข้อเท็จจริงในรายงานของพนักงานคุมประพฤติได้

วันชัย ชนาลังการ (2542) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจ: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคุมประพฤติในสังกัด ภาค 2

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาด้านบุคลากร
- 2) ปัญหาด้านวิชาการ
- 3) ปัญหาด้านกฎหมาย
- 4) ปัญหาด้านงบประมาณ พัสดุ และครุภัณฑ์

ปัญหาใดที่มีผลทำให้งานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติหรือเคยปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ จำนวน 58 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับด้านบุคลากรมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ปัญหาที่ไม่มีการอบรมให้ความรู้แก่พนักงานคุมประพฤติ ก่อนปฏิบัติงาน และอัตรากำลังในแต่ละสำนักงานไม่เพียงพอเป็นปัญหาในระดับมาก 2) สภาพปัญหาการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะพินิจเกี่ยวกับด้านวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานให้สั้น สะดวก รวดเร็วและเรื่องการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้งการมีนิติกรคอยช่วยเหลือในกรณีจำเลยคัดค้านรายงานในศาล 3) สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับด้านกฎหมายมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาในเรื่องพยานไม่มาพบตามคำสั่งเรียกพยานโดยต้องการให้เพิ่มบทลงโทษและในเรื่องระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้มานานควรมีการแก้ไข 4) สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับด้านงบประมาณ พัสดุ และครุภัณฑ์ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ปัญหาในเรื่องการจัดสรรงบประมาณในเรื่องค่าทำการนอกเวลาและค่าเบี้ยเลี้ยงให้เพียงพอแก่สำนักงานเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ กับปัญหาสถานที่ทำงานส่วนใหญ่คับแคบไม่เหมาะสมในการสอบปากคำบุคคล

วิจิตรา ไกรวิริยะ (2546) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจ ศึกษากรณีสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าสภาพปัญหาด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1. ปัญหาด้านบุคลากร 2. ปัญหาด้านวิชาการ 3. ปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบ 4. ปัญหาด้านงบประมาณ พัสดุ และครุภัณฑ์ ปัญหาใดที่มีผลทำให้งานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติหรือเคยปฏิบัติงานด้านงานสืบเสาะและพินิจ ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี จำนวน 44 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับปัญหาบุคลากร มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือไม่มีการอบรมให้ความรู้แก่พนักงานคุมประพฤติให้ปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน 2. สภาพปัญหาในการปัญหาในการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะพินิจเกี่ยวกับปัญหาด้านวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือไม่มีการอบรมให้ความรู้แก่พนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับเทคนิคการปฏิบัติงาน และไม่มีการอบรมให้ความรู้ระหว่างพนักงานคุมประพฤติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานและขั้นตอนการทำงานให้รวดเร็ว 3. สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เช่น ควรมีการเพิ่มบทลงโทษแก่บุคคลที่ไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติตามคำสั่งเรียกพยาน 4. สภาพปัญหาในการปัญหาในการปฏิบัติงานคุมประพฤติด้านงานสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับ ปัญหาด้านงบประมาณ พัสดุ และครุภัณฑ์ มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ปัญหาในเรื่องการจัดสรรงบประมาณในเรื่องค่าทำการนอกเวลา ค่าเบี้ยเลี้ยง ให้เพียงพอเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ และปัญหาสถานที่ทำงานคับแคบไม่เหมาะสมกับการสอบปากคำพยานบุคคลประกอบกับไม่มีรถยนต์ใช้เพียงพอในการปฏิบัติงาน

อาริษา มณีสว่าง (2549) การคุมความประพฤติ: ศึกษาการเลี้ยงการลงโทษจำคุกโดยการคุมขังเป็นช่วงระยะเวลา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดหมายเพื่อศึกษาถึงความหมาย ความเป็นมา พัฒนาการและโครงสร้างทางกฎหมายของมาตรการคุมขังเป็นช่วงระยะเวลา ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการเลี้ยงการลงโทษจำคุกระยะสั้นในเรือนจำ อันจะเป็นผลดีแก่ผู้กระทำความผิดมากยิ่งขึ้น โดยมาตรการดังกล่าวได้ใช้กันอย่างแพร่หลาย จึงนำหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของการคุมขังเป็นระยะเวลา ที่ใช้บังคับในต่างประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลีย และประเทศอังกฤษ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์กับประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำมาพัฒนาและเสนอแนะในการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้บังคับกับประเทศไทยต่อไป

จากการศึกษาพบว่า การลงโทษจำคุกนั้นสมควรนำมาใช้กับบุคคลที่เป็นอันตรายต่อสังคมเท่านั้น เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความรู้สึกผิด เกรงกลัว และเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิดซ้ำอีก จึงจำเป็นต้องแยกผู้กระทำความผิดออกจากสังคมเป็นเวลานาน หรือตลอดชีวิตโดยการจำคุก แต่ผู้กระทำความผิดบางประเภทที่ยังสมควรได้รับโอกาสในการกลับตนแก้ไขเป็นพลเมืองดี หรือผู้กระทำความผิดที่ต้องโทษจำคุกระยะสั้น ก็ยังไม่สมควรจะถูกตัดออกจากสังคมอย่างสิ้นเชิง หรือเป็นเวลานานโดยการลงโทษจำคุกในเรือนจำ อันจะทำให้ศักยภาพในการกลับเข้าสู่สังคมของผู้กระทำความผิดลดลง อีกทั้งผู้กระทำความผิดยังต้องลาออกจากงานที่เคยทำ และความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง อันจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ดังนั้น มาตรการคุมขังเป็นช่วงระยะเวลา จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ศาลอาจนำมาเป็นทางเลือกในการลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดยังคงสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป อีกทั้งไม่ทำให้การลงโทษจำคุกเป็นอุปสรรคในการกลับเข้าสู่สังคม แต่ในขณะเดียวกันผู้กระทำความผิดก็ยังคงต้องชดเชยความผิดของตนให้กับสังคมอยู่ อันจะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับผลร้ายจากการลงโทษจำคุกมากเกินไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงควรส่งเสริมให้มีการนำมาตรการคุมขังเป็นระยะเวลามาใช้กับผู้กระทำความผิดเล็กน้อยที่ไม่มีลักษณะเป็นอาญากรอาชีพ หรือผู้กระทำความผิดซึ่งต้องโทษจำคุกระยะสั้น ที่ยังสมควรได้รับโอกาสในการกลับตนแก้ไขเป็นพลเมืองดี โดยผู้เขียนได้เสนอให้ศาลสามารถนำมาตรการคุมขังเป็นช่วงระยะเวลา มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้ ในฐานะเป็นเงื่อนไขคุมประพฤติอย่างหนึ่ง ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกแต่ใช้มาตรการการกักขังเพื่อเลี่ยงการจำคุกในเรือนจำ โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติตามประมวลกฎหมายมาตรา 56 วรรคสอง (5) และเสนอให้ศาลสามารถนำมาตรการดังกล่าวมาใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการลงโทษจำคุกระยะสั้นแก่ผู้กระทำความผิดนอกเหนือจากการเห็นจากการเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขัง และการยกโทษจำคุก อีกทั้งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการลงโทษกักขังแทนค่าปรับด้วย อันจะส่งผลให้ประมวลกฎหมายอาญาของไทยได้รับการพัฒนา และสามารถนำโทษจำคุกมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละประเภทมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

งานสืบเสาะและพินิจในประเทศสหรัฐอเมริกา

การสืบเสาะและพินิจ (PSI) เป็นหนึ่งในเอกสารสำคัญด้านความยุติธรรมทางอาญา ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลกลางเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังและพฤติกรรมแห่งคดีของผู้กระทำผิดที่ผู้พิพากษาใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณากำหนดโทษมาตั้งแต่ปีทศวรรษ 1920 แต่ในห้วงเวลาที่ผ่านมามีงานกระทั่งปัจจุบัน การพิจารณาคดีมุ่งการลงโทษเป็นสำคัญ ดังนั้น การจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) จึงอยู่บนพื้นฐานการให้ความสำคัญกับความผิดที่ได้กระทำขึ้นมากกว่าตัวผู้กระทำผิด และรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบความยุติธรรมทางอาญาสหรัฐอเมริกา

3.1 ประวัติและความเป็นมาของการดำเนินการสืบเสาะและพินิจ

การสืบเสาะและพินิจยุคใหม่ถือกำเนิดขึ้นในปีทศวรรษ 1840 จากความเชื่อและแรงศรัทธาของ John Augustus (ค.ศ.1841 – 1859) ช่างรองเท้าชาวเมือง Boston ที่ว่า “กฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขผู้กระทำผิดและป้องกันอาชญากรรม มิใช่เพื่อการลงโทษแก้แค้นด้วยความอาฆาตผูกพยาบาท” Augustus คัดเลือกผู้กระทำผิดเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมเสีย โดยพิจารณาจากข้อมูลประวัติภูมิหลังและประวัติการกระทำผิดที่ได้รวบรวมมา หากพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม เขาจะนำทุนทรัพย์ส่วนตัวไปยื่นขอประกันตัวผู้กระทำผิด หากได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว เขาจะสงเคราะห์ผู้กระทำผิดด้านที่พักอาศัยและอาชีพเมื่อถึงกำหนดตามที่ศาลนัด เขาจะนำรายงานความประพฤติของผู้กระทำผิดเสนอต่อศาลเพื่อขอให้พิจารณาละเว้นโทษและปล่อยตัวผู้กระทำผิด

Augustus ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งการคุมประพฤติสมัยใหม่ การริเริ่มของเขาทำให้สถานิติบัญญัติแห่งรัฐ Massachusetts ตรากฎหมายคุมประพฤติสหรัฐอเมริกาฉบับแรกขึ้น ในปี ค.ศ. 1879 โดยให้อำนาจแก่นายกเทศมนตรีเมือง Boston แต่งตั้งเจ้าพนักงานกรมตำรวจให้ปฏิบัติหน้าที่พนักงานคุมประพฤติโดยรับค่าตอบแทนพิเศษ กฎหมายคุมประพฤตินี้มีผลบังคับใช้กับ “บุคคลใดก็ตามที่พิจารณาแล้วเห็นควรให้ใช้มาตรการแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมเสียแทนการลงโทษ” และได้มีการนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมกับระบบคุมประพฤติของแต่ละรัฐ ซึ่งมีพัฒนาการเฉพาะตนอย่างแพร่หลายทั่วประเทศในปี ค.ศ. 1891 และในปี ค.ศ. 1925 ได้มีการตราพระราชบัญญัติคุมประพฤติแห่งชาติ (National Probation Act) โดยจัดตั้ง Federal Probation Service ซึ่งแต่ละรัฐส่วนใหญ่จะมีกฎหมายคุมประพฤติของตน

วิวัฒนาการของการสืบเสาะและพินิจสืบเนื่องจากขบวนการปฏิรูปการพิพากษาคดีในปีทศวรรษ 1870 โดยให้มีการประกันตัวในคดีอาญาที่ศาลพิพากษาจำคุกโดยไม่กำหนดระยะเวลา ซึ่งต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 19 แพร่หลายทั่วไปในบรรดาครั้งหนึ่งของ Centre on Juvenile and Criminal Justice (www.cjci.org) และกลายเป็นมาตรฐานการปฏิบัติในการพิพากษาคดีทั่วยุทธอเมริกาจนกระทั่งปีทศวรรษ 1980

ขณะที่มีการปฏิวัติทางนิติศาสตร์ในการพัฒนาการคุมประพฤติและการพิพากษาจำคุกโดยไม่มีการกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สำหรับทางสังคมศาสตร์แล้วได้มีการนำวิชาการแพทย์เข้ามาพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดระหว่างปีทศวรรษ 1920 – 1930 บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การกระทำผิดเป็นผลจากความบกพร่อง/ปัญหาของบุคคลซึ่งสามารถวินิจฉัยและบำบัดรักษาได้เช่นเดียวกับความเจ็บป่วย ผู้พิพากษาเพียงแต่ต้องการทราบถึงความบกพร่อง/ปัญหานั้นเพื่อกำหนดวิธีการบำบัดรักษา

จากการปฏิวัติระบบและแนวปฏิบัติเหล่านี้ การได้รับรายละเอียดข้อมูลของผู้กระทำผิดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในราวปีทศวรรษ 1930 หนึ่งในภารกิจสำคัญลำดับต้นของพนักงานคุมประพฤติทั่วสหรัฐอเมริกาคือ การจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI)

3.1.1 เนื้อหาของรายงานการสืบเสาะและพินิจ

รายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) แบบเดิม เป็นการนำเสนอรายละเอียดภูมิหลังของผู้กระทำผิดอย่างครบถ้วนครอบคลุมรอบด้านต่อผู้พิพากษา ภายใต้รูปแบบนี้รายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) จึงเป็นการนำเสนอข้อมูลจำเพาะเกี่ยวกับความสามารถของผู้กระทำผิดในการเข้ารับการแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่ชุมชน เพื่อผู้พิพากษาจักได้นำไปประกอบการพิจารณากำหนดโทษ ส่วนรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ที่มีข้อมูลเนื้อหาผู้กระทำผิดเป็นสำคัญนั้น เป็นการประสานระบบการพิจารณาคดีบนพื้นฐานการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

องค์ประกอบของรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) มุ่งเสนอข้อมูลเนื้อหาของผู้กระทำผิดเป็นสำคัญ คือ สรุปรายละเอียดการกระทำผิด บทบาทของผู้กระทำผิดในความผิดที่เกิดขึ้น ประวัติการกระทำผิด และประวัติภูมิหลังบุคคลและสังคม อันได้แก่ ประวัติครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษา สุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต สถานะทางการเงิน และการวางอนาคต เหล่านี้จะเป็นพื้นฐานให้พนักงานคุมประพฤตินำมาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเสนอต่อศาลเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคดีต่อไป ซึ่งในประกาศของ The Administrative Office of the United States Courts ปี ค.ศ. 1978 ได้ให้รายละเอียดองค์ประกอบสำคัญของรายงานการสืบเสาะและพินิจ ผู้กระทำผิด (Offender-based PSI) ดังนี้

“ข้อมูลจำเพาะของรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ประกอบด้วย ประวัติการกระทำผิด ข้อมูลลักษณะนิสัยอันส่งผลต่อความประพฤติของผู้กระทำผิด และข้อมูลอื่นใดที่ศาลสั่งให้สืบเสาะและพินิจซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณากำหนดโทษ”

รายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ประเภทนี้ ให้ความสำคัญกับการกระทำผิดหรือเหยื่อผู้รับผลกระทบน้อยมาก ภารกิจหลักของพนักงานคุมประพฤติ คือ การสืบเสาะประวัติภูมิหลังของผู้กระทำผิด

แม้ว่ามาตรฐานการปฏิบัติของแต่ละเขตอำนาจศาลจะมีความแตกต่างกัน แต่จุดที่เหมือนกันคือ ได้มีการกำหนดกรอบและรูปแบบของระบบงานคุมประพฤติแห่งชาติสำหรับรายงานการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิด (Offender-based PSI)

อย่างไรก็ตามในระยะเวลาต่อมา เนื่องจากการพิพากษาจำคุกโดยไม่กำหนดระยะเวลาและแนวคิดการแก้ไขฟื้นฟู ถูกแทนที่ด้วยการพิพากษาจำคุกที่กำหนดระยะเวลาและแนวคิดการลงโทษ จึงทำให้รายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบอย่างมาก วัตถุประสงค์หลักของการพิพากษาจำคุกโดยกำหนดระยะวางโทษมิใช่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟู แต่เพื่อกำหนดระดับความรุนแรงของความผิดและระยะวางโทษที่สมควรได้รับที่แน่นอนตายตัว การพิพากษาจำคุกโดยกำหนดระยะวางโทษจะใช้ในการพิพากษาคดีในระบบกล่าวหา และการพิพากษาคดีตามตัวบทกฎหมาย

องค์ประกอบของรายงานการสืบเสาะและพินิจการกระทำผิด (Offense – based PSI) ได้แก่

1. การกระทำผิด

ข้อหาและการพิพากษาความผิด คดีที่เกี่ยวข้อง พฤติการณ์แห่งคดี การเพิ่มโทษฐานเป็นอุปสรรคต่อความยุติธรรม การบรรเทาโทษจากการแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำผิด ระดับความรุนแรงของความผิด

2. ประวัติการกระทำผิด

การสอบประวัติการกระทำผิด การกระทำผิดคดีอาญาอื่น ข้อหาอื่นที่ยังมิได้พิพากษา (รวมทั้งที่เกี่ยวข้อง)

3. การพิพากษาลงโทษทางเลือก

การควบคุมตัว การปล่อยตัวภายใต้การควบคุมและสอดส่อง การคุมประพฤติ

4. พฤตินิสัยของผู้กระทำผิด

ความสัมพันธ์กับครอบครัว ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และความสัมพันธ์กับชุมชน สุขภาพจิตและภาวะทางอารมณ์ สุขภาพร่างกาย รวมทั้งการติดสุราและยาเสพติด การศึกษา และทักษะวิชาชีพ ประวัติการประกอบอาชีพ

5. การปรับและชดใช้ความเสียหาย

กฎหมายและการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการปรับและชดใช้ความเสียหาย ความสามารถของผู้กระทำผิดในการชำระค่าปรับและชดใช้ความเสียหาย

6. เหตุอันสมควรให้พิพากษาลงโทษ (ตามแนวการพิพากษาคดี)

7. ผลทางคดีอันเกิดจากการรับสารภาพผิด (หากมีความเกี่ยวข้อง)

8. จัดทำรายงานพร้อมความเห็นเพื่อประกอบดุลพินิจของศาล

พฤตินิสัยของผู้กระทำผิด การปรับและชดใช้ความเสียหาย เหตุอันเชื่อได้ว่ากระทำผิดจริงและสมควรให้ศาลพิพากษาลงโทษ ผลทางคดีอันเกิดจากการรับสารภาพผิด ความเห็นที่เสนอต่อศาลเพื่อประกอบดุลพินิจในการพิพากษากำหนดโทษ

ภายใต้การพิพากษาคดีในระบบกล่าวหาว่านั้น ผู้พิพากษามีทางเลือกที่จำกัดในการพิจารณา กำหนดโทษ ตามระดับความรุนแรงของความผิดและระวางโทษที่ผู้กระทำผิดสมควรได้รับ โดย รัฐ California กำหนดระวางโทษจำคุก 3 ระดับ คือ 2 ปี 4 ปี และ 6 ปี ซึ่งศาลพิจารณาข้อเท็จจริงของความผิดตามรายงาน การสืบเสาะและพินิจ (PSI) ได้แก่ พฤติการณ์แห่งคดีและเจตนาในการกระทำความผิด กรณีผู้กระทำผิดเป็นผู้ก่อการลงมือกระทำความผิดอันก่อให้เกิดภัยอันตรายหรือความเสียหายร้ายแรง จะพิจารณาให้ได้รับโทษสถานหนัก ในทางตรงกันข้ามผู้กระทำผิดที่เป็นเพียงผู้กระทำผิดร่วมด้วยถูกข่มขู่ให้กระทำการ และมีได้เป็นผู้นำตัวการสำคัญในการกระทำความผิดจะพิจารณาให้ได้รับโทษสถานเบากว่า ภายใต้ระบบความยุติธรรมดังกล่าว พนักงานคุมประพฤติมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) เสนอความเห็นต่อศาลประกอบดุลพินิจกำหนดระวางโทษเบาหรือหนัก

แนวทางการพิพากษากำหนดโทษจะมีความเคร่งครัด ผู้พิพากษาจะพิจารณาความร้ายแรงของความผิดและประวัติการกระทำผิด โดยกำหนดระวางโทษจำคุกตามแนวทางคำพิพากษาของศาลที่เคยมีมาน้อยครั้งมากที่จะมีกรณีแตกต่างออกไป หากเป็นเช่นนั้นผู้พิพากษาจะต้องทำเหตุผลเป็นหนังสือ รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติ แนวทางการพิพากษากำหนดโทษในปลายปีทศวรรษ 1980 ในช่วงเวลาดังกล่าว ระบบคุมประพฤติกลางสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนจากรายงานการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิด (Offender-based PSI) มาเป็นรายงานการสืบเสาะและพินิจการกระทำผิด (Offender-based PSI) และดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า แนวทางการพิพากษากำหนดโทษมีความเคร่งครัด รัฐต่าง ๆ จึงต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติและได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบของรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ดังที่รัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกามีบัญญัติไว้เป็นแนวทาง พนักงานคุมประพฤติของเขตอำนาจศาลต่างๆ เพียงจัดทำข้อมูลตามที่แบบรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) กำหนดเพื่อเสนอศาลพิจารณาประกอบดุลพินิจกำหนดระวางโทษตามความผิด

รายงานการสืบเสาะและพินิจการกระทำผิด (Offender-based PSI) มุ่งให้ข้อมูลพฤติการณ์แห่งคดีและประวัติการกระทำความผิดของผู้กระทำผิด ดังกล่าวจึงมีความกระชับและให้ความสำคัญกับประวัติ

ภูมิหลังของผู้กระทำผิดน้อยมาก รายงานการสืบเสาะและพินิจการกระทำผิด (Offender-based PSI) มีองค์ประกอบ ดังนี้

3.1.2 กฎหมายเกี่ยวกับรายงานการสืบเสาะและพินิจที่บัญญัติตามคำพิพากษาของศาล (PSI Case Law)

ศาลสูงสหรัฐอเมริกา (U.S. Supreme Court) ได้กำหนดว่า ศาลจะสั่งให้จัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) เฉพาะคดีที่มีระวางโทษประหารชีวิต แม้ว่ารัฐนั้นจะไม่มีกฎหมายให้ต้องดำเนินการดังกล่าวแต่ในทางปฏิบัติจะมีความหลากหลายในแต่ละรัฐ กล่าวคือ ให้จัดทำรายงานฯ สำหรับคดีอาญาอุกฉกรรจ์ หรือกรณีความผิดที่มีระวางโทษจำคุก ประเด็นกฎหมายสำคัญอีกประการคือ สิทธิของผู้กระทำผิดในการตรวจสอบรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) วิธีการแจ้งความไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงของข้อมูลการไต่สวนข้อเท็จจริงการสืบพยานหลักฐานนอกเหนือจากที่ใช้ในกระบวนการพิจารณาคดี กรณีคดีที่อยู่ระหว่าง 2 เขตอำนาจศาล หากศาลสั่งให้ดำเนินการสืบเสาะและพินิจโดยไม่เปิดเผยข้อมูล ศาลสูงสหรัฐอเมริกา (U.S. Supreme Court) จะไม่ปฏิเสธกระบวนการดังกล่าว ระบบของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา และของรัฐต่าง ๆ ส่วนใหญ่อนุญาตให้ผู้กระทำผิดตรวจสอบข้อมูลในรายงาน ฯ ยกเว้นบางกรณี ตัวอย่างเช่น ตามระเบียบวิธีพิจารณาคดีอาญาสหรัฐอเมริกา ข้อ 32 (C) (3) (Federal Rules of Criminal Procedure , Rule 32 (C) (3)) ผู้กระทำผิดสามารถขอรับทราบข้อมูลในรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ยกเว้นกรณีการเปิดเผยจะกระทบต่อกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดต้องสัญญาว่าจะปกปิดข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ หรือกรณีการเปิดเผยอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อผู้กระทำผิด หรือบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม กรณีข้อมูลที่ต้องปกปิดเป็นความลับศาลต้องสั่งให้จัดทำสรุปรายงานเป็นหนังสือ และส่งให้ผู้กระทำผิดตรวจสอบ

กฎหมายสหรัฐอเมริกาปัจจุบันที่บัญญัติตามคำพิพากษาศาลกำหนดว่า “ข้อมูลรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงไม่เป็นเหตุผลเพียงพอสำหรับการเพิกถอนคำพิพากษาลงโทษที่ศาลได้มีไปแล้ว หากความผิดพลาดนั้นไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย” จึงเป็นหน้าที่ของผู้กระทำผิดที่จะต้องพิสูจน์ว่าความผิดพลาดนั้นส่งผลให้เกิดความเสียหาย หากพิสูจน์ให้เป็นที่ประจักษ์ ศาลต้องสั่งให้เพิกถอนคำพิพากษาลงโทษนั้นสำหรับพยานบอกเล่า ศาลกำหนดว่า “พยานบอกเล่าที่ไม่ได้รับการยอมรับระหว่างการพิจารณาคดีสามารถนำมาบรรจุในรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ผู้พิพากษาจะใช้ดุลพินิจชี้ว่าข้อมูลใดเป็นที่ยอมรับและข้อมูลใดควรคัดออก” ในคดี Gregg v United States (1969) ศาลสูงถือว่า “ไม่มีข้อจำกัดอย่างเป็นทางการสำหรับเนื้อหาข้อมูล และอาจได้มาจากคำให้การ และอาจประกอบด้วยข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องแต่อย่างใดกับความผิดที่ผู้กระทำผิดต้องช้อกล่าวหา”

ในคดีของ United States v Schipani (1974) เขตอำนาจศาลอุทธรณ์ที่ 2 กำหนดข้อบังคับห้ามการได้มาซึ่งพยานหลักฐานอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายในชั้นการพิจารณาคดี แต่จะไม่มีผลบังคับใช้กับชั้นการพิพากษากำหนดโทษ ในปัจจุบัน ศาลยังคงไม่กำหนดเรื่องการได้มาซึ่งพยานหลักฐานอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการใช้ในรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI)

ศาลสูงสหรัฐอเมริกา (U.S. Supreme Court) ได้กำหนดในคดี Minnesota v Murphy (1984) ว่า พนักงานคุมประพฤติต้องแจ้งให้มีผู้ร่วมรับฟังในระหว่างการสอบปากคำผู้กระทำผิด ยกเว้นในรัฐ Oregon ผู้กระทำผิดมีได้รับสิทธิให้มีทนายความร่วมรับฟังการสอบปากคำ

ตามประวัติความเป็นมาแล้วพนักงานคุมประพฤตินี้ภารกิจในการจัดทำและนำเสนอรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กรมคุมประพฤติดำเนินการเกี่ยวกับรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) วิเคราะห์พฤติกรรมและพื้นฐานของผู้กระทำผิด นั้น เนื่องจากทนายความของผู้กระทำผิดไม่สามารถเตรียมความพร้อมลูกความได้อย่างเหมาะสมสำหรับการให้ปากคำในขั้นตอนการ

สืบเสาะและพินิจเพื่อทำความเข้าใจให้คุณความประพฤติ อีกทั้ง ไม่มีการวางแผนอย่างเพียงพอสำหรับการไต่สวนในชั้นศาล

ในปีทศวรรษ 1960 เป็นการเริ่มต้นยุคใหม่ของประวัติศาสตร์รายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ด้วยความพยายามริเริ่มของ Dr. Thomas Gitchoff ศาสตราจารย์สาขาวิชาความยุติธรรมทางอาญาแห่ง San Diego State University ได้มีการปรับปรุงการเตรียมความพร้อมผู้กระทำผิดสำหรับการไต่สวนในชั้นศาลให้ดีขึ้น Dr. Gitchoff ได้นำเสนอรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ที่ทดลองกำหนดรูปแบบขึ้น รู้จักกันในนาม “การประเมินคดีทางอาชญาวิทยา และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับพิพากษากำหนดโทษ” (Criminological Case Evaluation and Sentencing Recommendation) เพื่อนำเสนอการวิเคราะห์อย่างครอบคลุมรอบด้านเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังและแรงจูงใจของผู้กระทำผิด ซึ่งได้กลายเป็นแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ที่แพร่หลายทั่วไปในกรมคุมประพฤติของรัฐต่างๆ

ในขณะนั้น Dr. Gitchoff ได้นำเสนอแบบรายงานฯ ของเขาต่อศาลรัฐ California และ Offender Rehabilitation Project of Legal Aid Agency for the District of Columbia ได้เริ่มใช้รายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense-based PSI) กับลูกความที่ขัดสนยากจน ซึ่งดังกล่าวได้รับการพิจารณาว่าเป็นโปรแกรมรายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI) ที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศ และยังคงใช้ต่อมา

มีการใช้รายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI) ที่กำหนดแบบขึ้นเฉพาะแพร่หลายมากขึ้น ในปลายปีทศวรรษ 1970 และ 1980 เป็นผลสืบเนื่องจากความพยายามของนักปฏิรูปงานราชทัณฑ์ Jerome Miller และ National Center on Institution and Alternatives (NCIA) โดย Miller ในขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการของ Youth Corrections in Pennsylvania ได้ตระหนักในศักยภาพของรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ซึ่งเขาได้ทำความเข้าใจส่วนตัวเสนอให้ปล่อยตัวผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน จำนวน 400 คน ออกจาก Pennsylvania’s Notorious Camp Hill Prison

ตามรูปแบบการวางแผนเฉพาะสำหรับลูกความ (Client Specific Planning - CSP) Mr. Miller ส่งเสริมให้มีการใช้รายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI) ในสำนักงานอัยการ และองค์กรภาคเอกชนไม่แสวงหาผลกำไรด้านการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและทนายความทั่วเขตอำนาจศาลแต่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ว่ารายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI) นั้น มีสำหรับผู้กระทำผิดที่ฐานะทางการเงินดีเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันองค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร เช่น Center on Juvenile and Criminal Justice ได้เน้นให้ใช้กับคดีที่ศาลสั่งให้อัยการหาข้อมูลเพิ่มเติมและทำให้อัตราส่วนคดีที่ต้องเข้ารับโทษจำคุกลดลง นอกจากนี้ The Washington D.C. – based Sentencing Project ได้ส่งเสริมให้ใช้รายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI) และเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการปรับปรุงการเตรียมความพร้อมลูกความในการชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อแก้ข้อกล่าวหาให้ดีขึ้น เนื่องจากรายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI) เพิ่มบทบาทมากขึ้นสำนักนิติศาสตร์จำนวนมาก นำโดย University of Minnesota ได้บรรจุวิชาว่าความเข้าใจหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

รายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI) สามารถลดจำนวนคดีที่ต้องเข้ารับโทษจำคุกในเขตอำนาจศาล ซึ่งการยืนยันคำกล่าวนี้นี้ได้ในระบบความยุติธรรมเด็กและเยาวชนเมือง San Francisco ระหว่างปีทศวรรษ 1980 และ 1990 กองเด็กและเยาวชน สำนักงานอัยการได้จัดจ้างนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 2 คน ให้จัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) และเจ้าหน้าที่ของ Center on Juvenile and Criminal Justice ได้ใช้รายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI)

กับคดีที่ศาลสั่งให้อัยการหาข้อมูลเพิ่มเติม จากข้อมูลตามทะเบียนของเขตอำนาจศาล มีจำนวนคดีที่สั่งให้ส่งตัวไป State Juvenile Correctional Institutions ลดลงร้อยละ 73

จากการที่ทนายความได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการเตรียมความพร้อมในการชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อแก้ข้อกล่าวหาในกระบวนการพิพากษาคดีนั้น ดูเหมือนว่าการใช้รายงานการสืบเสาะและพินิจแก้ข้อกล่าวหา (Defense – based PSI) ที่กำหนดขึ้นเฉพาะได้แพร่หลายมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในปัจจุบันการพิพากษากำหนดโทษมีแนวโน้มที่จะพิจารณาจากการกระทำผิด แต่รายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ก็ยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่งของระบบความยุติธรรมทางอาญาสหรัฐอเมริกา ข้อมูลในรายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) นั้น มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากศาลจะใช้ประกอบดุลพินิจในการพิพากษากำหนดโทษ และเป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ในการจำแนกคดีและพิจารณาปล่อยตัวผู้กระทำผิด ขณะที่เนื้อหาและการให้ความสำคัญได้เปลี่ยนไปในช่วงปีที่ผ่านมา รายงานการสืบเสาะและพินิจ (PSI) ยังคงเป็นเอกสารสำคัญที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพิพากษากำหนดโทษผู้กระทำผิดคดีอาญา

3.2 วัตถุประสงค์ของรายงานการสืบเสาะและพินิจ (Presentence Investigation) หรือ PSI

การสืบเสาะและพินิจ (Presentence Investigation) หรือ PSI มีจุดประสงค์หลัก 5 ข้อ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์เบื้องต้นคือช่วยให้ศาลได้พิจารณาตัวอย่างเหมาะสม รายงานนี้ช่วยในการตัดสินใจว่าเห็นสมควรที่จะใช้วิธีการคุมประพฤติและกำหนดเงื่อนไขของการคุมประพฤติ หรือตัดสินหน่วยงานที่จะมารองรับในการแก้ไขฟื้นฟู และกำหนดระยะเวลาการลงโทษที่เหมาะสม ABA (American Bar Association) สมาคมนิติบัณฑิตสภาแห่งอเมริกากล่าวว่า “วัตถุประสงค์หลักของรายงานก่อนการตัดสิน คือ การให้ข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง โดยยึดถือการตัดสินใจในการลงโทษที่สมเหตุสมผล” (1970 : 11)

2. รายงานการสืบเสาะและพินิจเป็นพื้นฐานในการวางแผนการคุมประพฤติหรือการพักการลงโทษและบำบัดรักษา และรายงานนี้จะชี้ให้เห็นขอบเขตปัญหาชีวิตของจำเลย ความสามารถในการช่วยเหลือและโอกาสที่หาได้ในสิ่งแวดล้อมและชุมชน ระหว่างการสืบเสาะและพินิจ จำเลยจะติดต่อกับกรมคุมประพฤติ เรียนรู้วิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่กรมคุมประพฤติและทำความเข้าใจกับธรรมชาติของหน่วยงาน

3. รายงานการสืบเสาะและพินิจช่วยเหลือบุคลากรเรือนจำในการจำแนกประเภทผู้กระทำผิดและคัดเลือกโปรแกรมการรักษาที่เหมาะสมแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับรายงานเมื่อผู้กระทำผิดถูกส่งตัวขึ้นอยู่กับเวลาซึ่งให้ข้อมูลส่วนของข้อหาและระยะเวลา รายงาน PSI ช่วยให้เจ้าหน้าที่เรือนจำเข้าใจและจำแนกประเภทผู้กระทำผิด รายงานข้อมูลที่มีค่าที่จะช่วยวางแผนในการรักษา คุมขังและฟื้นฟูผู้กระทำผิด สิ่งนี้รวมทุกสิ่งจากชนิดของการคุมขังที่ทางการแพทย์ต้องการในการวางแผน หน่วยงานรองรับในการแก้ไขฟื้นฟูจำเลยของสถาบันแต่ละที่จะมีข้อมูลทางสังคม ทางกายภาพ ทางจิตวิทยาน้อย ถ้าหากในรายงาน PSI ให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับจำเลยน้อย สิ่งนี้หมายความว่ารายงานจะมีผลในสิ่งที่ผู้กระทำผิดจะถูกประเมินจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรองรับ เพราะเขาจะให้น้ำหนักกับความเห็นของพนักงานคุมประพฤติมากในการแก้ไขผู้กระทำผิด รายงานที่เป็นอุดมคติจะมุ่งเน้นและให้ทิศทางแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรองรับในการบำบัดรักษาและการอบรมพอบๆ กับการดูแลและการจัดการ

4. หากผู้กระทำผิดถูกส่งตัวไปยังเรือนจำ รายงานนี้ท้ายสุดจะช่วยให้เจ้าหน้าที่พักการลงโทษมีข้อมูลในการวางแผนการปล่อยตัว และการพิจารณาการพักการลงโทษรวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขพิเศษของการควบคุมและสอดส่อง

5. รายงานนี้สามารถเป็นแหล่งข้อมูลในการทำวิจัย ในการตัดสินคดีอาญา ในช่วงปีที่ผ่านมา ยังมีอีกมุมมองหนึ่ง คือ ในรายการสืบเสาะและพินิจจะมีการกำหนดหัวข้อสภาพทางการเงินของผู้กระทำผิด

และได้กลายเป็นสิ่งสำคัญในการเขียนรายงานนี้ ในปี 1984 ในพระราชบัญญัติการจ่ายค่าปรับของผู้กระทำผิด ปี 1984 “Criminal Fine Enforcement Act” สภาได้อ้างถึงความจำเป็นที่จะกำหนดความสามารถของผู้กระทำผิดในการจ่ายค่าปรับ ข้อมูลทางการเงินมีความจำเป็นในการประเมินความสามารถของผู้กระทำผิดในการชดใช้ และจ่ายค่าดูแลการคุมประพฤติ ซึ่งในปัจจุบันเป็นเรื่องปกติในการพิจารณาคดี รัฐบางแห่งยังรวมค่าให้การของผู้เสียหาย Victim Impact Statement หรือ VIS ที่แยกออกมาแนบกับ PSI และในรายงานจะรวมถึง การบรรยายถึงรายละเอียดการบาดเจ็บและค่าเสียหายทางการเงิน สังคม จิตวิทยา และสุขภาพ อันเป็นผลมาจากอาชญากรรม VIS ยังรวมถึงข้อความที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของเหยื่อที่มีต่ออาชญากรรม ผู้กระทำผิดและความประสงค์ของเหยื่อหรือผู้เสียหายที่จะให้ศาลลงโทษจำเลย (Eraz, 1990 : 26)

VICTIM IMPACT Statement, Maryland

(ตัวอย่างบันทึกค่าให้การของผู้เสียหายรัฐแมริแลนด์)

1. ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เสียหาย (หากผู้เสียหายตาย ข้อมูลอาจจะได้จากคู่สมรส เด็กที่โตแล้วหรือญาติที่ใกล้ชิด)
2. จำแนกความเสียหายทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายอันเป็นผลมาจากการกระทำผิด
3. ชี้ให้เห็นการบาดเจ็บทางร่างกายที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย อันเป็นผลมาจากการกระทำผิดรวมทั้งความรุนแรงและความถาวรของอาการบาดเจ็บ
4. บรรยายถึงความเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อชีวิตส่วนตัวของผู้เสียหายหรือความสัมพันธ์ของครอบครัวที่เป็นผลจากการกระทำผิด
5. กำหนดคำร้องขอ บริการทางจิตวิทยาที่ร้องขอโดยเหยื่อ (ผู้เสียหาย) หรือครอบครัวของเหยื่ออันเป็นผลจากการกระทำผิด

ความพยายามของพนักงานคุมประพฤติ (PO) ในรายงานที่จะ “เน้นถึงอุปนิสัยและบุคลิกภาพของผู้กระทำผิด และเสนอปัญหาและความจำเป็นเพื่อช่วยให้เข้าใจโลกที่เขาอาศัยอยู่ เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเขากับคน และค้นหาปัจจัยเด่นที่อยู่เบื้องหลังการกระทำผิดที่เฉพาะ และความประพฤติโดยทั่วไป และเพื่อเสนอทางเลือกในกระบวนการฟื้นฟู (กองคุมประพฤติ, 1974 : 48) รายงานนี้ไม่ได้คาดหวังจะแสดงความผิดหรือความบริสุทธิ์เป็นเพียงเพื่อที่จะแสวงหาข้อเท็จจริงที่พนักงานคุมประพฤติสามารถรวบรวมได้ในช่วงเวลาของรายงาน PSI (ดูตัวอย่าง VIS)

ซึ่งรายงานการสืบเสาะและพินิจควรจะยึดหยุ่นในด้านรูปแบบการเขียนรายงานสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างในพื้นฐานของผู้กระทำผิดที่แตกต่างกัน และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่หาได้อย่างดีที่สุด และจากศักยภาพของกรมคุมประพฤติ โดยปกติรูปแบบรายงานเต็มควรจะมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การบรรยายสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีอย่างละเอียดสมบูรณ์โดยไม่มีข้อจำกัดอยู่แค่ส่วนที่เป็นการบันทึกว่าเป็นการจงใจกระทำความผิด
2. ค่าให้การของผู้เสียหายและบรรยายสถานภาพของผู้เสียหาย ผลกระทบต่อผู้เสียหาย ความสูญเสียที่เกิดขึ้นและการชดใช้ค่าเสียหาย
3. การบรรยายถึงประวัติอาชญากรรมของผู้กระทำผิด
4. การบรรยายถึงประวัติการศึกษาของผู้กระทำผิดการทำงานในปัจจุบัน สถานภาพทางการเงิน และความสามารถของผู้กระทำผิด
5. ประวัติการเป็นทหาร
6. ประวัติทางสังคมของผู้กระทำผิด รวมทั้งความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานภาพสมรส การพึ่งพา หรือให้ความอุปการะผู้อื่น ความสนใจและกิจกรรม ประวัติการพำนักอาศัย (สภาพบ้าน) และการนับถือศาสนา

7. ประวัติสุขภาพร่างกายของผู้กระทำผิด และรายงานทางจิตวิทยาและของจิตแพทย์
8. ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ผู้กระทำผิดอาจกลับไป หรือที่ซึ่งผู้กระทำผิดอาจถูกส่งตัวไป หากได้รับการคุมประพฤติ
9. รายงานเสริมจากโรงพยาบาลหรือคลินิก สถาบัน และหน่วยงานทางสังคมอื่นๆ ซึ่งผู้กระทำผิดเข้าไปเกี่ยวข้อง
10. ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรเฉพาะที่หาได้ เพื่อช่วยเหลือผู้กระทำผิด เช่น ศูนย์บำบัดรักษา สถานที่พักอาศัย บริการฝึกอบรมวิชาชีพ สถานศึกษาพิเศษ โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูจากหลายสถาบัน ซึ่งผู้กระทำผิดอาจไปเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษในกรมคุมประพฤติ และโปรแกรมที่คล้ายคลึงกันซึ่งเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับสภาพของผู้กระทำผิด
11. บทสรุปและวิเคราะห์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดในรายงาน รวมทั้งการทำความเข้าใจเสนอต่อศาลว่าสมควรจะใช้วิธีการใดกับจำเลยถึงจะเหมาะสม เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดของศาลหากเป็นรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้องกันก็ไม่ควรจะนำมาเขียนไว้ในรายงาน

ตัวอย่างหนังสือขอให้ส่งคำให้การของผู้เสียหายต่อพนักงานคุมประพฤติของมณฑล Nassau County

กรมคุมประพฤติ

อาคารบริการสังคม

County Seat Drive & Eleventh Street

P.O. Box 189

Minnesota , New York 11501

ด่วน : ตอบภายใน _____

วันตัดสิน : _____

เรื่อง : _____

จำเลย : _____

คดี # _____ เลขทะเบียนที่ # _____

เรียน

กรมนี้กำลังทำการสืบเสาะและพินิจจำเลยในความผิดที่กล่าวมาแล้วตามคำสั่งศาล ท่านอาจเป็นผู้เสียหายหรือมีฉะนั้นอาจได้รับการชดใช้ หากเป็นเช่นนั้น ศาลอาจมีคำสั่งให้ชดใช้คืนทั้งหมดหรือบางส่วน

นอกจากความเสียหายแล้ว ท่านอาจเรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหายอันเนื่องมาจาก การเสียเวลาในการทำงาน เนื่องจากการบาดเจ็บ หรือการมาศาล รวมทั้งวัสดุที่ใช้ทำความสะอาดหรือซ่อมแซม

พนักงานคุมประพฤติอาจติดต่อกับท่านแล้วตามที่ท่านได้บอกเล่าเรื่องอาชญากรรม ผลกระทบที่มีต่อท่านและข้อแนะนำใดๆ ที่ท่านอาจมีต่อการตัดสิน ได้โปรดทราบว่าคุณให้การของผู้เสียหายจะส่งต่อไปยังศาล และนายท้องถิ่นของมณฑล Nassau จะทำสำเนาคำให้การของท่านเสนอศาลตามวันตัดสินที่กำหนดไว้

จำเป็นอย่างยิ่งที่ท่านจะได้โทรศัพท์ติดต่อกับพนักงานสืบเสาะค่าเสียหายตามชื่อข้างล่างนี้ ในทันใด การส่งคืนคำให้การของผู้เสียหาย สำเนาใบเสร็จรับเงิน ประมาณการค่าเสียหาย การประเมินจะช่วยให้การจัดการเป็นไปโดยเร็ว เราจะต้องได้รับคำตอบจากท่านในวันที่กำหนด ฉะนั้นเราจะไม่สามารถนำคำให้การของผู้เสียหายเสนอรายงานต่อศาลได้ โปรดตอบถึงแม้ว่าไม่ต้องการให้ชดใช้ เพื่อเราจะได้หลีกเลี่ยงการก่อความไม่สะดวกแก่ท่านในการติดต่อครั้งต่อไป

ด้วยความเคารพ

พนักงานสืบเสาะค่าเสียหาย (Restitution Investigation) โทร

ในช่วงปีที่ผ่านมา ศาลบางแห่งได้กำหนดวิธีการให้คะแนนประเภทมาตรฐานทำนายพฤติกรรม prediction scale ไว้ในรายงานการสืบเสาะและพินิจ PSI เครื่องมือเหล่านี้ให้คะแนนผู้กระทำผิดตามประวัติ อาชญากรรม ประวัติการศึกษา และการจ้างงาน ประวัติครอบครัวและการสมรส เพื่อน ปัญหา สุราและ ยาเสพติด ปัญหาด้านอารมณ์และบุคลิกภาพ และทัศนคติ หรือการสนใจในการสนับสนุนอาชญากรรม และไม่ชอบทำตามระเบียบ คะแนนรวมจะเป็นตัวบ่งถึงการให้คุมประพฤติและกำหนดระดับการควบคุมและสอดส่อง รัฐโคโลราเป็นผู้บุกเบิกวิธีการนี้

ในการคุมประพฤติและการพักการลงโทษ ข้อมูลที่จำเป็นจำนวนมากจะได้รับโดยตรงจาก บุคคลต่างๆ ด้วยเหตุนี้ คุณภาพของรายงานจะขึ้นอยู่กับทักษะการสัมภาษณ์ของพนักงานคุมประพฤติ และ พนักงานพักการลงโทษ รายงาน PSI จะมีข้อมูลจำนวนมากที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำผิด : “การสัมภาษณ์ จะมุ่งไปสู่การได้รับและอธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสังเกตพฤติกรรมของผู้กระทำผิด/พฤติกรรม ทัศนคติและ บุคลิก”(NY State Code of Criminal Procedure, 3506-3ii) การสัมภาษณ์นี้ทำในทุกสภาพแวดล้อม : จาก ที่ร้อนและเสียงดังที่ซึ่งมีคนมากมายคอยฟังศาลตัดสิน ไปจนถึงที่เงียบสนิทของสำนักงานคุมประพฤติ

สถานที่ที่เงียบสงบมีความเป็นส่วนตัวสูงมากคือ สิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดของการสัมภาษณ์ สถานที่ซึ่งขาดความเป็นส่วนตัวหรือมีสิ่งรบกวน จะมีผลต่อการสัมภาษณ์ บางครั้งการสัมภาษณ์จะเกิดขึ้นที่บ้าน ผู้กระทำผิด นี่เป็นการเปิดโอกาสให้สังเกตดูสภาพบ้านของผู้กระทำผิด และจะเพิ่มเป็นอีกมุมที่สำคัญของ รายงานที่นวยอร์ค พระราชบัญญัติกำหนดว่า “เมื่อไรที่เป็นไปได้ การสัมภาษณ์ที่มีผู้กระทำผิดควรกระทำที่ สำนักงานคุมประพฤติ อย่างไรก็ตามการไปเยี่ยมที่พักของผู้กระทำผิดจะเป็นข้อบ่งชี้ว่ามีข้อมูลเพิ่มเติมที่จะมีผล ต่อความเห็นหรือการพิพากษาของศาล”

การสัมภาษณ์เป็นสถานการณ์ที่สร้างความวิตกกังวลให้ผู้ทำความผิด ประสบการณ์ในอดีต ในสถานการณ์เช่นเดียวกัน เช่น การตั้งคำถามจากตำรวจ อาจดูไม่น่าพอใจพนักงานคุมประพฤติพยายามจะลด ระดับความวิตกกังวลลงโดยที่ค่อยๆ แนะนำตัวเอง และอธิบายจุดประสงค์ของการสัมภาษณ์และการทำ รายงาน PSI การทำเช่นนี้สำคัญมากต่อผู้กระทำผิด ซึ่งไม่คุ้นเคยกับระบบตัดสินของศาลอาญาโดยทั่วไปและ ระบบศาลโดยเฉพาะพนักงานคุมประพฤติอาจพยายามจัดการกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้ทำความผิด ผู้กระทำ ความผิดชายที่แต่งงานแล้วอาจให้ความสนใจกับการปรึกษาหารือว่าภรรยาและลูกของเขาจะมั่นใจในความ ช่วยเหลือของรัฐได้อย่างไร หากเขาถูกจำคุก PO (พนักงานคุมประพฤติ) อาจเสนอที่จะเขียนจดหมายส่งตัว ภรรยาเขาไปยังกรมสวัสดิการ หรือหน่วยงานสังคมอื่นที่จะให้ความช่วยเหลือ ผู้กระทำผิดที่เป็นหญิงและหญิงมี บุตร จะขอความช่วยเหลือในการวางแผนให้ดูแลบุตร เมื่อต้องติดคุก บางครั้งเจ้าหน้าที่จะต้องแสดงออกถึง ความห่วงใยและมั่นใจอย่างแท้จริงในตัวผู้กระทำผิด ขณะที่ในเวลาเดียวกันก็ต้องคาดหวังที่จะได้รับคำตอบจาก ผู้กระทำผิดว่าผู้กระทำผิดก็ควรจะได้รับผิดชอบตนเองบ้าง ด้วยเหตุที่การติดต่อกันระหว่างพนักงานคุมประพฤติกับ ผู้กระทำผิดมีข้อจำกัด เจ้าหน้าที่จะไม่สามารถคาดหวังว่าจะเข้าใจลึกซึ้งได้ในบุคลิกภาพของผู้กระทำผิด

ผู้กระทำผิดบางคนอาจไม่เป็นมิตร แต่คนอื่นอาจปกปิด การไม่เป็นมิตรด้วย คำตอบที่ฉลาด พนักงานคุมประพฤติ PO จะต้องควบคุมทั้งอารมณ์และอุณหภูมิ เขาจะต้องเป็นมืออาชีพและต้องไม่คลาด สายตาจากข้อเท็จจริงระหว่างการสัมภาษณ์ เวลาถามคำถามต่างๆ ไป เช่น “ไปทำอะไรมา” จะต้องหลีกเลี่ยง (ยกเว้นแต่ว่าผู้สัมภาษณ์ได้รับคำตอบแค่ Nothing much”) คำถามต้องเฉพาะแต่ต้องการคำอธิบายที่มากกว่า

คำตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ PO จะต้องหลีกเลี่ยงการป้อนคำตอบไว้ให้ผู้กระทำผิดแล้ว เช่น ถามว่า “คุณออกจากงานเพราะ มันยากไปหรือเปล่า”?

เมื่อดำเนินการสอบปากคำผู้กระทำผิดในรายงาน PSI เสร็จแล้ว ควรจะสอบปากคำผู้กระทำผิดหรือจำเลยใหม่อีกครั้งเพื่อเปิดโอกาสให้เขาและเธอโต้แย้งข้อมูลหรืออธิบายแง่มุมในรายงานที่อาจขัดแย้งกับส่วนอื่นๆในรายงาน นอกจากนี้ผู้กระทำผิด PO อาจสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จับกุมเหยื่อ นายจ้าง และคนอื่นๆ ที่สำคัญที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิด เช่น คู่สมรส พ่อแม่ เพื่อน ครู และบาทหลวง

พนักงานคุมประพฤติจะทบทวนประวัติและรายงานในช่วงเวลาที่ทำการสืบเสาะและพินิจสิ่งแรก คือบันทึกการจับกุมของผู้กระทำผิด ที่เรียกว่า “rap sheet” บันทึกนี้จะใช้แบบฟอร์มการจับกุมของหน่วยงานที่ออกกฎหมาย เช่น ตำรวจบางรัฐ “rap sheet” แต่ละแผ่นมักจะเป็นของตัวบุคคลที่ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ ในแผ่นนั้นมักจะมีอักษรย่อจำนวนมากที่ต้องให้เจ้าหน้าที่ PO ถอดรหัส หากบันทึกนั้นเป็นประโยชน์ต่อคดี ตัวอย่างเช่น Att Burg มาจากพยายามบุกรุกและลักทรัพย์ (attempted burglars) หรือ DUI มาจากขับรถในขณะมึนเมา (driving under the influence) แผ่นการจับกุมไม่ได้ระบุรายละเอียดของข้อหาและอาจไม่ได้บ่งว่าเป็นความผิดอุกฉกรรจ์หรือความผิดลหุโทษ แผ่นนี้จะแสดงข้อหาการจับกุมชนิดหยาบตัวอย่างเช่น Burg 2 ไม่มีกรกล่าวถึงสถานที่เกิดเหตุที่ก่อให้เกิดการบุกรุกและสิ่งของที่ถูกลักทรัพย์ นอกจากนี้แผ่นนี้จะไม่รายละเอียดในเรื่องการดำเนินการจับกุม เจ้าหน้าที่มักจะไม่สามารถทราบได้จากรายงานการจับกุมว่าเกิดอะไรขึ้นกับคดีนั้น เพราะฉะนั้น มักจะเป็นสิ่งจำเป็นที่จะเช็คคู่มือบันทึกของศาลหรือติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงผลคดีนั้นๆ

ประวัติการกระทำผิดของผู้กระทำผิดมีความสำคัญ กฎหมายมักจะมีบทลงโทษที่หนักกว่าหากผู้กระทำผิดเคยมีประวัติการกระทำผิดในคดีอุกฉกรรจ์ นอกจากนี้โอกาสที่จะได้รับการคุมประพฤติและโปรแกรมการบำบัดรักษาต่างๆ ตัวอย่างเช่น การบำบัดรักษายาเสพติดอาจพิจารณาจากประวัติอาชญากรรมด้วย พนักงานคุมประพฤติจะสนใจเป็นพิเศษในข้อมูลต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการพิพากษา โดยเฉพาะข้อมูลที่มีผลต่อการบรรเทาผลร้ายและการเพิ่มโทษ และข้อมูลที่จะให้มุมมองที่แตกต่างออกไป PO จะทบทวนรายงาน PSI ก่อนหน้านี้พอๆ กับรายงานของหน่วยงานเรือนจำที่ได้ติดต่อกับผู้กระทำผิด สิ่งเหล่านี้อาจรวมถึงข้อมูลที่ได้จากโรงเรียนฝึกอบรมหรือศูนย์รักษาแบบที่พักอาศัยและเรือนจำ และหน่วยงานพักการลงโทษรวมทั้งสถานศึกษาด้วยจำนวนที่เพิ่มขึ้นของผู้กระทำผิดที่เข้ามาในระบบงานยุติธรรมทางอาญา พนักงานคุมประพฤติต้องทบทวนมุมมองนี้ของผู้กระทำผิดแต่ละคน และเสนอความคิดเห็นในการบำบัดรักษาที่เหมาะสม หากมีรายงานทางจิตแพทย์ หรือ จิตวิทยา PO จะทบทวนและวิเคราะห์ดู เมื่อทำเช่นนี้ PO จะต้องเข้าใจถึงคำศัพท์เฉพาะ และความหมายของแบบทดสอบทางจิตวิทยาด้วย PO ควรจะตัดสินใจว่าจะส่งตัวจำเลยไปพบ นักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์หรือไม่ การส่งตัวโดยไม่จำเป็นกว่าเป็นปัญหาสุขภาพจิตหรือสุขภาพกายทำให้เสียทรัพยากร เช่น การก่อก่ออาชญากรรมอาจสมเหตุสมผล หากพฤติกรรมของอาชญากรไม่ใช่อาการที่เกิดจากความขัดแย้งภายใน ในกรณีที่มีความผิดปกติทางจิตอย่างรุนแรงและในสถานการณ์ที่ผู้กระทำผิดอาจได้รับประโยชน์ หากการกระทำผิดเกิดจากความผิดปกติทางจิต ต้องมีการทำบันทึก (ส่งตัว) แต่ถ้าหากไม่มีข้อมูลทางจิตแพทย์และนักจิตวิทยา PO ควรจะจดบันทึกการสังเกตการณ์ของเขาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสติปัญญาของผู้กระทำผิดและบุคลิกภาพ ตัวอย่างเช่น ระดับการรับรู้หรือการอยู่ร่วมในสังคมและการรับรู้โลกแห่งความเป็นจริง หากพนักงานคุมประพฤติได้รับข้อมูลที่ขัดแย้งกันอันเนื่องมาจากอาการทางจิตของผู้กระทำผิด และไม่สามารถที่จะวินิจฉัยได้ ข้อมูลเหล่านี้จะต้องเขียนไว้ในรายงานและปิดไว้เป็นความลับ

ในส่วนที่สำคัญที่สุดของรายงานคือส่วนที่เรียกว่า “บทสรุปการประเมินและ คำแนะนำหรือความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ” (แม้ว่าในบางเขตอำนาจศาลหรือบางรัฐจะไม่มีหัวข้อนี้) ในเนวตาคกฎหมายต้องให้รายงาน PSI ยังคงมี “ข้อเสนอแนะของระยะเวลาการจำคุกที่ แน่นนอนหรือจำนวนค่าปรับหรือ

ทั้งสองอย่าง” จะไม่มีอะไรในทั้ง 2 ส่วนที่ปรากฏในรายงานไม่ได้ บทสรุปคือจุดสำคัญของรายงานทั้งหมดและจะเป็นส่วนข้อมูลที่เหลือเก็บไว้ให้คนอ่าน ข้อเสนอแนะในการพิจารณาคดี โดยใช้พื้นฐานหรือตัวอย่างคดีที่ดีที่สุดของพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดี และสะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจส่วนบุคคลในการทำงานคดีที่ได้รับมอบหมาย(Carter, 1996)

3.3 ระบบการสืบเสาะและพินิจในเนวาดา

จำเลยรับสารภาพผิด หรือถูกพบว่าผิดหลังจากพิจารณาคดี จะมีการกำหนดวันสำหรับการตัดสิน มักจะ 30 วัน อัยการจังหวัดจะส่งแฟ้มคดีไปยังกองคุมประพฤติและพักการลงโทษ ซึ่งเป็นเวลาที่พนักงานคุมประพฤติได้รับมอบหมายคดี และเขาหรือเธอจะเริ่มศึกษาประวัติภูมิหลังและประวัติการกระทำผิดของจำเลย ทำ्यที่สุดจำเลยจะถูกสัมภาษณ์โดยพนักงานสืบเสาะ

ระหว่างการสัมภาษณ์ และจากแบบสอบถาม พนักงานสืบเสาะจะได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานทางสังคมและสภาพแวดล้อมของจำเลย ประวัติการทำงาน การศึกษา สุขภาพจิต และปัญหาการใช้ยา การพักอาศัย สถานภาพทางการเงิน ประวัติทางทหาร เป้าหมายในอนาคต และความรู้สึกต่อข้อหา พนักงานสืบเสาะจะต้องเป็นผู้ฟังและผู้สัมภาษณ์ที่มีทักษะที่จะสนใจต่อทัศนคติ ความสำนึกผิด มีความยุติธรรม และมีความเห็นอกเห็นใจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะระลึกไว้ว่าเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์จะต้องเผชิญกับคนทุกประเภท รวมทั้งเยาวชน ผู้กระทำผิดครั้งแรก อาชญากรอาชีพ สมาชิกองค์กรอาชญากรรม คนที่ปัญหาสุขภาพจิต คนใช้ยา และอาชญากรระดับผู้บริหารเป็นที่คาดเดาได้ว่า คนเหล่านี้อาจแสดงท่าที่ไม่เป็นมิตร ให้ความร่วมมือ หรืออาจเป็นคนฉลาด

พนักงานสืบเสาะจะต้องเริ่มหาข้อมูลให้ได้มากเท่าที่จะทำได้ โดยการติดต่อกับผู้เสียหาย ตำรวจ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เขาจะเริ่มทำรายงานโดยใช้คู่มือการปฏิบัติงานคดีพนักงานจะกำหนดความเป็นไปได้ของความสำเร็จในการคุมประพฤติและระยะเวลาการคุมประพฤติโดยดูที่ปัจจัยต่างๆ ที่ได้มาจากการสืบเสาะ รายงานจะถูกพิมพ์ ตรวจสอบแก้ไขตรวจสอบและนำเสนอต่อศาลในการทำความเข้าใจพนักงานฯ จะระบุถึงความเสี่ยงและความต้องการของผู้กระทำผิด ชุมชนและเหยื่อหรือผู้เสียหายในรายงานจะระบุเงื่อนไขพิเศษของการคุมประพฤติที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดและอาชญากรรมของเขา

พนักงานสืบเสาะจะฟังคำตัดสินและถูกเรียกให้ตอบคำถามผู้พิพากษา อัยการจังหวัดและทนายจำเลย อย่างไรก็ตามความเห็นของพนักงานสืบเสาะที่มีอยู่ในรายงานสืบเสาะจะเปิดเผยให้ศาลทราบเพียงผู้เดียวเท่านั้น

โรเบิร์ต คาร์เตอร์ (1996 : 41) กล่าวว่าพนักงานคุมประพฤติอยู่ในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์และน่าเคารพนับถือในฐานะที่เป็นผู้ให้คำแนะนำต่อผู้พิพากษา/ศาล “พนักงานฯ มีโอกาสที่จะเฝ้าดูผู้กระทำผิดในชุมชน ไม่เพียงแต่ในมุมมองทางกฎหมาย และการสืบสวนเท่านั้น แต่ยังมีมุมมองในด้านวิถีชีวิตต่างๆ ไป เพื่อให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ พนักงานฯ ต้องมีความรู้เรื่องทรัพยากรและโปรแกรมที่มีอยู่ พนักงานฯ ที่ขาดประสบการณ์อาจให้คำแนะนำ หรือความเห็นในการนำเอาโปรแกรมรักษาซึ่งอาจหาไม่ได้ทั้งในชุมชนหรือที่เรือนจำมาใช้กับจำเลย

สิ่งหนึ่งที่พนักงานต้องตัดสินใจคือ การเสนอความเห็นว่าคุณจะใช้วิธีการจำคุกหรือคุมประพฤติจำเลยนั้น ในบางเขตอำนาจศาลคำพิพากษาในการพิจารณาตัดสินคดีอาชญากรรม หรือการกระทำผิดแต่ครั้งก่อนหากเป็นคดีอุกฉกรรจ์กฎหมายบางรัฐห้ามให้ใช้วิธีการคุมประพฤติกับจำเลยประเภทนี้ พนักงานฯ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของศาลหรือรัฐนั้นๆ ด้วย พนักงานฯ จะต้องชั่งน้ำหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชน ต้องประเมินความสามารถของจำเลยในการแก้ไขฟื้นฟูตนเองและการปฏิบัติตามกฎหมายการคุมประพฤติและต้องพิจารณาว่าการคุมประพฤตินี้จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและจำเลยหรือไม่

คาร์เตอร์ (1978 : 15) แนะนำว่า รายงาน PSI ต้องเขียนเพื่อให้ตรงกับความต้องการของระบบงานยุติธรรมทางอาญาและกะทัดรัด เขาอ้างถึง “John Hogarth”: ว่า

มีหลักฐานทางวิจัยที่แนะนำว่าในการตัดสินใจของมนุษย์ ความสามารถของแต่ละบุคคลในการใช้ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพถูกจำกัดอยู่กับการใช้ข้อมูลไม่มากกว่า 5 หรือ 6 หัวข้อ ในหลายกรณีจะขึ้นอยู่กับประเภทของข้อมูลที่ใช้ จุดประสงค์และความสามารถของแต่ละบุคคล แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอยู่ที่ว่ามีหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้รายงานมีความยาวมากขึ้น แต่ในทางกลับกันตามธรรมเนียมปฏิบัติใการพิพากษาคดีของศาลนั้นยึดถือคากล่าวที่ว่าศาลควรจะรู้ “ทุกอย่างเกี่ยวกับผู้กระทำผิด” แทนที่จะคำนึงถึงการพิจารณาจากข้อมูลที่ได้มาว่าข้อมูลนั้นมีความน่าเชื่อถือได้เพียงตรงหรือเกี่ยวข้องกับคดีตัดสินคดีมากน้อยเพียงใดข้อมูลที่มากเกินไปและไม่ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินคดีจะทำให้เกิดปัญหาปริมาณงานคดีล้นมือและยากต่อการจัดการ สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าถ้าพนักงานคุมประพฤติต้องการปรับปรุงความมีประสิทธิภาพของรายงานสืบเสาะและของการสื่อสาร ระหว่างกรมคุมประพฤติกับศาลก็ควรมีการปรับปรุงรายงานให้มีความสั้นและกะทัดรัด

คำแนะนำเช่นนี้นำไปสู่ความนิยมรายงาน PSI แบบสั้น

รายงานการสืบเสาะและพินิจแบบสั้นและแบบยาว มีรายงานอยู่ 2 ชนิด

รายงานแบบสั้นมักจะใช้เวลาและความลำบากน้อยกว่า พ.ร.บ. วิธีดำเนินคดีอาญาแห่งรัฐนิวยอร์ก “The N.Y. State Code of Criminal Procedure” (350.6-2) กล่าวว่า :

การสืบเสาะและพินิจอย่างย่อสำหรับรายงานแบบสั้นจะประกอบด้วยประวัติทางกฎหมายของผู้กระทำผิด และข้อมูลปัจจุบันเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อสภาพความผิดและพฤติกรรมแห่งคดีที่นำไปสู่การกระทำความผิด สภาพครอบครัวและสังคม สถานภาพการทำงานและสถานภาพเศรษฐกิจ การศึกษา และรวมถึงสภาพร่างกายและสภาพจิต การสืบเสาะนี้อาจรวมถึงหัวข้ออื่นๆ ที่กรมคุมประพฤติได้กำหนดไว้ในรูปแบบการเขียนรายงานรวมทั้งตามคำสั่งศาลด้วย

ONONDAGA County Probation Department

ตัวอย่างรายงานการสืบเสาะพินิจ (แบบสั้น)

ศาล Onondaga county หมายเลขคดี: 93-4641 หมายเลขคำฟ้อง 91-3-19
 ผู้พิพากษา: Hon.J.Kewin Mulroy ชื่อ: Jamison, Kalph เลขทะเบียน # 4763
 อัยการ: Joanne Nagle อายุ/DOB: 11/27/69 Dr. N/A
 ที่ปรึกษากฎหมาย: Donald D' amico ที่อยู่: 173 Brian Place บันทึกศาลเลขที่ #-----
 Tully, New York 13159 Nysid # 86543210
 โทรศัพท์: 315-77.4653 FBI # 428-930-64
 วันที่กระทำผิด: 9/9/93 วันที่จับกุม: 12/12/93 วันพิพากษา: 6/24/94
 ข้อกล่าวหาเบื้องต้น : ล่วงละเมิดทางเพศ คำตัดสินครั้งสุดท้าย : ล่วงละเมิดทางเพศ
 หมายเลข : 130 NYS Penal Law

A Class "D violent" Felony (คดีอุกฉกรรจ์)

By: Plea:W Verdict:

Name	Dob	Name	Dob
Codefendant/carrespondent: N/A			

การชดใช้ : ความสัมพันธ์ต่อผู้เสียหาย: คู่สมรส
 วันที่:
 ประวัติ ประวัติอาชญากร

Incarcerations/แพน

แหล่งสนับสนุน: K Tires/FT200/WK

การศึกษา: 12 th เด็ก: 0 สุขภาพ/ไร้ความสามารถ: N สุขภาพจิต: Y

ใช้สารเสพติด: Y

ผลกระทบ: ส่ง..... ได้รับ NA:

การร้องขอต่อศาล: ไม่เป็นที่รับทราบ

 การคุมประพฤติ/การพักการลงโทษ/ปล่อยตัว
 ประวัติ
ข้อกล่าวหา:

พักกับญาติ: Eruest & Shirby Pargt

N=None

Y=Yes

Disposition (พิจารณาคดี)

Date: (วันที่)

ผลกระทบต่อผู้เสียหาย

แม่ของผู้เสียหายให้การว่า ไม่ต้องชดใช้ทางการเงิน แต่ต้องการให้ทราบกันว่าพวกเขาารู้สึกเหมือนถูกริบทรัพย์จากจำเลยที่พวกเขาเคยไว้วางใจ และคิดว่าเป็นเพื่อนเธอกล่าวว่าเด็กได้เข้ารับการปรึกษาแต่ยังกลัวว่าจำเลยจะทำร้ายเธออีก ครอบครัวต้องการให้จำเลยรับโทษสูงสุดจากอาชญากรรมของเขา

สภาพจิตใจ

จำเลยถูกส่งตัวไปเข้ารับการบำบัดรักษาที่ศูนย์ฟื้นฟูเด็กและครอบครัว เพื่อบำบัดรักษาในกลุ่มผู้กระทำผิดทางเพศชายที่เป็นผู้ใหญ่

ประวัติการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ

จำเลยยอมรับว่าดื่มเบียร์สองสามขวด อาทิตย์ละ 2 ครั้ง และให้การว่าในคืนที่กระทำผิดเขาได้ดื่มเบียร์ไป 3 ขวด ถึงแม้ว่าเขาไม่เห็นสิ่งนี้เป็นปัญหาและนำไปสู่การก่ออาชญากรรม ถึงแม้ไม่มีหลักฐานว่าจำเลยใช้ยาเสพติดผิดกฎหมาย ประวัติการรับราชการทหารแสดงว่าเขามีส่วนพัวพันกับผู้ขายยาเสพติดที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติด และค้นพบทรัพย์สินที่ได้จากการขโมยในรถของจำเลย

ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ

จำเลยที่ยังไม่มีวุฒิภาวะและหลงตัวเอง ขาดการหยั่งรู้และความรับผิดชอบส่วนบุคคล ทำให้เขาไม่เข้าใจและไม่ยอมรับถึงธรรมชาติที่ร้ายแรงของอาชญากรรม หากไม่พบการลงโทษจำคุกสักกระยะหนึ่ง

คำแนะนำหรือความเห็นในการแก้ไขปรับปรุงจำเลย

..... ลงโทษ State.....
 คุมประพฤติ Local.....
X..... การคุมประพฤติที่เข้มงวด
 ปล่อยตัวอย่างมีเงื่อนไข
 โปรแกรมทางเลือก
 YO Eligible
 ต้องการ
 Certificate of Relief
 Eligible
 ชดใช้ค่าเสียหาย
 อื่นๆ (เช่น ปรับ ทำงานบริการสังคมเพื่อปกป้องผู้เสียหายและครอบครัว)

สิ่งที่แนบมา

..... การสืบเสาะพินิจครั้งก่อน
 ประวัติเยาวชน
X..... NYSID
 ยานพาหนะ
 การใช้จ่ายเสพติด
 ข้อมูลของจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือสุขภาพจิต
 ผลกระทบต่อผู้เสียหาย
X..... เงื่อนไขของการคุมประพฤติ
 อื่นๆ

วันที่ / ผู้เขียน

.....

.....

Linda W. Limpet
 พนักงานคุมประพฤติ

.....

.....

Bayle A. Anderson
 หัวหน้างานคุมประพฤติ

ตัวอย่างรายงานการสืบเสาะและพินิจฉบับยาว

Department of Public Safety and Correctional Services

แผนกคุมประพฤติ และพักการลงโทษ

การสืบเสาะและพินิจ

ชื่อ:	Bleach, Charlotte Marie	วันที่ส่ง:	1/3/95
ชื่อปลอม Alias:	None	วันที่เสร็จสิ้น:	2/3/95
โทรศัพท์ :	222-7777	ผู้สืบเสาะ:	Alenandira Decker
ที่อยู่:	8515 Carver Beach Road Apt.B Odessa, Md 21601	โทรศัพท์ :	222-1234
วันเกิด:	5/6/70 อายุ: 24	ศาล:	Odessa Co. District Court
สถานที่เกิด:	Odessa, MD	(หมายเลขฟ้อง)	Indictment Number: 001100612
เพศ: หญิง	เชื้อชาติ: ชาว	ข้อหา:	พยายามฆ่าและทำร้ายร่างกาย
ความสูง: 5' 4"	น้ำหนัก : 140	Trial Judge:	Charles L. Brooks
สถานภาพการสมรส:	แยกกันอยู่	Trial Date:	1/3/95
อาชีพ:	พนักงานเช็คสต็อก (Part-time)	สารภาพ:	Not Guilty ไม่มีความผิด
การศึกษา:	11 th Grade	Trial:	Court
หมายเลขประกันสังคม:	212-21-2111	หมายกักตัว:	None
หมายเลขใบอนุญาตขับขี่:	B-220-195-887-076	ค่าทัณฑ์บน:	10,000 Unsecured
SID Number:	02001G2	กักขัง:	Not applicable
FB1 Number	444-2777-L3	จำเลยร่วม	
นายอำเภอ	John S. Hawkins	Codefendants & Status:	None
อัยการรัฐ			
ผู้พิพากษา			
วันที่พิจารณา		การดำเนินการ.....	

1. สภาพความผิดและพฤติกรรมแห่งคดี

2. คำให้การของจำเลย

3. ประวัติอาชญากรรม

ผู้ใหญ่

วันที่/สถานที่	ข้อหา	การพิจารณา	แหล่งข้อมูล	ตัวแทน
8/12/90 Odessa, MD	ประพฤติน่า ไม่เหมาะสม	9/20/90 ปรับ 10 เหรียญสหรัฐ	Odessa กรมตำรวจ	สละสิทธิ์

วันที่/สถานที่	ข้อกล่าวหา	วันที่/การพิจารณา	แหล่งข้อมูล	ตัวแทน
4/17/93 Odessa, MD	ประพฤติน่า ไม่เหมาะสม	9/20/93 ปรับ 10 เหรียญสหรัฐ	Odessa กรมตำรวจ	สละสิทธิ์

ผู้ถูกกล่าวหาถูกจับกุมเนื่องจากทำความผิดครั้งแรกใน Momeo Department Store, Odessa, Maryland Mrs. Bleach ทะเลาะอย่างรุนแรงกับผู้จัดการและไม่ยอมออกจากร้าน

วันที่/สถานที่	ข้อกล่าวหา	การพิจารณา	แหล่งข้อมูล	ตัวแทน
5/10/94 Odessa, MD (ขโมยของในห้างสรรพสินค้า)	Shoplifting	6/20/94	Odessa กรมตำรวจ	สละสิทธิ์

ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาว่าลักเสื้อสเวตเตอร์ออกจากห้างสรรพสินค้า AMES โดยไม่ชำระเงิน

4. ประวัติการทำงาน

ชื่อ/ที่อยู่ สิ้นสุด	วันที่	ตำแหน่ง	เงินเดือน	
นายจ้าง A&P Tea Company Main Street Odessa, Md	2/15/93 ปัจจุบัน	Checker	\$ 400 ต่ออาทิตย์	N/A

ดูจะเป็นการยากที่จะควบคุมความโกรธ ดังที่เห็นได้จากความผิด 2 ครั้งก่อนของจำเลยในการประพฤติที่ไม่เหมาะสม “Disorderly Conduct” การกระทำผิดครั้งปัจจุบันก็ชี้ให้เห็นความไม่สามารถในการควบคุมอารมณ์ดูจะเห็นได้ว่า Mrs. Bleach มีปัญหาเพราะดื่มเหล้านี้เป็นครั้งที่สองที่จำเลยดื่มจนทำอะไรไม่ได้ในด้านดี ผู้ต้องหาประวัติการทำงานที่ดี และทำดีที่สุดจะเลี้ยงบุตรโดยไม่พึ่งสามี นายจ้างของเธอก็ยินดีที่จะจ้างเธอ ถึงแม้ว่าเธอจะถูกกล่าวหาว่ามีความผิดคดีนี้

5. ประวัติการขับรถ

6. ประวัติการคุมประพฤติ/พักการลงโทษ

7. ประวัติครอบครัว/บ้านสภาพแวดล้อม

8. ประวัติการศึกษา

9. สุขภาพ/การเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

จำเลยมีความดันโลหิตสูงและได้รับการรักษามาตั้งแต่เดือนมีนาคม 1991 โดยแพทย์ Dr. Lister Brown ยังยืนยันว่าจำเลยยังมีอาการดีอยู่ แต่จำเลยไม่ได้มาพบแพทย์ตั้งแต่ครั้งที่แล้ว

จำเลยปฏิเสธว่ามีปัญหาสุรา จำเลยเคยลองดื่มเมื่ออายุ 10 ปี กับครอบครัว และเมื่ออายุ 18 ปี จำเลยจึงดื่มกับเพื่อนๆ จำเลยให้การว่าจำเลยดื่มเพื่อต้องการคลายเครียด และมักจะดื่มประมาณ 4 แก้วต่อครั้ง แต่บางครั้ง 5-6 แก้ว เกี่ยวกับคดี การที่เธอดื่มเนื่องจากมีความเจ็บปวดกับความหลัง

จำเลยเคยทดลองเสพกัญชา เมื่ออายุ 14 ปี และเสพมากกว่า 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์ แต่จำเลยไม่ได้เสพกัญชามาเป็นเวลาประมาณ 2 ปี แล้ว

ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ

จำเลยเป็นบุคคลที่สามารถจะได้รับการดูแลรักษาอย่างดีหากอยู่ในชุมชนมากกว่าอยู่ในเรือนจำ เธอดูไม่เป็นภัยต่อสังคม ดังนั้น การสืบเสาะครั้งนี้แนะนำให้คุมประพฤติด้วยเงื่อนไขดังนี้ คือ

1. จ่ายเงินชดใช้ค่าเสียหาย
2. จำเลยควรได้รับการส่งตัวไปที่ “The Odessa County Mental Health Department” เพื่อรับการให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพจิตและการดื่มสุรา

บทที่ 4

การสืบเสาะและพินิจในประเทศไทย

การสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังทางสังคมของจำเลย สภาพความผิดและเหตุอันอันควรปราณีก่อน ศาลมีคำพิพากษา โดยมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ดำเนินการตามคำสั่งศาลแล้วนำมาวิเคราะห์ ประเมินและทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นเสนอต่อศาล เพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีว่าจะใช้มาตรการใดจึงจะเหมาะสมกับจำเลยเป็นรายบุคคล

4.1 วัตถุประสงค์ของการสืบเสาะและพินิจ

เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2522 มาตรา 11 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 วรรคแรก สามารถสรุปวัตถุประสงค์การสืบเสาะและพินิจเป็น 3 ประการ ดังนี้

1) เพื่อเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังทางสังคมของจำเลยว่าจะใช้มาตรการใดจึงจะเหมาะสมกับจำเลยเป็นรายบุคคล

2) เพื่อถ่วงถ่วงผู้กระทำผิดที่เหมาะสมเข้าสู่กระบวนการคุมความประพฤติ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและแนวโน้มในการแก้ไขปรับปรุงตนเองในชุมชนของผู้กระทำผิดเป็นหลัก

3) เพื่อประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

4.2 หลักการในการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ

หลักการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจนั้น อยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติ และมาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งพนักงานคุมประพฤติต้องยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) **การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต** ด้วยเหตุที่ว่าการสืบเสาะและพินิจเป็นกระบวนการในการแสวงหาและรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยเพื่อวิเคราะห์และประเมินทำเป็นรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะเสนอต่อศาลเพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิพากษาให้เหมาะสมกับจำเลยแต่ละบุคคล ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาตามลำดับ ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่าการสืบเสาะและพินิจได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากศาลที่ใช้งานว่า สามารถช่วยให้ศาลได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง ตรงตามความจริง เพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดี ดังนั้นพนักงานคุมประพฤติและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การสืบเสาะและพินิจเป็นที่ยอมรับและเชื่อถืออย่างปราศจากข้อเคลือบแคลงสงสัยจากศาลและองค์กรในกระบวนการยุติธรรมอื่นๆ อันได้แก่ ตำรวจ อัยการ และราชทัณฑ์ ตลอดจนจำเลย และผู้ที่เกี่ยวข้องในคดี อีกทั้งสาธารณชนโดยทั่วไป

2) **การเก็บรักษาความลับ** ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องถือเป็นข้อมูลที่ได้มาและนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณากลับกรองจำเลยและเสนอเป็นรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะต่อศาลอันเป็นไปตามการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายเท่านั้น ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2522 มาตรา 21 ได้กำหนดบทลงโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับไว้ในกรณีที่พนักงานคุมประเวตินำข้อเท็จจริงอันเป็นความลับที่ได้จากการ

สืบเสาะและพินิจไปเปิดเผยนอกอำนาจหน้าที่ที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ดังนั้นพนักงานคุมประพฤติจึงต้องปกปิดข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบเสาะและพินิจไว้เป็นความลับ ไม่นำไปเปิดเผยนอกอำนาจหน้าที่ของตนเว้นแต่ในกรณีของการปรึกษาหารือในการปฏิบัติงาน และการศึกษาวิจัยในทางวิชาการเท่านั้น

3) การวางตัวเป็นกลาง พนักงานคุมประพฤติเป็นเพียงผู้มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจเพื่อค้นหาและตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยแล้ววิเคราะห์และประเมินเพื่อทำเป็นรายงานเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังของจำเลย พร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปรับปรุงแก้ไขหรือฟื้นฟูตนเองของจำเลย ตลอดจนความต้องการของจำเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมคุมประพฤติ เพื่อเสนอประกอบดุลพินิจในการพิพากษาของศาล ดังนั้นพนักงานคุมประพฤติจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ค้นหาและตรวจสอบข้อเท็จจริงของจำเลยและจัดทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะต่อศาลด้วยความเป็นกลาง ไม่ใช้อารมณ์ความรู้สึกของตนเป็นเกณฑ์ตัดสิน ปฏิบัติงานโดยปราศจากความลำเอียง ที่เกิดจากความชอบหรือไม่ชอบเป็นการส่วนตัวและไม่ปฏิบัติงานในลักษณะเลือกที่รักมักที่ชังทั้งต่อตัวจำเลย ผู้เสียหายและบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี ทั้งนี้จะต้องเป็นไปโดยยึดหลักเกณฑ์และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยแต่ละรายเป็นสำคัญ มิใช่เป็นการกระทำโดยเห็นแก่ประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ในกรณีของคดีที่มีบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเป็นผู้เสียหายของคดี พนักงานคุมประพฤติจะต้องคำนึงถึงบทบาทของตนในการอำนวยความสะดวกเบื้องต้นเกี่ยวกับการเจรจาตกลงคดีใช้ค่าเสียหายโดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นกลาง

4) การยอมรับในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ แม้ว่าจำเลยจะเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายและอยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล แต่จำเลยก็ยังคงมีสถานภาพเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นปัจเจกบุคคลผู้หนึ่งที่มีศักดิ์ศรีและมีสิทธิเสรีภาพภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย ดังนั้นการดำเนินการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องเป็นไปโดยยอมรับในความเป็นมนุษย์ด้วยการให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของจำเลยนั้น การสอบปากคำและการปฏิบัติใดๆ กับจำเลยจึงต้องเป็นไปด้วยความระมัดระวังและคำนึงถึงหลักการนี้อย่างเคร่งครัด ซึ่งการดำเนินงานด้วยการให้เกียรติและเคารพ ในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์นี้มีได้จำกัดอยู่เฉพาะการปฏิบัติต่อจำเลยเท่านั้นแต่ครอบคลุมถึงการสอบปากคำและดำเนินการใดๆ กับผู้เสียหาย พยาน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในการสืบเสาะและพินิจด้วย ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวยังจะก่อให้เกิดประโยชน์ในทางอ้อมต่อการส่งเสริมให้เกิดการให้ความร่วมมือในการสืบเสาะและพินิจจากผู้เสียหาย พยาน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องนั้นด้วยอีกทางหนึ่ง

5) การยอมรับในศักยภาพที่จะกลับตนเป็นพลเมืองดีของจำเลย ในการสืบเสาะและพินิจเพื่อกลับกรองผู้กระทำความผิดที่เหมาะสมเข้าสู่กระบวนการควบคุมและสอดส่องนั้น พนักงานคุมประพฤติจะต้องให้การยอมรับในศักยภาพของจำเลยในการปรับปรุงแก้ไขตนเองเพื่อกลับตนเป็นพลเมืองดี โดยคำนึงถึงแนวโน้มในการแก้ไขปรับปรุงตนเองในชุมชนของจำเลยเป็นสำคัญ ทั้งนี้พนักงานคุมประพฤติจะต้องเปิดใจให้กว้างในการยอมรับและให้โอกาสแก่จำเลยด้วยใจเป็นธรรมและปราศจากอคติใดๆ

6) การนำเสนอข้อเท็จจริงตามความเป็นจริงอย่างมีเหตุผลและมีหลักฐาน เนื่องจากรายงานการสืบเสาะและพินิจจะมีบทบาทสำคัญในการให้คุณหรือให้โทษต่อการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาและเลือกใช้วิธีการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งกับจำเลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในรายงานการสืบเสาะและพินิจนั้น ดังนั้นการนำเสนอข้อเท็จจริงจากการสืบเสาะและพินิจในรายงานการสืบเสาะและพินิจ จึงจำเป็นต้องเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงอย่างมีเหตุผลและมีหลักฐานยืนยันได้ มิใช่เป็นการคาดเดาหรือกะเกณฑ์เอาตามความรู้สึกของพนักงานคุมประพฤติเองซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อจำเลย ต่อพนักงานคุมประพฤติ และต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยรวม

7) การปฏิบัติงานอย่างมีระบบแบบแผน การปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจถือเป็นการปฏิบัติงานในวิชาชีพ ที่มีระบบระเบียบและขั้นตอนวิธีการเฉพาะ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาใน

การปฏิบัติงานแต่ละคดี ดังนั้นพนักงานคุมประพฤติผู้ปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจจึงต้องคำนึงถึงหลักการในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการของการสืบเสาะและพินิจอย่างเคร่งครัด ภายใต้การวางแผนในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

8) การคุ้มครองความเป็นส่วนตัว ในขั้นตอนการสืบเสาะและพินิจ พนักงานคุมประพฤติ อาจจะต้องแสวงหาข้อเท็จจริง หรือดำเนินการอื่นใดกับพยาน/ผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ดังนั้น การปฏิบัติงานในขั้นตอนดังกล่าว พนักงานคุมประพฤติจะต้องให้ความเคารพสิทธิและความเป็นส่วนตัวของเด็กหรือเยาวชน โดยจะต้องป้องกันผลกระทบในทางเลวร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กหรือเยาวชนจากการที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบเสาะและพินิจ ทั้งนี้เนื่องจากการที่เด็กหรือเยาวชนมีความสามารถน้อยในการปกป้องสิทธิของตนเอง และมีความอ่อนไหวทางด้านจิตใจ/อารมณ์ ดังนั้น การที่เด็กหรือเยาวชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบเสาะและพินิจในฐานะเป็นผู้เสียหาย/พยาน อาจทำให้เด็กหรือเยาวชนเกิดความวิตกกังวลหรือเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายจากการให้ถ้อยคำที่เป็นผลร้ายต่อจำเลย และได้รับผลกระทบทางจิตใจจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ฉะนั้น การสอบปากคำหรือดำเนินการอื่นใดกับพยาน/ผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือเยาวชน จะต้องดำเนินการโดยปกปิด มิให้มีการเผยแพร่ให้ผู้อื่นล่วงรู้หรือสามารถบ่งชี้ตัวเด็กหรือเยาวชน พนักงานคุมประพฤติควรจะต้องอำนวยความสะดวกให้ความเชื่อมั่นและความอุ่นใจแก่เด็กหรือเยาวชน มิให้เกิดความวิตกกังวลหรือได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง หรือได้รับผลกระทบด้านอารมณ์/จิตใจในเชิงลบ รวมทั้งต้องปกป้องมิให้เด็กหรือเยาวชนเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายด้วย

9) การดูแลช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายตามหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ แม้ว่าการสืบเสาะและพินิจจะมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเสนอข้อเท็จจริง และความเห็นเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังทางสังคมของจำเลยว่าจะใช้มาตรการใดจึงจะเหมาะสมกับจำเลยเป็นรายบุคคล และกลั่นกรองผู้กระทำผิดที่เหมาะสมเข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติ รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟู แต่กระนั้นในการปฏิบัติงานพนักงานคุมประพฤติจะต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญกับตัวผู้เสียหายในฐานะที่ตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิด โดยมีควรมุ่งเฉพาะการแสวงหา และการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวจำเลยและพฤติการณ์แห่งความผิดเพียงประการเดียว พนักงานคุมประพฤติผู้ดำเนินการสืบเสาะและพินิจจึงต้องปฏิบัติงานอยู่บนพื้นฐานของการรับฟังผู้เสียหาย และแสวงหา หรือ มีการดูแลช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายตามหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยให้ความสนใจต่อความต้องการจำเป็นของผู้เสียหาย(ซึ่งตกอยู่ในสภาพเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือการกระทำความผิด) ทั้งด้านวัตถุ สิ่งของ การเงิน อารมณ์ความรู้สึกของผู้เสียหาย รวมทั้งสังคมด้วย

ดังนั้น การดำเนินการสืบเสาะและพินิจจึงต้องดำเนินการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อให้ฝ่ายจำเลยและฝ่ายผู้เสียหายได้มีโอกาสพบปะและเจรจาร่วมกันโดยมีเป้าหมายอยู่ที่การแสวงหาข้อตกลงร่วมกันในการเยียวยาและ/หรือชดเชยค่าเสียหาย และประสานสัมพันธ์ภาพระหว่างจำเลยและผู้เสียหายที่สูญเสียไปจากการกระทำผิดของจำเลยให้กลับฟื้นคืนเหมือนเดิม

นอกจากนี้ ผลหรือข้อตกลงจากการประชุมประสานสัมพันธ์ภาพ ตามหลักกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ สามารถถือเป็นปัจจัยสำหรับการวิเคราะห์ตัวผู้กระทำผิดในแง่ความสำนึกผิดบาปต่อผลร้ายซึ่งเกิดจากการที่ตนเป็นต้นเหตุอันจะแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มในการปรับปรุงตนเอง และสามารถเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการแก้ไขฟื้นฟูจำเลยรายนั้นได้อย่างเหมาะสม

จากหลักการข้างต้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า ในการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ ซึ่งถือว่าเป็นวิชาชีพแขนงหนึ่งนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องปฏิบัติงานภายใต้หลักการต่างๆ อันได้แก่ การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้การสืบเสาะและพินิจเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือจากศาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องตลอดจนประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจนั้นต้อง

กระทำด้วยความเป็นกลาง ยอมรับในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของจำเลยและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้การยอมรับในศักยภาพที่จะกลับตนเป็นพลเมืองดีของจำเลยและนำเสนอข้อเท็จจริงตามความเป็นจริงอย่างมีเหตุผลและมีหลักการ ทั้งนี้พนักงานคุมประพฤติจะต้องปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจอย่างมีระบบระเบียบและปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการเฉพาะอย่างเคร่งครัด เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการสืบเสาะและพินิจอย่างสมบูรณ์

4.3 ขั้นตอนและวิธีการสืบเสาะและพินิจ

ขั้นตอนในการสืบเสาะและพินิจจะเริ่มต้นเมื่อศาลได้มีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจ เจ้าหน้าที่ธุรการของศาลจะแจ้งคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติทราบ โดยเจ้าหน้าที่ธุรการในสำนักงานคุมประพฤติเป็นผู้รับคำสั่งจากศาลแล้วนำไปลงทะเบียนรับคดีไว้เป็นหลักฐาน ต่อจากนั้นผู้อำนวยการสำนักงานหรือผู้ที่รับผิดชอบในการจ่ายคดีจึงมอบหมายให้พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ดำเนินการตามคำสั่งศาล

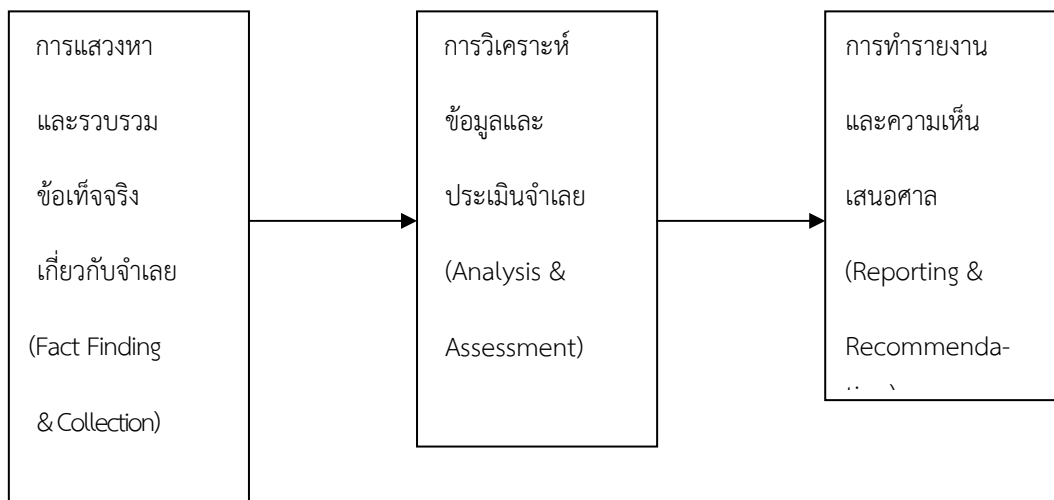
ในขั้นตอนและวิธีการสืบเสาะและพินิจ มีลักษณะการปฏิบัติงานที่สำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) การสั่งสืบเสาะและพินิจของศาล
- 2) การปฏิบัติงานของธุรการคดี
- 3) การปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ

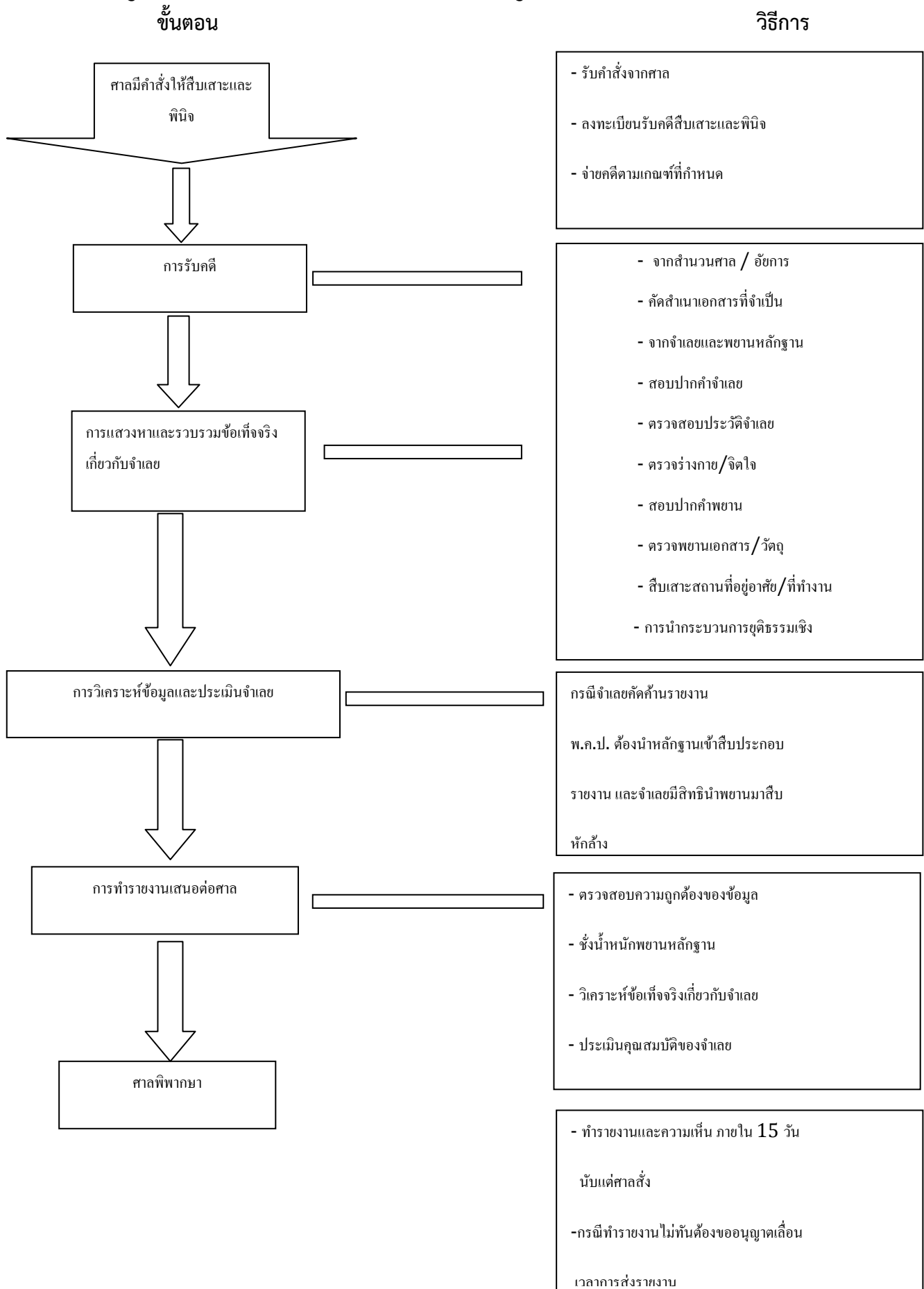
นอกจากนี้ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว หลักการสืบเสาะและพินิจจำเป็นต้องคำนึงถึงการดูแลช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายตามหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ดังนั้น ในขั้นตอนการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจทั้งในส่วนของธุรการคดี และพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดี จึงต้องมีการประสานงานกับพนักงานคุมประพฤติที่รับผิดชอบในการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในขั้นตอนการสืบเสาะและพินิจ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “พนักงานคุมประพฤติสมานฉันท์” ซึ่งในรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน จะได้กล่าวต่อไป

แผนภูมิที่ 1 แสดงกระบวนการสืบเสาะและพินิจ

(Pre – sentence Investigation Process)

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนและวิธีการสืบเสาะและพินิจ
(Stages & Procedures of Pre-sentence Investigation)

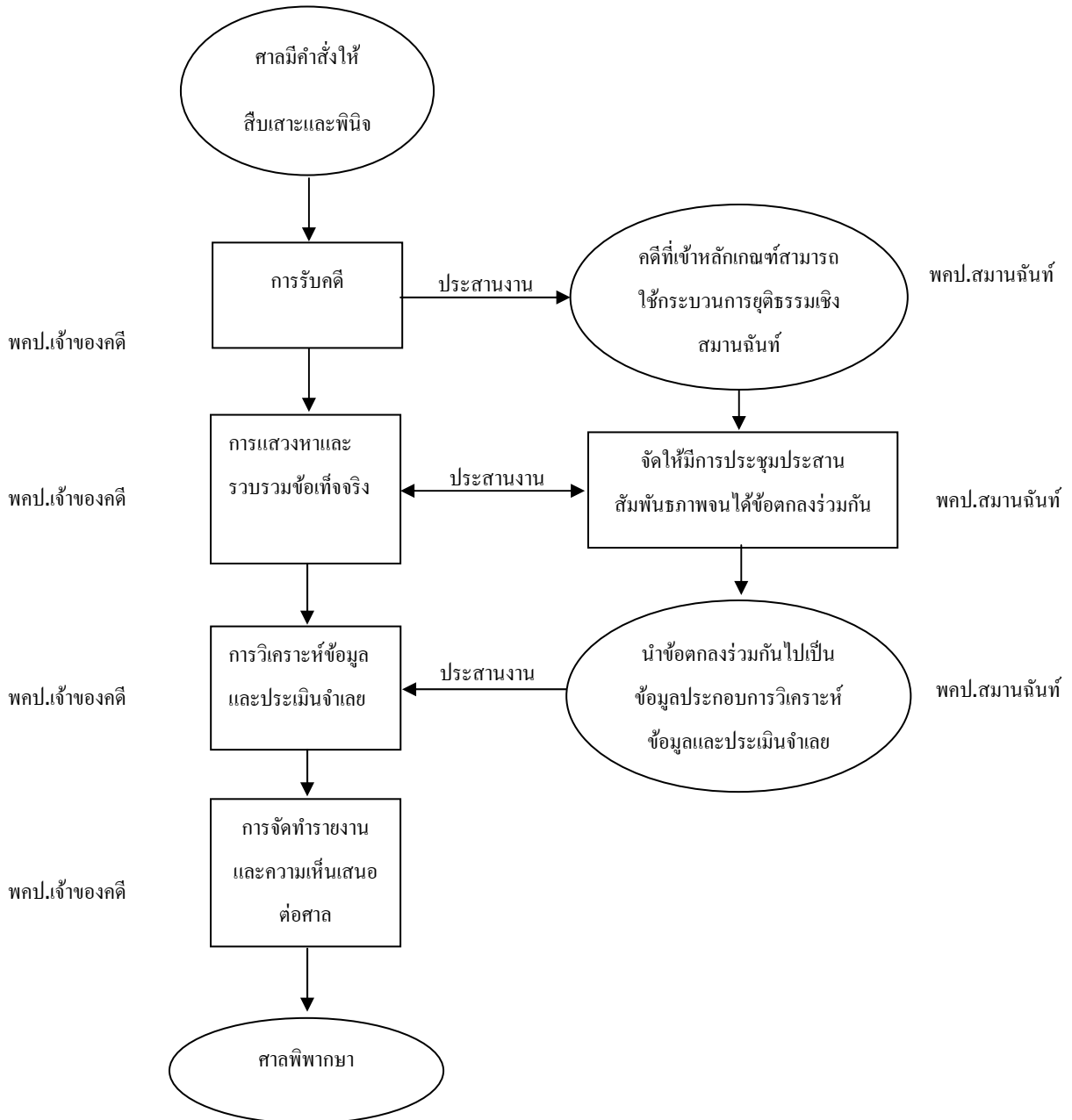

แผนภูมิที่ 3 แสดงรูปแบบการปฏิบัติงานเชิงคู่ขนานระหว่างการดำเนินงานสืบเสาะและพินิจ กับการดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ผู้รับผิดชอบ
ผู้รับผิดชอบ

การปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ

การปฏิบัติงานสมานฉันท์

4.3.1 การสั่งสืบเสาะและพินิจของศาล

เดิมตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและเยาวชน ดังนั้น ศาลที่มีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤติ คุ้มครองประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจจำเลย จึงได้แก่ ศาลชั้นต้น (ซึ่งรวมถึงศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น ได้แก่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และศาลล้มละลาย) ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและเยาวชน (ศาลเยาวชนและครอบครัว) แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2550 ได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550 ซึ่งในมาตรา 3 ของกฎหมายฉบับดังกล่าวบัญญัติไว้ว่า “ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ศาล” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาแต่ไม่รวมถึงศาลเยาวชนและครอบครัว เว้นแต่ในคดีอาญาที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งผู้กระทำความผิดมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไปในวันที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้น”

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว มีผลให้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นอีกศาลหนึ่งที่สามารถสั่งให้พนักงานคุมประพฤติในสังกัดกรมคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำความผิดในคดีอาญาที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

การสั่งสืบเสาะและพินิจของศาล ในทางปฏิบัติจะมีดังนี้

4.3.1.1 ประเภทคดีที่ศาลจะสั่งสืบเสาะและพินิจ

ตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มาตรา 11 วรรคแรก ได้บัญญัติไว้ ความว่า

“ในคดีที่ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ไม่ว่าเวลาใดก่อนมีคำพิพากษาศาลมีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหาการศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของจำเลย ตลอดจนสภาพความผิดและเหตุอื่น อันควรปรานี พร้อมทั้งเสนอความเห็นตามมาตรา 6 (3) แล้วรายงานต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาได้”

จะเห็นได้ว่าตามบทบัญญัติดังกล่าว จำกัดอำนาจศาลมิให้สืบเสาะและพินิจเฉพาะคดีที่ปรากฏต่อศาลว่า จำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ซึ่งมีโทษโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ นอกนั้นศาลมีอำนาจสั่งให้สืบเสาะและพินิจทุกคดี แต่ก็เป็นดุลพินิจของศาลที่จะสั่งหรือไม่ก็ได้

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 วรรคแรก ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิดหรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว เห็นเป็นการสมควร ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้น มีความผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไป เพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนด แต่ต้องไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้” จึงเห็นได้ว่าคดี

ที่ศาลมีอำนาจพิพากษารอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษนั้นต้องเป็นคดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือเคยได้รับโทษจำคุกแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2522 มาตรา 11 และประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 วรรคแรก ลักษณะคดีโดยทั่วไปที่จะศาลจะสั่งสืบเสาะและพินิจ จึงเป็นดังนี้

1.1 คดีที่ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

1.2 คดีที่ศาลเห็นว่าลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน 3 ปี เพราะหากพนักงานคุมประพฤติได้ทำรายงานสืบเสาะและพินิจพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อศาลว่าจำเลยสมควรจะได้รับโอกาสปรับปรุงแก้ไขตนเองให้เป็นพลเมืองดี และศาลมีความเห็นตามที่พนักงานคุมประพฤติเสนอ ศาลก็จะสามารถพิพากษารอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษได้

1.3 คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพแล้ว เนื่องจากการสืบเสาะและพินิจ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังของจำเลย มูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด ความหนักเบาของพฤติการณ์แห่งคดี แนวโน้มเกี่ยวกับพฤติกรรมของจำเลย เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยที่จะทำให้จำเลยกระทำความผิด และเพื่อพิจารณาว่าสมควรจะนำวิธีการคุมความประพฤติมาใช้กับจำเลยหรือไม่ และถ้าสมควร จะใช้วิธีการอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับจำเลยแต่ละราย การสืบเสาะและพินิจจึงไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เพราะหากเป็นกรณีที่จำเลยให้การปฏิเสธตามกฎหมายยังถือว่าจำเลยบริสุทธิ์ ถ้ามีการสั่งให้สืบเสาะและพินิจจึงอาจมีผลทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในเชิงคดีได้ ดังนั้น โดยทั่วไปศาลจะสั่งให้สืบเสาะและพินิจจำเลยที่ให้การรับสารภาพว่าได้กระทำความผิดตามฟ้องแล้ว

แต่กระนั้น ไม่มีบทกฎหมายใดที่ห้ามมิให้ศาลสั่งสืบเสาะและพินิจคดีที่จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลย่อมมีอำนาจสั่งได้ แต่โดยปกติศาลจะจำกัดประเด็นการสืบเสาะไว้ในเรื่องที่ศาลต้องการทราบเท่านั้น เช่น ประวัติครอบครัว นิสัยความประพฤติ บ้านและสภาพแวดล้อม หรือเหตุอันอันควรปรานี ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ความผิดของจำเลย

4.3.1.2 วิธีการสั่งสืบเสาะและพินิจ

เมื่อศาลเห็นสมควรให้มีการสั่งสืบเสาะและพินิจในคดีใดแล้ว ศาลก็จะมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจในรายงานกระบวนพิจารณา จากนั้นจะมีคำสั่งถึงพนักงานคุมประพฤติ ให้สืบเสาะและพินิจ โดยใช้แบบ ค.ป.1 (สำหรับศาลใช้)

ตัวอย่างในการสั่งในรายงานกระบวนพิจารณากรณีจำเลยรับสารภาพ

“นัดสืบพยานโจทก์วันนี้ โจทก์และจำเลยมาศาล จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลได้จัดคำให้การจำเลยไว้แล้ว โจทก์และจำเลยแถลงไม่สืบพยาน

คดีเสร็จการพิจารณา พิเคราะห์แล้วเห็นสมควรให้มีการสืบเสาะและพินิจจำเลยก่อนมีคำพิพากษา จึงให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะและพินิจจำเลย แล้วรายงานให้ศาลทราบภายใน 15 วัน และให้เบิกตัวจำเลยไปพบพนักงานคุมประพฤติที่ห้องควบคุมชั่วคราวของศาลในวันรุ่งขึ้น เวลา 8.30 นาฬิกา (กรณีจำเลยต้องขังระหว่างพิจารณา)หรือให้จำเลยไปพบพนักงานคุมประพฤติ ณ สำนักงานคุมประพฤติ.....ในวันนี้ หรือวันทำการถัดไป เวลา 8.30 นาฬิกา (กรณีจำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราว)

นัดฟังคำพิพากษา วันที่.....เวลา.....นาฬิกา”

4.3.1.3 ระยะเวลาที่ศาลสั่งให้ดำเนินการ

ตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 12 ได้บัญญัติไว้ความว่า “เมื่อศาลสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงตามมาตรา 11 ให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจโดยไม่ชักช้า และให้ทำรายงานพร้อมกับความเห็นเสนอต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลสั่ง แต่ถ้าไม่อาจทำให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาต่อไปอีกเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกินสามสิบวันก็ได้”

จะเห็นได้ว่า ตามมาตราดังกล่าวกำหนดให้ส่งรายงานการสืบเสาะและพินิจต่อศาลภายใน 15 วันนับแต่วันที่ศาลสั่ง อย่างไรก็ตามบทบัญญัติดังกล่าวก็เปิดโอกาสให้ศาลอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการทำรายงานพร้อมกับความเห็นเสนอต่อศาลได้อีกไม่เกิน 30 วัน ดังนั้นเมื่อพนักงานคุมประพฤติไม่สามารถส่งรายงานการสืบเสาะและพินิจต่อศาลภายใน 15 วัน พนักงานคุมประพฤติต้องยื่นคำร้องขออนุญาตขยายเวลาต่อศาล

4.3.2 การปฏิบัติงานของรุกรการคดี

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนของงานรุกรการคดีจะเริ่มขึ้นตั้งแต่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจจำเลย ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงานต่างๆ 12 รายการ ตามลำดับ ดังนี้

1. การรับคดี
2. การจ่ายคดี
3. การถ่ายสำเนาเอกสารจากสำนวนศาล
4. การพิมพ์ลายนิ้วมือจำเลย
5. การถ่ายภาพจำเลย
6. การเก็บตัวอย่างปัสสาวะจำเลย
7. การจัดทำหนังสือในการตรวจสอบข้อมูลและประวัติการกระทำความผิดจากพนักงาน

อัยการ

8. การขอตรวจสอบข้อมูลและประวัติจำเลยจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กรมคุมประพฤติ

9. การส่งรายงานการสืบเสาะและพินิจ
10. การติดตามคำพิพากษา
11. การรายงานสถิติคดีสืบเสาะและพินิจ
12. การจัดเก็บสำนวนคดี

ทั้งนี้ ปัจจุบันได้มีการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในขั้นตอนการสืบเสาะและพินิจ ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤตินานาชาติที่ดำเนินคู่ขนานไปในระหว่างการดำเนินการสืบเสาะและพินิจตามปกติของพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดี โดยเป็นการปฏิบัติงานเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการให้จำเลยและผู้เสียหายได้มาพบปะและเจรจากัน เพื่อทำข้อตกลงร่วมกันในการที่จะเยียวยา และ/หรือชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย และประสานความสัมพันธ์ระหว่างจำเลยกับผู้เสียหายให้กลับคืนสู่สภาพดีดังเดิม หลังจากนั้นพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดีก็จะได้นำข้อตกลงร่วมกันระหว่างจำเลยและผู้เสียหายที่เป็นผลจากการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤตินานาชาติไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการรายงานข้อเท็จจริงและความเห็นเสนอต่อศาล

ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของรุกรการคดี และพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดีในขั้นตอนการสืบเสาะและพินิจจึงต้องประสานการปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานคุมประพฤตินานาชาติ เพื่อให้สามารถดำเนิน

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควบคู่ไปกับการสืบเสาะและพินิจได้ ทั้งนี้ในส่วนการปฏิบัติงานของธุรการคดีมี 2 ขั้นตอน ที่ต้องมีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพนักงานคุมประพฤติสมานฉันท์ อันได้แก่

1. ขั้นตอนการรับคดี
2. ขั้นตอนการจ่ายคดี ซึ่งในการกล่าวถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ 12 ขั้นตอน จะขออธิบายแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานคุมประพฤติสมานฉันท์ควบคู่ไปในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องด้วย

4.3.3 การปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติภายหลังจากที่ได้รับคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจจากศาล และได้รับมอบหมายให้รับคดีจากผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติหรือผู้จ่ายคดีแทนแล้วจะมีขั้นตอนและลักษณะการปฏิบัติงานที่สำคัญ 11 ประการ ดังนี้

1. ขั้นตอนทั่วไป
2. การสอบปากคำจำเลย
3. การตรวจสอบประวัติจำเลย
4. การตรวจสอบสุขภาพร่างกายและภาวะแห่งจิต
5. การสอบปากคำพยาน
6. การตรวจสอบพยานเอกสารและพยานวัตถุ
7. การออกไปสืบเสาะสถานที่ที่จำเลยพักอาศัยหรือทำงานหรือมีความเกี่ยวข้องด้วย
8. การจัดประชุมประสานสัมพันธ์ภาพระหว่างจำเลยกับผู้เสียหาย
9. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินจำเลย
10. การทำรายงานการสืบเสาะและพินิจ
11. กรณีจำเลยคัดค้านรายงาน
12. การให้การสงเคราะห์ในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

นอกจากนี้ดังได้กล่าวแล้วว่า การปฏิบัติงานด้านการสืบเสาะและพินิจจะดำเนินการคู่ขนานไปกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้จำเลยและผู้เสียหายได้พบปะเจรจาเพื่อทำข้อตกลงร่วมกันในการที่จะเยียวยาและ/หรือชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย และประสานความสัมพันธ์ระหว่างจำเลยและผู้เสียหายให้กลับคืนสู่สภาพดีดังเดิม โดยข้อมูลเกี่ยวกับข้อตกลงร่วมกันระหว่างจำเลยและผู้เสียหาย จะใช้ประกอบในการรายงานข้อเท็จจริงและความเห็นเสนอต่อศาล เพื่อให้ศาลพิพากษาในคดีดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม เพราะฉะนั้นในการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดีผู้ดำเนินงานสืบเสาะและพินิจจึงมีหลายขั้นตอนที่ต้องประสานงานกับพนักงานคุมประพฤติสมานฉันท์ ตั้งแต่เริ่มต้นการรับคดี จนกระทั่งสิ้นสุดที่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานการสืบเสาะและพินิจ ซึ่งจะได้อธิบายแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานคุมประพฤติสมานฉันท์ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานในขั้นตอนสืบเสาะและพินิจ ดังต่อไปนี้

4.3.3.1. ขั้นตอนทั่วไป

ขั้นตอนทั่วไปที่พนักงานคุมประพฤติต้องดำเนินการมีรายละเอียดที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

4.3.3.1.1 การลงทะเบียนรับคดี เมื่อพนักงานคุมประพฤติได้รับมอบหมายให้ดำเนินการสืบเสาะและพินิจจำเลยรายใดแล้ว จะต้องลงทะเบียนรับคดีในสมุดลงทะเบียนรับคดีและกรอกรายละเอียดต่างๆ ในปกสำนวนให้ครบถ้วน เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติเอง ประโยชน์สำหรับผู้บังคับบัญชาในการตรวจสอบ และประโยชน์ในการรวบรวมสถิติ

อนึ่ง หากสำนักงานคุมประพฤติได้มีการบันทึกข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทุกขั้นตอนอย่างเป็นปัจจุบัน พนักงานคุมประพฤติสามารถยกเลิกการลงทะเบียนคดีในสมุดลงทะเบียนรับคดี เพราะสามารถใช้ระบบสารสนเทศในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และรวบรวมสถิติคดีได้

4.3.3.1.2 การรวบรวมเอกสารประกอบสำนวน เป็นสิ่งที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องดำเนินการในลำดับต่อมา เอกสารเหล่านั้น ได้แก่ เอกสารในสำนวนของศาลและเอกสารจากแหล่งอื่นที่สามารถรวบรวมได้ในเบื้องต้น ซึ่งควรจะเป็นเอกสารที่จำเป็นจริงๆ ซึ่งจะช่วยให้พนักงานคุมประพฤติได้ทราบข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อประกอบการสืบเสาะและพินิจต่อไป

4.3.3.1.3 การวางแผนการสืบเสาะ การดำเนินการของพนักงานคุมประพฤติหลังจากที่ได้รับคดีและได้มีการศึกษาเอกสารประกอบสำนวนหรือได้รับข้อมูลของจำเลยจากการสอบปากคำเบื้องต้นแล้วว่าการสืบเสาะและพินิจในคดีนี้ควรจะดำเนินการสิ่งใดบ้างตามลำดับก่อนหลัง เช่น กฎหมายฉบับใดเกี่ยวข้องกับฐานความผิดและควรศึกษาเพิ่มเติม ก่อนสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น ควรสอบปากคำพยานใดบ้าง จะออกไปสืบเสาะบ้านและสภาพแวดล้อมของจำเลยเมื่อใดอย่างไร จะส่งประเด็นไปสืบเสาะที่สำนักงานคุมประพฤติอื่นหรือไม่ จะตรวจสอบเอกสารหรือหาหลักฐานมาเพิ่มเติมได้อย่างไร ฯลฯ

เนื่องจากการสืบเสาะแต่ละคดีนั้นมีประเด็นที่ต้องดำเนินการมากมายดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับพนักงานคุมประพฤติเองก็มีคดีที่จะต้องดำเนินการอยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการสืบเสาะไว้ล่วงหน้า เพราะนอกจากจะทำให้การสืบเสาะดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยแล้ว ยังทำให้พนักงานคุมประพฤติไม่เกิดความสับสนในระหว่างการปฏิบัติงานอีกด้วย

4.3.3.1.4 การส่งและรับประเด็นการสืบเสาะ เนื่องจากปัจจุบันมีสำนักงานคุมประพฤติครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศแล้ว ดังนั้น ในบางกรณีที่จำเลยมีภูมิลำเนาหรือเคยมีประวัติการกระทำความผิดอยู่ในจังหวัดอื่น การที่จะต้องสืบเสาะข้อมูลในจังหวัดอื่นๆ ที่ไม่ใช่จังหวัดที่ปฏิบัติงานอยู่ ก็ควรส่งประเด็นไปให้สำนักงานที่มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตนั้นๆ อยู่ทำการแทน โดยให้พนักงานคุมประพฤติเสนอหนังสือต่อผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติเพื่อพิจารณาลงนาม

4.3.3.2 การสอบปากคำจำเลย

การสอบปากคำจำเลย เป็นการสอบปากคำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับจำเลยเพื่อประโยชน์ในการวางแผนการสืบเสาะและพินิจ และเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบข้อมูลจากจำเลยกับข้อมูลที่ได้จากการสืบเสาะอีกครั้งหนึ่ง ในการสอบปากคำจำเลยตามแนวทางปฏิบัติสามารถแบ่งการสอบปากคำจำเลยได้ 3 ประการ ดังนี้

4.3.3.2.1 การสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น

4.3.3.2.2 การสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติม

4.3.3.2.3 การสอบปากคำจำเลยร่วมและคู่คดี

4.3.3.2.1 **การสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น** ในการสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น พนักงานคุมประพฤติควรทำความเข้าใจถึงสถานะการควบคุมตัวของจำเลย เพื่อเตรียมการนัดหมายจำเลยมาสอบปากคำด้วยโดยให้เร่งรีบนัดหมายจำเลยมาดำเนินการสอบปากคำโดยเร็ว

สถานะการควบคุมตัวของจำเลยที่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจมีด้วยกัน 2 ประเภท คือ

ก. จำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว กรณีนี้จำเลยจะไปพบพนักงานคุมประพฤติที่สำนักงานคุมประพฤติ และหากสำนักงานคุมประพฤติที่มีที่ตั้งอยู่นอกบริเวณศาลจะต้องทำแผนที่สำนักงานเก็บไว้ที่ศาลบ้าง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศาลอธิบายและแจกให้จำเลย

กรณีที่จำเลยไม่ไปพบพนักงานคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติจะต้องพยายามติดตามตัวจำเลย โดยค้นหาที่อยู่ของจำเลยของนายประกันจากเอกสารต่างๆ ที่รวบรวมไว้ การติดตามอาจกระทำได้ด้วยการส่งหนังสือเรียกจำเลยไปยังที่อยู่ตามที่ปรากฏในคำฟ้อง หากปรากฏที่อยู่ของนายประกันให้ส่งหนังสือไปยังนายประกันเพื่อติดตามตัวจำเลยไปพบพนักงานคุมประพฤติด้วย หรือติดตามทางโทรศัพท์ถ้ามีหมายเลขโทรศัพท์หรือออกไปหาจำเลยด้วยตนเอง

กรณีที่จำเลยเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุ ไม่สามารถไปพบพนักงานคุมประพฤติที่สำนักงานคุมประพฤติได้ พนักงานคุมประพฤติอาจต้องไปสอบปากคำจำเลยที่บ้านหรือที่โรงพยาบาลตามแต่กรณี การเดินทางไปสอบปากคำในสถานที่ที่ไม่ปลอดภัย หรือคาดว่าจะเกิดอันตรายแก่ตนเอง พนักงานคุมประพฤติอาจนำเพื่อนร่วมงานไปด้วย เพื่อช่วยเหลือหากมีอันตราย นอกจากนี้ การที่พนักงานคุมประพฤติไปในที่รโหฐาน เช่น บ้านของจำเลย พนักงานคุมประพฤติอาจถูกครหาหรือถูกกล่าวหาจากฝ่ายจำเลย ฝ่ายผู้เสียหายหรือผู้อื่นว่าได้รับประโยชน์จากจำเลย หรือเรียกรับสินบนเพื่อช่วยเหลือเรื่องคดี ดังนั้นการมีเพื่อนร่วมงานไปด้วยจะสามารถเป็นพยานยืนยันเมื่อถูกกล่าวหา

ข. จำเลยที่ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี กรณีนี้เจ้าหน้าที่ศาลจะเบิกตัวจำเลยมาให้พนักงานคุมประพฤติสอบปากคำที่ห้องควบคุมชั่วคราวของศาลนั้นในวันรุ่งขึ้น หากไม่ติดวันเสาร์ – อาทิตย์หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ แต่หากติดวันหยุดดังกล่าวจะเบิกตัวจำเลยในวันทำการ

กรณีการติดต่อที่เรือนจำหรือทัณฑสถานสะดวกกว่า พนักงานคุมประพฤติอาจเดินทางไปสอบปากคำจำเลยที่เรือนจำหรือทัณฑสถาน โดยพนักงานคุมประพฤติต้องมีหนังสือขออนุญาตเข้าสอบปากคำต่อหัวหน้าส่วนราชการนั้นๆ และมีหลักฐานแสดงตัวไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลจำเลย

อนึ่ง กรณีที่พนักงานคุมประพฤติเบิกตัวจำเลยมาสอบปากคำที่สำนักงานคุมประพฤตินั้นเป็นการไม่สมควร เว้นแต่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการอื่นได้ ทั้งนี้สำนักงานคุมประพฤติต้องระมัดระวังกรณีจำเลยหลบหนีและการรักษาความปลอดภัยแก่พนักงานคุมประพฤติด้วย

4.3.3.2.2 **การสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติม** ภายหลังจากที่พนักงานคุมประพฤติได้ดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริงทั้งหมดแล้ว ก่อนที่จะนำข้อเท็จจริงทั้งหมดมาประมวล แล้วเขียนเป็นรายงาน ควรจะดำเนินการสอบปากคำจำเลยอีกครั้งหนึ่งหรือมากกว่านั้น เพื่อให้ได้รายละเอียดเพิ่มเติม และเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงที่สืบเสาะได้ว่าจำเลยจะยอมรับหรือปฏิเสธประการใด เพื่อเป็นการให้โอกาสจำเลยแก้ข้อกล่าวหา

โดยทั่วไปแล้ว พนักงานคุมประพฤติจะดำเนินการสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติมในกรณีที่ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบเสาะมีความขัดแย้ง หรือไม่สอดคล้อง หรือพบข้อเท็จจริงที่เป็นผลร้ายแรงกับจำเลยนอกเหนือไปจากข้อมูลที่จำเลยเคยให้ถ้อยคำไว้ แต่พนักงานคุมประพฤติควรใช้เทคนิคในการสอบปากคำไม่ให้จำเลยได้ทราบถึงแหล่งที่มาของข้อมูลทั้งหมดที่สืบเสาะพบ เพื่อความปลอดภัยของพยาน

การสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติมอาจกระทำเพียงครั้งเดียวหรือมากกว่านั้น หากคดีมีปัญหายุ่งยาก ซับซ้อน หรือมีการปกปิดข้อเท็จจริง หรือในกรณีที่จำเลยให้การสับสนวุ่นวาย แต่ถ้าจำเลยยังคงยืนยันที่จะให้ถ้อยคำเช่นเดิม ก็ให้บันทึกถ้อยคำไว้ตามนั้นว่า จำเลยขอให้การยืนยันตามถ้อยคำเดิม

แต่ถ้าจำเลยต้องการเปลี่ยนคำให้การในส่วนใด ก็บันทึกว่า “จากการที่จำเลยได้เคยให้ถ้อยคำไว้ต่อพนักงานคุมประพฤติเมื่อวันที่...ว่า...หรือในส่วนของพฤติการณ์คดี นิสัยและความประพฤติ ประวัติการกระทำความผิด ฯลฯ นั้น ในวันที่จำเลยขอเปลี่ยนคำให้การดังกล่าว โดยขอให้การใหม่ดังต่อไปนี้...หรือขอให้การเพิ่มเติมดังต่อไปนี้...”

4.3.3.2.3 การสอบปากคำจำเลยร่วมและคู่คดี จำเลยร่วม หมายถึง ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิด โดยมีลักษณะการกระทำความผิดและมีเจตนาเช่นเดียวกับจำเลย ซึ่งต่อมาพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องผู้ต้องหาทุกคนดังกล่าวในสำนวนคดีเดียวกัน จำเลยแต่ละคนมีฐานะเป็นจำเลยที่ 1 หรือจำเลยที่ 2 ฯลฯ ตามแต่คำฟ้องของพนักงานอัยการ

4.3.3.3. การตรวจสอบประวัติจำเลย

การตรวจสอบประวัติจำเลย แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ การตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดและการตรวจสอบประวัติอื่นๆ ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1 การตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดของจำเลย ในการสืบเสาะแต่ละคดี พนักงานคุมประพฤติจะต้องตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดของจำเลยทุกราย ในทางปฏิบัติพนักงานคุมประพฤติสามารถตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดของจำเลยได้จากที่ต่างๆ ดังนี้

- ก. จากสำนวนของศาล
- ข. จากพนักงานอัยการ
- ค. จากระบบศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร
- ง. จากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกองกำกับการวิทยาการเขต
- จ. การตรวจสอบจากหน่วยงานอื่นๆ แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดของจำเลย นอกจาก 4 แหล่ง คือ จากสำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะ จากพนักงานอัยการ จากระบบ CDS และจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือกองกำกับการวิทยาการเขตแล้ว พนักงานคุมประพฤติสามารถตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดของจำเลยจากหน่วยงานอื่น อันได้แก่ สถานีตำรวจ เรือนจำและทัณฑสถานสังกัดกรมราชทัณฑ์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้ตามแต่กรณี

4.3.3.4. การตรวจสอบประวัติอื่น ๆ

นอกจากการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดแล้วพนักงานคุมประพฤติอาจจะต้องตรวจสอบประวัติจำเลยในด้านอื่นๆ เช่น ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน ประวัติการบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติดให้โทษ หรือประวัติการรักษาอาการทางจิตของจำเลย เป็นต้น ดังนั้น ในกรณีดังกล่าวพนักงานคุมประพฤติต้องส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตรวจสอบเพื่อให้หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมีหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบหรือแจ้งเหตุขัดข้องให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการ

4.3.3.5. การตรวจสอบสุขภาพร่างกายและภาวะแห่งจิต

ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 ได้บัญญัติให้ศาลคำนึงถึงสุขภาพร่างกายและภาวะแห่งจิตของจำเลย เป็นข้อพิจารณาประการหนึ่งประกอบการใช้ดุลพินิจของศาลในการพิจารณา พิพากษาให้หรือการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไปเพื่อให้โอกาสแก่จำเลยได้กลับตนเป็นพลเมืองดี ทั้งนี้ เนื่องจากสุขภาพร่างกายและภาวะทางจิตอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างอาจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมที่ส่งผลให้จำเลยกระทำความผิด เช่น กรณีที่จำเลยมีสุขภาพร่างกายที่ไม่สมบูรณ์เป็นปกติ อาจจะด้วยโรคประจำตัว อาทิ โรคลมชัก ซึ่งเมื่อมีอาการของโรคจะทำให้จำเลยขาด

ความสามารถในการควบคุมตนเองจนเป็นเหตุให้กระทำผิดขึ้น หรือกรณีที่จำเลยมีภาวะแห่งจิตไม่ปกติ มีอาการของโรคจิตหรือโรคประสาท และอาการทางจิตหรืออาการทางประสาท อาทิ อาการหวาดระแวง อาการประสาทหลอนทางการรับรู้ เป็นเหตุให้จำเลยหูแว่วหรือเห็นภาพหลอน เกิดเป็นความเกรงกลัวว่าจะถูกทำร้าย จึงกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการกระทำความผิดขึ้น เป็นต้น

ดังนั้น พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองประพฤติดตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มาตรา 6 (2) จึงได้บัญญัติให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจหน้าที่ในการส่งตัวจำเลยไปให้แพทย์ ตรวจสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยและการกระทำความผิดของจำเลย ทั้งในกรณีที่จำเลยอ้างเอาความไม่สมบูรณ์เป็นปกติของสุขภาพร่างกายหรือภาวะแห่งจิตนั้นเป็นเหตุเพื่อขอความปรานีต่อศาล หรือในกรณีที่เห็นที่สงสัยจากการแสดงอาการปฏิกิริยาที่ผิดปกติของจำเลยว่าจำเลยมีความผิดปกติของสุขภาพร่างกายหรือภาวะแห่งจิต และสุขภาพร่างกายหรือภาวะแห่งจิตนั้นเป็นเหตุที่ทำให้จำเลยกระทำผิดขึ้น หรือแม้แต่ในกรณีคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษที่จำเป็นต้องดำเนินการตรวจสอบถึงสภาพร่างกายและจิตใจ รวมทั้งผลการตรวจหาสารเสพติดให้โทษในปัสสาวะของจำเลยเพื่อประเมินถึงประวัติการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษของจำเลย

การตรวจสอบสภาพร่างกายและภาวะแห่งจิตดังกล่าวนี้ จะช่วยให้พนักงานคุมประพฤติสามารถแสวงหาข้อเท็จจริงทั้งเพื่อตรวจสอบว่าข้ออ้างของจำเลยเป็นจริงหรือไม่ หรือสามารถวิเคราะห์ถึงมูลเหตุของการกระทำผิดของจำเลย ตลอดจนวิเคราะห์ถึงแนวโน้มความเป็นไปได้หรือความสามารถในการปรับปรุงแก้ไขตนเองของจำเลย หากศาลจะให้โอกาสในการกลับตนเป็นพลเมืองดีโดยใช้มาตรการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนแก่จำเลย เพื่อรายงานให้ศาลทราบและใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาให้เหมาะสมกับจำเลยแต่ละราย ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวพนักงานคุมประพฤติจึงต้องทำการสืบเสาะและพินิจในส่วน of สุขภาพร่างกายและภาวะแห่งจิตของจำเลยด้วยความละเอียดรอบคอบ

นอกจากการตรวจร่างกายโดยทั่วไปแล้ว ยังมีการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของจำเลยด้วย เพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยเสพยาเสพติดให้โทษหรือไม่ การตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะจะกระทำเฉพาะในคดีที่จำเลยได้รับการปล่อยชั่วคราว และเป็นคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือในคดีประเภทอื่นที่มีข้อพึงสงสัยว่าจำเลยจะเสพยาเสพติดให้โทษ เช่น คดีลักทรัพย์ ซึ่งจำเลยยอมรับหรือพนักงานคุมประพฤติพิจารณาจากสภาพร่างกายของจำเลยแล้วสงสัยว่าจำเลยจะเสพยาเสพติดให้โทษ ทั้งนี้เนื่องจากการเก็บปัสสาวะของจำเลยที่ต้องขังระหว่างการพิจารณา ระยะเวลาที่ต้องขังอาจมีผลให้การตรวจหาสารเสพติดไม่ได้ประโยชน์

4.3.3.6. การสอบปากคำพยาน

4.3.3.6.1 แหล่งข้อมูลสถานที่ที่สามารถติดต่อพยานบุคคล พนักงานคุมประพฤติสามารถที่จะสืบค้นหาสถานที่ที่จะติดต่อพยานได้จากการสืบค้น ดังนี้

1 สำนักงานศาล เอกสารอื่นๆ ได้แก่ ใบแต่งตั้งนายความ คำแถลงของผู้เสียหาย เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องในคดีที่ศาลมีคำสั่งเรียกมาเป็นพยาน และปรากฏอยู่ในสำนวนศาล อาจใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดพยานเพื่อสอบปากคำต่อไปได้

2 สำนักงานพนักงานอัยการ

3 บันทึกการสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น

4 การสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤติ

5 ที่มาอื่น ๆ

นอกเหนือจากที่มาของพยานต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว พนักงานคุมประพฤติอาจมีที่มาของพยานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ของสำนักงานคุมประพฤติ เช่น อาสาสมัครคุมประพฤติซึ่งมีที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงกับบ้านจำเลย อาจจะเป็นพยานที่จะให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับจำเลยได้ และจะได้รับความร่วมมือ

ดีมาก เนื่องจากอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในงานต่างๆ อยู่แล้ว นอกจากนี้กรณีพยานที่พนักงานคุมประพฤติเรียกมาให้ถ้อยคำได้แนะนำพยานอื่นที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมแก่พนักงานคุมประพฤติ ก็จะเป็นที่มาของพยานอื่นๆ ได้อีกทางหนึ่ง

4.3.3.6.2 การพิจารณาคัดเลือกพยาน

เมื่อพิจารณาจากที่มาของพยานดังกล่าวแล้ว จะเห็นว่าพยานต่างๆ มีเป็นจำนวนมากที่พนักงานคุมประพฤติสามารถเรียกหรือติดตามเพื่อสอบปากคำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังของจำเลย รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น พนักงานคุมประพฤติจะต้องพิจารณาคัดเลือกพยานที่เห็นว่าจำเป็นและเหมาะสม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการพิจารณาคัดเลือกพยาน ก็คือ ประการแรก การพิจารณาลำดับความสำคัญของพยาน พยานที่มีความสำคัญในลำดับแรก และขาดเสียมิได้คือ พยานที่เกี่ยวข้องในคดี เช่น พยานผู้เสียหาย พยานผู้อยู่ร่วมในเหตุการณ์ จำเลยร่วม คู่คดี เป็นต้น ประการที่สอง ความสัมพันธ์ระหว่างพยานกับจำเลย พยานที่น่าจะเป็นประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงจะต้องมีความคุ้นเคยกับจำเลยมากเพียงพอที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับจำเลยได้ อย่างไรก็ดี ในการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติในแต่ละคดีอาจมีพยานมากน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะแสวงหาได้ว่าเพียงพอกับการประมวล หรือวิเคราะห์ความสามารถของจำเลยในการแก้ไขฟื้นฟูตนเองสำหรับทำรายงานเสนอศาลหรือไม่

นอกจากนี้ ในกรณีที่มีศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจเฉพาะบางหัวข้อ ในการสอบปากคำพยานให้พิจารณาคัดเลือกเฉพาะพยานที่เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับหัวข้อ หรือเรื่องที่ศาลมีคำสั่งให้สืบเสาะและสอบปากคำเฉพาะหัวข้อหรือเรื่องที่ศาลมีคำสั่งหรือเกี่ยวพันกันเท่านั้น

4.3.3.6.3 การออกคำสั่งเรียกพยานบุคคล

ตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2522 มาตรา 7 (2) ให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจออกคำสั่งเรียกพยานบุคคล ซึ่งในการออกคำสั่งเรียกพยานบุคคลไปยังพยานที่ต้องการสอบปากคำ เพื่อให้ไปพบพนักงานคุมประพฤติที่สำนักงานคุมประพฤติตามวันและเวลาที่กำหนดนั้น พนักงานคุมประพฤติต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่าบุคคลใดควรจะออกคำสั่งเรียกมาสอบปากคำในสำนักงาน หรือพิจารณาถึงประโยชน์ของการออกคำสั่งเรียกพยานดังกล่าว รวมไปถึงความปลอดภัยของพนักงานคุมประพฤติ หากต้องเดินทางไปสอบปากคำนอกสถานที่ ทั้งนี้ พนักงานคุมประพฤติต้องดูข้อเท็จจริงอื่นๆ ของพยาน ประกอบด้วย เช่น ความสะดวกในการเดินทาง ความเจ็บป่วย อายุ ตำแหน่งหน้าที่การงาน และความสัมพันธ์ระหว่างพยานและจำเลย เป็นต้น นอกจากนี้พนักงานคุมประพฤติต้องใช้ความระมัดระวังในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของพยานให้ถูกต้องก่อนที่จะออกคำสั่งเรียกพยานบุคคล เช่น ชื่อ - ชื่อสกุล และที่อยู่ของพยาน ตลอดจนวันนัดตรงกับวันหยุดราชการหรือวันนัดพยานอื่นไว้แล้วด้วยหรือไม่

อย่างไรก็ตามในการเรียกพยานบุคคลสอบปากคำในสำนักงานนั้น พนักงานคุมประพฤติอาจจะใช้วิธีการอื่นๆ นอกจากการออกคำสั่งเรียกพยานบุคคลได้ เช่น การนัดหมายพยานทางโทรศัพท์การนัดหมายพยานทางวาจา ทั้งนี้พนักงานคุมประพฤติต้องบันทึกการนัดหมายดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานในสำนวนด้วยเป็นต้น

หากกรณีพยานฝ่าฝืนหรือไม่ให้ความร่วมมือ โดยไม่มาให้ถ้อยคำกับพนักงานคุมประพฤติตามที่พนักงานคุมประพฤติดำเนินการตามคำสั่งเรียกพยานบุคคล พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มาตรา 20 ได้กำหนดบทลงโทษไว้ดังนี้ “ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานคุมประพฤติโดยไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติ หรือไม่ยอมสาบานหรือปฏิญาณตน หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำตามมาตรา 7 (2) หรือไม่ยอมส่งวัตถุหรือเอกสารตามมาตรา 7 (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

ในขั้นตอนการออกคำสั่งเรียกพยานผู้เสียหาย พนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดีผู้ดำเนินการสืบเสาะและพินิจ จะต้องประสานกับพนักงานคุมประพฤตินานฉันทในการกำหนดนัดสอบปากคำ พนักงานคุมประพฤตินานฉันทจะได้รับทราบนัดเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องในวันนัด อันได้แก่ การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ รวมทั้งความสมัครใจใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ของผู้เสียหาย

4.3.3.7. การตรวจสอบพยานเอกสารและพยานวัตถุ

ในการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับพยานหลักฐานซึ่งเป็นเอกสาร โดยอาจจะเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจำเลยหรือพยาน ทั้งนี้เอกสารดังกล่าวจะมีแหล่งที่มาแตกต่างกันไปตามประเภทของเอกสารนั้นๆ อย่างไรก็ตามเอกสารที่พบเห็นเป็นส่วนใหญ่จะเป็นทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน ใบอนุญาตขับรถ หนังสือรับรองจากสถานศึกษา หนังสือรับรองจากผู้บังคับบัญชา หรือจากหน่วยงานในการรับรองความประพฤติของจำเลยหรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในคดี เช่น บันทึกการตกลงชดใช้ค่าเสียหาย หลักฐานการเข้ารับการรักษาอาการป่วยหรืออาการติดยาเสพติด ธรรมเนียมประกันภัย สมุดคู่มือการจดทะเบียนรถ บัตรประจำตัวคนใช้ เป็นต้น ดังนั้น เมื่อพนักงานคุมประพฤติได้รับเอกสารจากจำเลยหรือพยานมาแล้ว พนักงานคุมประพฤติควรจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร มิใช่ว่าเมื่อได้รับเอกสารมาแล้ว จะรับฟังว่าเป็นเอกสารที่แท้จริงและน่าเก็บเข้าสำนวนโดยทันที

4.3.3.7.1 การตรวจสอบพยานวัตถุ

พยานวัตถุเป็นพยานหลักฐานอีกประเภทหนึ่งที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องในกรณีที่จำเลยหรือพยานกล่าวอ้างต่อพนักงานคุมประพฤติ หรือศาลมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติตรวจสอบและรายงานให้ทราบ พนักงานคุมประพฤติก็น่ามีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบพยานวัตถุนั้น เช่นเดียวกับพยานเอกสารดังได้กล่าวมาแล้ว เช่น ในคดีผิดพระราชบัญญัติอาวุธปืนจำเลยอ้างว่าอาวุธปืนกำหนดสภาพใ้ใช้การไม่ได้ หากอาวุธปืนดังกล่าวถูกพนักงานสอบสวนยึดไว้พนักงานคุมประพฤติก็น่าควรมีคำสั่งเรียกพยานวัตถุ (อาวุธปืน) ดังกล่าวมาตรวจสอบด้วย เพราะหากเป็นความจริงดังที่จำเลยกล่าวอ้าง ก็เป็นข้อที่พนักงานคุมประพฤติสามารถนำมาซึ่งน้ำหนักพยานเพื่อประกอบดุลพินิจในความเห็นของรายงานการสืบเสาะได้ หรือในคดีขับรถจักรยานยนต์แข่งชันความเร็วพนักงานคุมประพฤติก็ควรตรวจสอบรถจักรยานยนต์ที่จำเลยใช้ขับแข่งชันว่ามีมีการปรับแต่งเครื่องยนต์หรืออุปกรณ์ของรถ เช่น ล้อ หรือกระบอกหรือไม่ว่า เพื่อเป็นข้อมูลที่จะเป็นสิ่งที่ประกอบกับข้อมูลอื่นๆ ที่จะโยงไปถึงพฤติกรรมในการขับรถของจำเลย อาทิ เช่น การขับรถเร็ว การขับรถแข่งชัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติการตรวจสอบพยานวัตถุมักจะไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งตามปรากฏการณ์ของคดีต่างๆ ในปัจจุบันนี้หากนำมาพิจารณาให้ถ่องแท้แล้วจะพบว่า บุคคลที่กระทำมักจะมีวัตถุอื่นๆ มาประกอบเป็นจำนวนไม่น้อยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอุปกรณ์การเสพยาเสพติดให้โทษ อาวุธที่ใช้กระทำความผิด หรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการกระทำความผิดอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้นหากพนักงานคุมประพฤติน่ามีความประสงค์ที่จะเข้าไปได้ใกล้ชิดเหตุการณ์ สถานการณ์ของการกระทำความผิดแล้ว พยานวัตถุที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจะเป็นเสมือนเครื่องนำทางขึ้นหนึ่งของการดำเนินการทางคดี

4.3.3.7.2 การออกคำสั่งเรียกพยานเอกสารและพยานวัตถุ

ตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มาตรา 7 (3) ให้พนักงานคุมประพฤติน่ามีอำนาจออกคำสั่งเรียกพยานวัตถุหรือพยานเอกสารโดยสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งวัตถุหรือเอกสารอันจะใช้เป็นพยานหลักฐานเกี่ยวกับกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา 6 ดังนั้น ในกรณีที่พนักงานคุมประพฤติน่ามีความจำเป็นต้องตรวจสอบพยานเอกสารหรือพยานวัตถุแต่ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ให้ความร่วมมือ พนักงานคุมประพฤติน่ามีอำนาจออกคำสั่งเรียกพยานดังกล่าวได้ ในกรณีที่มี

การฝ่าฝืน พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มาตรา 20 ได้กำหนดบทลงโทษไว้เช่นเดียวกับกรณีพยานบุคคลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

4.3.3.8 การออกไปสืบเสาะสถานที่ที่จำเลยพักอาศัยหรือทำงานหรือมีความเกี่ยวข้องกับ

การออกไปสืบเสาะ เป็นกระบวนการที่จำเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่พนักงานคุมประพฤติต้องดำเนินการ โดยพนักงานคุมประพฤติต้องออกไปสืบเสาะที่ภูมิลำเนาของจำเลยและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับจำเลย รวมทั้งสอบปากคำพยานผู้ใกล้ชิด เช่น เพื่อนบ้าน นายจ้าง ตลอดจนการออกไปตรวจสอบประวัติการกระทำ ความผิดของจำเลยในสถานที่ต่างๆ

การออกไปสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤติ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติ ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มาตรา 7 (1)

“ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการดังต่อไปนี้ อีกด้วยคือ

(1) เข้าไปในสถานที่ที่จำเลยหรือผู้ถูกคุมความประพฤติอาศัยหรือทำงานหรือมีความเกี่ยวข้องกับในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และสอบถามบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับกรณีที่จะระบุไว้ในมาตรา 6

ในกรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น พนักงานคุมประพฤติจะกระทำได้อีกเมื่อมีคำสั่งของศาล” ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของการออกไปสืบเสาะ ในการออกไปสืบเสาะมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อตรวจสอบว่าจำเลยมีที่อยู่หรือที่ทำงานตามสถานที่ที่ได้แจ้งไว้กับพนักงานคุมประพฤติหรือไม่

(2) เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน และชุมชนที่จำเลยอยู่อาศัยว่ามีสภาพแวดล้อมอย่างไร มีผลต่อการทำความผิดของจำเลยหรือไม่

(3) เพื่อแสวงหาข้อมูลจากเพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน นายจ้าง และเพื่อนร่วมงาน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการออกไปสืบเสาะมักจะแสดงถึงลักษณะที่แท้จริงของจำเลย เนื่องจากพยานดังกล่าวมักจะให้ข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวจำเลยได้ดีกว่าคนในครอบครัวเพราะเป็นผู้ไม่มีส่วนได้เสียในผลคดีของจำเลย

(4) เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุ ทำให้สามารถเห็นภาพพฤติการณ์แห่งคดีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การออกไปสืบเสาะสถานที่ที่จำเลยพักอาศัยหรือทำงานหรือมีความเกี่ยวข้องกับ มีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

4.3.3.9 การจัดประชุมประสานสัมพันธ์ภาพระหว่างจำเลยกับผู้เสียหาย

การปฏิบัติงานตามขั้นตอนเป็นการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในงานคุมประพฤติ เพื่อให้คู่คดีทุกฝ่ายได้มีเวทีที่เหมาะสมต่อการพูดคุยและทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยดำเนินการเป็นการปฏิบัติงานที่ดำเนินคู่ขนานไปในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงในขั้นตอนการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดี ซึ่งผลการประชุมประสานสัมพันธ์ภาพระหว่างฝ่ายจำเลยและฝ่ายผู้เสียหาย ถือเป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งที่พนักงานคุมประพฤติเจ้าของคดีจะต้องนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์และประเมินตัวจำเลยซึ่งเป็นขั้นตอนของการสืบเสาะและพินิจที่จะกล่าวถึงเป็นลำดับต่อไป

4.3.3.10. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินจำเลย

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนหลังจากที่พนักงานคุมประพฤติได้แสวงหาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำเลยเสร็จสิ้นแล้ว แต่ก่อนที่จะจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจ พนักงานคุมประพฤติจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดและประเมินจำเลย เพื่อให้สามารถลงสรุปวิธีการปฏิบัติต่อจำเลยที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจเพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังของจำเลย พร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับจำเลยรายนั้นต่อศาลต่อไป ขั้นตอนนี้จึงสามารถแยกกล่าวได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลจำเลย และ (2) การประเมินจำเลยเพื่อการจำแนกผู้กระทำผิด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจำเลย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลภายหลังจากที่พนักงานคุมประพฤติได้แสวงหาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำเลยมาได้ทั้งหมดแล้ว แยกพิจารณาออกได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อเท็จจริงในแต่ละประเด็นด้วยการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน และ
2. การประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลย

4.3.3.11. การทำรายงานการสืบเสาะและพินิจ

รายงานการสืบเสาะและพินิจเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสืบเสาะและพินิจ เป็นขั้นตอนที่พนักงานคุมประพฤติประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาจากการสืบเสาะแล้วสรุปเป็นข้อเท็จจริงพร้อมทั้งเสนอความเห็นว่าจะใช้มาตรการใดจึงเหมาะสมกับจำเลยแต่ละราย โดยส่งไปยังศาลที่มีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจ ทั้งนี้รายงานการสืบเสาะและพินิจดังกล่าวจะช่วยให้ศาลใช้ดุลพินิจในการพิพากษาคดีได้อย่างเหมาะสมกับจำเลยเป็นรายบุคคล และยังให้พนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานด้านการควบคุมและสอดส่องมีข้อมูลของผู้ถูกคุมความประพฤติอย่างละเอียดเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.3.12. กรณีจำเลยคัดค้านรายงาน

หลังจากพนักงานคุมประพฤติส่งรายงานการสืบเสาะและพินิจเสนอต่อศาลแล้ว หากจำเลยคัดค้านรายงานการสืบเสาะฯ ตามพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 มาตรา 13 บัญญัติว่า “ศาลมีอำนาจที่จะรับฟังรายงานและความเห็นของพนักงานคุมประพฤติตามมาตรา 11 โดยไม่ต้องมีพยานบุคคลประกอบ แต่ถ้าศาลจะใช้รายงานและความเห็นเช่นนั้นเป็นผลร้ายแก่จำเลย ให้ศาลแจ้งข้อความเป็นผลร้ายนั้นให้จำเลยทราบ เมื่อจำเลยคัดค้านพนักงานคุมประพฤติมีสิทธินำพยานหลักฐานเข้าสืบประกอบรายงานและความเห็นก่อน และจำเลยมีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานมาสืบหักล้างได้”

4.3.3.13. การให้การสงเคราะห์ในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

เนื่องจากการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ เป็นการปฏิบัติงานที่อยู่บนพื้นฐานหลักการการยอมรับในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และการยอมรับในศักยภาพที่จะกลับตนเป็นพลเมืองดีของสังคม ดังนั้น แม้ว่าจำเลยจะเป็นผู้กระทำผิดตามกฎหมาย และอยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล หากจำเลยประสบความเดือดร้อนและจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ พนักงานคุมประพฤติควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์จำเลยตามเหตุผลและความเหมาะสม

(ตัวอย่างรูปแบบมาตรฐาน รายงานการสืบเสาะและพินิจ)

(ค.ป.9)

รายงานการสืบเสาะและพินิจ

ศาล.....จังหวัดสงขลา..... คดีอาญาหมายเลขดำที่.....2107/2548.....		สำนักงานคุมประพฤติ จังหวัดสงขลา เลขทะเบียนที่.....507/2548..... ตามคำสั่งศาลลงวันที่...15...เดือน...กรกฎาคม...พ.ศ. ...2548...			
ระหว่าง	พนักงานอัยการจังหวัดสงขลา.....โจทก์ นายสหัส สมหวัง.....จำเลย				
ข้อมูลเกี่ยวกับจำเลย					
ชื่อตัวและชื่อสกุลจริง นายสหัส สมหวัง เลขประจำตัวประชาชน 3 9105 00169 47 7		เพศ ชาย	อายุ 52 ปี 3 เดือน	วัน/เดือน/ปีเกิด 11 พฤศจิกายน 2496 เกิดที่ จังหวัดพัทลุง	
เชื้อชาติ ไทย	สัญชาติ ไทย	ศาสนา พุทธ	สถานภาพการสมรส อยู่กินฉันสามีภรรยา	บุตร 6 คน	จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ 6 คน
การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4			อาชีพ ผลิตและจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ไม้		
ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของจำเลย					
ภูมิลำเนา เลขที่ 17 หมู่ที่ 4 บ้าน วังสายทอง ถนน - ตำบล น้ำมุด อำเภอ ละงู จังหวัด สตูล			ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 39/6 หมู่ที่ 5 บ้าน ลานางหอม ถนน - ตำบล น้ำน้อย อำเภอ หาดใหญ่ จังหวัด สงขลา		
ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลย					
ฐานความผิดที่ถูกฟ้อง มีอาวุธปืน ไว้ในครอบครอง และพกพาติดตัว โดยไม่ได้รับอนุญาต และโดยไม่มีเหตุสมควร					
สถานะการควบคุมตัว ☒ ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ☐ ต้องขัง - วัน นับถึงวันพิพากษาคดี ที่ - ☐ ในระหว่างสอบสวน ☐ ในระหว่างพิจารณาคดี			วัน/เดือน/ปี ที่ถูกจับกุม 2 เมษายน 2548 จำเลยร่วม/คู่คดี		
ชื่อ/ที่ทำงานนายความ.....					

1. ประวัติครอบครัวและภูมิหลัง

1.1 ประวัติครอบครัว ปรากฏหลักฐานตามบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน จำเลยมีชื่อตัวและชื่อสกุลจริงว่านายสหัส สมหวัง เป็นบุตรลำดับที่ 5 ในจำนวนบุตรทั้งหมด 9 คน ของ นายสมชายกับนางนิต สมหวัง เดิมบิดามารดาของจำเลยทำสวนยางพารา อยู่ที่ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล มารดาของจำเลยถึงแก่กรรมด้วยโรคหอบหืด เมื่อปี พ.ศ. 2543 ปัจจุบันบิดาของจำเลยชราภาพแล้ว ไม่ได้ประกอบอาชีพใด และพักอาศัยอยู่เพียงลำพังที่ภูมิลำเนา พื้นของจำเลยต่างแยกไปมีครอบครัวแล้วทุกคน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนผลไม้ที่ภูมิลำเนา ความสัมพันธ์ระหว่างจำเลยกับบิดาและพี่น้องรักใคร่กันดี ไปมาหาสู่กันเป็นประจำ สมาชิกภายในครอบครัวไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเคยถูกจับกุมดำเนินคดี หรือเกี่ยวข้องกับสารเสพติดให้โทษมาก่อน

สถานภาพการสมรส จำเลยอยู่กับฉันสามีภรรยาและจดทะเบียนสมรสในภายหลังกับ นางอบนำชื่น ซึ่งมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในละแวกเดียวกันเมื่อจำเลยอายุได้ 21 ปี มีบุตรด้วยกัน 6 คน บุตรลำดับที่ 1 และลำดับที่ 2 มีครอบครัวแล้ว ส่วนบุตรลำดับที่ 5 ถึงแก่กรรมด้วยโรคไข้เลือดออกเมื่ออายุ 1 ปี และบุตรอีก 3 คน กำลังเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ต่อมาปี พ.ศ. 2544 นางอบฯ ได้มีคู่ครองใหม่และหนีตามคู่ครองใหม่ไปเนื่องจากขณะนั้นจำเลยไปประกอบอาชีพรับจ้างก่อสร้างที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทั้งบุตรซึ่งกำลังศึกษาทั้งสามคนให้อยู่ในความอุปการะจำเลย ปัจจุบันบุตรทั้งสามคนอยู่ในความดูแลของบุตรลำดับที่ 1 ที่ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล จำเลยกลับไปเยี่ยมบุตรอยู่เป็นประจำเดือนละ 2-3 ครั้ง พร้อมทั้งให้เงินแก่บุตรลำดับที่ 1 ทุกเดือนเดือนละ 2,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูน้องๆ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2545 จำเลยได้อยู่กินฉันสามีภรรยา กับนางอุบล สมกิจ หญิงหม้าย มีบุตรกับสามีคนก่อน 3 คน จำเลยและนางอุบลฯ ไม่มีบุตรด้วยกัน อยู่กินด้วยกันนานประมาณ 3 ปี จึงแยกกันอยู่เนื่องจากจำเลยขัดแย้งกับบิดาของนางอุบลฯ จำเลยอ้างว่าบิดาของนางอุบลฯ ลักเงินของจำเลย เมื่อจำเลยสอบถาม ทำให้บิดาของนางอุบลฯ ไม่พอใจ และใช้อาวุธมีดจะแทงทำร้ายร่างกายจำเลย ปัจจุบัน นางอุบลฯ ประกอบอาชีพค้าขายผลไม้ตามฤดูกาล และยังคงไปมาหาสู่กับจำเลยอยู่บ้าง จนกระทั่งปลายปี พ.ศ. 2546 จำเลยจึงได้อยู่กินฉันสามีภรรยา กับนางสมหมาย ชีพจร ภรรยาคนปัจจุบัน นางสมหมายมีบุตรกับสามีคนก่อน 4 คน แยกครอบครัวไปแล้ว 2 คน ส่วนบุตรลำดับที่ 3, ที่ 4 ยังอยู่ในระหว่างการศึกษา และอยู่ในความอุปการะของจำเลยและนางสมหมายฯ จำเลยและนางสมหมายฯ ไม่มีบุตรด้วยกัน ปัจจุบันนางสมหมายฯ ช่วยจำเลยประกอบอาชีพผลิตและจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยนางอุบลฯ ทราบว่า จำเลยอยู่กับฉันสามีภรรยา กับนางสมหมาย แต่นางอุบลฯ ก็ยังคงไปมาหาสู่กับจำเลย ซึ่งบุคคลทั้งสามให้ถ้อยคำว่ามีปัญหาขัดแย้งใดในครอบครัว ต่างมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดี

1.2 บ้านและสภาพแวดล้อม จำเลยเกิดและเติบโตที่อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ต่อมาเมื่ออายุ 23 ปี จึงได้ย้ายครอบครัวตามบิดามารดาและญาติพี่น้องไปประกอบอาชีพทำสวนยางพาราที่ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล จำเลยอาศัยอยู่ที่ตำบลน้ำผุดประมาณ 10 ปี จึงย้ายไปเช่าบ้านพักอาศัยตามที่อยู่ปัจจุบันลักษณะบ้านเป็นห้องแถวก่ออิฐชั้นเดียวขนาดเล็ก หลังคามุงกระเบื้องติดต่อกันจำนวน 4 ห้อง ภายในบ้านมีเครื่องอำนวยความสะดวกพอสมควร บ้านและที่ดินประมาณ 1 ไร่ เป็นกรรมสิทธิ์ของนายอ้อมสาขา โดยจำเลยเช่าพักอาศัยในอัตราเช่าเดือนละ 1,000 บาท ไม่รวมค่าน้ำประปาและค่ากระแสไฟฟ้า สภาพแวดล้อมเป็นชุมชนที่พักอาศัยในเขตชนบททั่วไป เพื่อนบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา

1.3 การศึกษาและการประกอบอาชีพ จำเลยเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดนางหลง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ระหว่างเรียนจำเลยไม่ประพฤติตนเกเร ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ จำเลยไม่เรียนต่อเนื่องจากฐานะทางครอบครัวยากจน ประกอบอาชีพทำนาและทำสวนยางพาราตลอดมา จนกระทั่งจำเลยอายุประมาณ 21 ปี จึงได้อยู่กินฉันสามีภรรยา กับภรรยาคนแรก จำเลยประกอบอาชีพทำสวนยางพารา เมื่อว่างจากทำสวนยางพารา จำเลยไปประกอบอาชีพรับจ้างก่อสร้างโดยทำหน้าที่เป็นช่างไม้

มีรายได้วันละ 200 บาท ในระหว่างนั้น จำเลยได้ฝึกหัดค้ำไม้ต่างๆ ด้วยเครื่องกลิ้งในภายหลังจำเลยซื้อเครื่องมือกลิ้งไม้ของตนเองจึงได้ประกอบอาชีพค้ำไม้ต่างๆ เช่น ไม้มะขาม ต้นตาลโตนด เป็นต้น ทำเป็นเชิงบ้าง เพอร์นิเจอร์ไม้จำพวกม้านั่งบ้าง บรรทุกรถไปขายตามตลาดนัดต่าง ๆ มีรายได้ไม่แน่นอน นอกจากนี้เมื่อจำเลยอยู่กินกับภรรยาคนที่ 2 จำเลยได้ประกอบอาชีพค้าขายผลไม้ตามฤดูกาลโดยจะบรรทุกรถยนต์กระบะ ไปจำหน่ายตามตลาดนัดต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลาและใกล้เคียง เมื่อแยกกันอยู่กับภรรยาคนที่ 2 จำเลยจึงไปประกอบอาชีพทำเฟอร์นิเจอร์ไม้จำหน่าย มีรายได้ไม่แน่นอน จำเลยมีความขยันในการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี จนกระทั่งถูกจับกุมคดีนี้

1.4 นิสัยและความประพฤติ จากการสืบเสาะสรุปได้ความว่าจำเลยมีอารมณ์ค่อนข้างร้อน พุดจาสุภาพเรียบร้อย มีเหตุผล มีสัมมาคารวะ ไม่สูบบุหรี่ ดื่มเบียร์และสุราเป็นครั้งคราว ไม่เคยมีเมมาสุรา อาละวาด จำเลยมีนิสัยค่อนข้างเจ้าชู้ แต่ไม่ชอบเที่ยวเตร่ตามสถานเริงรมย์ ไม่เล่นการพนันทุกชนิด จำเลยคบหาสมาคมผู้ประกอบอาชีพสุจริต ไม่มีนิสัยลักขโมย ไม่เคยก่อเหตุทะเลาะวิวาทชกต่อยทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือประทุพิตตนเกรเป็นนักเลงอันธพาล ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษทุกประเภท

1.5 สุขภาพร่างกายและภาวะแห่งจิต จำเลยมีรูปร่างสูง ผิวดำแดง มีตำหนิแผลเป็นที่บริเวณหลังมือขวา ไม่ปรากฏลายสักและร่องรอยการกริดหรือร่องรอยการฉีดยาเสพติดให้โทษตามร่างกาย สุขภาพร่างกายโดยทั่วไป สมบูรณ์แข็งแรง ขณะพนักงานคุมประพฤติสอบปากคำไม่พบอาการผิดปกติทางจิต และประสาทของจำเลย

2. ประวัติการกระทำผิด

จากการส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือของจำเลยไปตรวจสอบที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขณะนี้ยังไม่ได้รับแจ้งผล ส่วนจากการตรวจสอบที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมคุมประพฤติ ซึ่งดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลมาจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจากการสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤติ ปรากฏว่าไม่พบประวัติการทำความผิดของจำเลย

3. สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี

3.1 จากคำให้การของจำเลย และพยาน จำเลย นางสมหมาย ชีพจร อายุ 42 ปี ซึ่งเป็นภรรยาคนปัจจุบันของจำเลย และนางสุดใจ สาขา อายุ 33 ปี ซึ่งเป็นเพื่อนของจำเลย ทั้งสองเป็นพยานผู้อยู่ในเหตุการณ์ ต่างให้ถ้อยคำสอดคล้องกันได้ว่า เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2548 เวลาประมาณ 16.30 นาฬิกา จำเลยขับรถยนต์กระบะยี่ห้อฮิอุซุสีเขียว มีพยานทั้งสองนั่งรถไปด้วย เดินทางไปงานพิธีสวดพระอภิธรรมศพของพี่ชายนางอุบล สมกิจ ภรรยาคนที่ 2 ของจำเลย ที่บ้านบ่อสีกัก อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ซึ่งจำเลยให้ถ้อยคำรับว่าได้พกพาอาวุธปืนของกลางติดตัวไปด้วย อ้างว่าเพื่อป้องกันตัวระหว่างเดินทางในเวลากลางคืน ต่อมาเวลาประมาณ 20.00 นาฬิกา เมื่อเสร็จสิ้นพิธีสวดพระอภิธรรม จำเลยและพยานจึงเดินทางกลับที่พัก โดยจำเลยได้เห็นบารุงปืนไว้ที่สะพานข้างซ้าย ในระหว่างเดินทางกลับจำเลยขับรถยนต์ไปตามถนนต่างๆ ครั้นถึงถนนสายโพรงจระเข้ธรรมโฆษณ์ อำเภอสิงหนคร ได้พบจุดตรวจของเจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าพนักงานตำรวจส่งสัญญาณให้จำเลยหยุดรถ แล้วขอตรวจค้นตัวจำเลย พยานทั้งสอง และภายในบริเวณรถยนต์ ปรากฏว่าพบอาวุธปืนดังกล่าวที่ตัวจำเลย จำเลยจึงถูกควบคุมตัวดำเนินคดีนี้

3.2 จากการใช้ถ้อยคำของพยาน สิบตำรวจตรีสามารถ บริบูรณ์ พยานผู้จับกุม อายุ 28 ปี ประกอบอาชีพรับราชการตำรวจ ตำแหน่งผู้บังคับหมู่งานป้องกันและปราบปราม สถานีตำรวจภูธร อำเภอ นาทวี จังหวัดสงขลา สรุปได้ความว่า เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2548 เวลาประมาณ 20.00 นาฬิกา ขณะที่พยาน ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ไปปฏิบัติหน้าที่โดยตั้งจุดตรวจบุคคลและยานพาหนะที่สัญจรไปมา บริเวณถนนสายโพรงจระเข้-ธรรมโฆษณ์ อำเภอสิงหนคร ปรากฏว่าจำเลยได้ขับรถยนต์กระบะไปถึงจุดตรวจ พยานจึงส่งสัญญาณไฟฉายให้หยุดรถ แล้วขอทำการตรวจค้นสิ่งผิดกฎหมายจากการตรวจค้น ปรากฏว่าพบ อาวุธปืนเหน็บสะเอวข้างซ้ายของจำเลย จึงยึดเป็นของกลางพร้อมทั้งควบคุมตัวจำเลยส่งหัวหน้าชุดบันทึก การจับกุมแล้วนำตัวจำเลยพร้อมอาวุธปืน ของกลางส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอสิงหนคร ดำเนินคดีนี้

3.3 เกี่ยวกับอาวุธปืนของกลาง เป็นอาวุธปืนสั้นรีโวลเวอร์ ขนาด .38 บรรจุเครื่องกระสุน ได้ครั้งละ 6 นัดไม่มีหมายเลขทะเบียนของเจ้าพนักงานประทับ จำนวน 1 กระบอก อาวุธปืนอยู่ในสภาพที่ใช้ การได้จำเลยให้ถ้อยคำรับว่าได้ซื้ออาวุธปืนดังกล่าวมาในราคา 5,000 บาท จากบุคคลรู้จัก ชื่อนายหน้อย ไม่ทราบ ชื่อสกุล ซึ่งเคยเป็นลูกค้าติดต่อซื้อเฟอร์นิเจอร์จากจำเลยเมื่อประมาณ 1 ปีที่ผ่านมาจากนั้นไม่มีการติดต่อกันอีก จำเลยอ้างว่าสาเหตุที่ซื้ออาวุธปืน เนื่องจากต้องการมีไว้เพื่อป้องกันตนเองและครอบครัวเพราะต้องขับรถยนต์ เดินทางในช่วงเวลากลางคืนอยู่เสมอหลังเสร็จจากการค้าขาย ซึ่งจำเลยต้องเดินทางไปค้าขายในหลายพื้นที่ ที่ห่างไกลที่พัก ทั้งนี้เมื่อประมาณ 1 ปีที่ผ่านมา ขณะจำเลยขับรถยนต์ไปกับภรรยาจำเลยเคยประสบเหตุถูกกลุ่ม วัยรุ่นขับซิ่งจักรยานยนต์ขวางปากก้นหินใส่กระจกหน้ารถยนต์ของจำเลย แต่จำเลยและภรรยาได้รับบาดเจ็บ เล็กน้อยและจำเลยสามารถขับรถยนต์หลบหนีกลุ่มวัยรุ่นไปได้ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่จำเลยซื้ออาวุธปืนดังกล่าว จากนายหน้อยเพราะมีราคาถูก

3.4 ประวัติการเกี่ยวข้องกับอาวุธปืน จำเลยให้ถ้อยคำว่าจำเลยใช้อาวุธปืนเป็นตั้งแต่อายุ 25 ปี โดยทดลองยิงอาวุธปืนพกสั้น บรรจุกระสุนนัดเดียวของบิดา หลังจากนั้นจำเลยเคยเข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรไทยอาสาป้องกันชาติ (ทสปช.) และหลักสูตรอาสาพัฒนาและป้องกันหมู่บ้าน (อพป.) ซึ่งในการ ฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าวมีการฝึกสอนการใช้อาวุธปืนเบื้องต้นด้วย แต่ที่ผ่านมาจำเลยไม่ได้รับอนุญาตให้ มีและใช้อาวุธและใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนติดตัวจากทางราชการแต่อย่างใด ภายหลังจากจำเลยซื้ออาวุธปืนของ กลางมาประมาณ 1 ปี จำเลยจะพกพาติดตัวไปเมื่อต้องขับรถยนต์ไปในที่ห่างไกลเวลากลางคืน หลังจากมีอาวุธ ปืนของกลางในคดีนี้มาไว้ในครอบครองแล้ว จำเลยอ้างว่าเคยทดลองใช้อาวุธปืนดังกล่าว 1 ครั้ง ไม่ปรากฏว่า เคยใช้อาวุธปืนข่มขู่ ทำร้ายผู้อื่น หรือใช้ก่ออาชญากรรมใดมาก่อน

4. เหตุอันสมควรปราณี

- 4.1 จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี
- 4.2 จำเลยมีภาระต้องให้ความอุปการะบุตรที่ยังเยาว์วัย รวม 3 คน

5. ความต้องการของจำเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมประพฤติ

จำเลยต้องการให้ศาลใช้วิธีการคุมความประพฤติและยินยอมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาล กำหนดไว้ทุกประการ

6. ความเห็น

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น จำเลยอ้างว่าสาเหตุที่มีอาวุธปืนของกลางในครอบครอง เนื่องจากต้องการมีไว้ป้องกันตนเองและครอบครัวขณะเดินทางเวลากลางคืนโดยไม่มีเจตนาไปก่อเหตุร้าย

เมื่อพิจารณาถึงประวัติและภูมิหลัง ไม่ปรากฏว่าจำเลยมีนิสัยและความประพฤติเสียหายร้ายแรง หรือส่อไปในทางก้าวร้าวอันธพาล จำเลยเป็นสุจริตชนประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ และไม่ปรากฏว่าเคยถูกจับกุมดำเนินคดีอาญาใดมาก่อน ดังนั้นจึงมีแนวโน้มความเสี่ยงในการกระทำผิดอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้จำเลยมีภาระต้องให้การอุปการะบุตรที่ยังเยาว์วัย รวม 3 คน ประกอบกับจำเลยมีที่พักอาศัยเป็นหลักแหล่งแน่นอน พิเคราะห์แล้วเห็นว่าสมควรให้โอกาสจำเลยกลับตนเป็นพลเมืองดีสักครั้งหนึ่ง โดยกำหนดเงื่อนไขให้จำเลยปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ จำนวน 4 ครั้ง ภายในระยะเวลา 1 ปี เพื่อพนักงานคุมประพฤติจะได้สอบถาม แนะนำช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติ และการประกอบอาชีพ

2. ให้จำเลยเข้ารับการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างคุณภาพจิตใจ เป็นระยะเวลาตามที่จำเลยและพนักงานคุมประพฤติเห็นสมควร

จากข้อเท็จจริงและความเห็นดังกล่าวข้างต้น ใคร่ขอประทานเสนอต่อศาลได้โปรดพิจารณา ดำเนินการกับจำเลยตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป

(นาย ป.)

พนักงานคุมประพฤติ 5

(นาย น.)

หัวหน้ากลุ่มงานคุมประพฤติ

(ตัวอย่างรูปแบบย่อ รายงานการสืบเสาะและพินิจ)

(ค.ป.9)

รายงานการสืบเสาะและพินิจ

ศาล.....แขวงปทุมวัน..... คดีอาญาหมายเลขคดีที่.....1720/2551.....		สำนักงานคุมประพฤติ ประจำศาลแขวงพระนครใต้ เลขทะเบียนที่.....20/2551..... ตามคำสั่งศาลลงวันที่.....7...เดือน...มกราคม...พ.ศ. ...2551.....			
ระหว่าง { นางเย็นใจ กันหา.....จำเลย		พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง 5).....โจทก์			
ข้อมูลเกี่ยวกับจำเลย					
ชื่อตัวและชื่อสกุลจริง นางเย็นใจ กันหา เลขประจำตัวประชาชน 3 1012 00254 62 1		เพศ หญิง	อายุ 45 ปี - เดือน	วัน/เดือน/ปีเกิด - / - / 2506 เกิดที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา	
เชื้อชาติ ไทย	สัญชาติ ไทย	ศาสนา พุทธ	สถานภาพการสมรส เลิกร้าง	บุตร 3 คน	จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ - คน
การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4			อาชีพ ไม่ได้ประกอบอาชีพใด		
ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของจำเลย					
ภูมิลำเนา เลขที่ 15/5 หมู่ที่ - บ้าน/ตรอก/ซอย - ถนน บุญวาทย์ (เดิม) ตำบล/แขวง หัวเวียง อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด ลำปาง			ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ หมู่ที่ บ้าน/ตรอก/ซอย ถนน ไม่มีที่พักอาศัยเป็นหลักแหล่งแน่นอน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด		
ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลย					
ฐานความผิดที่ถูกฟ้อง ลักทรัพย์					
สถานะการควบคุมตัว ☐ ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ☒ ต้องขัง 40 วัน นับถึงวันพิพากษาคดี ที่ สถานีตำรวจนครบาลปทุมวันและที่ ทัณฑสถานหญิงกลาง ☒ ในระหว่างสอบสวน ☒ ในระหว่างพิจารณาคดี			วัน/เดือน/ปี ที่ถูกจับกุม 4 มกราคม 2551 จำเลยร่วม/คู่คดี		
ชื่อที่ทำงานทนายความ.....					

สรุปข้อเท็จจริงจากการสืบเสาะและพินิจ

1. ประวัติครอบครัวและภูมิหลัง

ปรากฏผลการตรวจสอบจากรายการทะเบียนประชาชน จากศูนย์ประเมินผลทางทะเบียน สำนักทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำเลยมีชื่อตัวและชื่อสกุลจริงว่านางเย็นใจ กันหา เป็นบุตรคนแรกในจำนวนบุตรทั้งหมด 4 คน ซึ่งถึงแก่กรรมแล้ว 1 คน ของจำสืบเอกบันลือ กันหา กับนางอนงค์ สมใจ บิดาของจำเลยเคยประกอบอาชีพรับราชการทหารอยู่ที่จังหวัดลพบุรี ส่วนมารดาเคยประกอบอาชีพค้าขาย ปลูกผัก แต่เมื่อจำเลยอายุประมาณ 7 ปี บิดามารดาได้เลิกร้างกัน บิดาจำเลยไปอยู่กินกับภรรยาใหม่และมิได้ติดต่อกับครอบครัวอีกเลย ส่วนมารดาจำเลยมิได้มีสามีใหม่ หลังจากนั้นจำเลยได้ไปอยู่ในความอุปการะของญาติทางฝ่ายบิดา จนกระทั่งอายุประมาณ 16 ปี จึงหนีออกจากบ้านไปพักอาศัยอยู่กับเพื่อนตามสถานที่ต่าง ๆ ตลอดมา นื่อง ๆ ของจำเลยต่างมีครอบครัวและแยกย้ายกันประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะแล้วทุกคน ความสัมพันธ์ระหว่างจำเลยกับมารดาและน้องๆ ห่างเหินจำเลย มิได้ติดต่อกับมารดาและน้องมานานประมาณ 3-4 ปีแล้ว สมาชิกในครอบครัวมี นายโท กันหา น้องของจำเลยเคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท แต่ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเคยถูกจับกุมดำเนินคดีอาญา ก่อนถูกจับกุมดำเนินคดีนี้ จำเลยไม่มีที่พักอาศัยเป็นหลักแหล่งแน่นอน โดยจำเลยจะพักอาศัยอยู่กับเพื่อนตามสถานที่ต่างๆ ตามแต่จะสะดวกตลอดมา และในระยะเวลาประมาณ 1 เดือนก่อนเกิดเหตุคดีนี้จำเลยเช่าห้องพักอาศัยอยู่เพียงลำพังที่แฟลตนาทอง เขตห้วยขวาง

เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2540 จำเลยอยู่กินฉันสามีภรรยา กับนายทარიโร ไม่ทราบชื่อสกุล ซึ่งมีเชื้อชาติญี่ปุ่น และอยู่กินกันประมาณ 2 ปี จึงเลิกร้างกันโดยไม่มีบุตรด้วยกัน ต่อมาจำเลยได้สมรสกับนายวินัย จารุศิลาวงศ์ มีบุตรด้วยกัน 3 คน หลังจากนั้นประมาณ 6 ปี ก็เลิกร้างกันอีก เนื่องจากสามีจำเลยไปอยู่กินกับภรรยาใหม่ โดยบุตรคนแรกอยู่ในความอุปการะของมารดาจำเลย ส่วนบุตรอีกสองคนอยู่ในความอุปการะของญาติทางฝ่ายบิดาจำเลย หลังจากนั้นจำเลยมิได้มีสามีใหม่อีก

จำเลยเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนลุมพินี เขตปทุมวัน แล้วไม่ได้เรียนต่อเนื่องจากสติปัญญาไม่ดี จากนั้นจำเลยได้ออกมาอยู่ช่วยทำงานที่บ้านที่บ้านญาติระยะหนึ่ง ต่อมาเมื่อจำเลยอายุประมาณ 16 ปี จึงหนีออกจากบ้านญาติ และไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเอง โดยจำเลยเคยประกอบอาชีพเป็นพนักงานต้อนรับอยู่ที่บาร์ฮันนี ย่านสุรวงศ์ ค่าประเวณี ที่โตเกียว อาบอบนวด ย่านถนนเพชรบุรีตัดใหม่ รับจ้างทำงานที่บ้านที่บ้านของนายจ้างย่านห้วยขวาง และในระยะประมาณ 4-5 ปี มานี้ จำเลยประกอบอาชีพค้าประเวณีเรื่อยมา โดยจะเลือกเฉพาะชาวต่างชาติเท่านั้น ซึ่งจำเลยจะไปหาผู้ใช้บริการทางเพศเองตามสถานที่ต่าง ๆ มีรายได้ครั้งละประมาณ 3,000 บาท ซึ่งในระหว่างนี้จำเลยเคยต้องโทษจำคุกในความผิดฐานลักทรัพย์ในเวลากลางคืน 2 ครั้ง ต่อมาหลังจากที่จำเลยพ้นโทษจำคุกออกมาครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2550 จำเลยยังมีได้ประกอบอาชีพใด จำเลยอ้างว่าเพื่อนชายจะเป็นผู้ให้เงินจำเลยใช้จ่ายครั้งละ 700-800 บาท

จำเลยเป็นคนพูดคุยเก่ง แต่ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับผู้ใด มีอารมณ์ร้อน ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้ใด ตลอดจนไม่ชอบเล่นการพนันและไม่สูบบุหรี่ แต่ดื่มสุราเป็นบางครั้ง จำเลยยอมรับว่าเคยลักขโมยเงินของมารดา 2-3 ครั้ง ครั้งละ 100-200 บาท และเคยลักขโมยทรัพย์สินของผู้ที่จำเลยร่วมหลับนอนด้วย 2-3 ครั้ง จนเป็นเหตุให้ถูกจับกุมดำเนินคดีในข้อหาลักทรัพย์มาแล้ว 2 ครั้ง จำเลยอ้างว่าเริ่มรับประทานยาเสพติดออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภทแวลเลียม ครั้งแรกเมื่อประมาณปลายเดือนธันวาคม 2542 โดยรับประทานวันละประมาณ 20 เม็ด เป็นครั้งคราว ซึ่งจำเลยจะซื้อหาเสพติดออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทดังกล่าวที่ร้านจำหน่ายยาในราคาเม็ดละ 3 บาท จำเลยรับประทานตลอดมาจนกระทั่งก่อนถูกจับกุมดำเนินคดีนี้ นอกจากยาเสพติดออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทดังกล่าวแล้ว จำเลยมิได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษชนิดอื่นใดอีก

อนึ่ง เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2551 พนักงานคุมประพฤติได้เก็บปีสภาวะของจำเลย ซึ่งต้องขังมาโดยตลอดนับแต่วันถูกจับกุมส่งไปตรวจสารเสพติดให้โทษประเภทมอร์ฟิน กัญชา และแอมเฟตามีน ปรากฏว่าขณะนี้ยังไม่ได้รับแจ้งผล

2. ประวัติการกระทำความผิด

จากการตรวจสอบที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขณะนี้ยังไม่ได้รับแจ้งผล ส่วนจากการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติประกอบคำรับของจำเลยปรากฏว่าพบประวัติการกระทำความผิดของจำเลย 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ศาลอาญาพิพากษาจำคุกจำเลย 2 ปี ในความผิดฐานลักทรัพย์ในเวลากลางคืนตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 123/2545 ลงวันที่ 1 สิงหาคม 2545

ครั้งที่ 2 ศาลอาญาพิพากษาจำคุกจำเลย 2 ปี ในความผิดฐานลักทรัพย์ในเวลากลางคืนตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 9034/2548 (ปรากฏตามสำเนาคำพิพากษาและหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดซึ่งแนบมาพร้อมรายงานฉบับนี้) ซึ่งคดีนี้จำเลยพ้นโทษ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2550 อันเป็นวันภายหลังวันที่ 5 ธันวาคม 2550 จำเลยจึงไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ.2550 และเป็นบุคคลที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน

3. สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี

3.1 จากคำให้การของจำเลย จำเลยให้ถ้อยคำสรุปได้ความว่า เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2551 เวลาประมาณ 10.00 นาฬิกา จำเลยได้ออกจากบ้านพักในบริเวณเขตห้วยขวางเพียงลำพัง เดินทางไปซื้อสินค้าประเภทยาโกรกผมและอื่น ๆ ที่ศูนย์การค้ามาบุญครอง แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน โดยมีเงินติดตัวจำนวน 1,200 บาท ซึ่งจำเลยได้เดินดูและเลือกซื้อสินค้าตามชั้นต่าง ๆ ตลอดจนถึงไปรับประทานอาหารที่ศูนย์อาหารบริเวณชั้น 6 ของศูนย์การค้าจนกระทั่งเวลาประมาณ 13.00 นาฬิกา จำเลยจึงเดินไปยังบริเวณชั้น 4 เพื่อจะกลับบ้านพัก จำเลยอ้างว่า ขณะที่จำเลยเดินผ่านร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทวิทยุเทปและวิทยุเทปชนิดหูฟัง ซึ่งมีลูกค้ายืนดูสินค้าอยู่ประมาณ 2-3 คน นั้นจำเลยอ้างว่า ได้เห็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางวางรวมอยู่กับสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าดังกล่าว จำเลยจึงตรงเข้าไปหยิบเอาโทรศัพท์ดังกล่าวมาทดลองกดหมายเลข เนื่องจากจำเลยเข้าใจว่าเป็นของปลอม ในระหว่างนั้นได้มีเสียงร้องตะโกนว่าเครื่องโทรศัพท์หาย จำเลยเกิดความตกใจ และเกรงจะถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ลักขโมยจำเลยจึงนำโทรศัพท์ดังกล่าวชุกซ่อน โดยหนีบไว้ที่บริเวณขอบกางเกงข้ายและทำที่เป็นยืนดูสินค้าเช่นเดิม ต่อมาผู้เสียหายได้ขอค้นตัวบุคคลที่ยืนอยู่บริเวณหน้าร้านรวมทั้งตัวจำเลยด้วย ปรากฏว่าพบโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลาง จากนั้นผู้เสียหายได้แจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจนอกเครื่องแบบซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่บริเวณศูนย์การค้าดังกล่าว ควบคุมตัวจำเลยนำส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันเพื่อดำเนินคดีนี้

อนึ่ง พนักงานคุมประพฤติได้มีหนังสือคำสั่งเรียกพยานบุคคลไปยัง นายกมล แซ่ซ้อง โดยส่งไปตามที่อยู่ ซึ่งผู้เสียหายแจ้งไว้ต่อพนักงานสอบสวนปรากฏว่าหนังสือฉบับดังกล่าวได้ถูกนำส่งกลับคืนสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงพระนครใต้ โดยระบุเหตุขัดข้องในการนำส่งผู้รับไม่ได้ว่าส่งผิด ต่อมาพนักงานคุมประพฤติได้มีหนังสือคำสั่งเรียกพยานบุคคลไปยังสถานที่ทำงานของผู้เสียหาย อีก 1 ฉบับ ปรากฏว่าหนังสือดังกล่าวไม่ถูกนำส่งกลับคืน แสดงว่ามีผู้รับไว้ นอกจากนี้พนักงานคุมประพฤติได้โทรศัพท์ไปตามหมายเลขโทรศัพท์ที่ผู้เสียหายแจ้งไว้ ปรากฏว่าพี่สาวของผู้เสียหายเป็นผู้รับสายและรับว่าจะแจ้งให้ผู้เสียหายทราบ แต่ผู้เสียหายมิได้ไปพบตามกำหนดนัด พนักงานคุมประพฤติจึงไม่สามารถสอบปากคำผู้เสียหายดังกล่าวได้

3.2 ความเสียหายและการบรรเทาผลร้าย

ทรัพย์สินของกลางที่จำเลยลักไปเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ยี่ห้อ ออติโอว็อก หมายเลข 01-6304539 จำนวน 1 เครื่อง ราคา 12,000 บาท ซึ่งเป็นของ นายกลม แซ่ซ้อง ผู้เสียหาย ซึ่งพนักงานคุมประพฤติไม่สามารถสอบปากคำผู้เสียหายได้ เนื่องจากผู้เสียหายไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติตามกำหนดนัด อย่างไรก็ตามปรากฏตามคำฟ้องว่าทรัพย์สินของกลางดังกล่าว พนักงานสอบสวนได้คืนให้ผู้เสียหายไปแล้ว

4. เหตุอื่นอันควรปรานี

จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี

5. ความเห็น

เนื่องจากจำเลยเคยต้องโทษจำคุกมาแล้ว ซึ่งมีใช้โทษอันเกิดจากความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ดังนั้นจึงเป็นกรณีที่ไม่อาจนำวิธีการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษตามมาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่จำเลยรายนี้ได้ ส่วนวิธีการดำเนินการกับจำเลยอย่างอื่นใด จึงจะเป็นการเหมาะสมนั้นใคร่ขอประทานเสนอต่อศาลได้พิจารณาดำเนินการกับจำเลยต่อไปตามแต่จะเห็นสมควร

(นางสาว ร.)

พนักงานคุมประพฤติ 4

(นางสาว ส.)

ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงพระนครใต้

(ตัวอย่างรูปแบบอื่นๆ รายงานการสืบเสาะและพินิจ)

(ค.ป.9)

รายงานการสืบเสาะและพินิจ

ศาล.....อาญา.....		สำนักงานคุมประพฤติ ประจำศาลอาญา	
คดีอาญาหมายเลขดำที่ 1418/2550		เลขทะเบียนที่.....577/2550.....	
		ตามคำสั่งศาลลงวันที่... 7...เดือน.. มกราคม.....พ.ศ. ..2550..	
ระหว่าง	พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา 3).....โจทก์		
	นายสมร สายใย.....จำเลย		
ข้อมูลเกี่ยวกับจำเลย			
ชื่อตัวและชื่อสกุลจริง นายสมร สายใย		เพศ	อายุ
เลขประจำตัวประชาชน 3 5603 00284 43 8		ชาย	23 ปี
		6 เดือน	วัน/เดือน/ปีเกิด 18 กรกฎาคม 2526
		เกิดที่ จังหวัดพะเยา	
เชื้อชาติ	สัญชาติ	ศาสนา	สถานภาพการสมรส
ไทย	ไทย	พุทธ	โสด
		บุตร	จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ
		- คน	2 คน
การศึกษา จบชั้นมัธยมปีที่ 2		อาชีพ รับจ้าง	
ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของจำเลย			
ภูมิลำเนา เลขที่ 56 หมู่ที่ 10		ที่อยู่ก่อนถูกจับกุมดำเนินคดีนี้ เลขที่ เอะ อะ ผับ หมู่ที่ -	
บ้าน ใหม่		ซอย อินทมาระ 55	
ถนน -		ถนน สุทธิสาร	
ตำบล หย่วน		แขวง ดินแดง	
อำเภอ เชียงคำ		เขต ดินแดง	
จังหวัด พะเยา		จังหวัด กรุงเทพมหานคร	
ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลย			
ฐานความผิดที่ถูกฟ้อง เอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่น			
สถานะการควบคุมตัว		วัน/เดือน/ปี ที่เข้ามอตัว 15 พฤศจิกายน 2549	
☐ ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ☒ ต้องขัง 74 วัน นับถึงวันพิพากษาคดี ที่ สถานีตำรวจนครบาลห้วยขวางและเรือนจำพิเศษ กรุงเทพฯ ☒ ในระหว่างสอบสวน ☒ ในระหว่างพิจารณาคดี		จำเลยร่วม/คู่คดี	
ชื่อ/ที่ทำงานนายความ.....			

พนักงานคุมประพฤติขอรายงานการสืบเสาะและพินิจ นายสมร สายโย จำเลยตามที่ศาลอาญาได้มีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจเฉพาะประเด็นในเรื่องสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี และประวัติการกระทำความผิด ดังนี้

1. สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี

1.1 จากกรณีก่อเหตุของจำเลยและผู้เสียหาย จำเลยและนางสม สัญญา ผู้เสียหาย อายุ 25 ปี ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นพนักงานเปิดแผ่นเสียงที่ร้านเหมยฮั่ว คาราโอเกะ ได้รู้จักกับจำเลยก่อนเกิดเหตุประมาณ 5 เดือน เนื่องจากเป็นเพื่อนร่วมงานกัน ขณะนั้นจำเลยรับจ้างอยู่ที่ร้านเหมยฮั่ว คาราโอเกะ แผ่นกบาร์น้ำ ส่วนผู้เสียหายเป็นพนักงานเปิดแผ่นเสียงคาราโอเกะให้แก่ลูกค้า และได้เข้าห้องพักอยู่ด้วยกันกับเพื่อนอีก 2 คน ที่ห้อง พีเอส.แมนชั่น ซอยประชาราษฎร์บำเพ็ญ 8 เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร สถานที่เกิดเหตุ ทั้งนี้จำเลยและผู้เสียหายไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน ต่างให้ถ้อยคำสอดคล้องกันสรุปได้ความว่าเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2548 จำเลยอ้างว่าได้รู้จักกับชายหญิงคู่หนึ่งชื่อนายอ็อตและนางน้อย ไม่ทราบชื่อตัวและชื่อสกุลจริงซึ่งเป็นเพื่อนกัน โดยนางน้อยเป็นคนภาคเหนือเช่นเดียวกับจำเลย ทำให้จำเลยมีความสนิทสนมกับบุคคลทั้งสองอย่างรวดเร็วและจำเลยยังให้ความนับถือนางน้อยเหมือนพี่สาวคนหนึ่งของจำเลย อีกทั้งต่างยังพักอาศัยอยู่ในละแวกเดียวกันจึงมักจะพบปะพูดคุยกันเป็นประจำ วันหนึ่งนางน้อยได้พูดคุยกับจำเลยว่าต้องการซื้อโทรศัพท์มือถือ แต่นางน้อยไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้าน เนื่องจากมีภูมิลำเนาเป็นบุคคลบนพื้นที่สูง จึงได้ขอยืมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย แต่จำเลยอ้างว่ามีเพียงบัตรประจำตัวประชาชนเท่านั้น ส่วนทะเบียนบ้านอยู่ที่ภูมิลำเนาไม่ได้นำติดตัวมาด้วย แต่รับปากว่าจะหาพิมพ์ของคนอื่นมาให้ ต่อมาวันหนึ่งหลังจากจำเลยและผู้เสียหายเลิกงานแล้วได้กลับไปห้องพักเพื่อนนอนหลับพักผ่อน ในช่วงที่ผู้เสียหายนอนหลับอยู่ จำเลยได้แอบรื้อค้นหาสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ปรากฏว่าพบเอกสารทั้งสองของผู้เสียหายที่ถ่ายเอกสารเตรียมไว้สมัครงาน วางอยู่ในลิ้นชักตู้เสื้อผ้า จึงได้หยิบเอาไปโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้เสียหายทราบ จากนั้นได้นำหลักฐานที่ได้ลักขโมยมาเหล่านั้นไปให้นางน้อยใช้เป็นหลักฐานในการซื้อโทรศัพท์มือถือ โดยอ้างว่าไม่ได้มีส่วนร่วมในการซื้อโทรศัพท์มือถือแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นผู้นำเอกสารไปให้เท่านั้น ต่อมาเมื่อมีใบแจ้งหนี้จากบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ส่งมาให้ผู้เสียหาย จำเลยจะเก็บเอาไว้แล้วนำไปมอบให้แก่นางน้อย จนกระทั่งเมื่อเดือนตุลาคม 2548 ผู้เสียหายจึงได้รับใบแจ้งหนี้จากบริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) เป็นค่าใช้จ่ายบริการโทรศัพท์มือถือหมายเลข 01-8466439 เป็นเงินจำนวน 2,036.50 บาท ทำให้ผู้เสียหายตกใจเนื่องจากไม่เคยซื้อโทรศัพท์มือถือดังกล่าวมาใช้แต่อย่างใด จึงได้ปรึกษาเพื่อนๆ ที่พักอยู่ด้วยกันอีก 2 คน โดยสงสัยว่าจะมีผู้ลักขโมยเอกสารของผู้เสียหายไปซื้อโทรศัพท์มือถือ และคาดว่าจะเป็นจำเลยซึ่งพักอยู่ด้วยกันเป็นผู้ลักขโมย เมื่อจำเลยทราบว่าผู้เสียหายได้รับใบแจ้งหนี้ จึงมาสารภาพกับผู้เสียหายว่าเป็นผู้ลักเอกสารทั้งสองของผู้เสียหายไป โดยไม่ได้แจ้งให้ทราบและผู้เสียหายไม่ได้ยินยอม แต่จำเลยไม่ได้ให้รายละเอียดว่าผู้ใดนำโทรศัพท์มือถือที่ซื้อในชื่อของผู้เสียหายไปใช้ เพียงแจ้งว่าหากมีใบแจ้งหนี้ค่าบริการมาอีก ให้เก็บไว้ให้จำเลยจำเลยจะรับเป็นผู้ชำระเอง แต่ผู้เสียหายไม่ค่อยเชื่อคำพูดของจำเลยเท่าใดนัก ดังนั้น จำเลยจึงได้พาผู้เสียหายไปที่ศูนย์บริการของบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ที่ห้างเวสต์เทรตเซนเตอร์ แล้วดำเนินการ เปลี่ยนชื่อผู้รับใบแจ้งหนี้เป็นชื่อของจำเลยเอง ซึ่งในเดือนต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อผู้รับใบแจ้งหนี้เป็นชื่อของจำเลยจริง แต่ภายในใบแจ้งหนี้ยังเป็นชื่อของผู้เสียหายอยู่ จากนั้นประมาณ 2 เดือน ผู้เสียหายจึงได้โทรศัพท์ไปที่บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) เพื่อสอบถามยอดค้างชำระ และวันต่อมาผู้เสียหายได้เดินทางไปทำการของบริษัทฯ ที่ตึกชินวัตรปรากฏว่า มียอดค้างชำระของโทรศัพท์มือถือหมายเลข 01-8466439 ในชื่อของผู้เสียหายทั้งสิ้น 554,896.71 บาท จึงได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ทราบว่า ผู้เสียหายไม่มีส่วนรู้เห็นและไม่เคยใช้โทรศัพท์มือถือเครื่องดังกล่าวแต่อย่างใด จากนั้นจึงได้นำตัว

จำเลยไปที่บริษัทฯ เพื่อแจ้งว่าเป็นผู้นำเอกสารของผู้เสียหายไปซื้อโทรศัพท์มือถือ โดยได้บันทึกขอรับสภาพหนี้ และขอผ่อนชำระให้แก่บริษัทฯ เป็นรายเดือน ๆ ละ 20,000 บาท นาน 27 เดือน และเดือนที่ 28 ชำระเป็นเงินทั้งสิ้น 16,385.51 บาท หลังจากดำเนินการเสร็จแล้ว จำเลยและผู้เสียหายได้นั่งรถยนต์รับจ้างกลับที่พัก ระหว่างทางแวะแยกสุทธิสารจำเลยขอลง เนื่องจากอ้างว่าจะไปหานางน้อยเพื่อที่จะแจ้งเรื่องให้ทราบและให้ชดใช้ค่าใช้บริการโทรศัพท์มือถือที่มียอดค้างชำระอยู่ ซึ่งจำเลยอ้างว่าไม่พบตัวนางน้อยแต่อย่างใด จำเลยจึงได้เดินทางกลับภูมิลำเนาจังหวัดพะเยา โดยไม่ได้แจ้งให้ผู้เสียหายทราบและพักอาศัยอยู่ภูมิลำเนานานประมาณ 4 เดือน จึงเดินทางเข้ากรุงเทพมหานครอีกครั้ง แต่จำเลยไม่ได้ติดต่อกลับไปยังผู้เสียหายและไม่ได้ชำระเงินตามที่ได้แจ้งไว้กับบริษัทฯ แต่อย่างใด ภายหลังจากจำเลยได้มารับจ้างเป็นกัปตันอยู่ที่ร้านเออะอะ ฝับนานประมาณ 4 เดือน ผู้เสียหายซึ่งได้พยายามติดตามจำเลยมานานเนื่องจากบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ยังคงมีใบแจ้งหนี้มาให้แก่ผู้เสียหายทำให้ทราบว่าจำเลยยังไม่ได้ดำเนินการชำระหนี้ให้แก่บริษัทฯ ต่อมาเมื่อสืบทราบว่าจำเลยกลับเข้ามาทำงานที่กรุงเทพมหานครอีกครั้งจึงได้แจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2549 เพื่อดำเนินคดีนี้

1.2 ความเสียหายและการบรรเทาผลร้าย จำเลยรับว่าได้ลักเอกสารสำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านจำนวน 1 ฉบับ และสำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 1 ฉบับ ของนายสม สัญญา ผู้เสียหาย โดยอ้างว่านำไปให้นางน้อยไม่ทราบชื่อตัวและชื่อสกุล ซึ่งเป็นคนภาคเหนือเช่นเดียวกับจำเลยและจำเลยให้การนับถือเสมือนพี่สาวคนหนึ่ง โดยนำเอกสารทั้งสองดังกล่าวไปใช้เป็นเอกสารเช่าซื้อโทรศัพท์มือถือหมายเลข 01-8466439 จากบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ในนามของผู้เสียหายโดยผู้เสียหายไม่ยินยอมและนายแสง วิชา พยานผู้รับมอบอำนาจจาก บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ให้ถ้อยคำว่ามียอดค้างชำระค่าบริการโทรศัพท์ดังกล่าวเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 556,970.91 บาท ปัจจุบันจำเลยยังไม่ได้ชำระแต่อย่างใด ทั้งนี้ นายแสง วิชา แจ้งว่าจะดำเนินคดีแพ่งกับจำเลยต่อไป ส่วนคดีอาญาไม่ประสงค์ที่จะดำเนินคดีแต่อย่างใด ส่วนนายสม สัญญา ผู้เสียหาย ให้ถ้อยคำว่าไม่ประสงค์ที่จะเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ จากจำเลย แต่ต้องการให้จำเลยชำระค่าใช้บริการค่าโทรศัพท์มือถือให้แก่บริษัทฯ จนครบตามจำนวน เนื่องจากว่ายังมีชื่อของผู้เสียหายเป็นผู้ใช้โทรศัพท์ ดังกล่าว ส่วนในทางคดีอาญาไม่ประสงค์ให้จำเลยได้รับโทษถึงขั้นจำคุก

2. ประวัติการกระทำความผิด

จากการตรวจสอบที่สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา 3) ปรากฏว่าไม่พบประวัติการกระทำความผิดของจำเลย แต่จากการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติประกอบคำรับของจำเลย ปรากฏว่าพบประวัติการกระทำความผิดของจำเลย 1 ครั้งคือศาลแขวงพระนครเหนือพิพากษาจำคุกจำเลย 2 เดือน ปรับ 3,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี ในความผิดฐานปลอมและใช้เอกสารปลอมตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ว.110/2547 ลงวันที่ 6 มกราคม 2547 จำเลยใช้ชื่อในการกระทำความผิดเช่นเดียวกับคดีนี้

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ใคร่ขอประทานเสนอต่อศาลได้โปรดพิจารณาดำเนินการกับจำเลยตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป

(นาง ว.)

พนักงานคุมประพฤติ 4

(นาย พ.)

หัวหน้ากลุ่มงานคุมประพฤติ

บทที่ 5

ผลการศึกษา สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาทำให้ได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในขั้นตอนก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาที่เรียกว่า การสืบเสาะและพินิจ(Pre-sentence Investigation) ของทั้งสองประเทศ คือ ประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกา โดยละเอียด ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการสืบเสาะของทั้งสองประเทศได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในบทนี้ผู้ศึกษาจะได้ดำเนินการเปรียบเทียบในแต่ละด้านดังนี้

ด้านประวัติและความเป็นมา

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้พัฒนาแนวคิดด้านการรอลงโทษ ที่ได้วิวัฒนาการมาจากการลดหย่อนโทษหรือบรรเทาโทษที่ใช้กันในประเทศอังกฤษ โดยเริ่มมีการนำมาใช้ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1830 ในบอสตัน ซึ่งริเริ่มโดยหน่วยงานศาลก่อน หลังจากนั้นก็มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในศาลทั้งสหรัฐอเมริกา จนกระทั่งได้มีการใช้คำว่า “การคุมประพฤติ” หรือ “Probation” ในยุคสมัยของ จอห์น ออคุสตุส (John Augustus) ซึ่งถือเป็นบิดาแห่ง การคุมประพฤติ, ประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงคริสต์ทศวรรษประมาณ 1830-1859 ซึ่งเป็นปีที่เขาเสียชีวิตลงโดยในระยะเวลาดังกล่าวยังถือว่าไม่ได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุมประพฤติที่ออกโดยรัฐบาลกลางโดยตรง มีแต่เพียงกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการคุมประพฤติที่ออกโดยศาลหรือข้อบังคับของรัฐ เช่น สภานิติบัญญัติแห่งรัฐแมสซาชูเซต ได้ออกกฎข้อบังคับการคุมประพฤติขึ้นเป็นครั้งแรก โดยให้อำนาจกับนายกเทศมนตรีบอสตัน ว่าจ้างพนักงานคุมประพฤติผู้ที่จะทำงานอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับ การตำรวจ จึงนับเป็นครั้งแรกที่ตำแหน่งเจ้าพนักงานคุมประพฤติถูกยอมรับอย่างเป็นทางการในฐานะแขนงหนึ่งของศาล ต่อจากนั้นรัฐไวต์ โอเรแกน และเวอร์มอนต์ ก็ได้ออกกฎหมายของตนเองโดยระบุว่าบุคคลใดบ้างที่สามารถเข้าข่ายคุมประพฤติเป็นต้น นับได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นชาติรายแรกผู้บุกเบิกมาตรการคุมประพฤติเพื่อเป็นทางเลือกแทนการจำคุกตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 กระทั่งต่อมา ปี ค.ศ. 1925 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาโดยประธานาธิบดี Calvin Coolidge ได้ออกกฎหมายการคุมประพฤติ (Probation Act of 1925) เพื่อให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจ สั่งใช้วิธีการคุมประพฤติเป็นต้นมา

สำหรับประเทศไทยแม้จะได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุมประพฤติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 แต่ศาลก็ยังไม่อาจใช้วิธีการคุมประพฤติได้เป็นเวลาหลายปีเนื่องจากประสบปัญหาด้านงบประมาณและการบริหารจัดการต่อมาจนได้มีการจัดตั้งสำนักงานคุมประพฤติกลางขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อ ปี พ.ศ. 25๒๒ ในขณะที่การคุมประพฤติของประเทศไทยกระทำได้แต่เฉพาะในส่วนกลาง เช่น เขตกรุงเทพมหานคร และธนบุรี เท่านั้นจนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. 2526 สำนักงานคุมประพฤติกลางจึงได้ขยายกิจการคุมประพฤติไปยังส่วนภูมิภาคในจังหวัดใหญ่ ที่มีประชากรหนาแน่น เช่น ชลบุรี เชียงใหม่ และจังหวัดอื่น เป็นต้น ในขณะที่ระบบการคุมประพฤติของประเทศไทยยังคงอยู่ภายใต้การบริหารจัดการโดยศาลยุติธรรม ซึ่งมีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับประเทศสหรัฐอเมริกา ต่างกันที่ว่าประเทศไทยไม่มีตำแหน่งพนักงานสืบเสาะและควบคุมก่อนการพิจารณา (Pretrial Service officers) ทำให้พนักงานคุมประพฤติของประเทศไทยยังคงมีหน้าที่และบทบาททั้งในด้านการสืบเสาะและสอดส่อง ต่อมาศาลนิยมส่งใช้งานคุมประพฤติเป็นจำนวนมากมีผลให้มีการปรับฐานะหน่วยงานคุมประพฤติกลางขึ้นเป็นระดับกรม เรียกว่า กรมคุมประพฤติ (Department of Probation) เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2535 ทำให้ทุกวันที่ 15 มีนาคม ของทุกปีเป็นวันครบรอบคล้ายวันสถาปนากรมคุมประพฤติ ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงในการปรับปรุงโครงสร้างระบบราชการไทย มีผลทำให้ศาลแยกออกจากกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา มีผลทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวกับการคุมประพฤติและพักการ

ลงโทษผู้กระทำผิดมาอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกระทรวงยุติธรรม รวมทั้งกรมคุมประพฤติมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ แต่กระนั้นนับแต่รัฐบาลได้มีประกาศใช้กฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา ทำให้กรมคุมประพฤติดำเนินการเพิ่มขึ้นในด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลอดจนการคุมประพฤติเด็กและเยาวชน และผู้ถูกพักการลงโทษ

วัตถุประสงค์ของงานสืบเสาะและพินิจ

วัตถุประสงค์หลักของงานสืบเสาะและพินิจในประเทศสหรัฐอเมริกา คือ “การช่วยให้ศาลพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม” โดยการเสนอรายงานการสืบเสาะและพินิจต่อศาล โดยรายงานการสืบเสาะจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนการคุมประพฤติหรือการพักการลงโทษ และการบำบัดรักษาโดยรายงานจะชี้ให้เห็นถึงขอบเขตปัญหาชีวิตของจำเลย ความสามารถในการช่วยเหลือและโอกาสที่หาได้ในสิ่งแวดล้อมและชุมชน ระหว่างการสืบเสาะและพินิจ รายงานการสืบเสาะฯ ยังเป็นการช่วยในเรื่องของการจำแนกประเภทผู้กระทำผิดและคัดเลือกโปรแกรมการรักษาที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิด, หน่วยงานรองรับในการแก้ไขฟื้นฟูฯ รายงานการสืบเสาะที่เป็นอุดมคติหรือสมบูรณ์แบบจะมุ่งเน้นและให้ทิศทางแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรองรับในการบำบัดรักษา การฝึกอบรมการดูแลและการจัดการกับปัญหาและความต้องการของจำเลยได้ตรงจุดนอกจากนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา รายงานการสืบเสาะและพินิจสามารถเป็นแหล่งข้อมูลในการทำวิจัยในการตัดสินใจคดีอาญา รวมทั้งรายงานการสืบเสาะฯ จะเผยให้เห็นรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพทางการเงินของผู้กระทำผิด ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความความสามารถในการจ่ายค่าปรับของผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติการจ่ายค่าปรับของผู้กระทำผิด ปี ค.ศ. 1984 Criminal Fine Enforcement Act) ข้อมูลทางการเงินมีความจำเป็นในการประเมินความสามารถของผู้กระทำผิดในการชดเชยและจ่ายค่าดูแลการคุมประพฤติเนื่องจากในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีค่าธรรมเนียมศาลเพื่อการคุมความประพฤติ

สำหรับประเทศไทย วัตถุประสงค์หลักของงานสืบเสาะและพินิจ เพื่อเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังทางสังคมของจำเลย สภาพความผิดและเหตุอันควรปราณีเสนอต่อศาลเพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีว่าจะใช้มาตรการใดที่เหมาะสมกับจำเลยในแต่ละราย ดังนั้น นอกจากที่จะเป็นการกลั่นกรองผู้กระทำผิดที่เข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและแนวโน้มในการแก้ไขปรับปรุงตนเองหากได้รับการปล่อยตัวกลับไปอยู่ในชุมชนแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการแก้ไขฟื้นฟูเมื่อผู้กระทำผิดนั้นได้รับการคุมความประพฤติในเวลาต่อมาอีกประการหนึ่งด้วย

การดำเนินการสัมภาษณ์ในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ

พนักงานคุมประพฤติในประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญต่อเทคนิคและทักษะการสัมภาษณ์หรือการสอบปากคำผู้กระทำผิด เพื่อนำมาจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อทำการควบคุมและสอดส่องพนักงานคุมประพฤติต้องมีความรู้ความสามารถพิเศษเกี่ยวกับเทคนิคการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุมเกี่ยวกับขอบเขตปัญหาของจำเลยหรือผู้กระทำผิด ในที่นี้พนักงานคุมประพฤติจะต้องมีเทคนิคการสัมภาษณ์หรือการสอบปากคำที่สำคัญ เช่น การใช้สายตา ภาษาพูดและภาษากาย ที่ถูกต้องเหมาะสมมีการใช้คำถามที่ถูกต้อง เช่นการตั้งคำถามว่าไปทำอะไรมา จะต้องหลีกเลี่ยงไม่ควรใช้คำถามว่าใช่หรือไม่ใช่ หรือการตั้งคำถามว่า “คุณออกจากงานเพราะมันยากไปหรือเปล่า” ซึ่งเป็นคำถามที่ป้อนคำตอบไว้ให้แล้ว เป็นต้น และสำหรับประเทศไทย พนักงานคุมประพฤตินักจะเรียกจำเลยว่า “เรา” เช่น เราไปทำอะไรมา” ซึ่งเป็นการไม่ให้เกิดจริติ จำเลยควรใช้คำว่า “คุณ” หรือ

เรียกชื่อจะเลยจะเหมาะสมกว่า เป็นต้น ในระหว่างการสอบปากคำ พนักงานคุมประพฤติสหรัฐอเมริกามีการออกไปดูบ้านและสภาพแวดล้อม, สอบปากคำพยานต่างๆทั้งในสถานที่ หรือไปที่เกิดเหตุเช่นเดียวกับกระบวนการทำงานของพนักงานคุมประพฤติไทย แต่มีข้อต่างกันเล็กน้อยที่ในช่วงที่ส่งคดีให้พนักงานคุมประพฤติ พนักงานคุมประพฤติจะมีบันทึกการจับกุมของผู้กระทำผิดที่เรียกว่า rap sheet ข้อหาการกระทำผิด แต่ไม่ได้ระบุรายละเอียดของข้อหาแต่พนักงานคุมประพฤติจะต้องไปดำเนินการเช็คบันทึกของศาล หรือติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับพนักงานคุมประพฤติไทย จะต้องทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิดหรือที่เรียกว่า “คดีอัยการ” ที่สำนักงานอัยการที่ส่งฟ้องในคดีนั้น

สำหรับประเทศไทยการสัมภาษณ์จำเลยหรือผู้กระทำผิด เรียกว่า การสอบปากคำจำเลย ซึ่งจะมีสองขั้นตอนคือการสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น และการสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติม การสอบปากคำจำเลยเบื้องต้นกระทำเมื่อพนักงานคุมประพฤติได้พบกับจำเลยในครั้งแรกเพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นอันเกี่ยวแก่จำเลยและคดีความที่จำเลยได้เกี่ยวข้อง การดำเนินการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างมากต่อการสืบเสาะและพินิจเนื่องจากการเป็นกรณีต้นแห่งการสืบเสาะและพินิจที่จะนำไปวางแผนในการดำเนินการสืบเสาะและพินิจในแต่ละคดี สำหรับการสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติมเป็นขั้นตอนภายหลังจากที่ได้มีการดำเนินการสืบเสาะไปแล้ว หากข้อมูลที่ได้มาไม่สมบูรณ์หรือขัดหรือแย้งกับถ้อยคำที่จำเลยได้เคยให้ไว้ใน การสอบปากคำจำเลยเบื้องต้น พนักงานคุมประพฤติก็จะดำเนินการสอบปากคำจำเลยเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนหรือยังหาข้อสรุปไม่ได้

ขั้นตอนการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ

ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอต่อการเสนอต่อศาลเพื่อประกอบดุลพินิจในการพิจารณาคดี กล่าวโดยสรุปสิ่งที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องดำเนินการ มีดังนี้

1. แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีอย่างละเอียดสมบูรณ์โดยไม่มีข้อจำกัดอยู่แค่ส่วนที่เป็นการบันทึกว่าเป็นการจงใจกระทำผิด
2. บันทึกคำให้การของการของผู้เสียหายและบรรยายสถานภาพของผู้เสียหาย ผลกระทบต่อผู้เสียหาย ความสูญเสียที่เกิดขึ้นและการชดเชยค่าเสียหาย
3. ตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผู้กระทำผิด
4. สืบเสาะประวัติการศึกษาของผู้กระทำผิดการทำงานในปัจจุบัน สถานภาพทางการเงินและความสามารถของผู้กระทำผิด
5. ตรวจสอบประวัติการเป็นทหาร
6. สอบข้อเท็จจริงในประวัติทางสังคมของผู้กระทำผิด รวมทั้งความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานภาพสมรส การพึ่งพา หรือให้ความอุปการะผู้อื่น ความสนใจและกิจกรรม ประวัติการพำนักอาศัย (สภาพบ้าน) และการนับถือศาสนา
7. แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติสุขภาพร่างกายของผู้กระทำผิด และรายงานทางจิตวิทยาและของจิตแพทย์
8. สืบเสาะข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ผู้กระทำผิดอาจกลับไป หรือที่ซึ่งผู้กระทำผิดอาจถูกส่งตัวไปหากได้รับการคุมประพฤติ
9. ตรวจสอบรายงานเสริมจากโรงพยาบาลหรือคลินิก สถาบัน และหน่วยงานทางสังคมอื่นๆ ซึ่งผู้กระทำผิดเข้าไปเกี่ยวข้อง
10. ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรเฉพาะที่หาได้ เพื่อช่วยเหลือผู้กระทำผิด เช่น ศูนย์บำบัดรักษา สถานที่พักอาศัย บริการฝึกอบรมวิชาชีพ สถานศึกษาพิเศษ โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูจากหลายสถาบัน

ซึ่งผู้กระทำผิดอาจไปเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษในกรมคุมประพฤติ และโปรแกรมที่คล้ายคลึงกันซึ่งเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับสภาพของผู้กระทำผิด

11. จัดทำบทสรุปและวิเคราะห์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดในรายงาน รวมทั้งการทำความเข้าใจเสนอต่อศาลว่าสมควรจะใช้วิธีการใดกับจำเลยถึงจะเหมาะสม เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดของศาลหากเป็นรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้องกันก็ไม่ควรนำมาเขียนไว้ในรายงาน

สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทยได้มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนทั่วไป เป็นการจัดทำทะเบียนคุมคดีเข้า ตลอดจนถึงการรวบรวมเอกสารประกอบสำนวนทั้งจากศาล อัยการ หรือแม้กระทั่งเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อนำมาประกอบในการวางแผนกาดำเนินการสืบเสาะและพินิจ

2. การสอบปากคำจำเลย

3. การตรวจสอบประวัติจำเลย ในเบื้องต้นจะเป็นการดำเนินการทางทะเบียนประวัติอาชญากร และในระยะต่อมาก็จะเป็นแสวงหาข้อมูลจากพยานแหล่งอื่นเพิ่มเติม

4. การตรวจสอบรูปร่างกายและภาวะแห่งจิต จะเป็นการดำเนินการโดยเริ่มจากการสังเกตของพนักงานคุมประพฤติก่อนหากเห็นว่ามีความผิดปกติทั้งทางร่างกาย หรือทางจิต พนักงานคุมประพฤติสามารถที่นำส่งจำเลยให้แก่แพทย์ได้ทำการตรวจวินิจฉัยได้

5. การสอบปากคำพยาน ในที่นี้หมายรวมถึงพยานทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายจำเลย ฝ่ายผู้เสียหาย และพยานที่เกี่ยวข้องหรืออยู่ในเหตุการณ์

6. การตรวจสอบพยานเอกสารและพยานวัตถุ

7. การออกไปสืบเสาะและพินิจสถานที่ที่จำเลยพักอาศัยหรือสถานที่ทำงานของจำเลย

8. การจัดให้มีการดำเนินการให้จำเลยและผู้เสียหายได้ปฏิสัมพันธ์กัน

9. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสืบเสาะและพินิจ

10. การเขียนรายงานสืบเสาะและพินิจ

รูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้รูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจโดยทั่วไปมี 2 ประเภท ได้แก่ แบบสั้นและแบบยาว โดยไม่มีรายงานบ่งบอกว่าแบบใดจะดีที่สุดแต่ในบริบทของการเสนอรายงานการสืบเสาะฯ ต่อศาล ผู้รู้ คือ โรเบิร์ต คาร์เตอร์ แนะนำว่าต้องเขียนให้ตรงกับความต้องการของระบบงานยุติธรรมทางอาญาและกษัตริ์ค โดย John Hogarth กล่าวว่า “...ตามธรรมเนียมปฏิบัติในการพิพากษาคดีของศาลนั้น ยึดถือคำกล่าวที่ว่าศาลควรรู้ “ทุกอย่างเกี่ยวกับผู้กระทำผิด”

อย่างไรก็ตามมีคำแนะนำของ โรเบิร์ต คาร์เตอร์ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่สามารถนำมายึดถือเพื่อเป็นมาตรฐานและแนวปฏิบัติหรือการพัฒนาไปสู่ความเป็นมืออาชีพของพนักงานคุมประพฤติที่เป็นสากลสมควรที่พนักงานคุมประพฤติไทยจะได้จดจำไว้ ดังนี้

“พนักงานคุมประพฤติอยู่ในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์และน่าเคารพนับถือในฐานะที่เป็นผู้ให้คำแนะนำต่อผู้พิพากษา/ศาล, พนักงานคุมประพฤติมีโอกาสที่จะเฝ้าดูผู้กระทำผิดในชุมชนไม่เพียงแต่ในมุมมองทางกฎหมายและการสืบสวนเท่านั้น แต่ยังมีมุมมองในวิถีชีวิตต่างๆ ไปเพื่อให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ พนักงาน

คุมประพฤติต้องมีความรู้เรื่องทรัพยากรและโปรแกรมต่างๆ ที่มีอยู่ พนักงานคุมประพฤติที่ขาดประสบการณ์ อาจให้คำแนะนำหรือความเห็นในการนำเอาโปรแกรมบำบัดรักษาซึ่งอาจหาไม่ได้ทั้งในชุมชนหรือที่เรือนจำมาใช้กับจำเลย”

สำหรับรูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจของกรมคุมประพฤติ ประเทศไทย มีรูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจ 3 รูปแบบ คือ รูปแบบมาตรฐาน รูปแบบโดยย่อ และ รูปแบบอื่นๆ (ซึ่งใช้ในกรณีที่ไม่เข้าสองรูปแบบแรก อาทิ เช่น กรณีจำเลยกลับคำให้การ การสืบเสาะและพินิจบางประเด็นตามคำสั่งของศาล หรือกรณีจำเลยเสียชีวิตในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ เป็นต้น) โดยในแต่ละรูปแบบพนักงานคุมประพฤติจะต้องได้รับการฝึกอบรมและฝึกสอนงานให้มีความรู้และความสามารถที่จะแยกแยะรายละเอียดของสำนวนคดีในแต่ละคดีได้ว่าเหมาะสมกับรูปแบบรายงานรูปแบบใด

หัวข้อในรายงานการสืบเสาะและพินิจ

ในรายงานการสืบเสาะและพินิจการกระทำผิด (Offense – based PSI) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีหัวข้อที่สำคัญ ได้แก่

1. การกระทำผิด

ข้อหาและการพิพากษาความผิด คดีที่เกี่ยวข้อง พฤติการณ์แห่งคดี การเพิ่มโทษฐานเป็นอุปสรรคต่อความยุติธรรม การบรรเทาโทษจากการแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำผิด ระดับความรุนแรงของความผิด

2. ประวัติการกระทำผิด

การพิจารณาความผิดคดีอาญาเด็กและเยาวชน ความผิดคดีอาญา การสอบประวัติการกระทำผิด การกระทำผิดคดีอาญาอื่น ข้อหาอื่นที่ยังมิได้พิพากษา (รวมทั้งที่เกี่ยวข้อง)

3. การพิพากษาลงโทษทางเลือกการควบคุมตัว การปล่อยตัวภายใต้การควบคุมและสอดส่องการคุมประพฤติ

4. พฤตินิสัยของผู้กระทำผิด

ความสัมพันธ์กับครอบครัว ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และความสัมพันธ์กับชุมชน สุขภาพจิตและภาวะทางอารมณ์ สุขภาพร่างกาย รวมทั้งการติดสุราและยาเสพติด การศึกษา และทักษะวิชาชีพ ประวัติการประกอบอาชีพ

5. การปรับและชดใช้ความเสียหาย

กฎหมายและการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการปรับและชดใช้ความเสียหาย ความสามารถของผู้กระทำผิดในการชำระค่าปรับและชดใช้ความเสียหาย

6. เหตุอันสมควรให้พิพากษาลงโทษ (ตามแนวการพิพากษาคดี)

7. ผลทางคดีอันเกิดจากการรับสารภาพผิด (หากมีความเกี่ยวข้อง)

8. ความเห็นเพื่อประกอบดุลพินิจของศาล ในด้าน พฤตินิสัยของผู้กระทำผิด การปรับและชดใช้ความเสียหาย เหตุอันเชื่อได้ว่ากระทำผิดจริงและสมควรให้ศาลพิพากษาลงโทษ ผลทางคดีอันเกิดจากการรับสารภาพผิด ความเห็นที่เสนอต่อศาลเพื่อประกอบดุลพินิจในการพิพากษากำหนดโทษ

สำหรับรายงานการสืบเสาะและพินิจในรูปแบบสั้นนั้นจะประกอบไปด้วย

1. ฐานความผิดและเอกสารเกี่ยวกับระบบงานของศาล เช่น เลขหมายคดีเป็นต้น
2. ผลกระทบต่อผู้เสียหาย
3. สภาพจิตใจ

4. ประวัติการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ
 5. ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ
 สำหรับประเทศไทยหัวข้อในรายงานการสืบเสาะจะแบ่งไปตามรูปแบบของรายงานฯ ทั้งสามรูปแบบดังนี้

รูปแบบมาตรฐานจะแบ่งออกเป็น 6 หัวข้อใหญ่ คือ

1. ประวัติครอบครัวและภูมิหลัง จะประกอบไปด้วยประวัติครอบครัว บ้านและสภาพแวดล้อม การศึกษาและการประกอบอาชีพ นิสัยและความประพฤติ และสุขภาพร่างกายและภาวะแห่งจิต
2. ประวัติการกระทำความผิด
3. สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี
4. เหตุอื่นอันควรปรานี
5. ความต้องการของจำเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมประพฤติ
6. ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ

รูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจแบบย่อจะแบ่งเป็น 5 หัวข้อใหญ่ คือ

1. ประวัติครอบครัวและภูมิหลัง(สรุปข้อเท็จจริงตามหัวข้อแบบมาตรฐานโดยย่อ)
2. ประวัติการกระทำความผิด
3. สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี
4. เหตุอื่นอันควรปรานี
5. ความเห็น

จะสังเกตได้ว่าหัวข้อ ความต้องการของจำเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมประพฤติ หายไปทั้งนี้ เนื่องมาจากการใช้รูปแบบย่อจะใช้กับคดีบางประเภทที่ไม่อาจใช้วิธีการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษได้ หรือกับจำเลยบางคดีที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้วิธีการคุมความประพฤติ

รูปแบบรายงานการสืบเสาะและพินิจรูปแบบอื่นๆ การเขียนรายงานในลักษณะนี้ให้เป็นการเขียนโดยสรุปข้อเท็จจริงให้ศาลพิจารณาตามแต่ศาลจะเห็นสมควร ทั้งนี้ เนื้อหาจึงเป็นไปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแต่ละคดีซึ่งอาจจะมีข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันไปได้

สรุป จากการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการสืบเสาะและพินิจของทั้งสองประเทศแล้ว ถึงแม้ว่าจะมีจุดก่อเกิดที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ระบบงานคุมประพฤติในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น แม้ว่าจะเริ่มคิดค้นจากระบบศาลมาก่อน แต่กลับกลายเป็นประชาชนผู้มีจิตสาธารณะเป็นผู้ผลักดันให้ระบบคุมประพฤติขับเคลื่อนไปได้ โดยที่อยากจะทำมาช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในวิถีที่นอกเหนือไปจากการคุมขังหรือการลงโทษให้สาสมแก่ความผิดที่ได้กระทำเพียงอย่างเดียวและภายหลังจากที่ประชาชนได้ประสบความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้กระทำผิดที่เข้าสู่ระบบการคุมประพฤติได้แล้วจนเป็นที่ประจักษ์ ทำให้ รัฐบาลทั้งรัฐบาลท้องถิ่น และรัฐบาลกลางต่างหันมาให้ความสนใจและให้การสนับสนุน โดยได้ออกเป็นกฎหมายขึ้นมาบังคับใช้ในระยะเวลาต่อมา ในขณะที่แนวคิด การคุมประพฤติของประเทศไทยถือกำเนิดมาภายใต้การกำหนดของรัฐได้เสนอบรรจุอยู่ในประมวลกฎหมายอาญามาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2500 แต่ในระหว่างนั้น กระบวนการยุติธรรมยังไม่มี ความชัดเจนว่าจะดำเนินการด้านการรอกการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษโดยใช้วิธีการคุมประพฤติ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2522 จึงได้จัดตั้งหน่วยงานด้านการคุมประพฤติขึ้นครั้งแรก เป็นรูปแบบระบบราชการเข้ามาดำเนินการกระบวนการด้านคุมประพฤติ แต่เมื่อวิเคราะห้แล้วในสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ระบบงานคุมประพฤติของประเทศไทยต่างอาศัยกฎหมายที่ให้อำนาจพนักงานคุมประพฤติในการปฏิบัติงาน และมีรูปแบบที่เป็นระบบราชการมากกว่าที่จะเป็นรูปแบบที่เอกชน

ดำเนินการ แต่จุดแตกต่างที่สามารถเห็นได้คือระบบการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายของประเทศสหรัฐอเมริกายังคงมีความก้าวหน้ากว่าระบบการคุ้มครองประพฤติในประเทศไทย

ด้านวัตถุประสงค์ทั้งสองประเทศต่างมีวัตถุประสงค์ในการสืบเสาะและพินิจที่ใกล้เคียงกัน เป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพิจารณาของศาลให้มีข้อมูลที่มากเพียงพอต่อการพิจารณา ตลอดจนการกำหนดทางเลือกสำหรับการดำเนินการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในแต่ละรายได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดภายใต้ข้อมูลที่มีความใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงมากกว่าที่ระบบกระบวนการยุติธรรมตามปกติจะกระทำได้

ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติด้านการสืบเสาะและพินิจ ถึงแม้ว่าระบบการสืบเสาะและพินิจของประเทศไทยจะมีการกำหนดประเด็นหัวข้อในการดำเนินการคล้ายคลึงกับการดำเนินการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทย แต่เมื่อศึกษาถึงสาระและรายละเอียดในการดำเนินการแล้วจะเห็นได้ว่าการดำเนินการของพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทยจะเปิดโอกาสให้พนักงานคุมประพฤติได้ใช้ดุลพินิจในรูปแบบการดำเนินการมากกว่าพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทย โดยจะให้ความสำคัญอยู่ที่เป้าหมายหลักของการสืบเสาะและพินิจมากกว่ารูปแบบที่เคร่งครัดในการดำเนินการสืบเสาะและพินิจเช่นพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทย ซึ่งทำให้สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว สำหรับพนักงานคุมประพฤติในประเทศไทยยึดถือระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่จะต้องปฏิบัติตามแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดเช่น คู่มือ แนวทาง หรือหนังสือแจ้งเวียนเพื่อนำไปปฏิบัติ อีกทั้งระบบการตรวจสอบก็ยึดถือคู่มือ แนวทาง หรือหนังสือเวียน จนทำให้เป็นที่เข้าใจว่าจะต้องดำเนินตามทุกขั้นตอนโดยเคร่งครัด ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการล่าช้า หรือการไม่สามารถปฏิบัติได้ทันตามระยะเวลาที่วางแผนไว้ได้ อีกทั้ง เมื่อปฏิบัติจนเคยชินก็อาจจะส่งผลถึงการขาดการทบทวนการปฏิบัติงานว่าได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่สังคมคาดหวังได้หรือไม่

รูปแบบและหัวข้อในรายงานสืบเสาะและพินิจ ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดของรูปแบบและหัวข้อบางประการ แต่เมื่อพิจารณาถึงหลักการแล้วรูปแบบและหัวข้อของรายงานการสืบเสาะและพินิจของทั้งสองประเทศต่างมีเป้าหมายที่ใกล้เคียงกันคือการสนับสนุนและส่งเสริมให้ศาลได้มีข้อมูลเพียงพอในการพิจารณาจำเลยในแต่ละราย พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะในด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่มีประโยชน์ต่อศาลที่จะนำไปกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ จากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าวิวัฒนาการของระบบคุมประพฤติด้านการสืบเสาะและพินิจของประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาแม้จะมีความแตกต่างกันบ้างในด้านจุดก่อเกิดและรูปแบบในการดำเนินการ แต่ก็มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ไปในทิศทางเดียวกันอีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและการทำงานร่วมกับศาลก็มีทิศทางที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นการศึกษาเรียนรู้ถึงการดำเนินงานในเชิงลึกและการศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาในแต่ละด้านของแต่ละประเทศจะทำให้การดำเนินการด้านการสืบเสาะและพินิจของประเทศไทยได้พัฒนาก้าวไกลไปได้อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว ซึ่งหากจะได้มีการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของพนักงานคุมประพฤติจากทั้งสองประเทศทางด้านวิชาการและการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นสำหรับสองประเทศแล้วก็น่าจะเป็นการสะดวกเพราะน่าจะเสียเวลาในการปรับพื้นฐานในการดำเนินงาน และแนวทางในการดำเนินการไม่มากนัก อีกทั้งการพัฒนากฎหมายด้านการสืบเสาะและพินิจของประเทศไทยก็สามารถที่จะนำหลักกฎหมายด้านการสืบเสาะและพินิจโดยเฉพาะทางด้านการปฏิบัติงาน และอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติจากประเทศสหรัฐอเมริกา มาศึกษาเพิ่มเติมและประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

ตารางการเปรียบเทียบการสืบเสาะและพินิจ

ประเด็นในการพิจารณา	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศไทย
1. ประวัติความเป็นมา	<p>ก่อกำเนิดจากการนำแนวคิดด้านการลดหย่อนโทษหรือบรรเทาโทษที่ใช้ในประเทศอังกฤษมาปรับใช้ โดยเริ่มจากหน่วยงานของศาลก่อน แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่มีส่วนผลักดันให้ระบบคุมประพฤติได้มีผลในทางปฏิบัติจริงกลับเป็น จอห์น ออกุสตุส (John Augustus) ซึ่งเป็นช่างทำรองเท้า ได้ทดลองประกันตัวผู้กระทำผิดมาแก้ไขฟื้นฟูจนประสบความสำเร็จและขยายผลไปอย่างกว้างขวางจนในระยะ จนในที่สุดประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุมประพฤติขึ้นใช้บังคับ</p>	<p>ก่อกำเนิดโดยการผลักดันของผู้ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมที่ปรารถนาให้มีทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสม และรัฐสภาได้เห็นชอบและบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการคุมประพฤติขึ้น โดยเริ่มแรกเป็นหน่วยงานที่ทำงานอยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม (ศาลยุติธรรม)</p>
2. วัตถุประสงค์ของงานสืบเสาะและพินิจ	<p>เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือให้ศาลพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม โดยการเสนอรายงานการสืบเสาะและพินิจต่อศาลเพื่อการวางแผนการคุมความประพฤติหรือพักการลงโทษและการบำบัดรักษา</p>	<p>เพื่อเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังทางสังคมของจำเลย สภาพความผิดและเหตุอันควรปรานีเสนอต่อศาล เพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีว่าจะใช้มาตรการใดที่เหมาะสมต่อจำเลย แต่ละรายและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการแก้ไขฟื้นฟูเมื่อจำเลยได้รับการคุมความประพฤติ</p>
3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีอย่างละเอียด 2. บันทึกคำให้การของผู้เสียหายสภาพความเสียหายและผลกระทบที่ได้รับ 3. ตรวจสอบประวัติอาชญากรรม 4. สืบเสาะประวัติการศึกษา การทำงานสถานภาพทางการเงิน 5. ตรวจสอบประวัติการเป็นทหาร 6. สอบข้อเท็จจริงในประวัติทางสังคม เช่น ครอบครัว การสมรส การพึ่งพา ฯลฯ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนทั่วไป เช่น การจัดทำทะเบียน การรวบรวมเอกสารประกอบสำนวน 2. การสอบปากคำจำเลย 3. การตรวจสอบประวัติจำเลย เช่น จากทะเบียนประวัติอาชญากร 4. การดำเนินการส่งจำเลยไปตรวจสุขภาพร่างกาย และหรือภาวะแห่งจิต 5. การสอบปากคำพยานที่เกี่ยวข้อง 6. การตรวจสอบพยานเอกสารและพยานวัตถุ

ประเด็นในการพิจารณา	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศไทย
	7. แสวงหาข้อมูลทางร่างกายและจิต 8. สืบเสาะสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง 9. ตรวจสอบรายงานจากเอกสารทางโรงพยาบาลหรือหน่วยงานทางสังคมอื่น 10. ตรวจสอบแหล่งทรัพยากรรองรับในการช่วยเหลือ 11. จัดทำบทสรุปและรายงานเสนอต่อศาล	7. การออกไปสืบเสาะและพินิจสถานที่จำเลยพักอาศัยหรือทำงาน 8. จัดให้จำเลยและผู้เสียหายมีปฏิสัมพันธ์กัน 9. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสืบเสาะและพินิจ 10. การเขียนรายงานสืบเสาะและพินิจเสนอต่อศาล
4. รูปแบบรายงานการสืบเสาะ	1. รูปแบบมาตรฐาน <ul style="list-style-type: none"> - การกระทำผิด - ประวัติการกระทำผิด - การพิพากษาลงโทษทางเลือก - พฤตินิสัยของผู้กระทำผิด - การปรับและชดใช้ความเสียหาย - เหตุอันสมควรให้พิพากษาลงโทษ - ผลทางคดีอันเกิดจากการรับสารภาพ - ความเห็นเพื่อประกอบดุลพินิจของศาล 2. รูปแบบสั้น <ul style="list-style-type: none"> - ฐานความผิดและเอกสารในระบบงานของศาล - ผลกระทบต่อผู้เสียหาย - สภาพจิตใจ - ประวัติ การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ - ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ	1. รูปแบบมาตรฐาน <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติครอบครัวและภูมิหลัง - ประวัติการกระทำผิด - สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี - เหตุอันสมควรปราณี - ความต้องการของจำเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมประพฤติ - ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ 2. รูปแบบย่อ <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติครอบครัวและภูมิหลัง - ประวัติการกระทำผิด - สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี - เหตุอันสมควรปราณี - ความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ 3. รูปแบบอื่นๆ โดยปกติมักจะเป็นการสรุปข้อเท็จจริงมีหัวข้อคร่าวๆ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - สภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดี - ประวัติการกระทำผิด - สรุปข้อเท็จจริง

บรรณานุกรม

หนังสือ/บทความวิชาการภายในประเทศ

- กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. 2551. **คู่มือการปฏิบัติงานการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56.** ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์กลางบริการอัสมาเนาฯ กรมคุมประพฤติ.
- กุลพล พลวัน. 2547. **สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- จิตติ ดิงศภัทย์. 2536. **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 1.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- ไชยเจริญ สันติศิริ. 2506. **คำอธิบายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ภาค 2.** พระนคร: โรงพิมพ์พิทยา.
- ธานีศ เกศพิทักษ์. (ม.ป.ป). **คำอธิบายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาเล่ม 1 ภาค 1-2.** พิมพ์ครั้งที่ 4. (ม.ป.ท.).
- นันทิ จิตสว่าง. 2529. **หนังสือที่ระลึกและสูจิบัตรรายการกุศล มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานควบคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม
- อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์. 2539. “แนวทางการปรับปรุงแก้ไขอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ ฆะมณเฑียร. 2523. **หลักทัณฑวิทยา.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด.
- สิทธิศักดิ์ วนะชกิจ และศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์. 2534. **รายงานการศึกษาดูงานระบบการคุมประพฤติ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 12-26 พฤษภาคม 2534** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม.
- อุทัย อติแพทย์. 2527. **การคุมประพฤติผู้ใหญ่ในประเทศไทยใน การคุมประพฤติผู้ใหญ่ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ** สำนักงานคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม กรุงเทพมหานคร: บริษัทศรีสมบัติการพิมพ์.
- อุททิศ แสนโกศิก. 27 พฤษภาคม 2513. **วัตถุประสงค์ของการลงโทษ. บทบัณฑิตย:** 271-295.
- ปรัชญา อยู่ประเสริฐ. 2536. “การคุมประพฤตินิติบุคคล : ศึกษาเฉพาะกรณีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี เกิดฉาย 2527. “การคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ : บทบาทและหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติในงานควบคุมและสอดส่อง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรภรณ์ จิตรชุ่ม 2545. “การหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกโดยงานคุมประพฤติ ศึกษาเฉพาะอัตราการรอลงโทษตามประมวลกฎหมาย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- วิจิตรา ไกรวิริยะ. 2547. “ปัญหาและอุปสรรคด้านงานสืบเสาะและพินิจ:ศึกษารณีย์ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

- วันชัย ชนาลังกา 2543. “ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการสืบเสาะและพินิจ” รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- วิไล จิวังกูร. 2528. “กฎหมายคุมประพฤติผู้ใหญ่ในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แวมณี พวงน้อย. 2536. “การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกคุมความประพฤติ” วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์. 2539. “แนวทางการปรับปรุงแก้ไขอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ.”
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมยศ วัฒนภิรมย์. 2536. “การรอกการลงโทษและการรอกการกำหนดโทษปรับ.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพจน์ สุโรจน์. 2539. “การคุมประพฤติในการบริหารงานยุติธรรม(หน่วยที่ 9-15).” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อาริษา มณีสว่าง 2549. “การคุมความประพฤติ ศึกษาการเลี้ยงการลงโทษจำคุกโดยการคุมขังเป็นช่วงเวลา”
วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หนังสือ/บทความวิชาการต่างประเทศ

- Abadinsky. H. 1987. **Probation and Parole : Theory and Practice.** 3rd Edition, New Jersey :
Prentice-Hall.
- Administrative Office of the United States Courts. 1983. **The Supervision Process,**
Publication 106. Washington D.C. : Probation Division.
- Carter, Robert M., Glaser, Daniel ; Welkin, Leslie T. 1984. **Probation, Parole and**
Community Corrections. 3rd., Ed., New York : John Wiley and Sons.
- Dean J. Champion. 1990. **Probation and parole in the United States.** Columbus: Merrill
Pub.co.
- Johannes Andenaes. 1965. **The general part of the criminal law of Norway.** London:
Sweet & Maxwell.
- Louis P. Carney. 1977. **Probation and Parole.** California: Mc Graw-Hill Book Company.
- Lindner. C. and Savarese M.R. 1984. **Federal Probation.** New York City. Cited in Dean
J.Champion. 1990. **Corrections in the United States: A Contemporary Perspectives.**
New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Schubert, G. 1974. **Judicial Policy Making.** Illinois : Scott, Foreman and Company.
- Smith, A.B. and Berlin L. 1979. **Introduction to Probation and Parole.** 2nd Edition
New York: West Publishing Co.

- Shuman, A.M, Holden, T. Summer 1989. Firearms – Debating the Tissues for Probation and Parole. In **Perspectives** (Probation and Parole Association).
St. Paul . 1989. **Federal Criminal Code and Rules**. Minnesota U.S.A.: West Publishing Co.
- Martin, N. Chief Probation Officer. November 15 1995. **Cook County Adult Probation Department**. Illinois U.S.A..Interview.
- United Nations, Department of Social Affairs. 1954. **Probation and related Measures**. New York: United Nations Publications.

บทความจากอินเทอร์เน็ต

- Michael G Santos. 2001. “Understanding the Federal Pre-sentence Investigation Report.”
December21,2010, from <http://www.prisonetalk.com/forums/showthread.php?t=271>

กฎหมายไทย

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499
พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534
พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483
พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

บรรณานุกรม

หนังสือ/บทความวิชาการภายในประเทศ

- กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. 2551. **คู่มือการปฏิบัติงานการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56.** ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์กลางบริการอัสมาเอา กรมคุมประพฤติ.
- กุลพล พลวัน. 2547. **สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- จิตติ ดิงศภัทย์. 2536. **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 1.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- ไชยเจริญ สันตศิริ. 2506. **คำอธิบายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ภาค 2.** พระนคร: โรงพิมพ์พิทยา.
- ธานีศ เกศพิทักษ์. (ม.ป.ป). **คำอธิบายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาเล่ม 1 ภาค 1-2.** พิมพ์ครั้งที่ 4. (ม.ป.ท.).
- นัทธิ จิตสว่าง. 2529. **หนังสือที่ระลึกและสูจิบัตรรายการกุศล มูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานควบคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม
- อ้างอิงใน ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์. 2539. “แนวทางการปรับปรุงแก้ไขอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ เมฆมณี. 2523. **หลักทัณฑวิทยา.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิศการพิมพ์ จำกัด.
- สิทธิศักดิ์ วนะชกิจ และศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์. 2534. **รายงานการศึกษาดูงานระบบการคุมประพฤติ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 12-26 พฤษภาคม 2534** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม.
- อุทัย อติแพทย์. 2527. **การคุมประพฤติผู้ใหญ่ในประเทศไทยใน การคุมประพฤติผู้ใหญ่ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ** สำนักงานคุมประพฤติกลาง สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม กรุงเทพมหานคร: บริษัทศรีสมบัติการพิมพ์.
- อุททิศ แสนโกศิก. 27 พฤษภาคม 2513. **วัตถุประสงค์ของการลงโทษ. บทบัณฑิตย:** 271-295.
- ปรัชญา อยู่ประเสริฐ. 2536. “การคุมประพฤตินิติบุคคล : ศึกษาเฉพาะกรณีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี เกิดฉาย 2527. “การคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ : บทบาทและหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติในงานควบคุมและสอดส่อง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วีชรารณณ์ จิตรชุ่ม 2545. “การหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกโดยงานคุมประพฤติ ศึกษาเฉพาะอัตราการรอลงโทษตามประมวลกฎหมาย” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- วันชัย ชนาลังกา 2543. “ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการสืบเสาะและพินิจ” รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- วิจิตรา ไกรวิริยะ. 2547. “ปัญหาและอุปสรรคด้านงานสืบเสาะและพินิจ:ศึกษากรณี สำนักงานคุมประพฤติ
จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- วิไล จิวังกูร. 2528. “กฎหมายคุมประพฤติผู้ใหญ่ในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แววมณี พวงน้อย. 2536. “การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกคุมความประพฤติ” วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์. 2539. “แนวทางการปรับปรุงแก้ไขอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ.”
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมยศ วัฒนภิรมย์. 2536. “การรอกการลงโทษและการรอกการกำหนดโทษปรับ.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพจน์ สุโรจน์. 2539. “การคุมประพฤติในการบริหารงานยุติธรรม(หน่วยที่ 9-15).” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อาริษา มณีสว่าง 2549. “การคุมความประพฤติ ศึกษาการเลี้ยงการลงโทษจำคุกโดยการคุมขังเป็นช่วงเวลา”
วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หนังสือ/บทความวิชาการต่างประเทศ

- Abadinsky. H. 1987. **Probation and Parole : Theory and Practice.** 3rd Edition, New Jersey :
Prentice-Hall.
- Administrative Office of the United States Courts. 1983. **The Supervision Process,**
Publication 106. Washington D.C. : Probation Division.
- Carter, Robert M., Glaser, Daniel ; Welkin, Leslie T. 1984. **Probation, Parole and**
Community Corrections. 3rd., Ed., New York : John Wiley and Sons.
- Dean J. Champion. 1990. **Probation and parole in the United States.** Columbus: Merrill
Pub.co.
- Johannes Andenaes. 1965. **The general part of the criminal law of Norway.** London:
Sweet & Maxwell.
- Louis P. Carney. 1977. **Probation and Parole.** California: Mc Graw-Hill Book Company.
- Lindner. C. and Savarese M.R. 1984. **Federal Probation.** New York City. Cited in Dean
J.Champion. 1990. **Corrections in the United States: A Contemporary Perspectives.**
New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Schubert, G. 1974. **Judicial Policy Making.** Illinois : Scott, Foreman and Company.

- Smith, A.B. and Berlin L. 1979. **Introduction to Probation and Parole**. 2nd Edition
New York: West Publishing Co.
- Shuman, A.M, Holden, T. Summer 1989. Firearms – Debating the Tissues for Probation and Parole. In **Perspectives** (Probation and Parole Association).
St. Paul . 1989. **Federal Criminal Code and Rules**. Minnesota U.S.A.: West Publishing Co.
- Martin, N. Chief Probation Officer. November 15 1995. **Cook County Adult Probation Department**. Illinois U.S.A..Interview.
- United Nations, Department of Social Affairs. 1954. **Probation and related Measures**.
New York: United Nations Publications.

บทความจากอินเทอร์เน็ต

- Michael G Santos. 2001. “Understanding the Federal Pre-sentence Investigation Report.”
December21,2010, from <http://www.prisonetalk.com/forums/showthread.php?t=271>

กฎหมายไทย

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499
พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534
พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483
พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535